

Sepedi

Leleme la Gae le Mabokgoni a Bophelo

2

Kotara 3

Puku ya Morutiši

2

Kotara 3

Sepedi

Leleme la Gae le Mabokgoni a Bophelo

Puku ya Morutiši

Ditebogo

Tšweletšo ya lenaneo le la go kopantšha Leleme la Gae le Mabokgoni a Bophelo e dirilwe ke sehlopha sa Funda Wande ka tšhomišano le sehlopha sa ditsebi tša thuto ya motheo ya Kapa Bodikela, Kapa Bohlabela le Limpopo, dirutegi go tšwa diyunibesithing tša go fapafapana le barutiši dikolong.

Dipuku tše di kgonne go tšweletšwa ka lebaka la thekgo ya mašelang ya Allan Gray Orbis Foundation Endowment, FEM Education Foundation, Michael & Susan Dell Foundation le Zenex Foundation.

Diswantšho

Ditebogo go Anja Stoeckigt ka seabe sa gagwe ka ditshwantšho tše di hwetšagalago ka pukung ye.
Diswantšho tše dingwe di filwe ke: Alex Latimer: letlakala 36;
Zinelda McDonald: letlakala 64 le 134; Jiggs Snaddon-Wood: letlakala 78.

Diswantšho tše dingwe ka bokopana di filwe ke
Zinelda McDonald, Nelri Malan, Jiggs Snaddon-Wood,
Creative House, Alex Latimer le Rassie Erasmus

Khabara: Anja Stoeckigt

Ditebogo tše di kgethegilego go Leonard Ngure ka go re dumelela go tšweletša sethalwa sa gagwe *Dagoretti Market* go letlakala 70.

Ditheto tša diswantšho

Sehlopha sa diphatlatšhi sa Funda Wande: diswantšho ka moka di tšerwe dikolong le ka diphapošing;
Letlakala 128 (leswao la mmila wa diphenkwini);
Shutterstock: Letlakala 24: Iron Casper (boitekelo bja go hlotla meetse),
Letlakala 68: tirc83 (pese);
iStock: Letlakala 24: eyjafjallajokull (go kopanya samemte);
Letlakala 28: Michael David Hill (serunya);
Letlakala 38: pfly (nogameetsana);
Letlakala 38: CSIRO (mohlwa);
Letlakala 42: Anthony Webb (Drankensberg Amphitheatre);
Letlakala 68: Isuzu Truck Centre (bene);
Letlakala 80: Danie van der Merwe (setimela sa mathomo sa mušimeetse);
Letlakala 80: John Middleton (setimela sa mathomo sa mohlakase);
Letlakala 80: Leith Paxton Collection (setimela sa mathomo sa disele);
Bob Adams (Gautrain);
Letlakala 84: Vincent van Gogh (*Disonopolomo*);
Letlakala 98: Oregon State University (Wangari Maathai).

Diswantšho tše dingwe ka bokopana di šomišitšwe ka boleng bja maemo a godimo ke **Freepik**, **Rawpixel** le **Pexels**.

www.fundawande.org

ISBN: 978-1-991225-19-1

Version 1: 2023

Motho mang le mang o dumeletšwe go **abelana** (go kopolla le go phatlatšha sedirišwa se ka tshepedišo goba sebopego sefe) goba go **amantšha** (go hlakantšha, go fetola le go tšwetša pele ka morero wo mongwe le mongwe), ge fela a ka leboga mošomo wa rena ka tsela ye:
Funda Wande, Sepedi Leleme la Gae le Mabokgoni a Bophelo, Puku ya Morutiši, Mphato 2, Kotara 3, CC BY 4.0

O seke wa tlatša ka mantšu goba polelo yeo e ka ganetšago ba bangwe seo laesense e se dumeletšego.

Tshedimošo ya go tlaleletša o ka e humana mo: <http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>

Maswao a a šomišitšwego mo Lenaneong	iv
Dikhutsofatšo tšeo di šomišitšwego	iv
Lenaneo la Leleme la Gae le Mabokgoni a Bophelo 3	1
Lenaneo la Leleme la Gae le Mabokgoni a Bophelo 3	1
Diteng tša Kotara 3	2
Lenaneo la Tekolo, Kotara 3	3
Thuto ya Ditlhaka	4
Mešongwana ya dithuto tša go bala	5
Go Namela Llere la Go Bala	11
Dithuto tša Mongwalo	12
Dithuto tša Go Ngwala	13
Dithuto tša Mabokgoni a Bophelo	16
Beke 1 Mahlale a mobu	20
Beke 2 Mahlale a mobu	34
Beke 3 Re a sepela	48
Beke 4 Re a sepela	62
Beke 5 Maeto	76
Beke 6 Maeto	90
Beke 7 Go bolokega mebileng	104
Beke 8 Go bolokega mebileng	118
Beke 9 Na ke mang yo a ka thušago?	132
Beke 10 Tiišetšo le Poeletšo	146
Tekolo Kotara 3	148
Leleme la Gae: Peakanyo ya tekolo ya go se be ya semmušo le tekolo ya semmušo ya Kotara 3	148
Go Theeletša le go Bolela: Dirupuriki le Mananeo a Tekolo	150
Ditlhaka: Dirupuriki le Mananeo a Tekolo	151
Go Bala le Kwešišo: Dirupuriki le Mananeo a Tekolo	152
Mongwalo: Dirupuriki le Mananeo a Tekolo	153
Go Ngwala: Dirupuriki le Mananeo a Tekolo	154
Letlakala la meputso la leleme la Gae la Kotara 3	155
Mabokgoni a Bophelo: Go beakanyetša tekolo ya go se be ya semmušo le tekolo ya semmušo ya Kotara 3	156
Tsebo ya Go Thoma le BLTP Dirupuriki le Mananeo a Tekolo	158
Menaneotekolo le Dirupuriki tša Tekolo ya Bokgabo bja Go Bonwa	159
Bokgabo bja go Dirwa Dirupuriki le Mananeo Tekolo	160
Thuto ya Boitšhidullo Dirupuriki le Mananeo a Tekolo	161
Letlakala La Kotara 3 La Meputso Ya Mabokgoni A Bophelo	162

Maswao a a šomišitšwego mo Lenaneong

Leleme la Gae

Go Balela Godimo
goba Bomolomo

Go Bala

Dithlaka

Go Ngwala

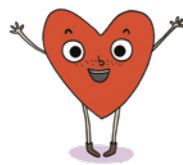

Go Bala Ka go
Hlahlwa ka
Sehlophana

Mongwalo le Go
Šoma O Nnoši

Mabokgoni a Bophelo

Thutaphelo

Tsebo ya go Thoma,
Botho, Leago le
Thutaphelo

Bokgabo bja
Boitlhamelo

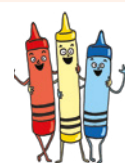

Thuto ya
Boitšhidullo

Diswantšho tšeo di šomišitšwego ka gare ga Puku ya Morutwana

Ngwala

Khalara
goba o thale

Ripa

Dikhutsofatšo tšeo di šomišitšwego

Puku ya Morutiši – PM

Puku ya Morutwana – PMM

Go Bala ka Go Hlahlwa ka Sehlophana – GBHS

Botho, Leago le Thutaphelo – BLTP

Tsebo ya Go Thoma – TT

Leleme la Gae – LG

Go Bala Mmogo – GBM

Go Šoma O Nnoši – GŠN

Dipuku tša Go šoma tša Rainbow: Dipuku
tša DBE

Lenaneo la Leleme la Gae le Mabokgoni a Bophelo 3

	Mošupologo	Labobedi	Laboraro	Labone	Labohlano
1 iri 30 mets	Poloko ya Mmetse				
30 mets	Poloko ya Mabokgoni a Bophelo				
	Bomolomo (Leleme la Gae)	Bomolomo (BLTP)	Bomolomo (BLTP)	Bomolomo (BLTP)	Bomolomo (Leleme la Gae)
	Sengwalwa sa Tsebo ya go Thoma (TT)	Mošongwana wa TT*	TT Nyakišiša*	Mošongwana wa BLTP	Mošomo wa TT*
	Nako ya go khutša				
1 iri 20 mets	Poloko ya Go Bala le Go Ngwala (Kanegelo ya matlakala a 6 dibeke tše pedi tše dingwe le tše dingwe*)				
	Ditlhaka Modumo o mofsa*	Ditlhaka Mošongwana*	Ditlhaka Modumo o mofsa*	Ditlhaka Mošongwana*	Ditlhaka Piletšo/ Go Bala Mantšu ga go beelwa nako*
	Go Bala (Go Theeletša le Go Bolela)	Go Bala	Go Bala	Go Bala	Go Bala
	Mongwalo*	Go Ngwala Mmogo	Go Ngwala 1	Go Ngwala ka Kwešišo*	Go Ngwala 2 Ditaba*
	Go tsebiša mešongwana ya Bonoši le Mongwalo				
	GBHS /HW/ PR/ DBE (30)	GBHS /HW/ PR/ DBE (30)	GBHS /HW/ PR/ DBE (30)	GBHS /HW/ PR/ DBE (30)	GBHS /HW/ PR/ DBE (30)
35 mets	Poloko ya EFAL				
	Nako ya go khutša				
30 mets	Poloko ya Bokgabo bja Boitlhamelo				
	Go Bonwa	Go Bonwa	Go Diragatša	Go Diragatša	
30 mets	Poloko ya Thuto ya Boitšhidullo				

*E šupa letlakala ka go PMM

Diteng tša Kotara 3

Beke	Kgwekgwae	Kanegelo ya Co Balelwa Godimo	Kanegelo ya Co Balwa Mmogo	Sengwalwa sa tshedimšo ya Mabokgoni a Bophelo	Tsebo ya Bo Thoma le BLTP	Nyakišiša	Kwešišo	Co Ngwala	Dithhaka	Bokgabo bja Boithamele	Thuto ya Boitšhidullo
1	Mahlale a mobu	Boramahlale ba mobu	Boramahlale ba mobu	Mobu o bohlokwa	Go dira podišwa	Borameepo ba ka fase ga mobu		Go Ngwala Mmogo le Co Ngwala o Nnoši: Taodišo ya nnte – Boitekelo bja rena bja podišwa	Poeletšo	Sebelela o thale seenywa goba morogo Bokgabo bja Co Dirwa Boitšhikinyo, Co binela lerageng	Morutiši o kgetha mešongwana e 4 ya beke
2	Mahlale a mobu	Ka tsela yeo dikhabetše tša Mma Mohlapa di timeletsego ka gona	Boramahlale ba mobu	Bagale ba mobu	Boitekelo bja kgogologo ya mobu Thibela kgogologo ya mobu	Dithaba di dira mobu	Dipotšišo tša go kgetha karabo le dipotšišo tša sengwalwa ka Boramahlaile ba mobu	Go Ngwala Mmogo le Co Ngwala o Nnoši: Mobu le dikwi tša ka Ditaba	nk nt	Bokgabo bja Co Bonwa: Dira pitšana ya matšoba ya letsopa Bokgabo bja Co Dirwa dira le go diriša diletšo tša go tulwa	
3	Re a sepela	Kiribane ya Rakgolo	Kiribane ya Rakgolo	Leeto ka dieta tša ka	Dinamelwa le tikologo Ke ka lebaka la eng di e ya maeto?	Co dula ka sekepeng		Go Ngwala o Nnoši: Dinamelwa Dithai Ditaba	šw fs	Bokgabo bja Co Bonwa: Dira kolo ya go makatša Bokgabo bja Dirwa: Koša ka dinamelwa Lebelo: Boitšhikinyo bja lebelo le go nanya	
4	Re a sepela	Mma Koketso moetledi wa thekisi	Kiribane ya Rakgolo	Ke maotwana a makae?	Maotwana a mangwe Pego ya mathomo ya podišwa	Mebala ya borutho le ya go fola	Dipotšišo tša go kgetha karabo le dipotšišo tša tatelano – Kiribane ya Rakgolo	Go Ngwala Mmogo le Co Ngwala o Nnoši: Kanegelo e mpsha Ditaba	mp bj	Bokgabo bja Co Bonwa: Dira kolo ya go makatša Bokgabo bja Co Dirwa: Bega ka ga kopano ya merethetho ya go fapana le dinoko	
5	Maeto	Koko wa Letago le setimela sa Phelophepa	Koko wa Letago le setimela sa Phelophepa	Histori ya ditimela tša Afrika Borwa	Mothalonako wa ditimela Go hlakantšha mebala	Rabokgabo wa go tuma		Karatana ya go lakaletša motho gore a fole Ditaba	nts ntš	Bokgabo bja Co Bonwa: Thala seswantšho sa go felelela sa setimela Bokgabo bja Co Dirwa: Dirwa:Diragatsang leeto la setimela	
6	Maeto	Mohlare wa go balabala	Koko wa Letago le setimela sa Phelophepa	Ke ka lebaka la eng re swanetše go bjala mehlaire?	Khalentara ya matšatši a go kgethega Pego ya bobedi ya dipodišwa	Mehlaire e millione o tee	Dipotšišo tša go kgetha karabo le sengwala koko wa Letago le setimela sa Phelophepa	Go Bala Mmogo le Co Ngwala o Nnoši: Anega kanegelo Ditaba	nth hiw	Bokgabo bja Co Bonwa: Penta matšoba Bokgabo bja Co Dirwa Mmino wa Seruthwane Koša ka mehlaire	
7	Co bolokega mebileng	Balaola sephethephethe ba sekolo	Balaola sephethephethe ba sekolo	Kganya, bonagala, bolokega	Na ke mang yo a bolokegilego? Co bolokega ka gare ga dinamelwa tša bohle	Mmila wa Diphenkwini		Co Ngwala Mmogo le Co Ngwala o Nnoši: Temana ka ga polokego mebileng	kgw tšh	Dira leswao la mmila Diragatsa go tshela mmila	
8	Co bolokega mebileng	Poledišano le Mohlapetši	Balaola sephethephethe ba sekolo	Ena! Lebelela! Theeletša! Nagana!	Poeletšo ya dibeke tša go feta Pego ya boraro ya podišwa	Maswao a mmila	Dipotšišo tša gokgetha karabo – Balaola sephethephethe ba sekolo	Co Ngwala Mmogo le Co Ngwala o Nnoši: Tihalošo ya go tshela mmilala Ditaba	tsh khw	Bokgabo bja Co Bonwa: Dira phenkwini Bokgabo bja Co Dirwa: Itirele le go diragatsa poledišano	
9	Ke mang yo a ka thušago?	Phiri le diputšane tše šupa	Phiri le diputšane tše šupa	Dira tshepedišo ya mogala wa tšhoganetšo	Tšeo o swanetsego go di dira ge go na le tšhoganetšo Batho bao o ka ba tshephago o sa ba tsebe	Co šoma mollong	Dipotšišo tša go kgetha karabo – Phiri le diputšane tše šupa	Go Ngwala Mmogo le Co Ngwala o Nnoši: Poledišano – go kgopela thušo Ditaba	tsh le tšh khw le kgw	Bokagao bja Co Bonwa: Diphaphete Bokgabo bja Co Dirwa: Pontšho ya diphaphete – go kgopela thušo	
10		Phiri le diputšane tše šupa		Ketekang letšatši la go Bjala mehlaire le la Seruthwane	Bjala dipeu ka gare ga podišwa			Ditaba	Poeletšo		

Lenaneo la Tekolo, Kotara 3

- Mešongwana ya go ngwalwa ya tekolo ya semmušo yeo e šišintšwego e ka go Puku ya Mošomo ya Morutwana , kudu go dibeke 6–8. Barutiši ba ka dira mešongwana ye mengwe legatong la ye ge go hlokagala.
- Ditekolo tša semmušo tša Bomolomo di ka go Puku ya Morutiši kudu go dibeke 6–8. Barutiši ba ka dira mešongwana ye mengwe legatong la ye ge go hlokega.
- Tekolo ya go se be ya Semmušo ya ditiro tša barutwana e dirwa mo kotareng ka moka.
- Ka bobedi Tekolo ya ya semmušo le tekolo ya go se be ya semmušo di a akaretšwa go moputso wa mafelelo.
- Tshepedišo ya Tekolo, kheraetheria ya go swaya, le letlakala la meputso tša tekolo ya semmušo di ka morago ga Puku ye ya Morutiši.
- Mananeotekolo a bobedi a tekolo ya beke le beke le tekolo ya semmušo a ka morago ga Puku ye ya Morutiši. Dikholomo di nomorilwe go laetša dibeke tšeo morero wa go ithuta di akaretšwago mo kotareng.

Mešongwana ya Tekolo ya Semmušo, Kotara 3 Beke 6			
Mošupologo	Tekolo 1: Mongwalo	PMM letl. 101	PM letl. 95
Mošupologo – Labobedi	Tekolo 1: Bokgabo bja Go Bonwa: 2D (penta matšoba)	TIRIŠO	PM letl. 95, 97
Tues/Wed/Thurs	Tekolo 1: Go Theeletša le Go Bolela: Tatelano ya kanegelo le kwešišo	BOMOLOMO	PM letl. 96, 98, 100
Laboraro	Tekolo 1: Go Ngwala: Kanegelo	PMM letl. 107	PM letl. 99
Labohlano	Tekolo 2: Go Ngwala: Ditaba	PMM letl. 113	PM letl. 102

Mešongwana ya Tekolo ya Semmušo, Kotara 3 Beke 7			
Labobedi	Tekolo 1: Tsebo ya Go Thoma: Ke mang a bolokegilego?	PMM letl. 125	PM letl. 110
Labobedi – Labohlano	Tekolo 1: Thuto ya Boitšhidullo: Tšweletša galatšhikatšhutišo le tšhomišano	TIRIŠO	PM letl. 111, 113, 115, 117
Laboraro	Tekolo 3: Go Ngwala: Ditemana	PMM letl. 130	PM letl. 113
Labone	Tekolo 2: Tsebo ya Go Thoma: Go bolokega ka go dinamelwa tša bohle	PMM letl. 131	PM letl. 114
Labone	Tekolo 1: Bokgabo bja Go Diragatša: Go diragatša	TIRIŠO	PM letl. 115
Labohlano	Tekolo 2: Go Theeletša le Go Bolela: Pego ka Nyakišišo	PMM letl. 128	PM letl. 116

Mešongwana ya Tekolo ya Semmušo, Kotara 3 Beke 8			
Mošupologo – Labohlano	Tekolo 1: Go Bala le Kwešišo: Go Balela Godimo le Go araba di potšišo	BOMOLOMO	PM letl. 123, 125, 127, 129, 131
Labobedi	Tekolo 3: Tsebo ya Go Thoma: Go hlaola	PMM letl. 140	PM letl. 124
Labobedi	Tekolo 1: Ditlhaka: Ngwala ditlhaka	PMM letl. 141	PM letl. 124
Labobedi – Labohlano	Tekolo 2: Thuto ya Boitšhidullo: Dipapadi le dithaloko	TIRIŠO	PM letl. 125, 127, 129, 131
Laboraro/ Labohlano	Tekolo 2: Bokgabo bja Go Diragatša: Go itirela le go hlatholla	TIRIŠO	PM letl. 127, 129
Labone	Tekolo 2: Go Bala le Kwešišo: Go araba dipotšišo	PMM letl. 148	PM letl. 129
Labohlano	Tekolo 2: Ditlhaka: Piletšo	PMM letl. 150	PM letl. 130

Thuto ya Ditlhaka

Ka lebaka la eng?

- Tšweletšo ya tsebo ya tswalano ya tlhaka-modumo.
- Tšhomišo ya tsebo ya go bala le go ngwala mantšu
- Go kaonafatša thelelo ka go lemoga ka pela mantšu a go tšwelela gantši le dikarolo tša mantšu.

Bjang?

Tsebiša modumo o mofsa (Mošupologo) →
 Mošongwana wa go Itlwaetša (Labobedi) →
 Tsebiša modumo o mofsa (Laboraro) →
 Mošongwana wa go Itlwaetša (Labone) →
 Piletšo (Labohlano, beke 2, 4, 6, 8)
 Go Bala Mantšu ga go beelwa nako (Labohlano, beke, 1, 3, 5, 7, 9)

Go tsebiša modumo o mofsa

(Mošupologo le Laboraro)

- Ruta modumo le ka tsela yeo tlhaka e ngwalwago ka gona.
- Hlaola mantšu a modumo.
- Ka bobedi, barutwana ba bala dinoko le mantšu.
- Barutwana ba ngwala mantšu a diswantšho.

Kharikhulamo ya Ditlhaka Mphato 2

	Beke 1	Beke 2	Beke 3	Beke 4	Beke 5	Beke 6	Beke 7	Beke 8	Beke 9	Beke 10
Kotara 1	Poeletšo ya go thoma	a, e, i, o, u	l, b, n, m	k, t, s, p	r, f, g, d	h, w, j, y	š, s, ts, tš	ng, ny	Poeletšo	Poeletšo
Kotara 2	Poeletšo	hl, kg	th, kh	tl, ph	mm, nn	gw, lw	rw, sw	kw, hw	th, tl	Poeletšo
Kotara 3	Poeletšo	n, nt	šw, fs	mp, bj	mpš, tsw	tšw, tlh	kgw, tšh	tsh, khw	tsh, tšh	Poeletšo
Kotara 4	Poeletšo	psh, pšh	tlw, thw	nyw, ngw	nts, ntš	ntl, hlw	nth, nkz	ntlw, nkg	Poeletšo	Poeletšo

Go Itlwaetša go šoma ka medumo

(Labobedi, Labone)

- Go itlwaetša go bitša ditlhaka ka lebelo.
- Barutwana ba dira mošongwana, morutiši o sepela sepela a ba thuša.
- Lekola/swaya mošongwana.

Piletšo

(Labohlano, beke 2, 4, 6, 8)

- Bolela lentšu le lengwe le le lengwe ka go kwagala le go nanya. Bušetša se gatee fela.
- Efa barutwana nako ya go ngwala lentšu le lengwe le le lengwe, ba ngwale ka mongwalo wa bona o mo kaone.
- Lekola o be o phošolle: Ngwala mantšu letlapeng gore barutwana ba a swaye.

Go Bala Mantšu ga go beelwa nako

(Labohlano, beke, 1, 3, 5, 7, 9)

- Ka Bobedi. Mogwera yo mongwe le yo mongwe o na le sebaka sa go bala gararo motsotso o 1.
- Morutiši o bea sekgala sa motsotso o 1 gomme a bolela gore 'thoma' le 'ema'.
- Barutwana ba dira sediko go lentšu la mafelelo leo le balwago nako ye nngwe le ye nngwe. Bagwera ba bala mantšu ao a sa balwago gabotse.
- Ba kgetha maetekelo a makaone gomme ba bala mantšu. Ba ntšha mantšu ao a sa balwago gabotse.
- Barutwana ba ngwala dintlha tša bona tša godimo mothalading.
- Hlohletša barutwana gore ba oketše dintlha tša bona. Laetša ka tsela yeo ba ka balago mantšu a mantši ka go itlwaetša gantši.

Mešongwana ya dithuto tša go bala

Go Balela Godimo (Mošupologo) → Go Bala Mmogo (Mošupologo) →
Go Dira lefoko (Labobedi) →
Go Bala ka Bobedi (Laboraro) →
Tlotlontšu le Polelo (Labone) →
Lekola Go Šoma o Nnoši (Labohlano la mathomo)/
Go Bala o Nnoši (Labohlano labobedi)

GO BALELA GODIMO

(Mošupologo, nako ya
Bomolomo bja Mabokgoni a Bophelo)

Ka lebaka la eng?

- Go tsebiša kanegelo ya go Bala Mmogo.
- Go nyalantšha kanegelo le seo barutwana ba se tlwaetšego.
- Go theeletša ka kwešišo.
- Go tsebiša tlotlontšu ya go nona le ditlabakelo tša polelo.

Bjang?

Pele ga Go Bala

- Bala kanegelo le dipotšišo ka bo wena.
- Botšiša dipotšišo tše mmalwa go nyalantšha maitemogelo a barutwana le kanegelo.

Bala kanegelo

- Botšiša dipotšišo ge o dutše o bala kanegelo.
- Hlaloša tlotlontšu.
- Botšiša dipotšišo tša kwešišo.

Ka Morago ga Go Bala

- Botšiša dipotšišo go hlotletša kgwekgwe.

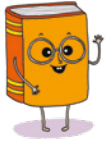

CAPS Reading Activities
Teacher Read Aloud

What is Teacher Read Aloud?

33

GO BALA MMOGO

(Mošupologo)

Ka lebaka la eng?

- Go tšweleletša polelo ya go hlaloša le bokgoni bja go akanya selo.
- Go bala ka thelelo le ka tlhagišo ka thekgo ya morutiši.
- Go tšweleletša bokgoni bja go kwešiša ka thekgo ya morutiši.
 - Botšiša dipotšišo go hlatha magato a go fapana a kwešišo.
 - Hlatha mantšu ao a itšego sengwalweng.
 - Nyalantšha sengwalwa le tsebo le maikutlo a barutwana.

Bjang?

Go bolela ka diswantšho

Lebelela letlakala le lengwe le le lengwe le barutwana. Ba botšiše ka seo ba se bonago letlakaleng le lengwe le le lengwe. Barutwana ba **hlaloša** seo ba se bonago gomme ba **akanya** gore go tla direga eng ka kanegelong. **LE SE KE LA TŠEA METSOTSO E 3–4 GO BOLELA KA DISWANTŠHO.**

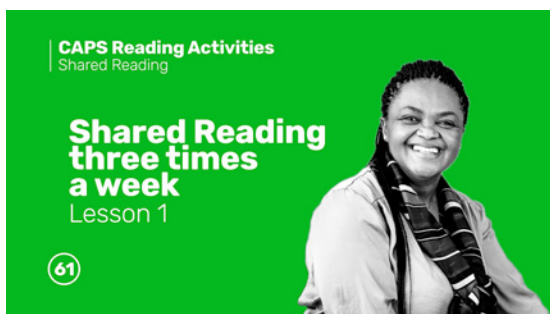
Go Bala

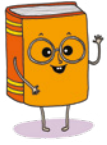
- Balela barutwana kanegelo. Barutwana ba šupa mantšu ka go PMM ya bona ge o bala.
- Bala kanegelo **le** barutwana. **Bala** ka thelelo le ka tlhagišo. Ge barutwana ba thoma go bala ka boitshepho, thoma go balela fase. Ge o kopana le mantšu ao a lego bothata goba ditlhotlo, iša lentšu la gago godimo.

Kwešišo

Botšiša dipotšišo tše mmalwa tšeo di kgontšhago barutwana go:

- hwetša mantšu ao a itšego sengwalweng (dipotšišo tša **mo**)
- Hlatha dikgopolo tšeo di lego sengwalweng efela di se molaleng (dipotšišo tša go **khuta**)
- Nyalantšha sengwalwa le tsebo ya bona (dipotšišo tša ka **hlogong**)
- Nyalantšha sengwalwa le maikutlo a bona (Dipotšišo tša **pelong**)

GO DIRA LEFOKO

(Labobedi)

Ka lebaka la eng?

- Go bala ka go tsitsinkela lefoko le tee goba a mabedi.
- Go tšweletša bokgoni bja kwešišo ya go hlaola eng, Ka lebaka la eng?, mantšu a go ba noši, goba dihlopha tša mantšu.
- Go aga kwešišo ya tlhamo ya lefoko, tlotlontšu.

Bjang?

Setiripi sa lefoko

- Barutwana ba ripa setiripi sa lefoko go letlakala la go Ripa la ka mafelelong a puku.

Balela barutwana setiripi sa lefoko o be o bale le bona

- Barutwana ba šupa lentšu ka lentšu ge ba bala. Boeletša ga mmalwa.
- Botšiša dipotšišo ka ga tlhamo ya lefoko le maswaodikga.

Thuša barutwana go hlaola mantšu ao a itšego/dihlopha tša mantšu/dikarolwana tša mantšu

- Botšiša dipotšišo goba o fe mahlalosešagotee (mantšu a bonolo a go ba le tlhalošo ya go swana)
- Barutwana ba šupa mantšu goba dihlopha tša mantšu gomme ba a balela godimo.
- Ripa mantšu/dihlopha tša mantšu go setiripi sa lefoko.

Dipotšišo tšeo di ka botšišwago:

- **Mang?** le **Eng?** Di thuša barutwana go tseba maina (batho le dilo)
- **Dira eng?** di thuša barutwana go tseba madiri (ditiro, dilo tšeo batho ba di bolelago le tšeo ba di kwago).
- **Neng?** Di thuša barutwana go tseba nako yeo selo se diragetšego ka yona (lehlathi).
- **Kae?** Di thuša barutwana go tseba boemo bja selo goba lefelo (lehlathi).
- **Ka lebaka la eng?** Di thuša barutwana go tseba lebaka la tiro ye itšego (lehlathi).
- **Bjang?** Di thuša barutwana go tseba mokgwa wo selo se diragalago ka gona (lehlathi).

Go kopakopantšha le go bopa

- Barutwana ba hlakahlakantšha mantšu a go ripiwa/dihlopha tša mantšu.
- Ba bopa lefoko ka tsela ya go nepagala gomme ba le balela godimo.

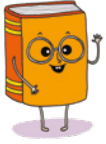
Barutwana ba kgorametša lentšu leo ba le bopilego go PMM

Funda Wande
Go bopa mantšu

Sepedi

GO BALA KA BOBEDI

(Mošomo wa Laboraro
wa Go Šoma o Nnoši)

Ke ka lebaka la eng?

- Go tšweletša go bala ka go thelela le tlhagišo ge o bala ka thekgo.
- Go Bala o Nnoši.

Bjang?

Go Bala Mmogo

- Bala karolo ya kanegelo **le** barutwana le tsepeletše go bala ka thelelo le pitšo ya mantšu.

Go bala ka bobedi goba dihlopha tša ba bararo

- Barutwana ba bala letlakala le tee goba a mabedi, ba thekgana.
- Ba swara letsogo la mogwera ga bonolo ge ba hloka thušo.
- Mogwera o botšiša potšišo go lekola kwešišo. (Go Šoma o Nnoši, potšišo ye e gona go letlakala la Go Bala ka Bobedi).

Go Bala o Nnoši

- Bala ka go hwenahwena matlakala a mathomo a mararo a kanegelo.

GO BALA O NNOŠI

(Labohlano le lengwe
le le lengwe la bobedi)

Ka lebaka la eng?

- Go tšweleletša go bala ka thelelo (ka go nepagala, le ka lebelo) ka go itlwaetša go bala sengwalwa seo o se tlwaetšego ka setu.
GOBA
- Go tšweleletša boikemo mo go baleng ka go bala dingwalwa tšeo o sa di tlwaelago ka setu.

Bjang?

Kgetha sengwalwa

- Barutwana ba bala sengwalwa seo ba se tsebago (mohlala, Kanegelo ya Go Bala Mmogo goba kanegelo go tšwa go puku ya antholotši) goba sengwalwa seo ba sa se tsebago (mohlala, puku ya bokgabapuku).

Barutwana ba bala ka bonoši ka go šomiša mokgwa wa go hwenahwena

- Barutwana ba bala ka setu.

Morutiši o laetša barutwana mokgwa wa go bala o nnoši

- Morutiši o bala puku ya gagwe.

TLOTLONTŠU LE POLELO

(Labone)

Ka lebaka la eng?

Tlotlontšu

- Go lemoga le go bala mantšu ka ntle ga lefoko.
- Go nyalantšha le go tseba mantšu a itšego sengwalweng
- Ba tlaleletša mantšu a mafsa go tlotlontšu ya bona ka go hwetša mahlalasetšagotee, ditumotshwano, malatodi bj.bj. go mantšu a go tlwaelega sengwalweng.

Polelo

- Go šomiša mantšu ao a tlwaelegilego sengwalweng go tšweleletša kwešišo ya melao ya polelo, mohlala, diripa tša polelo, lebaka, bontši, bj.bj..

Bjang?

Go šomiša dikaratamantšu

- Emiša dikaratamantšu tša beke. Barutwana ba di balela godimo.
- Barutwana ba hwetša le go šupa mantšu kanegelong ya ka go PMM.
- Ba thuše ba ithute mantšu a mangwe a mmalwa a tlaleletšo ao a nyalelanago le dikaratamantšu, *mohlala*, ditumotshwano, mahlalasetšagotee, malatodi, mantšu a go swana ka dibopego.
- Ba ngwala mantšu a mafsa go dipukuntšu tša bona ka nako ya Go Šoma o Nnoši

Polelo

- Barutwana ba boeletša go bala lefoko leo ba le kgorameditšego ka go PMM ka Labobedi.
- Thuša barutwana go tseba mantšu goba sehlopha sa mantšu ao a nyalelanago le melao ya polelo, mohlala, lebaka.
- Barutwana ba swaya mantšu/dikarolo tša mantšu tšeo di laetšago melao ya polelo ka mothalo wo o tsepamego, mohl, O / boletše.
- Botšiša dipotšišo tšeo di thušago barutwana go šomiša melao ya polelo mabakeng a mangwe.

GO BALA KA GO HLAHLWA KA SEHLOPHANA

(Tšatši ka tšatši)

Ka lebaka la eng?

- Go fa thuto ya go fapana go dihlopha tše dinnyane tša barutwana ba mabokgoni le dinyakwa tša go swana
- Go šomiša dingwalwa tša go lekanetšwa gore barutwana ba kgone go itemogela go bala ka katlego.

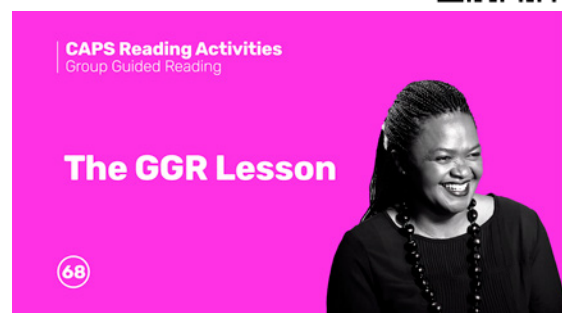
Bjang?

Go Šoma o Nnoši

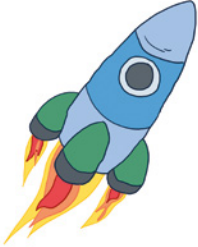
- Ngwala mešomo ya Go Šoma o Nnoši e seswai letlapeng gomme o e hlaloše mathomong a beke.
- E ba le setlwaedi go netefatšago gore barutwana ba ba le PMM go dira mošomo 1, dipuku tša go ngwalela go dira mešomo 2–4, puku ya mešomo ya DBE ya mešomo 5–7 le dipukuntšu tša bona tša mošomo 8.
- Lokišetša barutwana go dira mešomo ya Go Šoma o Nnoši gomme o lebelele dipuku tša mongwalo tša sehlopha se tee ka letšatši.
- Barutwana ba fetša mešomo ye seswai ka beke, ba dira e mebedi ka letšatši. Ge ba na le GBHS le morutiši, ba dira mošomo o tee fela wa Go Šoma o Nnoši letšatši leo.

Go Bala ka Go Hlahlwa ka Sehlophana

- Arola barutwana ka dihlopha tše nnyane tša bokgoni bja go swana. Barutwana ba bangwe ba ka ba Legatong la Mathomong la Go Bala, efela ba bantši ba swanetše go ba babadi ba thelelo ge ngwaga o fela.
- Bitša sehlopha se sengwe le se sengwe go tlo šoma le wena metsotso e 15 ka nako, gabedi mo bekeng.
- Šomiša diantholotši goba dipuku tše dingwe tša go lekanetšwa.
- Go hwetša mešongwana ya Legato la Mathomo la Go Bala, kgotla:
- Go hwetša mešongwana ya Legato la mathomo la Go Bala, kgotla:

Go Namela Llere la Go Bala

Mmadi wa ka pela ka thelelo	5 Naledi ya go bala 	Ke kgona go Bala dingwalwa tše di telele - Bala mafoko a 4 goba go feta - Balela godimo goba fase - Lemoga mantšu a go tšwelela gantši - Bolela medumo ya mantšu a wo a sa tsebjego - Bala ga bonolo, lemoga maswaodikga - Araba dipotšišo tše bothata	Ke hloka - Dilo tše ntši tša go bala. - Itlwaetše go bala go GBHS le ka bonoši
	4 Rokhete ya go bala 	Ke kgona go Kwešiša se ke se balago - Bolelela pele tlhalošo go tšwa leineng la kanegelo/diswantšhong - Lemoga maswaodikga - Bala ka go ka go tšweletša maikutlo - Araba dipotšišo	Ke hloka - Nthute, hle. - Itlwaetša go bala go GBHS le ka bonoši
Mmadi wa ka pela	3 Letšatši la go bala 	Ke kgona go Balela godimo - Dira medumo ya mantšu - Lemoga mantšu a go tšwelela gantši - Balela godimo mafoko a 1–3 a ma kopana - Bala ka lebelo le le botse	Ke hloka - Nthuše go dira modumo. - Mphe mantšu a bothata. - Itlwaetša go bala go GBHS.
	2 Nthšu ya go bala 	Ke kgona go Lemoga ditlhaka - Bala ditlhaka mantšung - Bolela gore ke ditlhaka dife tšeo di swanago - Efa maina a medumo-tlhaka - Hwetša ditlhakakgolo	Ke hloka - Nthute, hle. - Lebelela le nna dialefabete.
Mmadi yo a tšwelelago	1 Nonyana ya go bala 	Ke kgona go Kwa medumo mantšung - Phaphatha dinoko - Bala dinoko - Bolela medumo ya go thoma - Bolela medumo ya go fetša - Bala medumo lentšung - Ya go se tlwaelege ka ntle	Ke hloka - Nthute, hle. - Mphe mehlala. - Itlwaetše GBHS.

Dithuto tša Mongwalo

Ka lebaka la eng?

- Tšweletša galatšhikatšhutišo, kwano ya letsogo le leihlo le go theeletša
- Go tšweletša tsela ya go hlama ditlhaka ka go se kgaotše, mongwalo wa go lekanela, go šia sekgoba, go tiiša phentshele le go se kgopamiše.
- Go tšweletša tsela ya go ngwala ka lebelo, go phethagala, le go balega

Hlokomela: Thuto ya mongwalo e ruta tsela ye botse ya go hlama ditlhaka (e theknikale). Dithuto tša mongwalo di ruta go hlama dikgopolo gomme wa di ngwala letlakaleng.

Bjang?

Ruta ka botlalo (Mošupologo)

- Barutwana ba bula PMM go letlakala la mongwalo.
- Laetša mošongwana o mongwe le o mongwe letlapeng, o hlaloša ka tsela yeo o sepetšago seatla ka gona.
- Barutwana ba kopolla le go tlatša PMM.
- Barutwana ba ngwala maina a bona ka bothakga le ka lebelo gomme ba šomiša rula go thala mothaladi.

Go lekola le go fa dipoele (Tšatši ka tšatši)

- Ge barutwana ba sa itokišetša mošomo wa Go Šoma o Nnoši, lebelela dipuku tša mongwalo tša sehlopha se tee. Efa thušo le tlhohleletšo.
- Gopotša barutwana ka khetheria ya mongwalo o mobotse.
 - Go swara phentshele gabotse
 - Go ngwala hlaka gabotse (o thoma lefelong la maleba, o feleletša lefelong la maleba)
 - Go ngwala ka methalading (go lebeletšwe sekgoba)
 - Sekgoba magareng ga dihlaka le mantšu
 - Go gatelela phentshele letlakaleng
 - Go se kgopamiše (go se kgaotše)

Go itlwaetša o Nnoši (Nako ya GBHS/Go Ngwala o Nnoši)

- Go itlwaetša mongwalo ka gare ga dipuku tša go ngwalela.
- Mathomong a beke, ngwala mešomo ya mongwalo letlapeng gammogo le mešomo ya go dirwa o nnoši.
- Barutwana ba kopolla dipaterone/ditlhaka/mantšu le mafoko letlapeng. Ba tšwela pele go dira se metsotso e 15.
- Ba rute go lekola mongwalo wa bona le go dira sediko go ditlhaka tšeo ba ikgantšhago ka tšona gape ba ka ratago gore morutiši a di lemoge.
- Mo letšatšing ka moka, morutiši o swanetše a hlokomela ka tsela yeo barutwana ba swarago phentshele ka gona le ka tsela yeo ba dulago ka gona tsekeneng.

Dithuto tša Go Ngwala

Mongwalo (Mošupologo) →

Go Ngwala Mmogo (Labobedi) →

Go Ngwala o Nnoši (Laboraro) →

Go Ngwala ka kwešišo (Labone 2, 4, 6, 8, 9)

Go rulaganya le poeletšo (Labone, dibeke 1, 3, 5, 7) →

Go Ngwala ditaba tša gago – Ditaba (Labohlano)

MONGWALO

(Mošupologo)

Lebelele letlakala 12.

GO NGWALA MMOGO

(Labobedi)

Ka lebaka la eng?

- Efa barutwana mohlala wa go ngwala sengwalwa (morutiši ke mongwadi mola barutwana ba efa dikakanyo).
- (morutiši o a ngwala ge barutwana ba e fa dikgopolo).
- Tšebiša barutwana go diboepo tša mehutahuta tša dingwalwa.
- Efa barutwana mehlala e mebotse ya dipaterone tša polelo, diboepo tša sengwalwa le mopeleto, tšeo ba ka di šomago ge ba ngwala.

Bjang?

- Kopolla foreimi ya Go Ngwala Mmogo letlapeng.
- Ge go kgonega, lebelelang gape sengwalwa seo le se badilego mmogo seo foreimi e theilwego go sona.
- Bala foreimi ya go ngwala le barutwana.
- Ahlaahlang dikgopolo mabapi le seo se sego gabotse go foreimi.
 - Ngwala ditšhišinyo lehlakoreng le lengwe la letlapeng.
 - Barutwana ba ka kgetha gore go ka šomišwa dikgopolo dife.
- Ngwala dikgopolo tšeo di kgethilwego go foreimi.
- Barutwana ba bala sengwalwa se sefsa mmogo.
 - Go katološa mošongwana, barutwana ba ka kopolla sengwalwa se sefsa ka pukung ya bona ya mošomo gomme ba e swantšha.
- Kopolla sengwalwa se sefsa tšhateng goba letlakaleng, goba o tšee seswantšho sa sengwalwa gomme le tle le se lebelele gape mo bekeng.

GO NGWALA O NNOŠI

(Laboraro)

Ka lebaka la eng?

- Go thuša barutwana go ngwala dingwalwa tšeo di sepelelanago le Go Ngwala ka Mmogo, go šomiša tlotlontšu ye ba šetšego ba e tlwaetše.
- Go tšebiša dingwalwa tša go fapafapana (mehuta).
- Go šetša popego ya lefoko le ditemana.

Bjang?

- Šomiša foreimi ya go ngwala mmogo ka dihlogotaba tša go fapafapana.
- Bala mošongwana ka go PMM ka tlhokomelo le barutwana, o hlaloše gore go nyakega eng.
- Barutwana ba feleletša lefoko goba temana e kopana.

GO RULAGANYA LE GO BOELETŠA

(Labone,
dibeke 3, 5, 7, 9)

Ka lebaka la eng?

- Go tšebiša barutwana go rulaganya go ngwala ga bona ga bonolo.
- Go kopanya maswaodikga, ditlhaka tše kgolo le mopeleto wa go nepagala.
- Go tšebiša dibopego tša sengwalwa go swana le tlhamo ya lefoko le botelele bja lona, le tlhamo ya ditemana.
- Go hlohleletša tšhomišo ya dikarolo tša polelo go swana le mahlaodi, mašala, mahlathi, bj.bj.

Bjang?

- Kgetha karolo ya mešongwana ya go Ngwalwa Mmogo.
- Hlaloša polelo goba sebopego sa sengwalwa sa beke yeo e kgethilwego go PM, mohlala, maswaodikga, mahlaodi, tšhomišo ya mašala, bj.bj.
- Laetša tsela ya go dira diphetogo.
- Barutwana ba kgetha mešongwana ya go Ngwalwa o Nnoši ya beke.
- Barutwana ba hwenahwena go ngwala ga bona ba lemoga diphetogo tšeo ba swanetšego go di dira. Ba swaya diphetogo ka phentshele.
- Ka bobedi, barutwana ba balelana sengwalwa sa bona seo se rulagantšwego gomme ba dira ditšhišinyo ka seo ba swanetšego go se kaonafatša gape ka sengwala seo.

GO NGWALA KA KWEŠIŠO

(Labone,
dibeke 2, 4, 6, 8)

Ka lebaka la eng?

- Go ruta baruwana go hwetša dikarabo sengwalweng
- Go tšebiša barutwana mehuta ya go fapana ya dibopego tša dipotšišo tšeo ba ka kopanago le tšona ge ba ngwala melekwanana, mohlala, ditafola, go kgetha go dikgetho tše ntši, lenaneoteko, go tlatša dikgoba, mafoko ao a feletšego bj.bj.

Bjang?

- Bala gape sengwala sa Go Balwa Mmogo le barutwana o be o ba balele sona.
- Hlaloša seo se hlokegago ge ba araba dipotšišo tša go fapafapana. Hlaloša fela mehuta ya dipotšišo tša beke.
 - **Go tlatša tafola:** ngwala tshedimošo ya go tšwa go sengwalwa ka gare ga tafola.
 - **Dipotšišo tša go kgetha karabo:** bala dikarabo ka moka tšeo di filwego gomme o swaye tša go nepagala.
 - **Lenaneotekolo:** bala dikarabo ka moka tšeo di filwego gomme o swaye tša go nepagala.
 - **Go tlatša sekgoba:** kgetha mantšu a mmalwa go feleletša lefoko
 - **Lefoko leo le feletšego:** araba potšišo o šomiša lefoko la go felela ka maswaodikga a maleba.
 - **Tatelano ya ditiragalo:** ngwala nomoro ya ditiragalo mo kanagelong
- Laetša mehlala e mengwe letlapeng
- Barutwana ka bobona ba hwetša dikarabo sengwalweng gomme fa feleletša mošongwana wa go ngwala ka kwešišo ka go PMM. Ba swanetše go hwetša dikarabo tšeo ba di bonago e sego tšeo ba inaganelago tšona.
- Ge go na le nako, swaya mošongwana le barutwana, o hlaloše gore ke ka lebaka la eng dikarabo tše itšego e le tša maleba.

GO NGWALA DITABA

(Labohlano)

Ka lebaka la eng?

- Tšweleletša go ngwala ditaba tša gago ka go ngwala ka ga dilo tša beke ya go feta.
- Hlahla go ngwala ga barutwana ka go ba thomela mafoko, mohlala, Lehono ke kwa ... Selo seo ke ipshinnego ka sona mo bekeng ye ke.
- Tšweleletša bokgoni bja bomolomo ge o abelana ditaba.

Bjang?

- Ga nnyane hlaloša sethoma lefoko
- Barutwana ba aba dikgopolo tša bona le bagwera
- Ba ngwala ditaba tša bona, ba thoma ka tsela ya go thoma lefoko.
 - Beke 1–5: Ngwala temana e tee ya go ba le mafoko a mararo.
 - Beke 6–10: Ngwala tenama e tee ya go ba le mafoko a mane.
- Barutwana ba ka swantšha ditaba tša bona.

Dithuto tša Mabokgoni a Bophelo

Letšatši ka letšatši, latela paterone e tee ya dithuto.

Thuthaphelo/Bomolomo (15 mets) →
Tsebo ya Go Thoma (15 mets) →
Dithuto tša Leleme la Gae →
Bokgabo bja Boitlhamelo (30 mets) →
Thuto ya Boitšhidullo (30 mets)

THUTHAPHELO/BOMOLOMO

Go lenaneo la Funda Wande, dithuto tša bomolomo di kopantšhwa le tša Mabokgoni a Bophelo le Leleme la Gae. Dithuto di latela tsela yeo e lego molaleng beke ka beke.

Kanegelo ya Go Balelwa Godimo (Mošupologo) →
Nna wa go ba le šedi (Labobedi) →
Ke nagana, ke ikwa (Laboraro) →
Sereto/koša (Labone) →
Bega ka potšišo ya Nyakišišo (Labohlano)

TSEBO YA GO THOMA

Ka lebaka?

- Tšweletša Bokgoni, Go nagana, Kgokagano le Tirišano
- Kgodišo ya dikgopolo le bokgoni
- Go tšea karolo go gobala ka kwešišo ka go katološa tsebo kakaretšo le tlotlontšu.

Bjang?

Ruta barutwana go:

1. **Lebelela:** Hlokomedišiša mmala, sebopego, bogolo, phopholego, go swana, diphapano ka go šomiša ditsebe le mahlo.
2. **Bapetša:** Dilo di swana goba di fapana bjang? Hlokomela mmala, sebopego, bogolo, phopholego, mengaga, tšhomišo.
3. **Hlopha:** Beakanya dilo ka magoro go ya ka dipharologantšho tša go abelanwa.
4. **Kelo:** Bogolo, boteng, kgolo. botelele, boima, botelele, themperetša.
5. **Boitekelo:** Re dira boitekelo go lekola di ponelopele tša rena. Lebelela le go rekhota tše bohlokwa tše di diregago.
6. **Kgokagana:** Rekhota, laodiša, le go hlaloša ka go bolela, go thala, go ngwala, dikerafo, taekramo le go diragatša.

Ge barutwana ba dira selo, ba thuše go tsepelela go bobedi tshepedišo le setšweletšwa.

1. **Bothata/senyakwa:** Na bothata ke eng/re hloka eng? Na re ka rarolla bothata bjang?
2. **Nyakišiša:** Na re ka šomiša didirišwa dife? Na re ka dira eng ka tšona?
3. **Dira seswantšho:** Thala lenaneo le seswantšho sa selo seo o tla se dirago.
4. **Dira:** kgorametša, ripa, phikološa.
5. **Dira ditekolo:** Na setšweletšwa se dirilwe gabotse? Na re ka dira eng gore re se dire bokaone?

THUTO YA NYAKIŠIŠO

Ke ka lebaka la eng?

- Go tšweleletša mabokgoni a bonolo a go dira dinyakišišo
- Go hlohleletša gore ba ka gae ba be le seabe mererong ya bana ya sekolo
- Go hlotla dikgopolo tša barutwana ebile o tšweleletša tsebo ya bona ya lefase

Bjang?

Dira tšhate ya TNI

(Laboraro)

Seo re se Tsebago	Seo re Nyakago go se tseba	Seo re ithutilego sona
Ngwala seo barutwana ba se tsebago.	Ka bobedi barutwana ba ahlaahla seo ba nyakago go se tseba. Ngwala dipotšišo tša bona mo.	Tlatša se ka nako ya pego ya ka Labohlano. Se se tla thuša barutwana go ngwala seo ba se hweditšego.

Bala o be o ahlaahle

(Laboraro)

- Barutwana ba ya le mošomo gae go yo nyakišiša dikarabo ka thušo ya batswadi le bahlokomedi.

Go fa Dipoele

(Friday)

- Bega dipoele ka Bomolomo
- Ngwala seo o ithutilego sona

BOKGABO BJA BOITLHAMELO

Bokgabo bja Go Bonwa

(Mošupologo le Labobedi)

- Tšweletša mabokgoni bjalo ka mothalo, mmala, phopholego bj.bj., go penta, go thala, kgoboketšo ya diswantšho, bj.bj.
- Go Bokgabo bja Go Bonwa, morutiši o swanetše go fa barutwana letlakala, dikherayone, pente, bj.bj.
- Ruta barutwana go itekola ka mošomo wa bona wa bokgabo ka go dira sediko go sefahlego sa maleba ka go PMM.
- Bonagatša mošomo wo o feleletšego ka phapošing.
- Dira kgoboketšo ya didirišwa tša go se šome tšeo di tlo dirišwago go bokgabo bja 3D.

Bokgabo bja Go Diragatša

(Laboraro le Labone)

- Go Bokgabo bja Go Diragatša, ke kakanyo e botse gore phapoši e kgoboketše ditlabakelo tša go swana le dikhafo, mengatse le maekerofone ya go raloka.

THUTO YA BOITŠHIDULLO

Mošupologo

Lokiša

- Kgetha mešongwana e mene ya go fapana letlakaleng la?? la beke.
- Lokiša didirišwa tša go dira mošongwana
- Arola barutwana ka dihlopha tše nne tša beke

Tsebiša diteišene tša mešongwana

- Bontšha didirišwa o be o hlaloše mešongwana ya beke
- Barutwana ba diragatša mešongwana.

Mošongwana wa Phapoši ka moka

- Ralokang papadi ya go swana le , go fošetšana, go dikologa le swarana ka diatla le go khuta le nyakana.

Labobedi–Labohlano

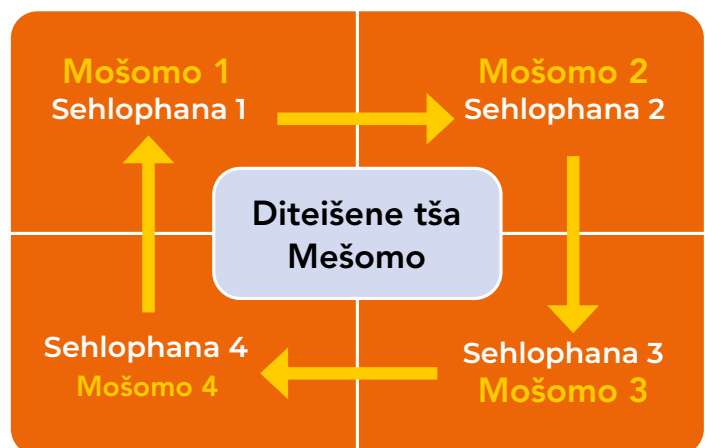
Itokiše

- Kitima ka dinalantlhana bjalo ka modimothwana/ kiba fase bjalo ka Sebata/fofa bjalo ka lepidibidi
- Latela ditaelo tša ka: Sepelang ka mathoko, fapogela ka letsogong la ngele, fapogela ka letsong la go ja, tsorama, fofela godimo
- Phaphathang ka morethetho/ thwantšhang menwana/mešongwana ya go tula, e etilwe pele ke barutwana ba go fapana.

Diteišene tša mešongwana

- Dihlopha di šielana go ya go diteišene tša mešongwana, ba dira mošomo o tee ka letšatši, Labobedi–Labohlano. Bona letlakala 19 go hwetša dikgopolo ka ga mešongwana.
- Morutiši o ya go sehlopha se sengwe le se sengwe a lebelela mošomo wa sona le go se eletša.

Khutšang

- Hemelang godimo
- Le eme goba le dutše, otlolang ditho tša go fapana tša mmele.
- Tiiša goba o lokolle ditšhika, o thome ka menwana o nyoga o e ya hlogong.

Mešongwana ya diteišene tša Thuto ya Boitšhidullo

Kgetha mešongwana e mene ya beke, o šeditše mabokgoni a go fapafapana.

1. Go šikenyegela ka mahlakoreng ka moka

- Tsela ya ditšhitišo ka go bea mokotlana wa dinawa letsogong, legetleng, leotong goba hlogong
- Go itlwaetša nako ya go arabela go, mohlala, taelo ya morutiši, kitima, tlola, ema, bj.bj.

2. Go kgona go itšhikinya

- Nako ya go bapala ka go lokologa le nako ya boitekelo ya go fapana ya go šomiša mokotlana wa dinawa
- Dipapadi tša go itšhikinya o latela paterone ye itšego – o bea dilo ka tatelano ya go nepagala, mohl, go kitima le go swaya mafelo, mafelong ao a beilwego, ka go šomiša tatelano ya go nepagala
- Go kaba le go foša kgwele ya thenisi

3. Moretheto

- Ala moswinki go tlhako ya go namelwa ke bana o swareletše ka go kgwahliša
- O swareleditše ka go kgwahliša, kadiela ka kota ye e rapamego ya tlhako ya go namelwa ke bana

4. Tšhomišo ya mahlakore ka moka a bjoko goba lehlakore la go ja la mmele

- Ka sebopego sa sediko fošang kgwele go ya go la go ja le go ya go la ngele
- Go foša kgwele ka mahlakore go swana le ka papadi ya rugby

5. Tekanyetšo

- Go lekanyetša ka leoto le tee
- Go lekanyetša go dithapo, mapolanka, go dikota tša go ithekga (tokaetša ka leoto le tee, matsogo a tsepame)
- Go dira okare o 'Tonki e goga karikana'
- Go dikologa hula hupu ka matsogo, dirope le molala

6. Kgokaganyo

- Go dira sediko ka go kitimela go la go ja gape go la ngele
- Go swarelela go dilo, go sepediša matsogo godimo ga tlhako ya go namela ke bana

7. Dipapadi

- Arola barutwana ka dihlopha ba phadišane go papadi ya mabelo – Hlaloša melao le ka tsela yeo e šomago ka gona
- Dipapadi tša šetšo tšeo di kgethilwego ke barutwana

8. Bokgoni bja go šupa mahlakore, go šupa sekgobeng

- Tsebiša barutwana 'go pshikologela (makhonto)' ka pele le ka morago-hlaloša polokego
- 'Phiri le Nku' le šomiša lefelo la go bapalela
- Gogoba o feta ka gare ga 'thanele' mohl, ka fase ga setulo, go feta dithaere tša koloi goba dithanele tša maitirelo

KAKARETŠO YA BEKE

Mahlale a mobu

Bekeng ya mathomo, barutwana ba swaragana le kgwekgwe ya kutullo ya tša mahlale a mobu. Ba utulla gore mobu ke eng, ba ka o nontšha bjang ka go dira podišwa, gore kgogolego ya mobu e senya bjang mobu le gore ke diphedi dife tšeo di hwetšwago mobung. Barutwana ba tšea karolo go boitekelo bjo bobedi gomme ba ithuta go rekhota dipelo tša boitekelo.

Ba ngwala taodišo ya nnete ya boitekelo, ba ithuta go šomiša mantšu ao a boelago ka tatelano ya ditiragalo. Ba tla ngwala temana ka botlalo gape ba ithuta ka mahlalasetšagotee. Kanegelo ya go Balwa Mmogo e ka mokgwa wa diswantšho tša metlae ebile e na le dipudula tša poledišano.

Ditlhaka: ts le tš

Mešomo ya Bokgabo bja Boitlhamelo e ka ga mobu le leraga. Dipapadi tša Thuto ya Boitšhidullo le mešongwana di tla kgethwa ke morutiši go tšwa go mešomo yeo e šišintšwego.

BITIO

Funda Wande
Beke 1

Sepedi

5 mets

LEBELELA BITIO

DITOKIŠETŠO**Dikaratamantšu**

nnyane

kgolo

nnyanenyane

galase-kgodiši

ramahlale

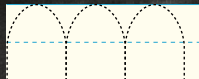
Setiripi sa lefoko

Morutiši o rutile baturwana ka diphedi tše nnyane tše di phelago ka mobung.

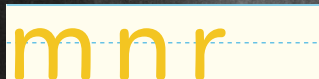
MEŠOMO YA GO DIRWA O NNOŠI

① Go Bala ka Bobedi **PMM Letlakala 22**

② Mongwalo 1

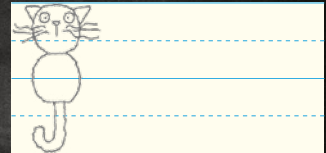

③ Mongwalo 2

④ Mongwalo 3 **Tselane le Letšobana ke bakgotse ba go rata matšoba a mantši.**

Leina _____

⑤ DBE Leleme la Gae **Letlakala 7**

⑥ DBE Leleme la Gae **Letlakala 9**

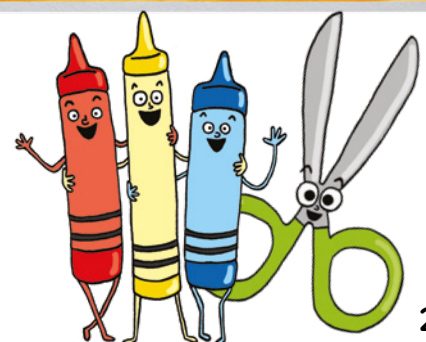
⑦ DBE Mabokgoni a Bophelo **Letlakala 4**

⑧ Pukuntšu

**nnyane kgolo nnyanenyane
galase-kgodiši ramahlale**

DIDIRIŠWA TŠA MEŠONGWANA

- Dienywa le merogo ye e lekanego gore morutwana o mongwe le o mongwe a be le tša gagwe- diapola goba matsapane ke tšona tše di lokilego ka ge di le bothatanyana.
- Dikherayone goba diphentshele tša go khalara
- Letlakala la go thala go lona
- Didirišwa tše di hlokegago go mešomo yeo e kgethilwego ya Thuto ya Boitšhidullo.
- Didirišwa tša boitekelo bja podišwa.

Boramahlale ba mobu

"Na phoofolo e **kgolo** yeo o e tsebago ke efe?" gwa botšiša morutiši. "Ke Tšhukudu!" gwa realo Koketso.

"Ke Tlou!" gwa realo Karabo.

"Ke poo ya Mma Mabona e kgolo e ntsho" gwa realo Jakobo.

"Tšeo ka moka ke diphoofolo tše di **kgolo** kudu" gwa realo morutiši. "Ke dikgoparara!"

Diphoofolo tše **nnyane** tšeo le di tsebago ke dife?

"Legotlo" gwa realo Koketso.

"Segokgo" gwa realo Samson.

"Letsetse!" gwa realo Lindiwe.

"Tšeo ka moka ke diphoofolo tše nnyanenyane," gwa realo morutiši. "Na le a tseba gore go na le diphoofolo tše **nnyane** tšeo re ka se kgonego go di bona?"

Batho ka moka ba be ba **maketše**. "Di mo kae?" gwa botšiša Sipho. "Di gohle," gwa realo morutiši, "e fela a re boneng gore re ka hwetša eng ka ntle ga phapoši."

DIPOTŠIŠO LE TLOTLONTŠU

kgolo, nnyane – (malatodi)

kgolo, kgoparara – mahlalosešagotee

nnyane, nnyannyane – mahlalosešagotee

maketše – selo seo o sa se letelago

Ka moka ba ile ba ya ka ntle ka serapapeng, morutiši o be a swere lehwana gomme a ba fa mobu wa ka serapaneng go dipampišana. Ba ile ba boela ka phapošing gomme a fa sehlopha se sengwe le se sengwe **galase-kgodiši**.

"Phatlalatša mobu go pampiri ya gago gomme le šielane ka go o lebelela ka galase-kgodiši. Lebelela ka šedi. Mohlomongwe o ka bona diphedi tše nnyane. Netefatša gore pampiri ya gago e na le seetša mo go yona. O ka se di bone ge e le gore pampiri ya gago e ka leswiswing. Tšea nako ya gago. Lebelela ka šedi." Barutwana ba lebeletše mobu wa bona ka šedi. Morutiši o ile a ya go sehlopha se sengwe le se sengwe a ba bontšha diswantšho ka founu ya gagwe mehuta ya diphedi tšeo ba ka di bonago mobung. E be e le morutiši yo bohla e le ruri.

Nakana e letše. "Ke nako ya dijo," gwa realo morutiši. "Ke nako ya go ya ka ntle."

"Ke kgopela go šala?" gwa kgopela Sipho. O ile a tšea nako ya gagwe ka moka ya dijo a lebelela ka galase-kgodiši a nyakana le diphoofošwana ka mobung.

Morutiši o ile a sega ge a bona ka tsela yeo a bego a theogetše ka gona. O ile a mmošša gore o hweditše eng. "Ke hweditše seboko se nnyane se sehubedu," a realo, le mae a mantši kudu a mannyane, dibokosilikile le selo sa maoto a mantši a mannyane le selo sa hlogo e nnyane le mmele o motelele. Ke bone selo seo se bego se e ja selo se sengwe seo se bego se sepela!"

"O bolela maaka," gwa realo Jakobo. "Ga se wa bona dilo tšeo ka moka." "Ke di bone," gwa realo Sipho, "mohlomongwe dipaketsane tša ka di nthušetše. Ke tšile go ba **ramahlale**! Ke ratile go hwetša dilo tšeo tše nnyane. "Go gongwe o tlo ba ramahlale," gwa realo morutiši, "Nka ba motlotlo ka wena"

Le ke letšatši leo Sipho a ilego a thoma go nagana ka go ba ramahlale ge a gola. "Ke tlo ba yena, ka nnete," O be a nagana a nnoši. O ile a kitimela gae mathapameng ao. "Koko!" a realo, "Ke kgethile **mošomo**! Ke tšile go ba ramahlale!" "Jo!" gwa realo koko, "O tlo hloka jase e tšhweu. "O be a sa kgaotše go myemyela. "Se ke selo se botse kudu ngwanaka," a realo, "Ge e le gore o a nyaka ka nnete, go gongwe o ka ba ramahlale."

galase-kgodiši – Lentshe yeo e dirago gore dilo di bonagale e le tše kgolo

Na o a gopola gore galase-kgodiši e šomišwa go dira eng?

Ke ka lebaka la eng o nagana gore o swanetše o lebelele seetšeng?

Na o bone eng ka mobung? Ditšhošane? Diboko? Se sengwe gape? A re kweng gore barutwana ba bone eng?

nnyane nnyane – nnyane kudu, ke lehlalosešagotee la nyenyane, nnyane

Ke mantšu afe a mangwe ao o ka a naganago gore a hlaloša nnyane?

ramahlale – motho yo a ithutago le go tseba kudu ka tša mahlale le tlhago.

mošomo – modiro

Boramahlale ba bangwe ba apara jase e tšhweu yeo e bitšwago lab coat gore diaparo tša bona di se tšhilafale.

Na o nagana gore Sipho o swanetše a dire eng gore e be ramahlale? Na o tla hloka go ya sekolong seo se phagamego le Unibesithing?

MOŠUPOLOGO

GO BALELA GODIMO

Boramahlale ba mobu

Pela ga Go Bala Botšiša barutwana gore “mobu” ke eng?

Go Bala Balela kanegelo godimo o botšiše le dipotšišo.

Ka Morago ga Go Bala

- Na barutwana ba šomišitše eng go lebelela mobu? Ke ka lebaka la eng?
- Ke dilo dife tšeo ba di bonego?
- Na o kile wa nagana ka seo o nyakago go se dira ge o gola?

PM LETL
22-23
15 mets

TSEBO YA GO THOMA

Mobu o bohlokwa

Tsebo ya Pele

- Na o kile wa lebelela mobu kgauswi bjalo ka tsela yeo go dirilego Siphon le bagwera ba gagwe mo kanegelong?

Tsebo e Mpshe

- Ke eng tšeo o di hwetšago ka gare ga mobu? (santa, maswika, ditlabelo tše dingwe tšeo di ka šomišwago, bj.bj.)
- Na ke meholo efe e mengwe ya mobu?
- Na batho ba ka fetola mobu bjang?

Balela barutwana letlakala o be o bale le bona.

LETL 8
15 mets

DITLHAKA ts

Tsebiša modumo

- Theeletša o be o bolele modumo.
- Hlokomela molomo wa gago.

Lemoga mantšu a mangwe a go ba le modumo

- Barutwana ba ka fa mantšu a mangwe a modumo

Ka Bobedi

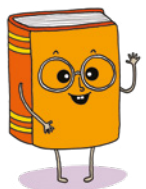
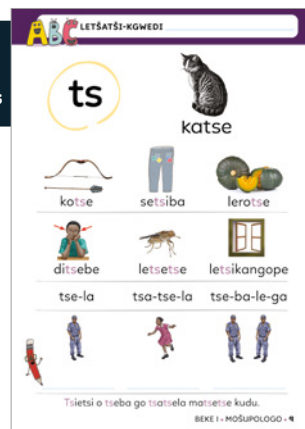
- Balang dinoko le mantšu.

Go Ngwala

- Ngwala mantšu a diswantšho.

Bala lefoko

LETL 9
15 mets

GO BALA

Boramahlale ba mobu

Go bolela ka diswantšho

- Se ke setiripi sa diswantšho tša metlae-sengwalwa se gantši se ba ka gare ba **dipudula tša poledišano**.
- Na o bona eng go **foreimi** e nngwe le e nngwe?

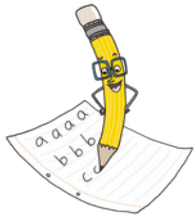
Balela barutwana kanegelo ka moka o be o bale le bona. Barutwana ba šupa mantšu ka menwanwa.

Kwešišo

- **Letlakala 2** šupa lentšu leo le re botšago gore go be go na le dilo tše nnyane ka mobung.
- **Letlakala 3** šupa pudula ya poledišano yeo e re botšago ka seo se bonwego ke Koketso.
- Na o tseba bjang gore mantšu a ke ao a bolelago?
- **Letlakala 4** šupa lentšu leo le re botšago seo se bonwego ke Lindiwe?
- Na o ka ikwa bjang ge o ka bona sephedi ka galase-kgodiši?

LETL 2-7
15 mets

MONGWALO Mongwalo

Laetša letlapeng

- Go itlwaetša paterone- o se ke wa emiša phentshele ya gago letlakaleng!
- Go itlwaetša tlhaka- hlaloša tlhamo ya ditlhaka
- Gatelela dintlha tše; mathoko, mathomo le mafetšo.

Go itlwaetša ka go hlahlwa

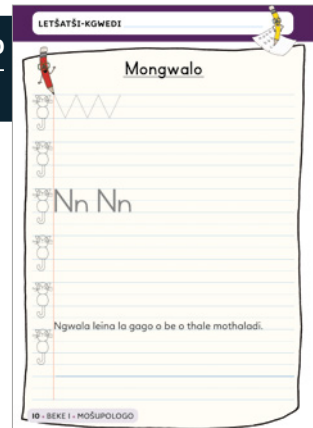
- Barutwana ba dira letlakala la PMM.
- Morutiši o sepelasepela a thuša.

- Go dula gabotse le mokgwa wa go swara phentshele.
- Šetša sebopego, sekgoba, bogolo le tsela ya go ngwala ditlhaka methalading.

Go ithuta o Nnoši

- Barutwana ba tla itlwaetša go ya pele ka nako ya Go Šoma o Nnoši, ka gare ga dipuku tša bona tša go ngwalela.

LETL 10
15 mets

GO ŠOMA O NNOŠI LE GO BALA KA GO HLAHLWA KA SEHLOPHANA

Lekola mongwalo

- Lekola dipuku tše dingwe tša mongwalo o fe dipoelo.
- Gopotša barutwana go itlwaetša tsela ya go hlama ditlhaka mongwalo wa go lekanela, go ngwala ka methalading, le go hlaola tlhaka ya bona e kaone kaone.

Go Šoma o Nnoši

- Tsebiša mošomo wa beke wa Go Šoma o Nnoši (o ngwadilwe letlapeng).
- Barutwana ba dira mešomo e mebedi ka letšatši ntle le ge ba dira GBHS.

GBHS: Go Bala la mathomo ga sehlopha A le B

- Tsebiša/nlofatša kanegelo ka mo go hlokegago.
- Barutwana ba ipalela kanegelo ka go hwenahwena.
- Ba ema mafelelong a letlakala le lengwe le le lengwe gomme morutiši a botšiša dipotšišo tša kwešišo.

5 mets
+
30 mets

BOKGABO BJA GO BONWA

Thala dienywa goba merogo

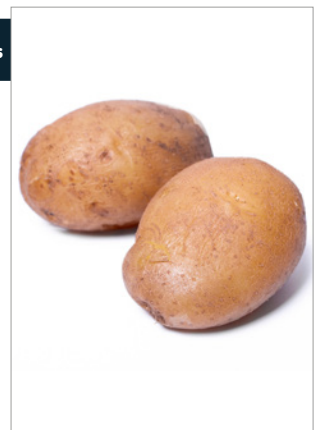
Lebelelela

- Efa barutwana ka moka mohuta wa go swana wa seenywa goba morogo.
- Barutwana ba lebelelela seenywa goba morogo wa bona ka šedi, ba hlokomela sebopego, bogolo le mmala wa sona. Ba phopholetša morogo, ba lemoga sebopego sa wona.
- Ahlaahla bohlokwa bja go lebelelela ge ba thala.

Dihlopha

- Ka dihlopha, barutwana ba bea dienywa goba merogo ya bona ka mokgobo gomme ba di kopantšha.
- Ba šielana ka go leka go lemoga dienywa tša bona go mokgobo.
- Ba swanetše gore ba hlalošetše sehlopha gore ba tsebile bjang dienywa goba merogo ya bona.

30 mets

THUTO YA BOITŠHIDULLO

Matseno

Ditokišetšo

- Kgetha mešongwana ya go fapana e mene ya beke go letlakala la 19.
- Lokiša didirišwa.
- Arola phapoši ka dihlopha tše nne tša beke.

Tsebiša diteišene tša mešongwana

- Bontšha didirišwa gomme o hlaloše diteišene tše nne tša beke.
- Barutwana ba diragatša mešongwana.

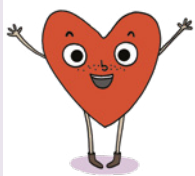
Mošongwana wa phapoši ka moka

- Raloka papadi ya go swana le go fošetšana, go swarana ka diatla le go khuta le nyakana.

30 mets

LABOBEDI

THUTAPHELO

Nna wa go ba le šedi

15 mets

- Gopotša barutwana ka go šomiša mkgwa wa go hema ge ba ikwa ba nyamile goba ge ba befetšwe.
- Botša barutwana gore ba nagane ka lefelo leo le dirago gore ba thabe ka mehla, mohl, mpeteng, ka serapaneng, go dula kgauswi le mogwera wa go kgethega.
- Botša barutwana gore ba tswalele mahlo gomme ka go nanya ba hemele ka gare le ka ntle. Ba nagane e ke ba lefelong la bona la lethabo.
- Barutwana ba bula mahlo gomme ba abelana le bagwera gore se se dirile gore ba ikwe bjang.
- Ahlaahla ka tsela yeo se e lego se sengwe seo se ka ba thušago ge ba ikwa ba nyamile.

TSEBO YA GO THOMA

Dira podišwa

LETL 11

15 mets

Tšwetšo pele ya thuto ya maabane

- Gopotša barutwana ka potšišo: Na batho ba ka fetola mobu?

Dihlopha

- Balela barutwana ditaelo o be o di bale le bona.
- Efa sehlopha se sengwe le se sengwe didirišwa tšeo ba di hlokago.
- Barutwana ba šoma ka dihlopha ba dira lebotlelo la bona la podišwa.

Rekhota

- Barutwana ba swaya le go ngwala letšatšikgwedi godimo ga podišwa godimo ga lebotlelo la bona.

DITLHAKA

Boeletša medumo le ditlhaka tšeo di rutilwego

LETL 12

15 mets

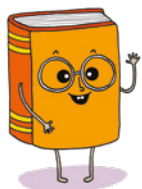
Go itlwaetša modumo

- Ka lebelo, laetša dikaratana tša ditlhaka tšeo barutwana ba ithutilego tšona go fihla ga bjale.
- Barutwana ba bolela medumo ya dikarataneng.
- Botšiša dihlopha le ka bonoši.

Dira Mošongwana

- Sepelasepela ka phapošing gomme o thuše barutwana moo go hlokegago.

Lekola/swaya mošongwana

GO BALA

Go bopa mafoko

LETL 177

15 mets

Ripa

- Barutwana ba ripa setiripi sa lefoko (letl 177)

Go Bala Mmogo

- Na lefoko le le diragetše nakong ye e fetilego?
- O tseba bjang?

Botšiša dipotšišo gomme o ripe mantšu/dihlopha tša mantšu

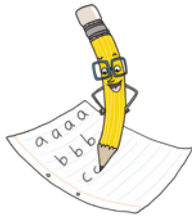
- Mang?** Morutiši
- O dirile eng?** rutile

- Mang?** barutwana
- Eng?** ka diphedi tše nnyane
- Di dira eng?** tšeo di phelago
- Kae?** ka mobung

Hlakahlakantšha mantšu o hlame lefoko gabotse

Kgorametša lefoko la ka go PMM letlakala 13.

GO NGWALA MMOGO

Matseno

- Na o ka hlaloša bjang selo seo o šetšego o se dirile?
- Šomiša madiri go hlaloša lebaka le le fetilego.
- Šomiša mantšu a tatelano go hlaloša dilo go ya ka lenaneo la tšona.

Laetša foreimi ya go ngwala

- Mantšu a tatelano
- Madiri

Ka moo ke dirilego mmotlolo wa kwena (Kotara 2 beke 1)

Akanya

- Na ke mošongwana ofe wa kotara ya mathomo wo re ka o hlalošago.
- Ke mantšu afe ao re ka a šomišago?

Go Ngwala Mmogo

- Šomiša sebopego sa maleba le dikgopolo tša barutwana.

15 mets

Ka moo ke dirilego mmotlolo wa kwena

Sa mathomo, _____

Sa go latela, _____

Ke moka, _____

Sa mafelelo, _____

GO ŠOMA O NNOŠI LE GO BALA KA GO HLAHLWA KA SEHLOPHANA

Lekola mongwalo

- Lekola dipuku tše dingwe tša mongwalo o fe dipoelo.
- Gopotša barutwana go itlwaetša tsela ya tlhako ya ditlhaka, mongwalo wa go lekanela, go ngwala ka methalading, go se kgopamiše gape le go hlaola tlhaka ya bona ye kaone.

Go Šoma o Nnoši

- Tsebiša mošomo wa beke wa Go Šoma o Nnoši (o ngwadilwe letlapeng).
- Barutwana ba dira mešomo e mebedi ka letšatši ka ntle le ge ba dira GBHS.

GBH: Dihlophana: Go bala la mathomo ga Sehlopha C le D

- Tsebiša/nolofatša kanegelo ka mo go hlokagalago.
- Barutwana ba ipalela kanegelo ka go hwenahwena.
- Ba ema mafelelong a letlakala le lengwe le le lengwe gomme morutiši a botšiša dipotšišo tša kwešišo.

5 mets
+
30 mets

BOKGABO BJA GO BONWA

Dienywa le merogo

30 mets

Ditokišetšo

- Efa barutwana letlakala le dikherayone tša phentshele.
- Efa morutwana o mongwe le o mongwe seenywa goba morogo.
- Bjalo ka maabane, ba swanetše ba e lebelele gabotse, ba lebelela sebopego, mmala, bogolo le mo e ripegilego gona.

Thala

- Barutwana ba thala le go khalaria dienywa goba merogo ya bona, e bonale okare ke ya nnete ka mo go kgonegago.

Laetša

Itekole

- Tlatša ruburiki ya PMM letlakala la 13.

THUTO YA BOITŠHIDULLO

Diteišene tša mešongwana

30 mets

Itokiše

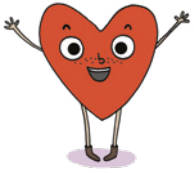
Diteišene tša mešongwana

- Romela sehlopha se sengwe le se sengwe go seteišene sa mošongwana.
- Barutwana ba dira mošongwana.
- Morutiši o a ba lebelela ebile o ba fa maele.

Khutšang

LABORARO

THUTAPHELO

Ke a nagana, ke ikwa ...

15 mets

Potšišo

- Na o nyaka go ba eng ge o gola? Ka lebaka la eng?

Ka Bobedi

- Ahlaahla potšišo.

Abelana

- Kgetha barutwana ba babedi gore ba abelane (efa mongwe le mongwe sebaka mo kotareng)

TSEBO YA GO THOMA

Borameepo ba ka fase ga mobu

LETL 14

15 mets

Dira tšhate ka ga dirunya

- Tlatša dikarolo tša tšeo re di Tsebago, tšeo re Nyakago go di tseba le Tšeo re lthutilego tšona (TNI) go di tseba.
- Tlogela papetla letlapeng go e feleletša ka Labohlano.

Bala letlakala

- Ahlaahla seswantšho o bale sengwalwa le barutwana.

Bolela ka potšišo

- Na o tla hwetša bjang karabo ka gae?
- Barutwana ba tle le dikarabo ka Labohlano.

DITLHAKA

Tš tš

LETL 15

15 mets

Tsebiša modumo

- Theeletša o be o bolele modumo.
- Hlokomela molomo wa gago.

Bontšha mantšu a mangwe a go ba le modumo

- Barutwanaba ka fa mantšu a mangwe a modumo.

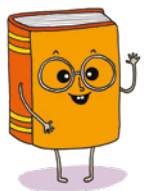
Ka Bobedi

- Balang dinoko le mantšu.

Go Ngwala

- Ngwala mantšu a diswantšho.

Bala lefoko

GO BALA

Boramahlale ba mobu

LETL

2-4

15 mets

Go Bala Mmogo

- Bala matlakala a mararo a mathomo a Boramahlale ba mobu go barutwana o be o bale le bona.

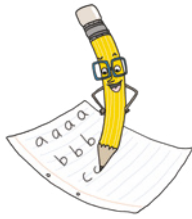
Go Bala Ka dihlopha

- Ka dihlopha tša ba bararo, šielanang go bala letlakala le lengwe le le lengwe.

Go Bala ka Bonoši

- Balang matlakala a mathomo a mararo a kanegelo ka go hwenahwena.

GO NGWALA Na ke dirile bjang podišwa?

Sekaseka sebopego sa taodišo

- Madiri a ka lebaka leo lefetilego go hlaloša ditiro
- Mantšu a tatelano – la mathomo, sa go latela, gape, la mafelelo.

Akanya tlontlontšu

- Podišwa, kuranta, magapi a dienywa, dikgepetla tša merogo, mobu bj.bj..

Ngwala

- Tlatša foreimi ya go ngwala.

LETL 16

15 mets

LETŠATŠI-KGWEDI

Na ke dirile bjang podišwa?

Ka _____ re dirile _____

Ke šomiše le _____

La mathomo, _____

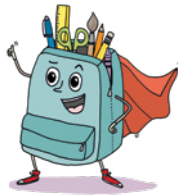
Sa go latela, _____

Gape ka, _____

Mafelelong, _____

Re tlo lebelela podišwa ya rena
gomme ra lebelela gore e fetoga bjang.

16 - BEKE 1 - LABORARO

GO ŠOMA O NNOŠI LE GO BALA KA GO HLAHLWA KA SEHLOPHANA

Lekola mongwalo

- Lekola dipuku tše dingwe tša mongwalo o fe dipelo.
- Gopotša barutwana go itlwaetša tsela ya go hlama ditlhaka ka go se kgaotše, mongwalo wa go lekanela, go ngwala ka methalading, go se kgopamiše gape le go hlaola tlhaka ya bona e kaone.

Go Šoma o Nnoši

- Tsebiša mošomo wa beke ye wa Go Šoma o Nnoši (o ngwadilwe letlapeng).
- Barutwana ba dira mešomo e mebedi ka letšatši ka ntle le ge ba dira GBHS.

GBHS: Go bala la mathomo ga sehlopha E

- Tsebiša/nolofatša ka mo go hlokegago.
- Barutwana ba ipalela kanegelo ka go hwenahwena.
- Ba ema mafelelong a letlakala le lengwe le le lengwe gomme morutiši a botšiša dipotšišo tša kwešišo.

GBHS: Go Bala la bobedi ga sehlopha A

- Balang kanegelo gape mmogo, le balela godimo.
- Barutwana ba bala kanegelo le bagwera.
- Morutiši o theeletša barutwana ge ba bala.

5 mets

+ 30 mets

BOKGABO BJA GO DIRAGATŠA

Itokiše Barutwana ba a sepela gomme ba kgahla ba dira dibopego tša go fapafapana ka mebele ya bona. Fetola mathoko nako e nngwe le e nngwe ge ba thoma go sepela gape.

Ahlaahla mesepelo ya go fapafapana

Nagana ge o sepela ka gare ga leraga. Ahlaahla mekgwa ya go fapana ya go sepela ka gare ga leraga, mohl, go gwanta, go fofa fofa, go thedimoga bj.bj.

Mmino wa lerageng

30 mets

Mošongwana wa phapoši ka moka

- Bapala mmino gomme barutwana ba bine okare ba ka gare ga leraga, ba sepela bjalo ka ge re ahlaahlile peleng.
- Efa ditaelo: šomiša maoto ka bobedi, fofa ka leoto le tee, fofa ka maoto ka moka, bj.bj.
- Barutwana ba šomiša sekgoba seo se lego kgauswi le bona ntle ga go thulana.

THUTO YA BOITŠHIDULLO

Itokiše

Diteišene tša mešongwana

- Romela sehlopha se sengwe le se sengwe go seteišene sa mošongwana.
- Barutwana ba dira mošongwana.
- Morutiši o a ba lebelela ebile o ba fa maele.

Khutšang

Diteišene tša mešongwana

30 mets

BOMOLOMO Opela/Reta

15 mets

Leraga!

Leraga, leraga, leraga.
Ke rata leraga!
Leraga, leraga, leraga!

Le kgoramela maotong a ka.
Le tseenelela ka menwaneng ya ka.
Le re tompša, la elela.
Gwanta gwanta gwanta!

Leraga, leraga, leraga.
Ke rata leraga!
Leraga, leraga, leraga!

Le ferehle ka diatla tša gago
Dira phae ya leraga
Dira okare ke khekhe!
Phaa! Phaa! Phaa!

Leraga, leraga, leraga.
Ke rata leraga!
Leraga, leraga, leraga!

TSEBO YA GO THOMA
Se o se lokelago ka gare ga podišwa
LETL 17
15 mets

Tsebo ya Pele

- Na o loketše eng ka go podišwa ya gago?
- Ke dilo dife tšeo di ka nkgago ge di ka lokelwa ka gare ga podišwa?

Bala letlakala

- Seswantšho se se laetša eng?
- Ke dilo dife tšeo o ka di lokelago ka gare ga podišwa?
- Ke dilo dife tšeo di sa swanelwago go lokelwa ka gare ga podišwa?

Dira mošongwana

- Bala mantšu o lebelele diswantšho.
- Khalara dilo tša go fapana ka mmala o motala goba o mohubedu.

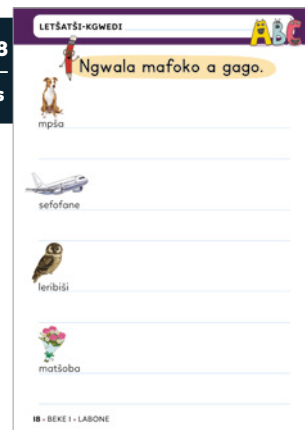

DITLHAKA
Boeletša medumo le ditlhaka tšeo di rutilwego
LETL 18
15 mets

Go itlwaetša Modumo

- Ka lebelo, laetša dikarata tša ditlhaka tšeo barutwana ba ithutilego tšona go fihla ga bjale.
- Barutwana ba bolela medumo ya ditlhaka.
- Botšiša dihlopha le ka bonoši.

Dira Mošongwana

- Sepelasepela ka phapošing gomme o thuše barutwana moo go hlokegago.

Lekola/swaya mošongwana

GO BALA
Tlotlontšu le polelo

15 mets

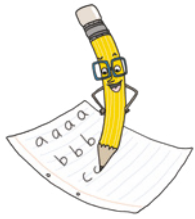
Dikaratamantšu

- Laetša o be o bale lentšu le lengwe le le lengwe.
- Hwetša o šupe mantšu ka go PMM.
- Bea dikaratamantšu lebotong la mantšu gomme o di bale gape.

Setiripi sa lefoko

- Bala setiripi sa lefoko ka go PMM letlakala 13.
- Na ke lentšu lefe leo le laetšago gore dilo tšeo di hwetšwago ka mobung ke tše nnyanenyane?
- Ke mantšu afe a mangwe (mahlalasetšagotee) ao re ka a šomišago go hlaloša lentšu le nnyanenyane.
- Nagana ka mahlalasetšagotee a mantšu a: *kgolo* le *nnyane*.

MONGWALO

Go kaonafatša mongwalo wa rena

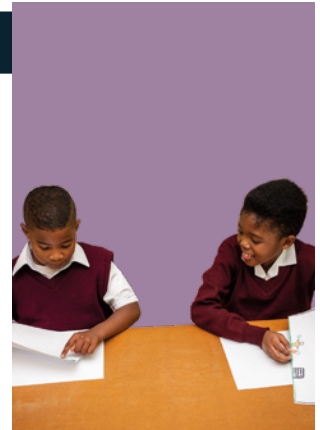
15 mets

Ahlaahla Go Ngwala Mmogo

- Balela barutwana lefoko la go tšwa go Go Ngwala Mmogo ga Labobedi.
- Kgetha lentšu lefokong gomme o laetše gore o ka šomiša lehlalošetšagotee lefe le lengwe la go kgahliša (mohlala: lebeletše e ka ba tsintsinketše, tsepeletše, hloletše, bj.bj.)

Ka Bobedi: balang, lekolang le be le kaonafatše

- Barutwana ba bala lefoko go tšwa go tšeo ba di ngwaletšego bagwera maabane.
- Lekola mopeleto le tšhomišo ya maswaodikga mo lefokong.
- Na o ka dira gore lefoko la gago le kgahliše le go feta ka go šomiša lehlalošetšagotee la lentšu le tee?

GO ŠOMA O NNOŠI LE GO BALA KA GO HLAHLWA KA SEHLOPHANA

Tekolo ya Mongwalo

- Lekola dipuku tše dingwe tša mongwalo o fe dipoelo.
- Gopotša barutwana go itlwaetša tsela ya go hlama ditlhaka ka go se kgaotše, mongwalo wa go lekanela, go ngwala ka methalading, go se kgopamiše gape le go hlaola tlhaka ya bona yeo e kaone.

Go Šoma o Nnoši

- Tsebiša mošomo wa beke wa Go Šoma o Nnoši (o ngwadilwe letlapeng).
- Barutwana ba dira mešomo e mebedi ka letšatši ka ntle le ge ba dira GBHS.

GBHS: Go bala la bobedi ga sehlopha B le C

- Balang kanegelo gape mmogo, le balela godimo.
- Barutwana ba bala kanegelo le bagwera.
- Morutiši o theeletša barutwana ge ba bala.

5 mets
+
30 mets

BOKGABO BJA GO DIRAGATŠA

Diragatša

30 mets

Mošomo wa sehlopha

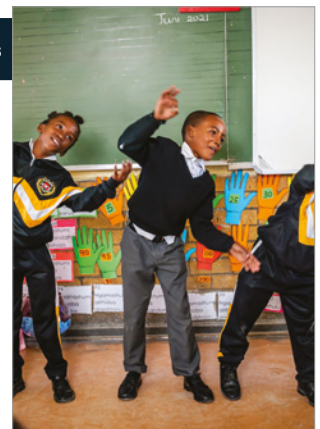
- Dihlopha di šomiša ditiro tša maabane tša mošongwana wa mmimo ge ba le gare ba reta sereto sa Leraga!

Diragatša

- Sehlopha se sengwe le se sengwe se diragatša sereto ka phapošing.
- Kgetha sehlopha sa go kgona se thome pele.

Lekanyetša

- Reta dihlopha ka moka.

THUTO YA BOITŠHIDULLO

Diteišene tša mešongwana

30 mets

Itokiše

Diteišene tša mešongwana

- Romela sehlopha se sengwe le se sengwe go seteišene sa mošongwana.
- Barutwana ba dira mošongwana.
- Morutiši o a ba lebelela ebile o ba fa maele.

Khutšang

LABOHLANO

BOMOLOMO Borameepo ba ka fase ga mobu

- Dirunya ke **dijanama** tšeo di jago dinogameetsana, dikhunkhwane le mae a dikhunkhwane. Ka letšatši di ka ja dijo tša go feta boima bja mebele ya tšona.
- Dirunya di na le dinao tša go kgopama le marofa a go kgona go epa bjalo ka digarafo.
- Dirunya di kgona go dupelela selo se le kgole efela ga di bone gabotse.
- Di golofatša diboko le dikhunkhwane ka mpholo wa mare a tšona.
- Dirunya ke diamušī: di tswala bana ba go phela tša ba fepa ka maswi.

Ka Bobedi Bolela tšeo o di hweditšego.

Abelana

- Botša barutwana ba go balega gore ba abelane le phapoši.
- Ahlaahla o be o fe tshedimošo ya tlaleletšo.

LETL 14
15 mets

TSEBO YA GO THOMA**Borameepo ba ka fase ga mobu****Ngwala o be thale seo o se hweditšego**

- Ngwala selo seo o ithutilego sona.
- Thala seswantšho.

LETL 19
15 mets

DITLHAKA**Go Bala Mantšu ga go Beelwa Nako****Bobedi bo bala mantšu**

- Balela mogwera motsotso o 1.
- Morutiši o beela barutwana motsotso o 1.
- Thala sediko go lentšu la mafelelo leo le badilwego gomme mogwera o bala mantšu ao a badwilego bošaedi.
- Morutwana o mongwe le o mongwe o na le dibaka tše tharo.

Balela mantšu

- Kgetha bao ba itekilego bokaone. Ntšha mantšu ao a se a balwago ka go nepagala.
- Barutwana ba ngwala meputso ya bona e mekaone mothalading
- Laetša ka tsela yeo o balago mantšu a mantši ka go itlwaetša ga ntši.

LETL 20
15 mets

GO NGWALA Ditaba tša ka**Tsebiša mantšu a go thoma lefoko****Ka Bobedi**

- Abelanang dikgopolo ka seo le tla go se ngwala

Ka Bonoši

- Ngwala *le ge e ka ba* temana e tee ya mafoko a mararo.

LETL 21
15 mets

GO ŠOMA O NNOŠI LE GO BALA KA GO HLAHLWA KA SEHLOPHANA

Tekolo ya Mongwalo

- Lekola dipuku tše dingwe tša mongwalo o fe dipelo.
- Gopotša barutwana go itlwaetša tsela ya go hlama ditlhaka ka go se kgaotše, mongwalo wa go lekanela, go ngwala ka methalading, go se kgopamiše gape le go hlaola tlhaka ya bona e kaone.

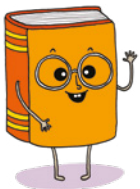
Go Šoma o Nnoši

- Tsebiša mošomo wa beke wa Go Šoma o Nnoši (o ngwadilwe letlapeng).
- Barutwana ba dira mešomo e mebedi ka letšatši ka ntle le ge ba dira GBHS.

GBHS: Go bala la bobedi ga sehlopha D le E

- Balang kanegelo gape mmogo, le balela godimo.
- Barutwana ba bala kanegelo le bagwera.
- Morutiši o theeletša barutwana ge ba bala.

5 mets
+
30 mets

GO BALA Go lekola le go fa dipelo

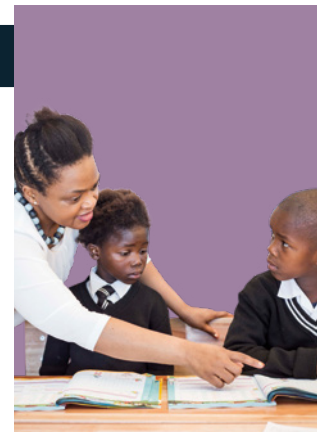
Bala

- Ka bobedi, barutwana ba balelana go mongwalo wa bona wa go Ngwala o Nnoši.

Swaya Go Šoma o Nnoši

- Dirang mešongwana ya ka gare ga dipuku tša mešomo tša DBE mmogo.
- Barutwana ba a lokiša goba ba feleetša.

15 mets

THUTO YA BOITŠHIDULLO

Diteišene tša mešongwana

Itokiše

Diteišene tša mešongwana

- Romela sehlopha se sengwe le se sengwe go seteišene sa mešongwana.
- Barutwana ba dira mešongwana
- Morutiši o a ba lebelela ebile o ba fa maele.

Khutšang

30 mets

Mahlale a mobu

Mo bekeng ye re tsepelela go mešongwana ya go sepelelana le tša mobu. Dingwalwa le mešongwana ya Mabokgoni a Bophelo di tsepelela go ka mokgwa wo batho ba ka senyago mobu ka go hlola kgogolego ya mobu gape ba lebelela boitekelo bja kgogolego ya mobu.

Dikanegelo tša Go Balelwa Godimo di fa mehlala ya go laetša ka mokgwa wo go ripa mehlare kudu go ka hlolago kgogolego ya mobu gape barutwana ba hlohleletšwa go nagana ka mekgwa ya go šoma mmogo go lokiša tshenyo yeo e hlotšwego ke kgogolego ya mobu. Ba hlohleletšwa gape le go nagana ka go thekga ya setšhaba.

Barutwana ba tšwela pele ka mošomo wa lefoko le lentšu tšeo di theilwego go sengwalwa sa Go Bala Mmogo ka morago ga dibeke tše pedi gomme ba ngwala tlhalošo.

Ditlhaka: nk le nt

DITOKIŠETŠO

Dikaratamantšu

merogo

sekoro

gogotšwe

medu

kgogolego

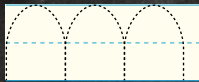
Setiripi sa lefoko

Ge Karabo a lebelela ka gare ga galase-kgodiši o hweditše mae a mannyane.

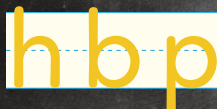
MOŠOMO WA GO ŠOMA O NNOŠI

① Go Bala ka Bobedi **PMM Letlakala 38**

② Mongwalo 1

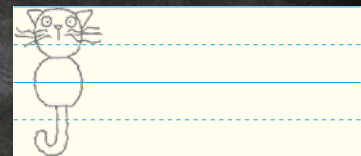

③ Mongwalo 2

④ Mongwalo 3 **Motseng wa Nkoankoa go na le monna wa dinku tše kgolo yo ba rego ke Nkatana.**

Leina _____

⑤ DBE Leleme la Gae **Letlakala 12**

⑥ DBE Leleme la Gae **Letlakala 13**

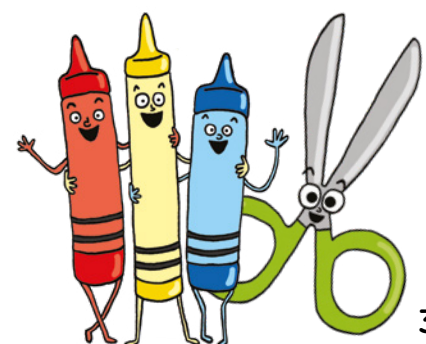
⑦ DBE Mabokgoni a Bophelo **Letlakala 4, 6**

⑧ Pukuntšu

merogo sekoro gogotšwe medu kgogolego

DIDIRIŠWA TŠA MOŠOMO

- Didirišwa tša boitekelo bja kgogolego ya mobu: Mabotlelo a mabedi a dilitarta tše 2, mobu wa go phatlalala, mobu wa go swarantšha ke bjang, dijeke tša kelo
- Letsopa goba tlhama ya letswai – morutwana o tee a hwetše nkgokolowana e 1, pitšana ya yokate e nnyane
- Pente
- Didirišwa tšeo di hlokegago tša mešongwana ye e kgethilwego ya Thuto ya Boitšhidullo

Ka tsela yeo dikhabetšhe
tša Mma Mohlapa di
timeletšego ka gona

Mma Mohlapa e be e le mosadi yo mogolo. O be a dula a le tee kgauswi le ga bo Siphon le koko wa gagwe. O be a na le dikgomo le **serapana sa merogo**. Ka serapaneng sa gagwe o be a bjetše dinawa, ditamati le dikhabetšhe.

Ka Mokibelo o mongwe o ile a fa Siphon ditamati tše dintši tša go butšwa. “Ke a tseba gore o rata ditamati” a realo, “le ditamati tša ka ka moka di butšwitše ka nako e tee. O swanetše o nthuše go di ja.”

Siphon o be a thabile kudu. O ile a kitimela go Koko go ya go mmontšha mokotla o mogolo wa ditamati. “Bona gore Mma Mohlapa o mphile eng!” a realo. “Ditamati! Go tšwa ka serapaneng sa gagwe! Na re ka dira disangwetšhi tša tamati?”

“A ke mahlatse” gwa realo Koko. “Ka mo gae re na le borotheo fela. Efela bjale re tla dira disangwetšhi tša tamati go ja ka matena.”

“Amose a ka tla?” gwa botšiša Siphon. “O rata ditamati ebile o phela a swerwe ke tlala.” “Ee,” gwa realo Koko, “re na le ditamati tše dintši kudu tšeo re ka di abelanago”

Siphon o ile a kitima a ya go bitša Amose. “Amose! Amose!” a goelesa. Koko o dira disangwetšhi tša tamati! E tla o tle o je.

DIPOTŠIŠO LE TLOTLONTŠU

Na le na le serapana sa merogo ka gae goba sekolong? Le bjetše eng?

serapana sa merogo – lefelo leo merogo e bjaltwago go lona ka gae goba sekolong

Koketso le Letago ba mo kwa. "A re ka tla?" gwa realo Koketso, "Nka tla le borotho." "Ke tla tla le Rama! gwa realo Letago. "Ke tla tla le letswai le phereferere," gwa realo Karabo.

Ba ile ba ya ga bo Sipho ba ja disangwetšhi tša tamati. "Di be di le bose kudu! gwa realo Koketso. "Na re ka dira eng go leboga Mma Mohlapa?"

"Ke a tseba," gwa realo Sipho. "re tla tloša **sekoro** ka serapaneng sa gagwe sa merogo." Ka moka ba ile ba ya go tloša sekoro ka serapaneng sa Mma Mohlapa.

Ka pela ke ge ba šetše ba tlošitše sekoro ka moka. "A re tlošeng sekoro le **ka ntle** ga serapana," gwa realo Karabo, "gohle go tlo hlweka!"

Ba ile ba ntšha sekoro le bjang ka moka ka serapaneng go fihla le tseleng. Go be go se sa na mabjang. "Bjale go hlwekile ka moka" gwa realo Letago, "o tlo thaba kudu"

Bošego bjoo go ile gwa ba le ledimo. Go be go dudumetša ebile go na le magadima a mantši. Sipho o be a tšhogile gomme a ikhupetša hlogo ka mosamelo. Pula e be e na kudu mo e lego gore Koko o ile a swanela ke go bea dipakete tše tharo lebatong go beeletša meetse a go tšwa mašobaneng a tlhaka ya ntlo.

"O se tshwenyeye mošemane wa ka," a realo, "Pula ye e tlo thuša merogo ya Mma Mohlapa go gola."

Mesong ba ile ba kwa Mma Mohlapa a lla. "Jo nna! Jo!" a lla. "Serapana sa ka se ile!" O be a bolela nnete. Pula e **gogotše** serapana sa gagwe sa merogo go theogela ka tseleng. Dikgomo di be di e ja dikhabetšhe ka tseleng.

Sipho o ile a botša morutiši sekolong ka tsela yeo ba lekilego go thuša Mma Mohlapa le gore go diragetše eng.

"Oh ngwanaka," gwa realo morutiši. "Ke gabotse ka gore le be le leka go leboga ka tsela e botse. O be o sa tsebe gore **medu** ya dimela le mabjang di swarantšha mobu. Ge o ntšha medu ya mabjang le dimela, pula le moya di kgona go tloša mobu. Se re se bitša **kgogolego ya mobu**."

"Na re ka dira dilo bokaone bjang?" gwa botšiša Sipho. "Ke tseba tsela e botse ya SeAfrika," gwa realo morutiši. "Mohlomongwe re ka šoma mmogo ka moka."

Na o thabela go ja le bagwera ba gago?

sekoro – dimela tšeo di melago mafelong ao a sa swanelago

ka ntle – e sego ka gare ga serapana

Na o nagana gore barutwana ba be ba thabile ge ba šoma mmogo?

Ke ka lebaka la eng serapana sa merogo se gogotšwe?

gogotše – mobu ka moka ga o sa le gona

medu – dikarolo tša semela tša ka fase ga mobu

kgogolego ya mobu – bokagodimo bja mobu bo a gogolega

Na o nagana gore kakanyo ya morutiši e be e le efe? Bolela ka yona le bagwera ka phapošing.

**GO BALELA
GODIMO**

Pele ga go Bala

- Ahlaahla seswantšho ka go letlakala 32 la PMM. Botšiša barutwana gore ba nagana gore go direga eng.
- Botšiša: *Na o kile wa thuša badudi ba motse wa geno go thuša motho yo mongwe?*

Go Bala Balela kanegelo
godimo o botšišo dipotšišo.

Ka tsela yeo dikhabetšhe tša Mma Mohlapa di timeletšego ka gona

Morago ga Go Bala

- Ke ka lebaka la eng Siphon le bagwera ba gagwe ba be ba nyaka go thuša Mma Mohlapan?
- Ke eng seo se sa sepelago gabotse ka leano la bona?
- Na badudi ba motse ba ka thuša bjang Mma Mohlapan go lokaša serapana sa qaqwe.

PM LETL
36-37

15 mets

TSEBO YA GO THOMA

Tsebo ya Pele

- Na barutwana ba ka phapošing ya bo Siphon ba bone eng ka mobung?

Bala letlakala

- Lebelela diswantšho gomme o bale sengwalwa.

Ahlaahla seswantšho

- Šupa diphedi tša go fapafapana o bolele maina a tšona.
- Na sephedi se sengwe le se sengwe se thuša bjang go dira gore mobu o dule o phetše gabotse?

Bagale ba ka mobung

LETL 23

15 mets

DITLHAKA NK nk

Tsebiša modumo

- Theeletša o be o bolele modumo.
- Hlokomela molomo wa gago.

Lemoga mantšu a mangwe a go ba le modumo

- Barutwanaba ka fa mantšū a mangwe a modumo.

Ka Bobedi

- Bala dinoko le mantšu.

Go Ngwala

- Ngwala mantšu a diswantšho.

Bala lefoko

GO BALA Boramahlale ba mobu

Go lebelela diswantšho Na o bona mang go foreimi e nngwe le e nngwe ya diswantšho tša metlae? Go direga eng?

**Balela barutwana kanegelo
ka moka o be o bale le bona**
Barutwana ba šupa mantšu ka
menwana

Kwešišo

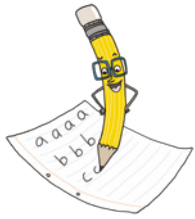
- **Letlakala 4**, šupa mantšu ao a bolelwago ke Samson le Lindiwe.

- **Letlakala 5**, šupa lentšu leo le hlalošago gore Koketso o be a sa kgone go bona diphedi ka mahlo a gagwe fela.
- **Letlakala 6**, na o nagana gore Siph o be a thabile? Ke leswao lefe leo le re botšago se?
- Šupa lentšu leo le re botšago seo Siph o tšerego sephetho sa go se dira ge a gola.

LETL
5-7

15 mets

MONGWALO

Mongwalo

LETL 25

15 mets

Laetša letlapeng

- Go itlwaetša paterone – o se ke wa emiša phentshele ya gago letlakaleng!
- Go itlwaetša tlhaka – hlaloša tlhamo ya ditlhaka.
- Gatelela tše: mathoko, mathomo le mafetšong.

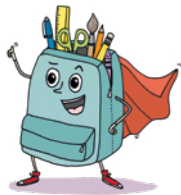
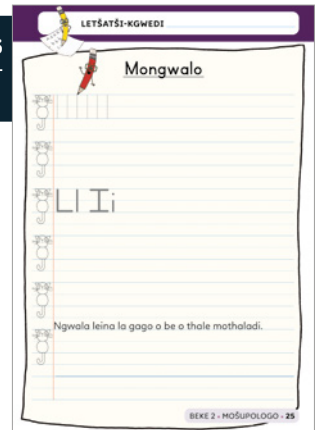
Go itlwaetša ka go hlahlwa

- Barutwana ba dira letlakala la PMM.
- Morutiši o a sepelasepela a thuša.

- Go dula gabotse le mokgwa wa go swara phentshele.
- Tsepelela go sebopego, sekgoba, bogolo le tsela ya go bea ditlhaka methalading.

Go itlwaetša ka Bonoši

- Barutwana ba tla itlwaetša go ya pele ka nako ya Go Šoma o Nnoši, ka gare ga dipuku tša bona tša go ngwalela.

GO ŠOMA O NNOŠI LE GO BALA KA GO HLAHLWA KA SEHLOPHANA

Tekolo ya Mongwalo

- Lekola dipuku tše dingwe tša mongwalo o fe dipoelo.
- Gopotša barutwana go itlwaetša tsela ya go hlama ditlhaka ka go se kgaotše, mongwalo wa go lekanela, go ngwala ka methalading, go se kgopamiše gape le go hlaola tlhaka ya bona e kaone.

Go Šoma o Nnoši

- Tsebiša mošomo wa beke wa Go Šoma o Nnoši (o ngwadilwe letlapeng).
- Barutwana ba dira mešomo e mebedi ka letšatši ka ntle le ge ba dira GBHS.

GBHS: Go Bala la mathomo ga Sehlopha A le B

- Tsebiša/nolofatša kanegelo ka mo go hlokegago.
- Barutwana ba ipalela kanegelo ka go hwenahwena.
- Ba ema mafelelong a letlakala le lengwe le le lengwe gomme morutiši a botšiša dipotšišo tša kwešišo.

5 mets
+
30 mets

BOKGABO BJA GO BONWA

Ahlaahla

- Na ke dife dilo tše dingwe tša mohola tšeo re ka di dirago ka letsopa?

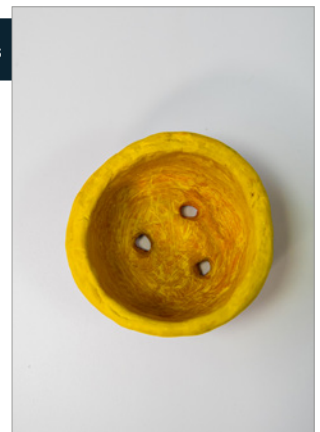
Peakanyo

- Laetša barutwana setšhelo sa go swana le komikana ya yokate ya go ba le pente e nnyane ka mo gare.
- Ba tlo dira setšhelo sa go lokela komiki ya go swana le ye.
- Barutwana ba beakanya ka bonoši sebopego le bogolo bja pitšana ya matšoba yeo ba tlo go e dira.

Dira

- Laetša ka tsela yeo ba swanetšego go pitlaganya lekwate la letsopa go dira sekoti gomme ba ritela ka mahlakoreng a pitšana.
- Barutwana ba fa pitšana sebopego ka go pitlaganya letsopa. Phula lešobana ka mo fase gore meetse a kgone go tšwa.
- Thuša barutwana go dira gore letsopa e be le le kotwana gore pitšana e se ke ya thubega.
- Tlogela dipitšana lefelong la go bolokega gore di ome.

30 mets

THUTO YA BOITŠHIDULLO

Tsebišo

30 mets

Lokiša

- Kgetha mešongwana ya go fapana e mene ya beke go letlakala 19.
- Lokiša didirišwa.
- Arola phapoši ka dihlopha tše nne tša beke.

Tsebiša diteišene tša mešongwana

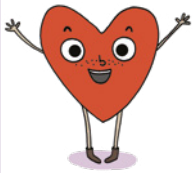
- Bontšha didirišwa gomme o hlaloše diteišene tše nne tša beke.
- Barutwana ba diragatša mešongwana.

Mošongwana wa phapoši ka moka

- Ralokang papadi ya go swana le go fošetšana, go swarana ka diatla le go khuta le go nyakana.

LABOBEDI

THUTAPHELO

Nna wa go ba le šedi

15 mets

- Bolela ka mekgwa ya go hwetša “Lefelo la Lethabo” yeo ba boletšego ka yona beke ye e fetilego.
- Barutwana ka bobedi ba dula fase ba lebelelana.
- Ba tswalela mahlo gomme ba balela ka setu go fihla go 10.
- Ba bula mahlo gomme ba botša mogwera (e sego mogwera wa beke ya go feta) ka “Lefelo la Lethabo.”

TSEBO YA GO THOMA

Kgogolego ya mobu

LETL 26

15 mets

Bala

- Lebelelang sethalwa mmogo.
- Hlaloša gore meetse a fela a gogola mobu.
- Bala dikgato tša boitekelo go barutwana o be o bale le bona.

Dira boitekelo

- Dira boitekelo le phapoši le latela ditaelo.
- Ela meetse ka morago ga boitekelo gomme o ngwale dikarabo letlapeng.

Araba

- Barutwana ba bolela ka phapano magareng ga kgogolego ge e le mobu feela le ge e le mobu le bjang.
- Tlatša dikarabo ka tafoleng.

Lekola

- Lekola dikarabo le mogwera.

Boitekelo bja kgogolego ya mobu

Medu ya dimela e kgona go swara mobu le go thibela meetse gore a se o gogole.

Tseo o swanetšego go di dira

1. Ripa mathelele a dipotšiši ka botlelele.
2. Tšhela mobu ka bogone bja lebotlele. Tšhela setsi sa mobu le matšing ka go le lengwe.
3. Tšhela jake ya go ela ka fase go lebotlele la mobu. Sekamisa lebotlele gannyane. Ka go nnyaga tšhela meetse a go lekana dimilichara tše 100 mabung. Ee gore le meetse a mabae oo a rathelago ka jekeng ya go ela.
4. Buletšela ka mobu le bjang.

Na o bone eng?

Mobu

Mobu le bjang

26 - BEKE 2 - LABOBEDI

DITLHAKA

Boeletša medumo le ditlhaka tšeo di rutilwego

LETL 27

15 mets

Go itlwaetša modumo

- Ka lebelo, laetša dikaratana tša ditlhaka tšeo barutwana ba ithutilego tšona ga bjale.
- Barutwana ba bolela medumo ya dikarataneng.
- Botšiša dihlopha le ka bonoši.

Dira mošongwana

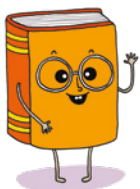
- Sepelasepela ka phapošing gomme o thuše barutwana moo go hlokegago.

Lekola/swaye mošongwana

Tlatša ka ditlhaka tšeo di di tabogilego.

1. di nk u	5. ma ika
2. o	6. ko oi
3. ogo	7. egwagwa
4. le ielo	8. utlwa

BEKE 2 - LABOBEDI - 27

GO BALA

Go bopa lefoko

LETL 179

15 mets

Ripa

- Barutwana ba ripa setiripi sa lefoko (letlakala 179).

Balang Mmogo

- Lentšu le 'nnyanenyane' le re botša eng ka mae?
- Ke mantšu afe ao o ka a šomišago ge mae e be e le a magolo?

Botšiša dipotšišo gomme o ripe mantšu/dihlopha tša mantšu

- **Lentšu la nako?** neng

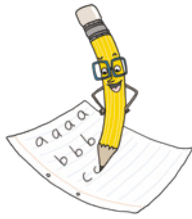
- **Mang?** Amose
- **Dirile eng?** O lebeletše
- **Kae?** Ka gare ga galasekgodiši
- **Mang?** Yena
- **O dirile eng?** O hweditše
- **Eng?** Mae a mangwe a mannyane.

Hlakahlakantšha mantšu o hlame lefoko gabotse

- **Kgorametša lefoko** go PMM letlakala 28.

Ge Karabo a lebelela ka galase-kgodiši o hweditše mae a mannyane.

BEKE 2 179

GO NGWALA MMOGO

Mobu le dikwi tša ka

15 mets

Matseno

- Ahlaahla dikwi: go bona, go dupelela, tatso, modumo le go ikwa
- Botša barutwana gore ba tlo hlaloša mobu ka go šomiša dikwi tša bona.

Laetša foreimi ya go ngwala

Ahlaahla

- Na ke mantšu afe ao a ka šomišwago go hlaloša mobu?
- Ngwala mantšu ka sekwi se sengwe le se sengwe.

Go Ngwala Mmogo

- Ngwala sengwalwa se sefsa letlapeng o šomiša dikgopolo tša barutwana.

GO ŠOMA O NNOŠI LE GO BALA KA GO HLAHLWA KA SEHLOPHANA

Tekolo ya mongwalo

- Lekola dipuku tše dingwe tša mongwalo o fe dipelo.
- Gopotša barutwana go itlwaetša tsela ya go hlama ditlhaka ka go se kgaotše, mongwalo wa go lekanela, go ngwala ka methalading, go se kgopamiše gape le go hlaola tlhaka ya bona e kaone.

Go Šoma o Nnoši

- Tsebiša mošomo wa beke wa Go Šoma o Nnoši (o ngwadilwe letlapeng).

- Barutwana ba dira mešomo e mebedi ka letšatši ka ntle le ge ba dira GBHS

GBHS: Go bala la mathomo ga Sehlopha C le D

- Tsebiša/nolofatša kanegelo ka mo go hlokegago.
- Barutwana ba ipalela kanegelo ka go hwenahwena.
- Ba ema mafelelong a letlakala le lengwe le le lengwe gomme morutiši a botšiša dipotšišo tša kwešišo.

5 mets
+
30 mets

BOKGABO BJA GO BONWA

Kgabiša pitšana

30 mets

Hlama

- Barutwana ba kgabiša pitšana yeo ba e dirilego letšatši la go feta ka go šomiša pente goba go kgabiša ka phentshele ba ngwapa mo godimo ga yona.

Laetša

- Barutwana ba laetša le go hlaloša pitšana ya bona go phapoši ka moka.

Itekole

- Tlatša ruburiki ya PMM letlakala la 28.

THUTO YA BOITŠHIDULLO

Diteišene tša mešongwana

30 mets

Itokiše

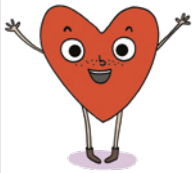
Diteišene tša mešongwana

- Romela sehlopha se sengwe le se sengwe go seteišene sa mošongwana.
- Barutwana ba dira mošongwana
- Morutiši o a ba lebelela ebile o ba fa maele.

Khutšang

LABORARO

THUTAPHELO

Ke nagana, ke ikwa ...

15 mets

Dipotšišo

- Na o kile wa šoma le sehlopha sa batho go thuša motho yo mongwe? O dirile eng?
- Na motho yo o mo thušitšego o be a thabile?

Bobedi

- Ahlaahla potšišo.

Abelana

- Kgetha barutwana ba babedi go abelana (efa o mongwe le o mongwe sebaka mo kotareng).

TSEBO YA GO THOMA

Dithaba di dira mobu

LETL 29

15 mets

Dira tšhate ya go haloša gore mobu o tšwa kae

- Tlatša dikarolo tša Seo re se tsebago, Seo re nyakago go se tseba le Seo re lthutilego sona.
- Tlogela tšhate letlapeng go tla go e feletša ka Labohlano.

Bala letlakala

- Ahlaahla seswantšho o be o bale sengwalwa le barutwana.

Bolela ka seswantšho

- Na o tlo hwetša dikarabo bjang?
- Barutwana ba swanetše ba tle le dikarabo ka Labohlano.

DITLHAKA

NT nt

LETL 30

15 mets

Tsebiša modumo

- Theeletša o be o bolele modumo.
- Hlokomela molomo wa gago.

Lemoga mantšu a mangwe a go ba le modumo

- Barutwanaba ka fa mantšu a mangwe a modumo.

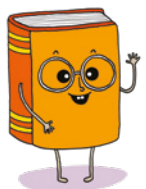
Ka Bobedi

- Bala dinoko le mantšu.

Go Ngwala

- Ngwala mantšu a diswantšho.

Bala lefoko

GO BALA

Boramahlale ba mobu

LETL 5-7

15 mets

Go Bala Mmogo

- Bala go PMM seripa sa bobedi sa *Boramahlale ba Mobu* go barutwana o be o bale le bona.

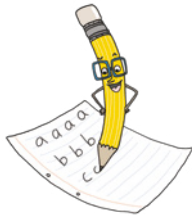
Go Bala Ka dihlopha

- Ka dihlopha tša ba bararo, šielanang go bala letlakala le tee mongwe le mongwe.

Go Bala o Nnoši

- Bala matlakala a mararo a mathomo a sereto ka go hwenahwena.

GO NGWALA **Leraga le dikwi tša ka**

Ahlaahla

- Bala kanegelo ya Go Bala Mmogo ya Labobedi gape.
- Boeletša gape dikwi tša go fapafapana.

Akanya tlotlontšu

- Akanya mantšu a go hlaloša ka tsela yeo leraga le lebelegago le go swarega ka gona, bj.bj.

Ngwala

- Feleletša foreimi ya mongwalo.

LETL 31

15 mets

LETSATSI-KGWEDI

Leraga le dikwi tša ka

Leraga le lebelelega bjalo ka _____

Leraga le niga bjalo ka _____

Leraga le kwagala bjalo ka _____

Leraga le latswega bjalo ka _____

Leraga le swarega bjalo ka _____

Leraga le dira gore ke ikwe _____

BEKE 2 - LABORARO - 31

GO ŠOMA O NNOŠI LE GO BALA KA GO HLAHLWA KA SEHLOPHANA

Tekolo ya Mongwalo

- Lekola dipuku tše dingwe tša mongwalo o fe dipelo.
- Gopotša barutwana go itlwaetša tsela ya go hlama ditlhaka ka go se kgaotše, mongwalo wa go lekanela, go ngwala ka methalading, le kgopamiše gape le go hlaola tlhaka ya bona e kaone.

5 mets
+
30 mets

Go Šoma o Nnoši

- Tsebiša mošomo wa beke wa Go Šoma o Nnoši (o ngwadilwe letlapeng).
- Barutwana ba dira mešomo e mebedi ka letšatši ntle le ge ba dira GBHS.

GBHS: Go Bala la mathomo ga sehlopha E

- Tsebiša/nolofatša kanegelo ka mo go hlokegago.
- Barutwana ba ipalela kanegelo ka go hwenahwena.
- Ba ema mafelelong a letlakala le lengwe le le lengwe gomme morutiši a botšiša dipotšišo tša kwešišo.

GBHS: Go bala la bobedi ga sehlopha A

- Balang kanegelo gape mmogo, le balele godimo.
- Barutwana ba bala kanegelo le bagwera.
- Morutiši o theeletša barutwana ge ba bala.

BOKGABO BJA GO DIRAGATŠA **Dira okese**

Matseno

- Na moropa ke eng?
- Re tlo dira diletšo ka dilo tša go dirišwa gape. Na dilo tša go dirišwa gape ke eng?

Dihlopha di a ahlaahla

- Ke diletšo dife tšeo re tlogo di dira? Mohlala, ditšhakgatšhakga, meropa
- Re ka šomiša eng? mohlala, dithuši, dikotikoti tša go se be le selo, maswika, bjalo bjalo.
- Na re tlo dira bjang diletšo tša rena?

Hlama Thala sethalwa sa seletšo seo o naganago go se dira.

Dira Dira seletšo se o se beakantšego.

30 mets

THUTO YA BOITŠHIDULLO

Diteišene tša mešongwana

Itokiše

Diteišene tša mešongwana

- Romela sehlopha se sengwe le se sengwe go seteišene sa mošongwana.
- Barutwana ba dira mošongwana
- Morutiši o a ba lebelela ebile o ba fa maele.

Khutšang

30 mets

LABONE

BOMOLOMO**Opela/Reta****15 mets**Ka molodi wa *Ke kwa go duma*

Go bjala merogo, go bjala merogo
 Ka tatelano, ka tatelano,
 Epa o tšhele podišwa
 epa o tšhele podišwa
 Go dira gore di gole, go dira gore di gole

Nošetša merogo, nošetša merogo
 E sego ka maatla, e sego ka maatla
 O se gogole mobu,
 o se gogole mobu,
 O tlogele gona moo, o tlogele gona moo.

TSEBO YA GO THOMA**Phološa serapana sa Mma Mohlape****LETL 32**
15 mets**Tsebo ya Pele**

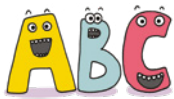
- Na go diragetše eng go serapana sa Mma Mohlape ge pula e na.

Bala letlakala

- Na o bona mang mo seswantšhong?
- Na batho ba ba dira eng?
- Na re ka fediša bjang kgogolego ya mobu?

Dira mošongwana

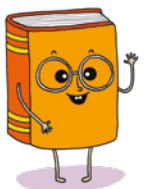
- Ngwala lefoko ka ga tsela yeo re ka fedišago kgogolego ya mobu.

DITLHAKA**Boeletša medumo le ditlhaka tšeo di rutilwego****LETL 33**
15 mets**Go itlwaetša modumo**

- Ka lebelo, laetša dikaratana tša ditlhaka tšeo barutwana ba ithutilego tšona go fihla ga bjale.
- Barutwana ba bolela medumo ya ditlhaka.
- Botšiša dihlopha le bonoši.

Dira Mošomo

- Sepelasepela ka phapošing o thuše barutwana mo go hlokagalago.

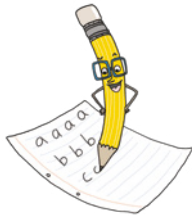
Lekola/swaya mošongwaa**GO BALA****Tlotlontšu le Polelo****15 mets****Dikaratamantšu**

- Laetša o be o bale lentšu.
- Hwetša o be o šupe mantšu ka go PMM
- Bea dikaratamantšu lebotong la mantšu gomme o le bale gape.

Setiripi sa lefoko

- Bala setiripi sa lefoko go PMM letlakala 28.
- Na ke lentšu le fe leo le re botšago gore mae e be e le a mannyane?
- Na ke lentšu le fe leo e lego lelatodi la nnyane? (kgolo)
- Dira lenaneo la malatodi, mohlala bothata/boleta, koto/ tshesane, bula/tswalela, bj.bj.

GO NGWALA Go Ngwala ka Kwešišo

15 mets

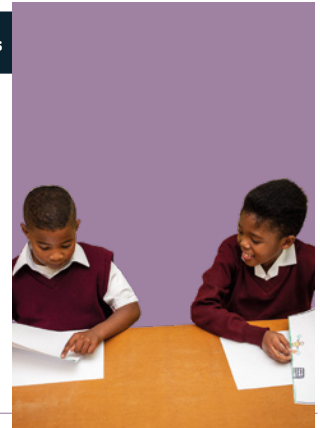
Poeletšo

- Boeletša o bale kanegelo ya *Boramahlale ba mobu*.

Araba dipotšišo

- Barutwana ga ba swanela ke go dira se ka kelello. Ba swanetše go lebelela sengwalwa go hwetša dikarabo.

Lekolang dikarabo mmogo

GO ŠOMA O NNOŠI LE GO BALA KA GO HLAHLWA KA SEHLOPHANA

Tekolo ya mongwalo

- Lekola dipuku tše dingwe tša mongwalo o fe dipoelo.
- Gopotša barutwana go itlwaetša tsela ya go hlama ditlhaka ka go se kgaotše, mongwalo wa go lekanela, go ngwala ka methalading, go se kgopamiše gape le go hlaola tlhaka ya bona e kaone.

Go Šoma o Nnoši

- Tsebiša mošomo wa beke wa Go Šoma o Nnoši (o ngwadilwe letlapeng).

- Barutwana ba dira mešomo e mebedi ka letšatši ka ntle le ge ba dira GBHS

GBHS: Go bala la bobedi ga Sehlopha B le C

- Balang kanegelo gape mmogo, le balela godimo.
- Barutwana ba bala kanegelo le bagwera.
- Morutiši o theeletša barutwana ge ba bala.

5 mets
+
30 mets

BOKGABO BJA GO DIRAGATŠA

Letša seletšo sa mmino

30 mets

Itlwaetše

- Dihlopha di kgetha koša gomme ba letša seletšo sa bona ba dutše ba opela.

Diragatša

- Dihlopha di diragatša koša.

Lekanyetša

- Ahlaahla ge e ba seletšo se šomile gabotse.

Boledišanang

- Dihlopha di hlaloša ka tsela yeo ba dirilego diletšo tša bona.

THUTO YA BOITŠHIDULLO

Diteišene tša mešongwana

30 mets

Itokiše

Diteišene tša mešongwana

- Romela sehlopha se sengwe le se sengwe go seteišene sa mošongwana.
- Barutwana ba dira mošongwana
- Morutiši o a ba lebelela ebile o ba fa maele.

Khutšang

LABOHLANO

BOMOLOMO Dithaba di dira mobu

- Dithaba di ka pšhatlagantšhwa ke pula, phefo, mollo le phišo.
- Dithaba di dirilwe ka mehuta ya go fapana ya maswika. A mangwe a bothata mola a mangwe a le boleta. Maswika a boleta a pšhatlagana ka go diripana tše nnyane ka pela go feta maswika a bothata.
- Go ka tšea mengwaga e 500 gore sentimitara e tee ya mobu e hlolege go tšwa go maswika.

Ka Bobedi Bolela seo o se hweditšego.

Abelana

- Botša barutwana gore ba abelane le phapoši. Ngwala ka gare ga tšhate.
- Ahlaahlang le fe tshedimošo ka botlalo.

LETL 29

15 mets

TSEBO YA GO THOMA Dithaba di dira mobu

Ngwala o be o thale seo o se hweditšego

- Ngwala selo seo o ithutilego sona.
- Thala seswantšho.

LETL 35

15 mets

DITLHAKA Piletšo**Biletša mantšu**

- Bolela lentšu le lengwe le le lengwe ka go kwagala ebile ka go nanya.
- Le bušetše gatee fela.

Ngwala

- Efa barutwana nako ya go ngwala lentšu le lengwe le le engwe.
- Ba swanetše ba šomiše mongwalo wa bona o mokaone.

Lekola o be o swaye

- Ngwala mantšu letlapeng gore barutwana ba swaye.

LETL 36

15 mets

MONGWALO Ditaba tša ka

Tsebiša mantšu a go thoma lefoko

Ka Bobedi

- Abelana dikgopolo ka ga seo o tlo go ngwala ka sona.

Ka Bonoši

- Ngwala temana e tee ya go ba le mafoko a mararo.

LETL 37

15 mets

GO ŠOMA O NNOŠI LE GO BALA KA GO HLAHLWA KA SEHLOPHANA

Tekolo ya mongwalo

- Lekola dipuku tše dingwe tša mongwalo o fe dipelo.
- Gopotša barutwana go itlwaetša tsela ya go hlama ditlhaka ka go se kgaotše, mongwalo wa go lekanela, go ngwala ka methalading, go se kgopamiše gape le go hlaola tlhaka ya bona e kaone.

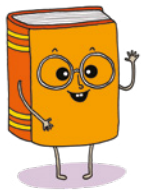
Go Šoma o Nnoši

- Tsebiša mošomo wa beke wa Go Šoma o Nnoši (o ngwadilwe letlapeng).
- Barutwana ba dira mešomo e mebedi ka letšatši ka ntle le ge ba dira GBHS

GBHS: Go bala la mathomo ga sehlopha D le E

- Balang kanegelo gape mmogo, le balela godimo.
- Barutwana ba bala kanegelo le bagwera.
- Morutiši o theeletša barutwana ge ba bala.

5 mets
+
30 mets

GO BALA Go lekola le go fa dipelo

Bala

- Ka bobedi, barutwana ba balelana ditaba tša bona.
- Botša mogwera wa gago seo o se ratilego ka seo a se ngwadilego.

Swaya mošomo wa Go Šoma o Nnoši

- Dirang mešongwana ya ka gare ga dipuku tša DBE mmogo.
- Barutwana ba a lokiša goba ba a feleletša.

15 mets

THUTO YA BOITŠHIDULLO

Diteišene tša mešongwana

Itokiše

Diteišene tša mešongwana

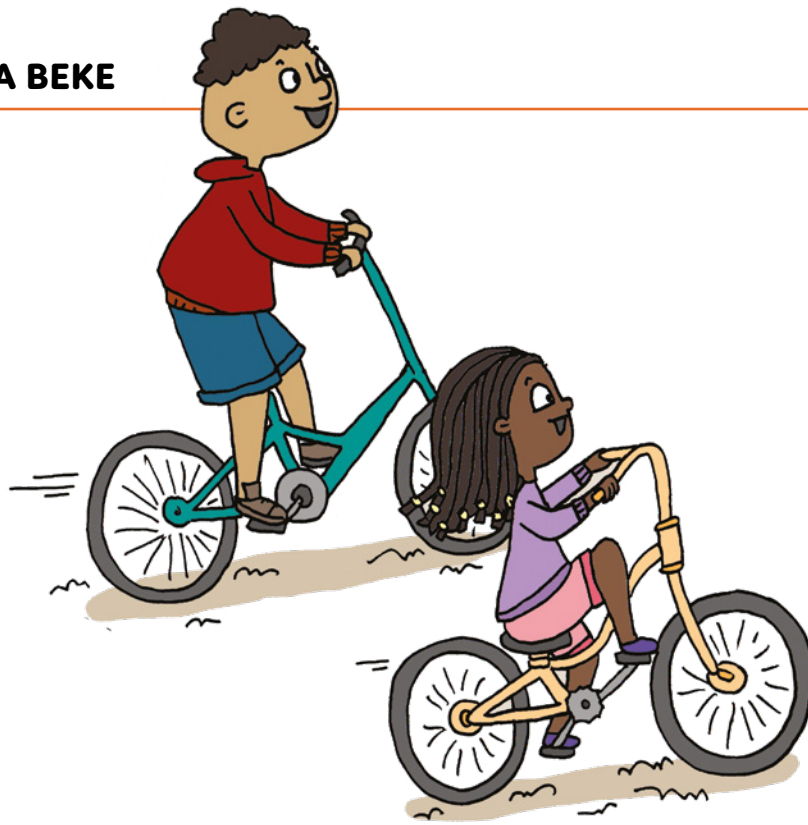
- Romela sehlopha se sengwe le se sengwe go seteišene sa mešongwana.
- Barutwana ba dira mešongwana
- Morutiši o a ba lebelela ebile o ba fa maele.

Khutšang

30 mets

KAKARETŠO YA BEKE

Re a sepela

Bekeng ye kgwekgwe ya rena ke Dinamelwa. Re tsepelela ka tsela yeo dinamelwa tša go fapafapana di šomišwago ka gona go iša batho le dilo mafelong a go fapana. Re thoma ka kanegelo ya go segiša ya kiribane yeo e šomišwago go iša dilo bobolokelong bja dilo tša go dirišwa gape. Dingwalwa tša Mabokgoni a Bophelo di tsepelela go mehuta ya dinamelwa ya go fapafapana le ka tsela yeo di amago tikologo ka gona.

Mešongwana ya Go Bala le ya go Ngwala e latela kgwekgwe ya dinamelwa ge barutwana ba ngwala dinyepo le mafoko a go bala go tšwa go kanegelo.

Ditlhaka: šw le fs

Go mešomo ya Bokgabo bja Boitlhamelo, barutwana ba dira mošomo wo o tlogo tšea dibeke tše pedi. Ba latela magato a thekenolotši go tloga mathomong go fihla mafelelong. E akaretša mešomo ya Bokgabo bja Go Bonwa le Bokgabo bja Go Diragatša.

BITIO

Funda Wandé
Beke 3

Sepedi

5 mets

LEBELELA BITIO

DITOKIŠETŠO

Dikaratamantšu

go diriša gape

bolahlelong bja ditlakala

moriti

dithulusi

tšhelete

Setiripi sa lefoko

“Re swanetše re be le pele mo kiribaneng ye,”
gwa realo Rakgolo. O ile a e hwetša bolahlelong
bja ditlakala.

MOŠOMO WA GO DIRWA O NNOŠI

① Go Bala ka Bobedi PMM Letlakala 60

② Mongwalo 1

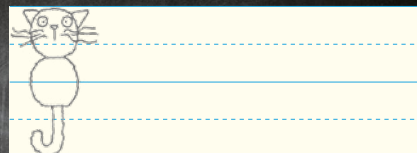

③ Mongwalo 2

④ Mongwalo 3 Bašwešwe ba Lesotho
ba ruta bafsa go loga mafsielo.

Leina _____

⑤ DBE Leleme la Gae Letlakala 16

⑥ DBE Leleme la Gae Letlakala 17

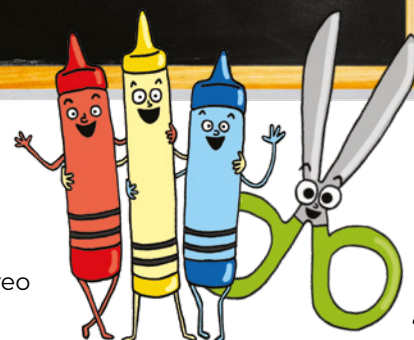
⑦ DBE Mabokgoni a Bophelo Letlakala 10

⑧ Pukuntšu

go diriša gape bolahlelong bja ditlakala
moriti dithulusi tšhelete

DIDIRIŠWA TŠA MOŠOMO

- Dilo tša go dirišwa gape tša go swana le mapokisi, dikhatepokasina tša maswi le dikhurumelo tša mabotlalo a maswi go dira dikoloi.
- Didirišwa tšeo di nyakegago tša Mešongwana ya Thuto ya Boitšhidullo yeo e kgethilwego

Kiribane ya Rakgolo

Rakgolo o be a kgorometša **kiribane** ya gagwe a kgoboketša dilo tša mehutahuta gore a di iše bobolokelo bja **dilo tša go dirišwa gape** gore a hwetše tšhelete.

Mokoko wa gagwe o mogolo o motelele e lego Lili o be o namela ka gare ga kiribane.

Ge ba le kgaufsi le go tshela tsela, gwa tšwelela Koketso le Sipho ka lebelo ka dipaesekele tša bona. "Hlokomela Rakgolo, Hlokomela, Lili!" ba goelela. "Seo re se hlokago mo kiribaneng, ke pele", gwa realo Rakgolo.

O ile a ya **bolahlelong bja ditlakala** a hwetša pele ya paesekele go paesekele ya go **rusa** ya kgale. A e kgomagantšha kiribaneng ya gagwe.

Kwenkwele kwelelee! Gwa goelela Lili.
Rakgolo o ile a hwetša mabotlelo a polasitiki.
A a bea ka gare ga kiribane ya gagwe
Go a iša bobolokelong bja dilo tša go dirišwa gape
Go hwetša tšhelete.

Ge ba le tseleng go ile gwa thoma go fiša kudu. "Seo re se hlokago mo kiribaneng," gwa realo Rakgolo, "ke moriti wa go šireletša letšatši."

O ile a ya bolahlelong bja ditlakala a hwetša disamporela tše pedi tša kgale, e kgolo le e nnyane.
O ile a di kgomagantšha go kiribane
Gomme ba tloga, ba sepela ka gare ga morithi.

DIPOTŠIŠO LE TLOTLONTŠU

kiribane – karikana e nnyane ya go rwala dilo ya go ba le boitshwarelelo le leotwana

Na kiribane e na le maotwana a makae?

dilo tša go dirišwa gape – go kgoboketša ditlakala gore di šomišwe gape

Mokoko – kgogo ya tona

Na o nagana gore ke ka lebaka la eng ba hloka pele kiribaneng?

bolahlelo bja ditlakala – lefelo leo go lahlwelwago le go bea ditlakala

rusa – tshipi yeo e tletšego ka rusi

Na o nagana gore o kgomagantšhitše bjang disamporela paesekeleng? Na a ka šomiša eng?

Peepo! Peepo! Gwa lla Pele ya paesekela.
Flap! Flap!, gwa kwagala disamporela,
Kwenkwele kwelelee! Gwa goelela Lili.

Rakgolo o ile a hwetša ditshitswana tša dinwamaphodi.
O ile a di bea ka kiribaneng,
Go di iša bobolokelong bja dilo tša go dirišwa gape
Go hwetša tšhelete.

Ge ba le tseleng ba swarwa ke lenyora kudu. "Seo re se hlokago mo kiribaneng," gwa realo Rakgolo, "ke meetse a go nwa a go tonya."
Ba ile ba ema gomme ba kgopela meetse ka lebekeleng. Mosadi wa ka lebekeleng o ile a ba fa lebotlelo la meetse le dikomiki tše pedi, e kgolo le e nnyane.

Rakgolo o ile a nwa meetse a mantši ka komiki e kgolo. Lili o ile a nwa meetse a mantši ka komiki e nnyane. Ba ile ba sepela ba kgotšwe.

Peepo! Peepo! Gwa lla pele ya paesekela.
Flap! Flap!, gwa kwagala disamporela,
Pšhaa! Pšhaa! gwa kwagala meetse ka lebotlelong.
Kwenkwele kwelelee! Gwa goelela Lili.

Rakgolo o ile a hwetša digalase tše ntši tša go thubega.
A di bea ka kiribaneng.
O ile a di iša bobolokelong bja dilo tša go dirišwa gape
Go hwetša tšhelete.

Ge ba le tseleng leotwana le ile la tšwa kiribaneng. "Seo re se hlokago mo kiribaneng ye," gwa realo Rakgolo, "ke selo sa go e lokiša ge e senyega."

O ile a ya bolahlelong bja ditlakala a hwetša hamola le sepanere, a lokiša kiribane. O ile a kgokelela hamola le sepanere kiribaneng ya gagwe. Gomme ba sepela, tšohle di lokile.

Peepo! Peepo! Gwa lla pele ya paesekela.
Flap! Flap!, gwa kwagala disamporela,
Pšhaa! Pšhaa! gwa kwagala meetse ka lebotlelong.
Khing! Khing! Gwa kwagala hamola le sepanere.
Kwenkwele kwelelee! Gwa goelela Lili.

Ba ile ba fihla bobolekelong bja dilo tša go dirišwa gape.
Ba ba fa mabotlelo a polasitiki ka moka
Le ditshitswana tša dinwamaphodi ka moka
Le digalase ka moka tša go thubega.
Ba ile ba hwetša tšhelete.

Gomme ba sepela le tšhelete ka merabeng ya Rakgolo.

Peepo! Peepo! Gwa lla pele ya paesekela.
Flap! Flap! gwa kwagala samporela,
Pšhaa! Pšhaa! gwa kwagala meetse ka lebotlelong.
Khing! Khing! Gwa kwagala hamola le sepanere.
Tšhing! Tšhing! Gwa kwagala tšhelete ka morabeng.
Kwenkwele kwelelee! Gwa goelela Lili.

Na o bitša eng hamola le sepanere? (dithulusi)

Ke ka lebaka la eng ba hwetša tšhelete ya mabotlelo a kgale, digalase le ditshitswana tša dinwamaphodi?

Na o ka kgoboketša dilo tša go dirišwa gape sekolong?

MOŠUPOLOGO

GO BALELA GODIMO

Kiribane ya Rakgolo

PM LETL
50–51
15 mets

Pele Ga Go Bala

- Na bobolokelo bja dilo tša go dirišwa gape ke eng? Na bolahlelo bja ditlakala ke ng? Di mo kae mo motseng wa rena?

Go Bala

- Balela kanegelo godimo o arabe dipotšišo.

Ka Morago ga go Bala

- Na Rakgolo o tlaleletšhe ka eng kiribaneng gore e kgahlišhe?
- Na wena o be o ka tlaleletša ka eng go kiribane?
- Na o ipshinne ka kanegelo?

TSEBO YA GO THOMA

Leeto la dieta tša ka

LETL 46
15 mets

Tsebo ya Pele

- Na dieta tša gago tša sekolo di be di etšwa kae?

Tsebo e Mpsa

- Gantši dieta di tšwa dinageng tša moše wa mawatle.
- Di sepetšwa ka dinamelwa tša mehutahuta.

Balela barutwana letlakala o be o bale le bona

Ngwala lefoko ka ga leeto la dieta.

DITLHAKA

šw

Tsebiša modumo

- Theeletša o be o bolele modumo.
- Hlokomela molomo wa gago.

Lemoga mantšu a mangwe a go ba le modumo

- Barutwanaba ka fa mantšu a mangwe a modumo.

Ka bobedi

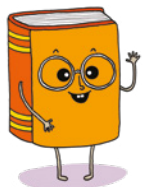
- Bala dinoko le mantšu.

Go ngwala

- Ngwala mantšu a diswantšho.

Bala lefoko

LETL 47
15 mets

GO BALA

Kiribane ya Rakgolo

LETL
40–45
15 mets

Go bolela ka diswantšho Na o bona mang go seswantšho se sengwe le se sengwe? Na go direga eng?

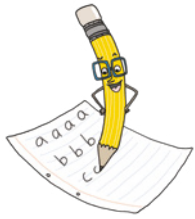
Balela barutwana kanegelo ka moka o be o bale le bona.

- Barutwana ba šupa mantšu ka menwana ya bona.

Kwešišo

- **Letlakala 40** šupa lentšu leo le re botšago gore ke lebaka la eng Rakgolo a be a kgoboketša dilo tša go didrišwa gape.
- **Letlakala 41** šupa mantšu ao a go botšago seo se nyakilego go direga ge Siphon le Koketso ba feta.
- Na o nagana gore ba be sepela ka lebelo goba ka go nanya?
- **Letlakala 42** šupa lentšu leo le re botšago gore Rakgolo o hweditšhe eng lefelong la go lahlela ditlakala.
- Na disamporele di dirile eng?

MONGWALO

Mongwalo

LETL 48

15 mets

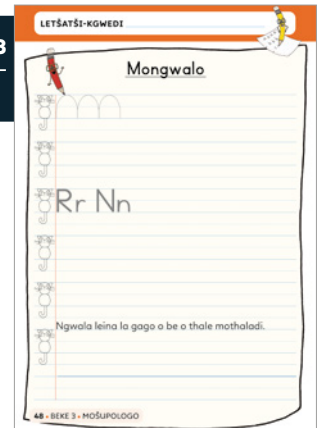
Laetša letlapeng

- Go itlwaetša paterone – o se ke wa emiša phentshele ya gago letlakaleng!
- Go itlwaetša tlhaka – hlaloša tlhamo ya ditlhaka.
- Gatelela mathoko, mathomo le mafetšong a tlhaka.

Go itlwaetša ga go Hlahlwa

- Barutwana ba dira letlakala la PM.
- Morutiši o sepelasepela a thuša.
- Go dula gabotse le mokgwa wa go swara phentshele.
- Tsepelela go sebopego, sekgoba, bogolo le tsela ya go bea ditlhaka methalading.

Go Itlwaetša ka Bonoši Barutwana ba tla itlwaetša go ya pele ka nako ya Go Šoma o Nnoši, ka gare ga dipuku tša bona tša go ngwalela.

GO ŠOMA O NNOŠI LE GO BALA KA GO HLAHLWA KA SEHLOPHANA

Tekolo ya mongwalo

- Lekola dipuku tše dingwe tša mongwalo o fe dipoelo.
- Gopotša barutwana go itlwaetša tsela ya go hlama ditlhaka ka go se kgaotše, mongwalo wa go lekanela, go ngwala ka methalading, go se kgopamiše gape le go hlaola tlhaka ya bona e kaone.

Go Šoma o Nnoši

- Tsebiša mošomo wa beke wa Go Šoma o Nnoši (o ngwadilwe letlapeng).

- Barutwana ba dira mešomo e mebedi ka letšatši ka ntle le ge ba dira GBHS.

GBHS: Go bala la mathomo ga Sehlopha A le B

- Tsebiša/nolofatša kanegelo ka mo go hlokegago.
- Barutwana ba ipalela kanegelo ka go hwenahwena.
- Ba ema mafelelong a letlakala le lengwe le le lengwe gomme morutiši a botšiša dipotšišo tša kwešišo.

5 mets
+
30 mets

BOKGABO BJA GO BONWA

Koloi ya go makatša

30 mets

Ahlaahla

- Barutwana ba bolela ka kiribane ya Rakgolo ya go makatša.
- Ba botše gore ba tlo dira koloi ya go makatša ka dihlopha.
- Koloi e swanetše gore e kgone go sepela ka gore go tlo ba le phadišano ya tša mabelo.

Peakanyo

- Dihlopha di a beakanya le go thala seswantšho sa koloi yeo ba tlo go e dira.
- Ba tšea sephetho sa gore ba tla lokela eng gore e kgahliše.
- Ba beakanya ka tsela yeo ba tlo go e dira ya mebalabala.
- Ba dira lenaneo la didirišwa.

THUTO YA BOITŠHIDULLO

Matseno

30 mets

Ditokišetšo

- Kgetha mešongwana ya go fapana e mene ya beke go letlakala la 19.
- Lokiša didirišwa.
- Arola phapoši ka dihlopha tše nne tša beke.

Tsebiša diteišene tša mešongwana

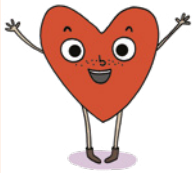
- Bontšha didirišwa gomme o hlaloše diteišene tše nne tša beke.
- Barutwana ba diragatša mešongwana.

Mošomo wa phapoši ka moka

- Raloka papadi ya go swana le go fošetšana, go swarana ka diatla go khuta le go nyakana.

LABOBEDI

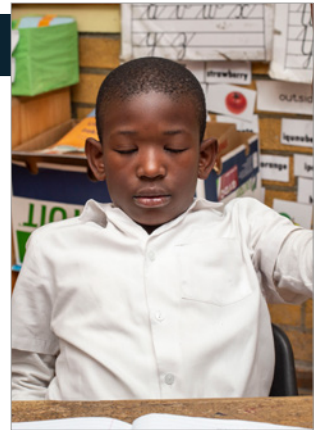

THUTAPHELO

Nna wa go ba le šedi

15 mets

- Barutwana ba dula ka go iketla gomme ba tswalela mahlo.
- Ba hemela ka gare le ka ntle ka go nanya.
- Ba kgopele ba nyefiše dikarolo tša go fapana tša mebele ya bona, mohlala, nyefiša menwana ya maoto, nyefiša menwana ya diatla, bj.bj.
- Ba bula mahlo gomme ba botšana gore ba ikwa bjang?

TSEBO YA GO THOMA

Dinamelwa le tikologo

LETL 49

15 mets

Kgokaganya le thuto ya maabane

- Bolela ka mehuta ya go fapafapana ya dinamelwa.
- Bolela gore tše dingwe di loketše tikologo go feta tše dingwe.
- Akanyang gore ke mehuta efe yeo barutwana ba naganago gore ga se ya lokela tikologo.

Bala 'Bala' dikanegelo tše tharo tša dipopae go barutwana o be o bale le bona.

Dira mošongwana

- Barutwana ba kgetha kanegelo yeo e loketšego tikologo.
- Ba feleletša lefoko.

Ka bobedi: Lekola mošomo Lekola dikarabo.

DITLHAKA

Boeletša medumo le ditlhaka tšeo di rutilwego

LETL 50

15 mets

Go itlwaetša modumo

- Ka lebelo, laetša dikaratana tša ditlhaka tšeo barutwana ba ithutilego tšona ga bjale.
- Barutwana ba bolela medumo ya dikarataneng.
- Botšiša dihlopha le ka bonoši.

Dira mošongwana

- Sepelasepela ka phapošing gomme o thuše barutwana moo go hlokegago.

Lekola/swaya mošongwana

GO BALA

Go bopa lefoko

LETL 181

15 mets

Ripa Barutwana ba ripa setiripi sa lefoko (letl 181).

Go Bala Mmogo

- Na re tseba bjang gore Rakgolo o a bolela? (" ")

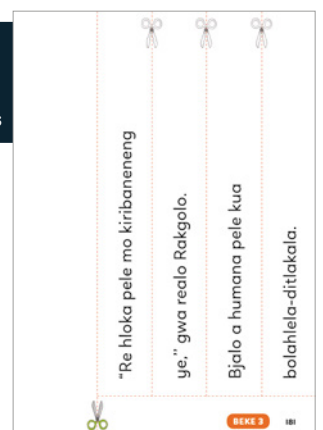
Botšiša dipotšišo gomme o ripe mantšu/sehlopha sa mantšu

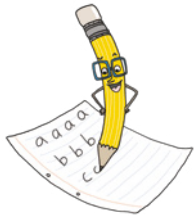
- **Mang?** Re
- **Dira eng?** Hloka
- **Eng?** Pele
- **Kae?** Mo kiribaneng ye

- **Mang?** O/Rakgolo
- **Dirile eng?** O e hweditše
- **Kae?** Lefelong la go lahlela ditlakala

Hlakahlakantšha mantšu o hlame lefoko gape

Kgorametša lefoko ka go PMM letlakala 51.

GO NGWALA MMOGO

Matseno

- Bušetša gore thai ke eng (dipego ka ga selo se itšego go thuša batho gore ba akanye gore ke eng).

Laetša foremi ya go ngwala

- Dipego
- Potšišo

Akanya

- Kgetha mohuta o tee wa senamelwa go tšwa go

Ngwala dithai

15 mets

sengwalwa sa Mabokgoni a Bophelo gomme o ngwale thai ka sona, mohlala, sefofane.

- Akanya mantšu a go feletša dipego, mohl, lefaufau, diphego, makhura a sefofane sa jet, batho le dilo.
- Bušetšang ka mohuta o mongwe wa senamelwa.

Go Ngwala Mmogo

- Šomiša sebopego sa maleba le dikgopolo tša barutwana.

Ke tsene _____

Ke na le _____

Ke šomiša _____

Ke rwala _____

Ke nna eng?

GO ŠOMA O NNOŠI LE GO BALA KA GO HLAHLWA KA SEHLOPHANA

Tekolo ya Mongwalo

- Lekola dipuku tše dingwe tša mongwalo o fe dipelo.
- Gopotša barutwana go itlwaetša tsela ya go hlama ditlhaka ka go se kgaotše, mongwalo wa go lekanela, go ngwala ka methalading, go se kgopamiše gape le go hlaola tlhaka ya bona e kaone.

Go Šoma o Nnoši

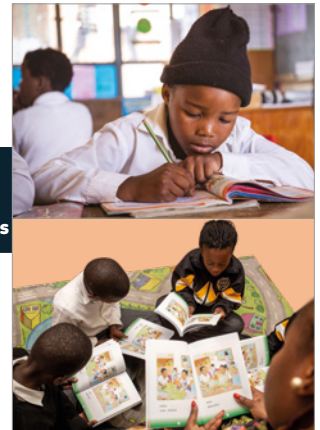
- Lokišetša barutwana go dira mošomo wa Go Šoma o Nnoši wo o ngwadilwego letlapeng.
- Barutwana ba dira mešomo e mebedi ka letšatši ka ntle le ge ba dira GBHS.

GBHS: Go bala la mathomo ga Sehlopha C le D

- Tsebiša/nlofatša kanegelo ka mo go hlokegago.
- Barutwana ba ipalela kanegelo ka go hwenahwena.
- Ba ema mafelelong a letlakala le lengwe le le lengwe gomme morutiši a botšiša dipotšišo tša kwešišo.

5 mets

+ 30 mets

BOKGABO BJA GO BONWA

Koloi ya go makatša

30 mets

Peakanyo

- Barutwana ba lebeledišiša peakanyo ya bona ka dihlopha go ya ka didirišwa tšeo ba di hweditšego.

Hlama

- Ka dihlopha ba thoma go hlama koloi ya bona. Ba tla e feleletša bekeng yeo e tlogo.

Itekole

- Tlatša ruburiki ya PMM letlakala la 51.

THUTO YA BOITŠHIDULLO

Diteišene tša mešongwana

30 mets

Itokiše

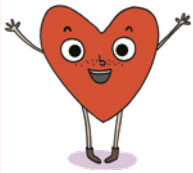
Diteišene tša mešongwana

- Romela sehlopha se sengwe le se sengwe go seteišene sa mošongwana.
- Barutwana ba dira mošongwana.
- Morutiši o a ba lebelela ebile o ba fa maele.

Khutšang

LABORARO

THUTAPHELO**Ke a nagana, ke ikwa ...****15 mets****Potšišo**

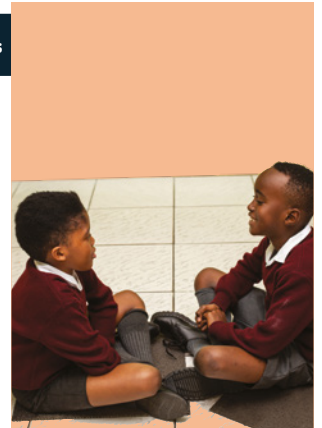
- Na dieta tša gago tša mamoratwa ke dife? Na o ikwa bjang ge o di apara?

Ka Bobedi

- Ahlaahla potšišo.

Abelana

- Kgetha barutwana ba babedi gore ba abelane (efa mongwe le mongwe sebaka mo kotareng).

TSEBO YA GO THOMA**Go dula ka sekepeng****LETL 52****15 mets****Dira tšhate ka ga dirunya**

- Tlatša dikarolo tša Tšeo re di tsebago, Tšeo re nyakago go di tseba Tšeo re lthutilego tšona.
- Tlogela papetla letlapeng le e feleletše ka Labohlano.

Bala letlakala

- Ahlaahla seswantšho o bale sengwalwa le barutwana.

Bolela ka potšišo

- Na o tla hwetša bjang karabo ka gae?
- Barutwana ba tle le dikarabo ka Labohlano.

DITLHAKA**FS fs****LETL 53****15 mets****Tsebiša modumo**

- Theeletša o be o bolele modumo.
- Hlokomela molomo wa gago.

Lemoga mantšu a mangwe a go ba le modumo

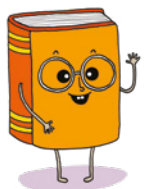
- Barutwanaba ba ka fa mantšu a mangwe a modumo.

Ka Bobedi

- Bala dinoko le mantšu.

Go Ngwala

- Ngwala mantšu a diswantšho.

Bala lefoko**GO BALA****Kiribane ya Rakgolo****LETL****40-42****15 mets****Go Bala Mmogo**

- Balela phapoši matlakala a mathomo a mararo a kanegelo ya *Kiribane ya Rakgolo* o be o bale le bona.

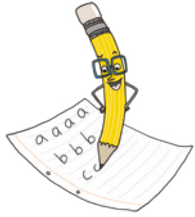
Go Bala ka dihlopha

- Ka dihlopha tša ba bararo, šielanang go bala letlakala le letee yo mongwe le yo mongwe.

Go Bala o Nnoši

- Bala matlakala a mararo a mathomo a sereto ka go hwenahwena.

GO NGWALA Dithai ka dinamelwa

Lebeledišiša sebopego sa dithai

- Dipego tšeo di swanetšego go feleletšwa
- Dipotšišo mafelelong.

Akanya tlotlontšu

- Mehuta ya bašomiši ba tsela ya go fapafapana.

Ngwala

- Feleletša foreimi ya go ngwala.

LETL 54

15 mets

LETŠATŠI-KGWEDI

Dithai ka dinamelwa

Ngwala dithai ka mehuta ya go fapafapana ya dinamelwa.

Ke ya	Ke ya
Ke na le	Ke na le
Ke šomiša	Ke šomiša
Ke rwala	Ke rwala
Ke nna eng?	Ke nna eng?
Thala sekwantlha.	Thala sekwantlha.

54 • BEKE 3 • LABORARO

GO ŠOMA O NNOŠI LE GO BALA KA GO HLAHLWA KA SEHLOPHANA

Tekolo ya mongwalo

- Lekola dipuku tše dingwe tša mongwalo o fe dipelo.
- Gopotša barutwana go itlwaetša tsela ya go hlama ditlhaka ka go se kgaotše, mongwalo wa go lekanela, go ngwala methalading, go se kgopamiše gape le go hlaola tlhaka ya e kaone.

Go Šoma o Nnoši

- Lokišetša barutwana go dira mošomo wa Go Šoma o Nnoši wo o ngwadilwego letlapeng.
- Barutwana ba dira mešomo e mebedi ka letšatši ka ntle le ge ba dira GBHS.

Go Bala la mathomo ga Sehlopha E

- Tsebiša/nolofatša kanegelo mo go hlokegago.
- Barutwana ba ipalela kanegelo ka go hwenahwena.
- Ba ema mafelelong a letlakala le lengwe le le lengwe gomme morutiši a botšiša dipotšišo tša kwešišo.

Go bala la bobedi ga Sehlopha A

- Balang kanegelo gape mmogo, le balele godimo.
- Barutwana ba bala kanegelo le bagwera.
- Morutiši o theeletša barutwana ge ba bala.

5 mets

+ 30 mets

BOKGABO BJA GO DIRAGATŠA

Koša ka ga dinamelwa

30 mets

Itokiše

- Bapala papadi ya go kgahla! Dira tše o ka rego o otlala koloi. Ge nakana e lla, kgahla (ema o se šikinyege).

Ruta koša

- Kgetha o be o rute koša ya go tsebega kudu ya senamelwa, mohl Koša ya *Setimela*, *Setimela*!

Dihlopha

- Barutwana ba itlwaetša koša, ba laetša le ka ditiro.

THUTO YA BOITŠHIDULLO

Diteišene tša mešongwana

30 mets

Itokiše

Diteišene tša mešongwana

- Romela sehlopha se sengwe le se sengwe go seteišene sa mošongwana.
- Barutwana ba dira mošongwana.
- Morutiši o a ba lebelela ebile o ba fa maele.

Khutšang

LABONE

BOMOLOMO**Opela/Reta**

15 mets

Molodi wa *Hlogo, magetla, sehuba, matheka, matolo, menwana*

Sekepe, lori, koloi le paesekela, koloi le paesekela.

Sekepe, lori, koloi le paesekela, koloi le paesekela.

Le sefofane le helikhopthara

Sekepe, lori, koloi, paesekela, koloi le paesekela.

Setimela, sekepe le thekisi, pese, thekisi, pese.

Setimela, sekepe le thekisi, pese, thekisi, pese.

Le sethuthuthu le thereka e kgolo.

Setimela, sekepe le thekisi, pese, thekisi, pese.

TSEBO YA GO THOMA**Ba tšea leeto la go ya kae?****Tsebo ya Pele**

- Na o kile wa ya kae ka thekisi goba ka koloi?

Bala letlakala

- Na seswantšho se laetša eng?
- Na batho ba dira eng?
- Na o nagana gore ba ya kae?

Dira mošongwana

- Bala mantšu.
- Thala mothladi go tloga go mantšu go ya go karolo ya seswantšho ya maleba.

LETL 55

15 mets

DITLHAKA**Boeletša medumo le ditlhaka tšeo di rutilwego****Go itlwaetša Modumo**

- Ka lebelo, laetša dikaratana tša ditlhaka tšeo barutwana ba ithutilego tšona ga bjale.
- Barutwana ba bolela medumo ya dikarataneng.
- Botšiša dihlopha le ka bonoši.

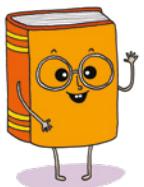
Dira mošongwana

- Sepelasepela ka phapošing o thuše barutwana mo go hlokegago.

Lekola/swaya mošomo

LETL 56

15 mets

GO BALA**Tlotlontšu le Polelo**

15 mets

Dikaratamantšu

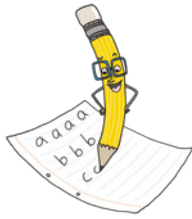
- Laetša o be o bale lentšu le lengwe le le lengwe.
- Hwetša o šupe mantšu ka go PMM.
- Bea dikaratamantšu lebotong la mantšu gomme le di bale gape.

Setiripi sa lefoko

- Bala setiripi sa lefoko ka go PMM letlakala 51.
- Na ke lentšu lefe mo lefokong la mathomo le le bontšhago gore kiribane ya Rakgolo e kgethegile? (ye).

- Dira mafoko a mangwe gape o šomiša ye. Ke namela koloi ye, ke mo phapošing ye, bj.bj.
- Na ke lentšu lefe mo lefokong la bobedi le le bontšhago gore Rakgolo o ile bolahlelong bja ditlakala ka gobane a be a hloka pele? (bjalo)
- Nagana ka dilo tše dingwe tšeo di kgokagantšwego ke lentšu le: **bjalo** mohl, *Ke be ke swerwe ke tlaa **bjalo** ka ja matena a ka; Ke be ke lapile **bjalo** ka ya go robala.*

GO NGWALA

Go kaonafatša Mongwalo wa rena

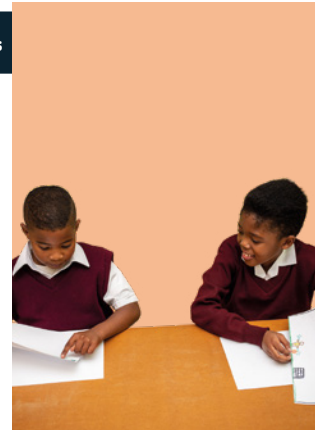
15 mets

Ahlaahla Go Ngwala Mmogo

- Balela barutwana lentšu la go tšwa go Go Ngwala Mmogo ga Labobedi.
- Bontšha ka moo o ka dirago lefoko gore le kgahliše ka go tsenya ditlhalošo (mohlala, ke na le maphego – ke na le maphego a matelele a sebopego sa khutlotharo.)
- Thuša barutwana go tsenya mahlaodi le mahlathi a dikafoko go mafoko.

Ka Bobedi: bala, lekola o be o kaonafatše

- Barutwana ba bala lefoko go tšwa go tšeo ba di ngwadilego maabane le bagwera.
- Lekolang mopeleto le tšhomišo ya maswaodikga mo lefokong mmogo.
- Na o ka dira gore lefoko la gago le kgahliše le go feta ka go šomiša lehlalošetšagotee la lentšu le tee?

GO ŠOMA O NNOŠI LE GO BALA KA GO HLAHLWA KA SEHLOPHANA

Tekolo ya Mongwalo

- Lekola dipuku tše dingwe tša mongwalo o fe dipelo.
- Gopotša barutwana go itlwaetša tsela ya go hlama ditlhaka ka go se kgaotše, mongwalo wa go lekanela, go ngwala ka methalading, go se kgopamiše gape le go hlaola tlhaka ya bona e kaone.

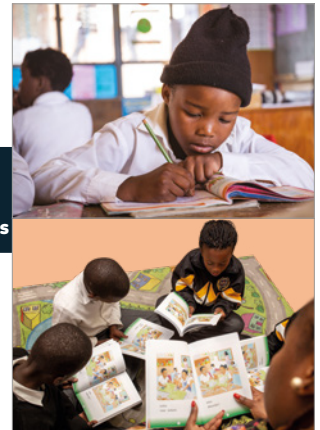
Go Šoma o Nnoši

- Lokišetša barutwana go dira mošomo wa Go Šoma o Nnoši wo o ngwadilwego letlapeng.
- Barutwana ba dira mešomo e mebedi ka letšatši ka ntle le ge ba dira GBHS.

GBHS: Go bala la bobedi ga Sehlopha B le C

- Balang kanegelo gape mmogo, le balela godimo.
- Barutwana ba bala kanegelo le bagwera.
- Morutiši o theeletša barutwana ge ba bala.

5 mets
+
30 mets

BOKGABO BJA GO DIRAGATŠA

Ka lebelo le ka go nanya

30 mets

Itokiše

- Barutwana ba dula ka sediko gomme ba dira medumo ya go dirwa ke dinamelwa tša go fapafapana – koloi, sethuthuthu, sefofane, bj.bj.

Šikinyega

- Bolela ka mabelo a go fapafapana – ka lebelo goba go nanya.
- Barutwana ba dira tše okarego ba otlela thekisi.
- Efa ditaello – thoma, e ya khoneng ka go nanya, oketša lebelo, ema, namela mmoto ka go nanya, theoga mmoto ka go nanya, bj.bj.

Khutšang

- Dulang ka sediko le opele koša yeo ba ithutilego yona mesong.

THUTO YA BOITŠHIDULLO

Diteišene tša mešongwana

30 mets

Itokiše

Diteišene tša mešongwana

- Romela sehlopha se sengwe le se sengwe go seteišene sa mošongwana.
- Barutwana ba dira mošongwana.
- Morutiši o a ba lebelela ebile o ba fa maele.

Khutšang

LABOHLANO

BOMOLOMO**Go dula ka sekepeng**

Dinageng tše dingwe go la Asia batho ba dula ka dikepeng tšeo di bitšwago disampane. Se ke ka lebaka la gore gantši ga go na dintlo tšeo di lekanego. Batho ba itulela dikepeng ka dinokeng tša ditoropokgolo. Ba kgona le go ya mafelong a mangwe ka dikepe tša bona. O ka hwetša 'ditoropokgolo' tša disampane go la China, Malaysia, Indonesia, Bangladesh, Myanmar, Sri Lanka le Vietnam.

Ka Bobedi

- Bolela tšeo o di hweditšego.

Abelana

- Botša barutwana ba mmalwa gore ba abelane le phapoši.
- Ahlaahla o be o fe tshedimošo ya tlaleletšo.

LETL 52

15 mets

TSEBO YA GO THOMA**Go dula ka sekepeng**

Ngwala o be thale seo o se hweditšego.

- Ngwala selo seo o ithutilego sona.
- Thala seswantšho.

LETL 57

15 mets

DITLHAKA**Go Bala mantšu ga go Beelwa Nako**

Go bala mantšu ka Bobedi

- Balela mogwera motsotso o tee.
- Morutiši o beela barutwana motsotso.
- Dira sediko go lentšu la mafelelo leo o le badilego gomme mogwera a bale mantšu ao a badwilego bošaedi.
- Morutwana o mongwe le o mongwe o na le dibaka tše tharo.

Balela mantšu

- Kgetha bao ba itekilego bokaone. Ntšha mantšu ao a sa balwago gabotse.
- Barutwana ba ngwala meputso ya bona e mekaone mothalading
- Laetša ka tsela yeo o balago mantšu a mantši ka go bušetša.

LETL 58

15 mets

GO NGWALA**Ditaba tša ka**

Tsebiša mantšu a go thoma lefoko

Ka Bobedi

- Abelana dikgopolo ka ga seo o tlo go ngwala ka sona.

Ka Bonoši

- Ngwala *temana* e tee bonnyane bja mafoko a mararo.

LETL 59

15 mets

GO ŠOMA O NNOŠI LE GO BALA KA GO HLAHLWA KA SEHLOPHANA

Tekolo ya Mongwalo

- Lekola dipuku tše dingwe tša mongwalo o fe dipoelo.
- Gopotša barutwana go itlwaetša tsela ya go hlama ditlhaka ka go se kgaotše, mongwalo wa go lekanela, go ngwala ka methalading, go se kgopamiše gape le go hlaola tlhaka ya bona e kaone.

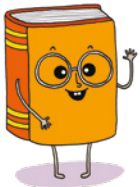
Go Šoma o Nnoši

- Lokešetša barutwana go dira mošomo wa Go Šoma o Nnoši wo o ngwadilwego letlapeng.
- Barutwana ba dira mešomo e mebedi ka letšatši ka ntle le ge ba dira GBHS

GBHS: Go bala la bobedi ga Sehlopha sa D le B

- Balang kanegelo gape mmogo, le balela godimo.
- Barutwana ba bala kanegelo le bagwera.
- Morutiši o theeletša barutwana ge ba bala.

5 mets
+
30 mets

GO BALA Go lekola le dipoelo

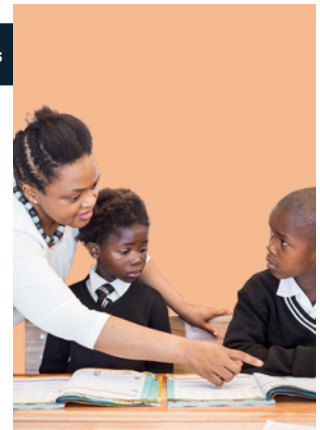
Bala

- Ka bobedi, barutwana ba balelana go ngwala ka bonoši ga bona.

Swaya Go Šoma o Nnoši

- Dirang mešongwana ya ka gare ga dipuku tša mešomo tša DBE mmogo.
- Barutwana ba a phošolla goba ba feleetša.

15 mets

THUTO YA BOITŠHIDULLO

Diteišene tša mešongwana

Itokiše

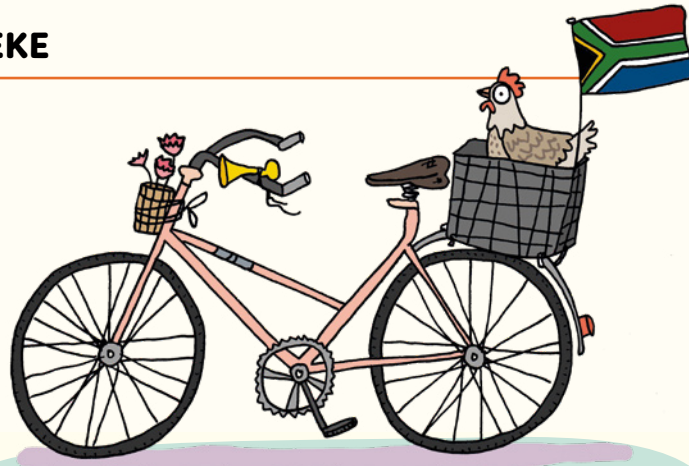
Diteišene tša mešongwana

- Romela sehlopha se sengwe le se sengwe go seteišene sa mošongwana.
- Barutwana ba dira mošongwana.
- Morutiši o a ba lebelela ebile o ba fa maele.

Khutšang

30 mets

Re a sepela

Bekeng ye tsepelelo e sa le go Dinamelwa. Re tsepelela go tsela yeo mehuta ya go fapafapana ya dinamelwa e šomišwago go rwala batho le diphahlo go tloga lefelong le itšego go ya go le lengwe.

Sengwalwa sa Go Balelwa Godimo se latela letšatši la mootledi wa thekisi wa mosadi. Dingwalwa tša Mabokgoni a Bophelo di šetša dikoloi tša maotwana a palo ya go fapana. Tše dingwe tša dilo tše ga se tša tlwaelega go barutwana gomme di diretšwe go katološa tsebo ya bona go fetiša seo ba šetšego ba se tseba.

Ka go ngwala, barutwana ba ngwala kanegelo ya Kiribane ya Rakgolo gape, ba šomša dikakanyo le boikgopolelo bja bona.

Ditlhaka: mp le mpš

Go Bokgabo bja Boitlhamelo barutwaana ba tšwela pele go šoma go mošomo wa bona wa thekenolotši gomme ba tlo bolela ka koloi ya bona ya go makatša yeo ba e dirilego.

DITOKIŠETŠO

Dikaratamantšu

alamo

modiredi

lepanta la polokego

sega

phadima

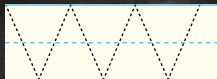
Setiripi sa lefoko

Ba tlišitše mabotlelo ka moka a dipolasitiki le ditshitswana tša dinwamaphodi le digalase tša go thubega gomme ba hwetša tšhelete.

MOŠOMO WA GO ŠOMA O NNOŠI

① Go Bala ka Bobedi PMM Letlakala 76

② Mongwalo 1

③ Mongwalo 2

V W X Z

④ Mongwalo 3 Mpabalele o mpona ke raloka le mpša ya ka.
Leina _____

⑤ DBE Leleme la Gae Letlakala 17

⑥ DBE Leleme la Gae Letlakala 21

⑦ DBE Mabokgoni a Bophelo Letlakala 20

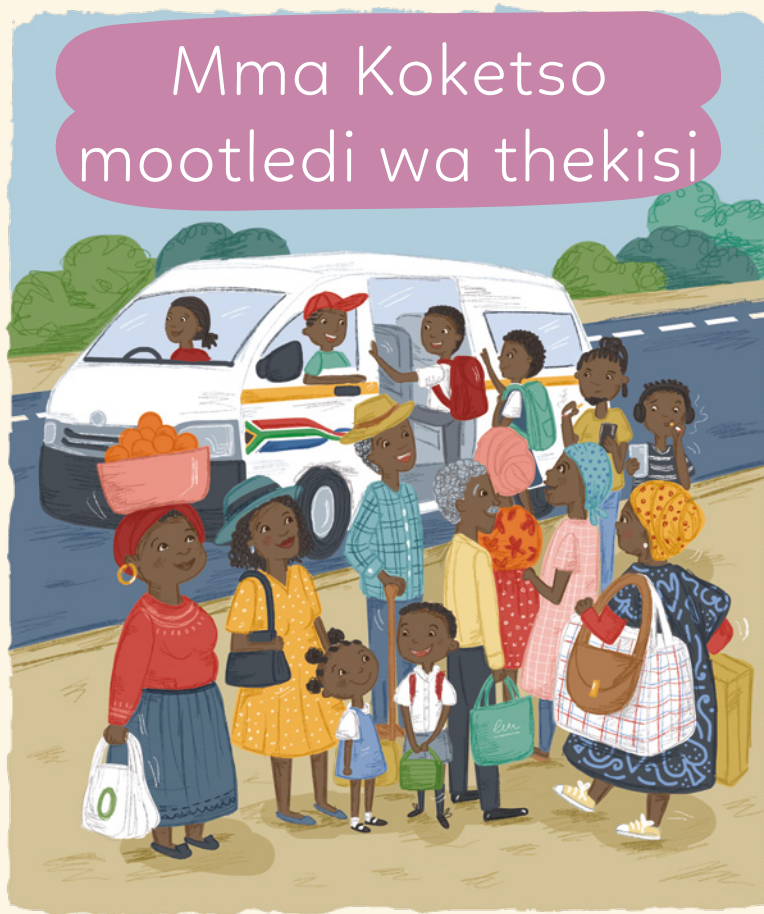
⑧ Pukuntšu

alamo modiredi lepanta la polokego sega phadima

DIDIRIŠWA TŠA MOŠOMO

- Dididrišwa tšeo di hlokegago tša mešongwana ye e kgethilwego ya Thuto ya Boitšhidullo

Mma Koketso mootledi wa thekisi

Mesong e mengwe le e mengwe **alamo** ya founu ya Mma Koketso e lla ka 4:30.

O a ikotlolla ge a e tsoga malaong, a itokišetša go thoma letšatši la gagwe. O na le mošomo o bohlokwa kudu- o otlela thekisi yeo e rwalago bana ba motse wa gabo a ba iša sekolong.

La mathomo o feta karatšheng ya phetherole go tlatša tanka. "Dumela Mma Koketso!" gwa goelela **badiredi ba phetherole**. Yo mongwe o hlatswa lefasetera la ka pele la sefatanaga mola yo mongwe a tlatša tanka. Neo o patela phetherole.

Ka 6 am o ema lebenkeleng la sephaza. O nametša bana ba sekolo seo se Phagamego. Basetsana ba babedi ba mathomo ba a namela gomme ba dula ditulong tša morago. "Dumela Mma," ba realo. "Ke holofela gore Thami lehono ga se a latelwa. Re na le molekwana wa Dipalo!" Ka mahlatse, Thami o ile a tšwelela a kitima a swere thai ya gagwe ka seatleng. O ile a itahlela ka thekising gomme a tswalela lebati. "Tshwarelo Mma! Tshwarelo bagwera! Ke be ke nyakana le dieta tša ka tša kgwele ya maoto." O dula kgauswi le Neo gomme ba bolela ka papadi ya kgwele ya maoto ya ka Mokibelo. "Le se ke la lebala go apara **mapanta a polokego**!" gwa realo Mma Koketso.

DIPOTŠIŠO LE TLOTLONTŠU

Na o tsoga bjang mesong?

alamo – modumo wa founu wo o go tsošago

badiredi ba phetherole – motho yo a šomago karatšheng

Na go na le yoo a tlogo sekolong ka thekisi mo go lena? Thekisi e go nametša kae?

mapanta a polokego – mapanta a go go šireletša setulong sa ka koloing

Na ke ka lebaka la eng go le bohlokwa go apara lepanta la polokego?

Mma Koketso o ema ka ntle ga ntlo e kgolo. Basetsana ba bararo ba bannyane ba ile ba tšwa ka moo. Ba emišetša makgolo wa bona seatla gomme ba namela ka thekising. Ba ile ba **sega sega** ge ba o

sega sega – go sega ka tsela ya botlaela

Ge ba fihla khoneng ba ile ba ema gape gomme gwa tšwa mafahla a bašemane e lego Cyril le Cyprian. Mmago bona o ile a goelela, “Le swere dijo tša lena tša matena na?” “Ee, Mma!” ba goelela ka nako e tee gomme ba dumediša ba bangwe.

O ile a ema gane gape a nametša bana. Bana ba bannyane ba babedi ba be ba e ya Kheretšheng gomme ba bangwe ba babedi ba e ya Sekolong sa Poraemari.

O ile a ema sekolong seo se Phagamego, Sekolong sa Poraemari le Kheretšheng. “Le netefatše gore le lokile ge e le nako ya go boa gae” a goelela ge bana ba fologa thekisi.

“Neo, lehono ke na le dilo tše dintši tšeo ke swanetšego go di dira” a realo, “O tla swanela ke go nthuša go hlatswa thekisi.” Ba ile ba ema boema-thekisi kgauswi le kereke gomme ba hwetša dipakete tša meetse go thepe ya ka kerekeng. Ba ile ba hlatswa thekisi go fihlela e **phadima**.

Na o nagana gore baotledi ba dithekisi ba dira eng ka morago ga go iša bana sekolong?

phadima – go bekenya goba go hlweka kudu

Mma Koketso o ile a ya mafelong a mabenkele gomme a ya go reka tšeo a tlo di hlokago mo bekeng. Baotledi ba bangwe ba a dula gomme ba bolela le go bapala morabaraba (moruba).

Ka iri ya 1, Mma Koketso o ile a otlela a boela kheretšheng. Bana ba bannyane ba lapile kudu ebile ba tšama ba robala mo tseleng. A ema sekolong sa Poraemari a nametša bana ka moka. Basetsana ba sa sega sega.

Sekolong seo se Phagamego Neo o ile a gopotša Mma gore Thami a ka se sepele le bona ka ge a bapala kgwele ya maoto.

Ge ba fihla gae, Mma Koketso o apea dijo tša go lalela mola Neo a bogela thelebišene. “Bosasa ge re fetša go iša bana ba sekolo re tlo lata basadi ba bangwe ba kereke,” a realo. “Ba nkgopetše gore ke ba sepetše ka ge ba tseba gore ke mootledi wa go otlela ka **polokego**.

polokego – go se hlole dikotsi ka lebaka la go otlela ka lebelo goba go se šetše

MOŠUPOLOGO

GO BALELA GODIMO

Mma Koketso
mootledi wa thekisi

PM LETL
64-65

15 mets

Pele Ga Go Bala

- Botšiša barutwana gore ba tla ka eng sekolong mesong?
- Botšiša gore ke ba ba kae ba go tla ka thekisi. Ba botšana ka baotledi ba dithekisi.

Go Bala

- Balela kanegelo godimo gomme o botšiše dipotšišo.

Ka Morago ga go Bala

- Na ke mang a sepelago le Mma Koketso ka thekisi gore a mo thuše.
- Na o lata bana ka lenaneo le fe?
- Na o ka rata go sepela le Mma Koketso? Ka lebaka la eng?

TSEBO YA GO THOMA

Ke maotwana a makae?

LETL 61

15 mets

Tsebo ya Pele

- Na kiribane ya Rakgolo e be e na le maotwana a makae? E kgona bjang go sepela?

Bala letlakala

- Lebelela diswantšho o bale sengwalwa.

Ahlahlala diswantšho

- Na morero o mogolo wa koloi e nngwe le e nngwe ke eng? (go rwala dilo, go rwala batho bj.bj.)
- Ke senamelwa sefe seo se nago le palo ya maotwana e nnyane go di feta? Ke sefe seo se nago le a mantši?
- Feleletša lefoko mo fase ga letlakala.

DITLHAKA

MP mp

LETL 62

15 mets

Tsebiša modumo

- Theeletša o be o bolele modumo.
- Hlokomela molomo wa gago.

Lemoga mantšu a mangwe a go ba le modumo

- Barutwanaba ba ka fa mantšu a mangwe a modumo

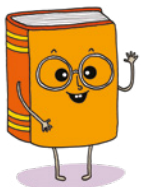
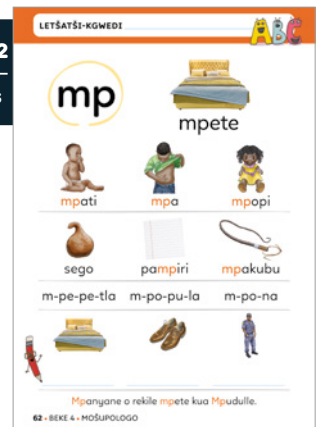
Ka Bobedi

- Bala dinoko le mantšu.

Nngwala

- Nngwala mantšu a diswantšho.

Bala lefoko

GO BALA

Kiribane ya Rakgolo

LETL
43-45

15 mets

Go bolela ka diswantšho

- Na o bona mang go seswantšho se sengwe le se sengwe? Go diragala eng?

Balela barutwana kanegelo ka moka o be o bale le bona.

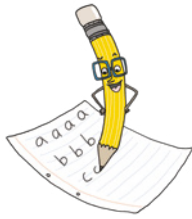
- Balela barutwana kanegelo ka moka o be o bale le bona.

Kwešišo

- **Letlakala 43** šupa lentšu leo le re botšago gore ke ka lebaka la eng Rakgolo le Lili ba be ba nyaka meetse.

- **Letlakala 44** šupa lentšu leo le hlalošago hamola le sepanere.
- **Letlakala 45** šupa lentšu leo le re botšago seo ba se dirilego ka dilo tša go dirišwa gape.
- Šupa lentšu leo le re botšago gore ba patetšwe tšhelete ya dilo tša go dirišwa gape.
- Na o nagana gore ba ile ba ikwa bjang ge ba fetša go hwetša tšhelete?

MONGWALO

Mongwalo

LETL 63

15 mets

Laetša letlapeng

- Go itlwaetša paterone – o se ke wa emiša phentshele ya gago letlakaleng!
- Go itlwaetša tlhaka – hlaloša tlhamo ya itlhaka
- Gatelela mathoko, mathomo le mafetšong.

Go itlwaetša ga go Hlahlwa

- Barutwana ba dira letlakala la PMM.
- Morutiši o sepelasepela a thuša.

- Go dula gabotse le mokgwa wa go swara phentshele.
- Tsepelelo go sebopego, sekgoba, bogolo le tsela ya go bea ditlhaka methalading.

Go itlwaetša ka Bonoši

- Barutwana ba tla itlwaetša go ya pele ka nako ya Go Šoma o Nnoši, ka gare ga dipuku tša bona tša go ngwalela.

GO ŠOMA O NNOŠI LE GO BALA KA GO HLAHLWA KA SEHLOPHANA

Tekolo ya Mongwalo

- Lekola dipuku tše dingwe tša mongwalo o fe dipelo.
- Gopotša barutwana go itlwaetša tsela ya go hlama ditlhaka ka go se kgaotše, mongwalo wa go lekanela, go ngwala ka methalading, go se kgopamiše gape le go hlaola tlhaka ya bona e kaone.

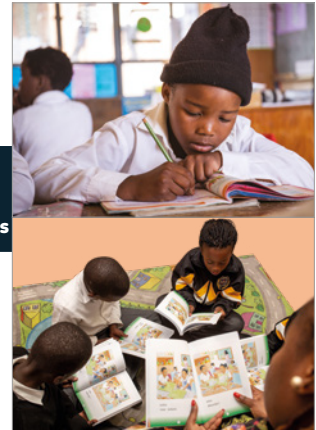
Go Šoma o Nnoši

- Tsebiša mošomo wa beke wa Go Šoma o Nnoši (o ngwadilwe letlapeng).

- Barutwana ba dira mešomo e mebedi ka letšatši ntle le ge ba dira GBHS

GBHS: Go bala la mathomo ga sehlopha A le B

- Tsebiša/nolofatša kanegelo ka mo go hlokegago.
- Barutwana ba ipalela kanegelo ka go hwenahwena.
- Ba ema mafelelong a letlakala le lengwe le le lengwe gomme morutiši a botšiša dipotšišo tša kwešišo.

5 mets
+
30 mets

BOKGABO BJA GO BONWA

Koloi ya go makatša (e tšwela pele)

30 mets

Peakanyo

- Ka dihlopha, boeletšang peakanyo go ya le ka tsela yeo dilo di sepelago ka gona, mohl, ge e le gore ba na le se sefsa seo ba nyakago go se tlaleletša, tšeang sephetho sa gore le se bea kae.

Dira

- Barutwana ba feleletša le go kgabiša dikoloi tša bona. Di direng gore di be le mebalabala.
- 'Sepetšang' koloi ya lena go lekola gore e sepela gabotse na.
- Dirang ditokišo ge go hlokagala.

THUTO YA BOITŠHIDULLO

Matseno

30 mets

Ditokišetšo

- Kgetha mešongwana ya go fapana e mene ya beke go letlakala la 19.
- Lokiša didirišwa.
- Arola phapoši ka dihlopha tše nne tša beke.

Tsebiša diteišene tša mešongwana

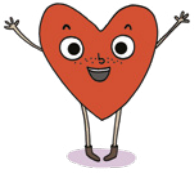
- Bontšha didirišwa gomme o hlaloše diteišene tše nne tša beke.
- Barutwana ba diragatša mešongwana.

Mošomo wa phapoši ka moka

- Ralokang papadi ya go swana le go fošetšana, go swarana ka diatla le go khuta le nyakana.

LABOBEDI

THUTAPHELO

Nna wa go ba le šedi

15 mets

- Botša barutwana gore ke nako ya go sega gape.
- Barutwana ba šielana ka go direlana difahlego tša go segiša le go dira gore bagwera ba sege.
- Kgopela morutwana o tee goba ba ba bedi go laetša phapoši sefahlego sa gagwe/bona sa go segiša.
- Bolela ka tsela yeo go sega go ka dirago gore o ikwe o iketlile.

TSEBO YA GO THOMA

Maotwana a mangwe a mantši

LETL 64

15 mets

Tsebo ya Pele

- Na maabane o badile ka dinamelwa dife?

Bala letlakala

- Lebelela diswantšho gomme o bale sengwalwa.

Ahlaahla diswantšho

- Na morero o mogolo wa senamelwa se sengwe le se sengwe ke eng? (go rwala merwalo, go rwala batho bj.bj.)
- Ke senamelwa sefe seo se nago le palo ya maotwana a mannyane go di feta? Ke sefe seo se nago le a mantši?
- Feleletša lefoko mo fase ga letlakala.

DITLHAKA

Boeletša medumo le ditlhaka tšeo di rutilwego

LETL 65

15 mets

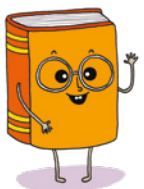
Go itlwaetša modumo

- Ka lebelo, laetša dikaratana tša ditlhaka tšeo barutwana ba ithutilego tšona ga bjale.
- Barutwana ba bolela medumo ya dikarataneng.
- Botšiša dihlopha le ka bonoši.

Dira Mošomo

- Sepelasepela ka phapošing o thuša barutwana moo go hlokagalago.

Lekola/swaya mošongwana

GO BALA

Go bopa lefoko

LETL 183

15 mets

Ripa setiripi sa lefoko (letl 183).

Go Bala Mmogo

- Le ke lefoko le le telele. Na o bona lentšu leo le re botšago gore go na le dikgopolo tše pedi?

Botšiša dipotšišo gomme o ripe mantšu/ sehlopha sa mantšu

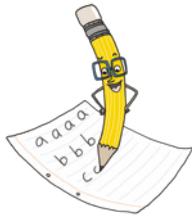
- **Mang?** Ba
- **Dirile eng?** tlišitše
- **Eng?** Mabotlelo ka moka a polasetiki

- **Le eng?** Le ditshitswana tša senwamaphodi
- **Le eng?** Le digalase tša go thubega
- **Lekopanyi** le
- **Mang?** Ba
- **Dirile eng?** hwetša tšhelete

Hlakahlakantšha mantšu o hlame lefoko gabotse.

Kgorametša lefoko go PMM letlakala 66.

GO NGWALA MMOGO

Matseno

- Barutwana ba anega kanegelo ya Kiribane ya Rakgolo ka mantšu a bona.

Laetša foreimi ya go Ngwala

Akanya

- Na ke dinamelwa dife tše dingwe tšeo Rakgolo a ka bago a na le tšona?
- Na obe a ka rwala eng ka tšona?

Ngwala kanegelo

- Na a ka tlaleletša eng go tšona? Ka lebaka la eng?
- Na kanegelo e fela bjang?

Go Ngwala Mmogo

- Na hlogo ya kanegelo e swanetše go ba eng?
- Ngwala kanegelo a mpsha letlapeng o šomiša dikgopolo tša barutwana.

15 mets

Rakgolo

Rakgolo le mokoko Lili ba be ba sepela ka _____
Ba be ba kgobokeditše _____

E be e le _____ bjale ba lokela _____

E be e le _____ bjale ba lokela _____

E be e le _____ bjale ba lokela _____

Ba ile _____

Ba ikwele ba _____
ka gobane _____

GO ŠOMA O NNOŠI LE GO BALA KA GO HLAHLWA KA SEHLOPHANA

Tekolo ya Mongwalo

- Lekola dipuku tše dingwe tša mongwalo o fe dipoele.
- Gopotša barutwana go itlwaetša tsela ya go hlama ditlhaka ka go se kgaotše, mongwalo wa go lekanela, go ngwala ka methalading, go se kgopamiše gape le go hlaola tlhaka ya bona e kaone.

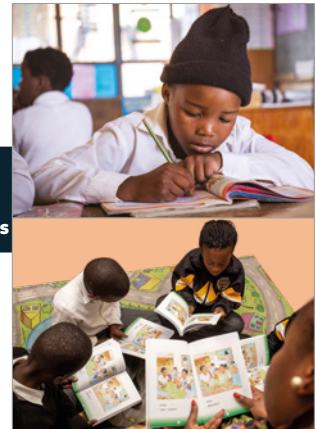
Go Šoma o Nnoši

- Lokišetša barutwana go dira Go Šoma o Nnoši go go ngwadilwego letlapeng.
- Barutwana ba dira mešomo e mebedi ka letšatši ka ntle le ge ba dira GBHS.

GBHS: Go bala la mathomo ga sehlopha C le D

- Tsebiša/nolofatša kanegelo ka mo go hlokegago.
- Barutwana ba ipalela kanegelo ka go hwenahwena.
- Ba ema mafelelong a letlakala le lengwe le le lengwe gomme morutiši a botšiša dipotšišo tša kwešišo.

5 mets
+
30 mets

BOKGABO BJA GO BONWA

Feleletša koloi ya gago ya go makatša

30 mets

Feleletša

- Barutwana ba feleletša koloi ya bona ka go dira diphetogo tšeo di lego gona.

Laetša

- Barutwana ba phadišana ka tša mabelo ka dikoloi tša bona go lefelo la maleba.
- Ba tšea sephetho sa gore ke dikoloi dife tšeo di atlegilego kudu.

Itekole

- Tlatša ruburiki ya letlakala la PMM la 66.

THUTO YA BOITŠHIDULLO

Diteišene tša mešongwana

30 mets

Itokiše

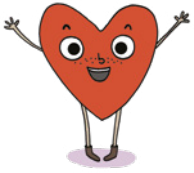
Diteišene tša mešongwana

- Romela sehlopha se sengwe le se sengwe go seteišene sa mošongwana.
- Barutwana ba dira mošongwana.
- Morutiši o a ba lebelela ebile o ba fa maele.

Khutšang

LABORARO

THUTAPHELO**Ke a nagana, ke ikwa ...****15 mets****Dipotšišo**

- Na o nyaka go tšea leeto la go ya kae?
- Na o tla hloka go šomiša senamelwa sefe?

Ka Bobedi

- Ahlaahla potšišo.

Abelana

- Kgetha barutwana ba babedi gore ba abelane (efa mongwe le mongwe sebaka mo kotareng).

TSEBO YA GO THOMA**Mebala ya borutho le ya go fola****LETL 67****15 mets****Dira tšhate ya TNI ka mebala**

- Tlatša dikarolo tša Tšeo re di tsebago, Tšeo re nyakago go di tseba Tšeo re lthutilego tšona.
- Tlogela tšhate letlapeng le e feleletše ka Labohlano.

Bala letlakala

- Ahlaahla seswantšho o bale sengwalwa le barutwana.

Bolela ka potšišo

- Na o tla hwetša bjang karabo ka gae?
- Barutwana ba tla le dikarabo ka Labohlano.

DITLHAKA**mpš****LETL 68****15 mets****Tsebiša modumo**

- Theeletša o be o bolele modumo.
- Hlokomela molomo wa gago.

Lemoga mantšu a mangwe a go ba le modumo

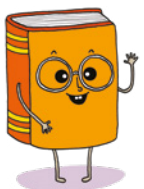
- Barutwanaba ba ka fa mantšu a mangwe a modumo.

Ka Bobedi

- Balang dinoko le mantšu.

Go Ngwala

- Ngwala mantšu a diswantšho.

Bala lefoko**GO BALA****Kiribane ya Rakgolo****LETL 43-45****15 mets****Go Bala Mmogo**

- Balela barutwana seripa sa bobedi sa *Kiribane ya Rakgolo* ka go PMM o be o bale e bona.

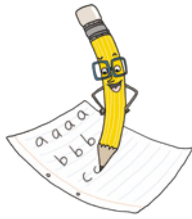
Go Bala ka dihlopha

- Ka dihlopha tša ba bararo, šielanang go bala letlakala le le tee yo mongwe le yo mongwe.

Bala o Nnoši

- Bala matlakala a mararo a mathomo a kanegelo ka go hwenahwena.

GO NGWALA

Kiribane ya Makgolo ya kgale

LETL 69

15 mets

Ahlaahla

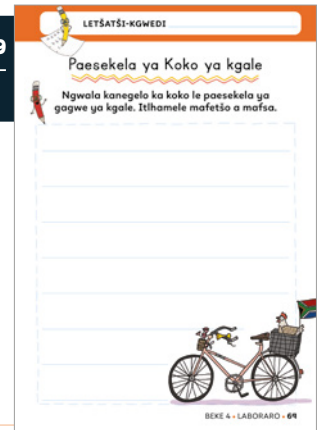
- Ikgopotšeng kanegelo yeo barutwana ba e ngwadilego ka Go Ngwala Mmogo
- Botša barutwana gore ba tlo ngwala kanegelo e mpsha ka kiribane ya Makgolo ya kgale.
- Ba tlo latela sebopego sa go swana le sa kanegelo ya Go Ngwala Mmogo efela ba šomiša dikgopolo tša bona.

Go akanya tlotlontšu

- Akanya dikgopolo le mantšu ka ga tšeo Koko a ka di tlaleletšago go paesekela ya gagwe.

Ngwala

- Feleletša kanegelo. Barutwana ba swanetše gore ba ngwale mafoko a tshela.

GO ŠOMA O NNOŠI LE GO BALA KA GO HLAHLWA KA SEHLOPHANA

Tekolo ya Mongwalo

- Lekola dipuku tše dingwe tša mongwalo o fe diipoelo.
- Gopotša barutwana go itlwaetša tsela ya go hlama ditlhaka ka go se kgaotše, mongwalo wa go lekanela, go ngwala ka methalading, go se kgopamiše gape le go hlaola tlhaka ya bona e kaone.

Go Šoma o Nnoši

- Lokišetša barutwana go dira Go Šoma o Nnoši go go o ngwadilwego letlapeng.
- Barutwana ba dira mešomo e mebedi ka letšatši ka ntle le ge ba dira GBHS.

GBHS: Go bala la mathomo ga Sehlopha E

- Tsebiša/nolofatša kanegelo ka mo go hlokegago.
- Barutwana ba ipalela kanegelo ka go hwenahwena.
- Ba ema mafelelong a letlakala le lengwe le le lengwe gomme morutiši a botšiša dipotšišo tša kwešišo.

GBHS: Go bala la bobedi ga Sehlopha A

- Balang kanegelo gape mmogo, le balela godimo.
- Barutwana ba bala kanegelo le bagwera.
- Morutiši o theeletša barutwana ge ba bala.

5 mets

+ 30 mets

BOKGABO BJA GO DIRAGATŠA

Boledišanang

30 mets

Ahlaahla

- Na lebelo la Senamelwa sa go Makatša le sepetše bjang?
- Na ke dinamelwa dife tšeo di šomilego? Ke eng seo se sa sepelago gabotse?

Dihlopha

- Barutwana ba hlaloša senamelwa sa bona, gore se be se lebelelega bjang le gore se šomišitšwe bjang.
- Phapoši ka moka e a theeletša gomme ya fa dikakanyo.

THUTO YA BOITŠHIDULLO

Diteišene tša mešongwana

30 mets

Itokiše

Diteišene tša mešongwana

- Romela sehlopha se sengwe le se sengwe go seteišene sa mošongwana.
- Barutwana ba dira mošongwana.
- Morutiši o a ba lebelela ebile o ba fa maele.

Khutšang

LABONE

BOMOLOMO**Opela/Reta**

15 mets

Molodi wa *5 little buns in the baker's shop*

Mo go hlatswago dikoloi!

Dithekisi tše nnyane tše hlano di
mothalading wa go hlatswa koloi
Di tletše ka maraga le ditšhila
E tee e ya go hlatswiwa
Ya gohlwa, ya gohlwa
Pšhaa, Pšhaa

Ya tsikitletšwa, ya tsikitletšwa
Ya tšwa
E hlwekile bjalo ka phini.

Dithekisi tše nnyane tše nne di
mothalading wa go hlatswa koloi

TSEBO YA GO THOMA**Pego ya ka ya mathomo
ya podišwa**

LETL 70

15 mets

Lebelela

- Barutwana ba lebelela boitekelo bja bona bja podišwa gomme ba swaya legato le le mpsha mo godimo ga podišwa.

Ahlaahla

- Phapoši e ahlaahla diphetogo tšeo ba di lemogilego. Bolelang gore ke ka lebaka la eng podišwa e theogetše fase (magapi le dipampiri di bodile) le mmala, le monkgo, bj.bj.

Dira mošongwana

- Barutwana ba thala seswantšho sa lebotlelo la bona la podišwa gomme ba tlatša mafoko ka dipukung tša bona.

DITLHAKA**Boeletša medumo le ditlhaka
tšeo di rutilwego**

LETL 71

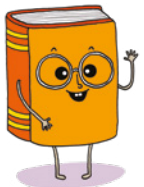
15 mets

Go itlwaetša medumo

- Ka lebelo, laetša dikaratana tša ditlhaka tšeo barutwana ba ithutilego tšona ga bjale.
- Barutwana ba bolela medumo ya dikarataneng.
- Botšiša dihlopha le ka bonoši

Dira mošongwana

- Sepelasepela ka phapošing o thuša barutwana moo go hlokegago.

Lekola/swaya mošongwana**GO BALA****Tlotlontšu le Polelo**

15 mets

Dikaratamantšu

- Laetša o be o bale lentšu le lengwe le le lengwe.
- Hwetša o šupe mantšu ka go PMM.
- Bea dikaratamantšu lebotong la mantšu gomme le a bale gape.

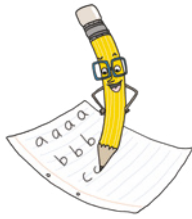
Setiripi sa lefoko

- Setiripi sa lefoko go PMM letlakala 66.
- Hwetša makopanyi ka moka (le).
- Na o ka tsenya eng sebakeng sa le magareng ga mabotlelo

a dipolasetiki le ditshitswana
tša senwamaphodi
(fegelwana).

- Na o ka dira bjang mafoko a mabedi go tšwa go lefoko le le le telele? (Ba tlišitše mabotlelo ka moka a polasetiki le dishitswana tša senwamaphodi le digalase tša go thubega. Ba hwetša tšhelete.)
- le ke lekopanyi. O tseba makopanyi afe a mangwe? (efela, ka gobane, bjalo, bj.bj.)

GO NGWALA

Go Ngwalwa ka Kwešišo

15 mets

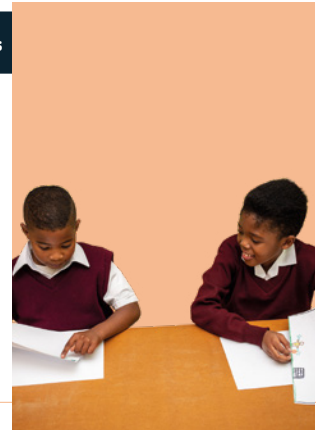
Poeletšo

- Bala kanegelo ya *Kiribane* ya *Rakgolo* gape.

Araba dipotšišo

- Barutwana ga se ba swanelwa go dira se ka boikgopolelo. Ba swanetše ba lebelele sengwalwa go hwetša dikarabo.

Lekolang dikarabo mmogo

GO ŠOMA O NNOŠI LE GO BALA KA GO HLAHLWA KA SEHLOPHANA

Tekolo ya mongwalo

- Lekola dipuku tše dingwe tša mongwalo o fe dipelo.
- Gopotša barutwana go itlwaetša tsela ya go hlama ditlhaka ka go se kgaotše, mongwalo wa go lekanela, go ngwala ka methalading, go se kgopamiše gape le go hlaola tlhaka ya bona e kaone.

Go Šoma o Nnoši

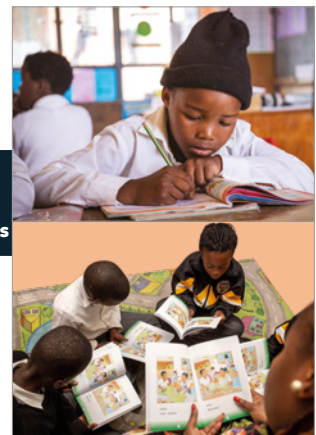
- Lokišetša barutwana go dira Go Šoma o Nnoši go go ngwadilwego letlapeng.

- Barutwana ba dira mešomo e mebedi ka letšatši ka ntle le ge ba dira GBHS

GBHS: Go bala la bobedi ga Sehlopha B le C

- Balang kanegelo gape mmogo, le balela godimo.
- Barutwana ba bala kanegelo le bagwera.
- Morutiši o theeletša barutwana ge ba bala.

5 mets
+
30 mets

BOKGABO BJA GO DIRAGATŠA

Merethetho

30 mets

Tsebo ya Pele Bolela ka tše dingwe tša dinamelwa tše ba ithutilego ka tšona.

Phaphatha diatla

- Bolela maina a mangwe a dinamelwa gomme o phaphathe morethetho ka diatla.
- Mehlala, pere/ le /karikana; the/ kisi; ko/loi/sepela/ka paesekela.

Itlhamele mantšu

- Dira mafoko a 'morethetho a go ba le 'morethetho e mebedi goba go feta' wa kgahliša o šomiša merethetho ye o e phaphathetšego.

- Mehlala: kolo (3 dinoko); thekisi (3 dinoko); pere (2 dinoko); karikana (4 dinoko); sethuthuthu (4 dinoko); GOBA sefofane (4 dinoko); kiribane (4 dinoko); pere (2 dinoko) le karikana (4 dinoko); setimela (4 dinoko).

Dihlopha

- Barutwana ba hlama mafoko a merethetho e mentši gomme maloko a mangwe a sehlopha a akanya gore morethetho wa go phaphatha diatla o reng.

THUTO YA BOITŠHIDULLO

Ditšeišene tša mešongwana

30 mets

Itokiše

Diteišene tša mešongwana

- Romela sehlopha se sengwe le se sengwe go seteišene sa mošongwana.
- Barutwana ba dira mošongwana.
- Morutiši o a ba lebelela ebile o ba fa maele.

Khutšang

LABOHLANO

BOMOLOMO**Mebala ya borutho le ya go fola**

Mebala ya go swana le khubedu, namune le serolwana ke mebala ye borutho. E dira gore o ikwe o thabile. Mebala ya go fola ke talalerata le talamorogo.

Go na le mebala ya go fola mo seswantšhong se efela seswantšho se se tletše ka borutho. Seswantšho se dira gore o ikwe o thabile.

Ka Bobedi

- Bolela tšeo o di hweditšego.

Abelana

- Kgopela barutwana gore ba abelane le phapoši. Ngwala tšhateng.
- Ahlaahla o be o fe tshedimošo ka botlalo.

LETL 67
15 mets

TSEBO YA GO THOMA**Mebala ya borutho le ya go fola**

Ngwala o be o thale seo o se hweditšego

- Ngwala selo seo o ithutilego sona.
- Thala seswantšho.

LETL 73
15 mets

DITLHAKA**Piletšo****Biletša mantšu**

- Bolela lentšu le lengwe le le lengwe ka go kwagala le ka go nanya.
- Le bušeletše gatee fela.

Ngwala

- Efa barutwana nako ya go ngwala lentšu le lengwe le le engwe.
- Ba swanetše go šomiša mongwalo wa bona o mo kaonee.

Lekola o be o phošolle

- Ngwala mantšu letlapeng gore barutwana ba swaye.

LETL 74
15 mets

GO NGWALA**Ditaba tša ka**

Tsebiša mantšu a go thoma lefoko

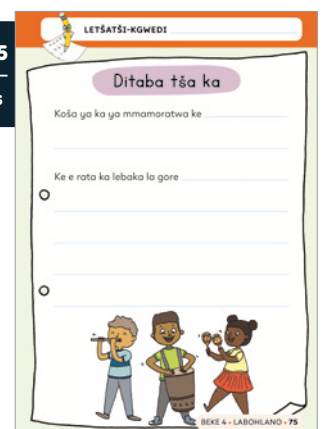
Ka Bobedi

- Abelana dikgopolo ka ga seo o tlo go ngwala ka sona.

Ka Bonoši

- Ngwala *temana* e tee bonnyane bja mafoko a mararo.

LETL 75
15 mets

GO ŠOMA O NNOŠI LE GO BALA KA GO HLAHLWA KA SEHLOPHANA

Tekolo ya Mongwalo

- Lekola dipuku tše dingwe tša mongwalo o fe dipoelo.
- Gopotša barutwana go ithuta tsela ya go hlama ditlhaka, mongwalo wa go lekanela, go ngwala ka methalading, go se kgopamiše gape le go hlaola tlhaka ya bona yeo e tšwago pele.

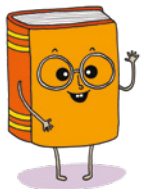
Go Šoma o Nnoši

- Lokišetša barutwana go dira Go Šoma o Nnoši go go ngwadilwego letlapeng.
- Barutwana ba dira mešomo e mebedi ka letšatši ka ntle le ge ba dira GBHS.

GBHS: Go bala la bobedi ga Sehlopha D le E

- Balang kanegelo gape mmogo, le balela godimo.
- Barutwana ba bala kanegelo le bagwera.
- Morutiši o theeletša barutwana ge ba bala.

5 mets
+
30 mets

GO BALA Go lekola le go fa dipoelo

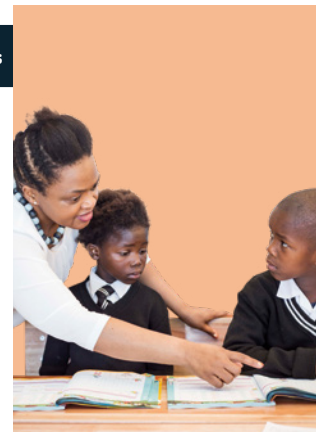
Bala

- Ka bobedi, barutwana ba balelana ditaba tša bona.

Swaya Go Šoma o Nnoši

- Dirang mešongwana ya ka gare ga puku ya mešomo ya DBE mmogo.
- Barutwana ba phošolla goba ba feleletša.

15 mets

THUTO YA BOITŠHIDULLO

Ditšeišene tša mešongwana

Itokiše

Diteišene tša mešongwana

- Romela sehlopha se sengwe le se sengwe go seteišene sa mošongwana.
- Barutwana ba dira mošongwana.
- Morutiši o a ba lebelela ebile o ba fa maele.

Khutšang

30 mets

KAKARETŠO YA BEKE

Maeto

Bekeng ye re tšwela pele go tsepelela kgwekgwe ya Dinamelwa. Re tsepelela go ditimela, kudu go setimela sa Phelophepha, seo e lego setimela sa bongaka sa go dikologa Afrika Borwa ngwaga wo mongwe le wo mongwe go tliša tša maphelo tšeo di kgethegilego metseng ya magaeng.

Ka Tsebo ya Go Thoma, barutwana ba ithuta ka mothalonako wa tlihabollo ya ditimela tša go fapana ka Afrika Borwa.

Barutwana ba bala ebile ba ngwala karata ya go lakaletša motho gore a fole.

Ditlhaka: nts le ntš

Bokgabo bja Go Diragatša ka moka bo theilwe go kanegelo. Dipapadi tša Thuto ya Boitšhudullo le mešongwana e tsepelela go tšhomišano le go šoma mmogo.

Funda Wandé
Beke 5

Sepedi

5 mets

LEBELELA BITIO

DITOKIŠETŠO

Dikaratamantšu

setimela

mahlo

leino

ngaka

ngaka ya meno

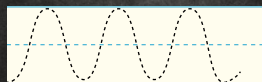
Setiripi sa lefoko

Sesi wa Koketso o be a nyaka go ya go setimela sa Phelophepha. O be a nyaka go hwetša moento wa COVID.

MOŠOMO WA GO ŠOMA O NNOŠI

1 Go Bala ka Bobedi PMM Letlakala 98

2 Mongwalo 1

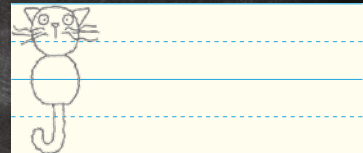

3 Mongwalo 2

sfe

4 Mongwalo 3 Batswadi ba Ngwanallela ba rata bana ba go ngwalela ka ngwakong.

Leina _____

5 DBE Leleme la Gae Letlakala 23

6 DBE Leleme la Gae Letlakala 24

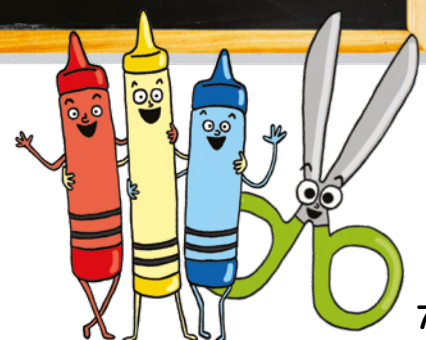
7 DBE Mabokgoni a Bophelo Letlakala 12

8 Pukuntšu

setimela mahlo leino ngaka ngaka ya meno

DIDIRIŠWA TŠA MOŠOMO

- Pente
- Letlakala la go thala
- Didirišwa tšeo di nyakegago tše di kgethilwego tša Thuto ya Boitšhudullo .

Koko wa Letago le setimela sa Phelophepa

Koko wa Letago o tllile kopanong sekolong. Barutiši ba file batho ka moka matlakala gore ba a bale. "Jo!" gwa realo Koko, a swere letlakala mo pele ga gagwe. "Ga ke kgone go bala. Mongwalo wo ke o monnyane kudu!" O ile a lahlela letlakala fase gomme a betha tafola ka hlogo ge a inama go le topa. Barutiši ba kitimela go yo mo thuša, efela o be a se a gobala.

"Mongwalo ga se o monnyane kudu," gwa realo morutiši. "Ke nagana gore o hloka go **hlahlofa** mahlo, koko?" Ka mahlatse, setimela sa Phelophepa se tseleng go tla mo. Dingaka tša mahlo ka setimeleng sa Phelophepa di tla go thuša, "A mahlatse a makaakang!", gwa realo Koko.

Batho ka moka ba ile ba sega ka lebaka la gore go be go segiša gore o boletše se mola a nyakile go ikgobatsa, "Ke ile ka kwa ka ga setimela se sa Phelophepa," gwa realo Koko, "se direla batho dilo tše botse."

"Ke nyaka go ya," gwa realo sesi wa Koketso "Ke nyaka **moento** wa ka wa COVID."

"Leino la ka le bohloko," gwa realo Nakedi, "Na setimela sa Phelophepa se ka nthuša?"

"Le tla hwetša thušo ka moka ka setimeleng," gwa realo morutiši.

**DIPOTŠIŠO LE
TLOTLONTŠU**

hlahlofa – go lekolwa ke ngaka

Setimela sa Phelophepa se sepela go dikologa Afrika Borwa le sehlopha sa dingaka go swana le dingaka tša meno, dingaka tša mahlo, dingaka tša dijo tša phepo, dingaka tša go šidulla mmele, baoki le batho ba go kgona go dira diopareišene. Se iša tlhokomelo ya tša maphelo go batho ba dinaga magaeng ba go se kgone go fihla toropong ka nako ye nngwe go hwetša kalafo.

moento – tšhwaana ya go thuša go thibela malwetši

Ka letšatši le morutiši a boletšego ka lona, ka moka ba ile ba ya setimeleng sa Phelophepha kua boema-setimela. Efela sa se fihle. Ba ile boema-setimela letšatši ka letšatši. Ka letšatši la boraro sa fihla.

“Mo seyalemoyeng setimela se se bitšwa, ‘setimela sa tshepo’ gwa realo Koko. “Se thophile sefoka dinageng tše dingwe ka lebaka la gore e be ele kakanyo e botse kudu go tliša thušo setšhabeng sa Afrika Borwa.”

Go be go na le batho ba bantši ba letile. Yo mongwe wa dingaka a amogela batho. “Dumelang ka moka!”, a realo, “Le amogwetšwe! Re tšile mo go le thuša. Re kgopela tshwarelo ge re latetšwe ka matšatši a mararo. Bothata e be ele gore **dithapo** tša seporo di be di utswitšwe, bjale seo sa re thibela.”

“Batho ba go utswa dithapo ga se ba nagana ka nna,” gwa realo Nakedi, “Ga ke kgone go robala ka lebaka la gore leino la ka le bohloko kudu.”

Yo mongwe wa baoki a kwa Nakedi, “Tshwarelo ngwana’ka,” a realo, “tla o dule ka pele mo mothlalading,” Nakedi a tsena ka go setimela go bona **ngaka ya meno**.

“Re thabela go le bona ka moka mo,” gwa realo mooki a botša batho ba go emela moento wa COVID, moento wo o tlo le thibela kgahlanong le bolwetši bja COVID, ebile ke mahala. Batho ba bangwe ba bolela maaka ka wona, gore batho ba be le letšhogo go o hlabela. Efela lena le hlalefile,” sesi wa Koketso a tsena ka setimeleng go hwetša moento wa gagwe wa COVID.

“Bjale ke nako ya gago Koko, batamela, ” gwa realo mooki. “Tla re bone gore re ka dira bjang ka mahlo a lena”, Koko a tsena ka setimeleng go bona **ngaka ya mahlo**.

Ge ba boela morago gae, ba ile ba bolela ka setimela sa Phelophepha go fihla ba lapa.

Sesi wa Koketso o be a thabetše go hwetša moento wa COVID. “Batho ba bantši ba ke ba tsebago ba bolailwe ke COVID,” a realo. “Ke thabile gore ke hweditše moento wo o tlo **ntšhireletšago**. Ke swanetše gore ke phele gabotse gore ke kgone go hlokomela Koketso,” a gokara Letago.

“Ka dipaketsane tše tše mpsha ke tla kgona go bala dilo ka moka!” gwa realo Koko, “ebile ga di bitše mašeleng a mantši!”

Motho yo a bego a thakgetše kudu e be ele Nakedi. O be a sa fetše go botša batho ka moo ngaka ya meno e ilego ya **bora** le go fodiša leino la gagwe. “Go be go se bohloko le ga tee!” a realo. Ebile ngaka ya meno o boletše gore ke be ke itshwere gabotse ke sa šikinyege!” O emišitše batho ka moka tseleng go ba bontšha sethibo seo ngaka ya meno e se tsentshitšego leinong la gagwe.

dithapo – mathale goba metato ya motlakase ya go sepediša setimela

Ke ka lebaka la eng seo se dira gore setimela se se kgone go sepela?

ngaka ya meno – ngaka ya go hlahlofa le go alafa batho bao ba nago le bothata bja meno

ngaka ya mahlo – ngaka ya go hlahlofa le go alafa batho ba nago le bolwetši bja mahlo

šhireletša – go hlokomela motho goba selo gore a/se se košwe bohloko

go bora – go šomiša boro go ntšha phetetšo mo leinong

go thiba – go thiba leino ka selo sa bothatanyana gore le se bole

Nagana ge setimela se se ka tla motseng wa rena? Na ke mang yo a swanetšego go ya go sona, ka mathata afe?

MOŠUPOLOGO

GO BALELA GODIMO

Koko wa Letago le setimela sa Phelophepa

PM LETL
78-79

15 mets

Pele ga Go Bala

- Botšiša barutwana gore ba kile ba bona setimela. Ba kgopele ba se hlaloše.

Go Bala Balela kanegelo godimo o botšiše dipotšišo.

Ka Morago ga Go Bala

- Na ke mang yo a ilego setimeleng sa Phelophepa le Letago?
- Na o nagana gore dingaka le baoki ba dula kae ge ba šoma ka setimeleng?
- Ke ka lebaka la eng setimela sa Phelophepa se bitšwa "Setimela sa tshepo"?

TSEBO YA GO THOMA

Histori ya ditimela ka Afrika Borwa

LETL 84

15 mets

Tsebo ya Pele

- Na o bone ditimela tša mohuta mang?

Tsebo e mpsha

- Ditimela ke kgale di le gona mo Afrika Borwa.
- Ditimela di fetogile le mengwaga. Na ditimela tša mathomo di be di le bjang? Na gona bjale ditimela di bjang?

Balela barutwana letlakala o be o bale le bona

DITHLAKE

NGW ngw

LETL 85

15 mets

Tsebiša modumo

- Theeletša o be o bolele modumo.
- Hlokomela molomo wa gago.

Lemoga mantšu a modumo

- Barutwana ba ka fa mantšu a mangwe a modumo.

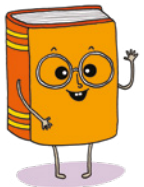
Ka Bobedi

- Balang dinoko le mantšu.

Ngwala

- Ngwala mantšu a diswantšho.

Bala lefoko

GO BALA

Koko wa Letago le setimela sa Phelophepa

LETL
78-83

15 mets

Go bolela ka diswantšho

- Na o bona eng go seswantšho se sengwe le se sengwe?

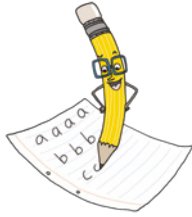
Balela barutwana kanegelo o be o bale le bona Barutwana ba šupa mantšu ka menwanwa.

Kwešišo

- Letlakala 78** šupa mantšu a go re botša gore koko wa Letago o be a sa kgone go bona gabotse.

- Letlakala 79** šupa mantšu a go re botša gore sesi wa Keketso o be a nyaka go itšhireletša gore a seke a lwala.
- Na lentšu le lengwe la 'tšhwaana' ke eng? (*moento*)
- Letlakala 80** šupa lentšu la go re botša gore ke batho ba bakae bao ba emetšego setimela.
- Na re a tseba gore gabotse go be go na le batho ba ba kae? O nagana gore "ntši" e ra gore ke ba ba kae?

MONGWALO Mongwalo

Bontšha letlapeng

- Paterone – o se emiše phentshele go letlakala!
- Ditlhaka – hlaloša sebopego sa ditlhaka
- Gatelela mathoko, mathomo le mafelelo.

Go Itlwaetša ka go Hlahlwa

- Barutwana ba dira letlakala la PMM.
- Morutiši o sepela sepela ka phapošing a thuša.

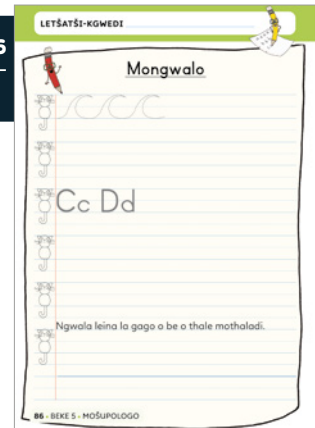
- Go dula gabotse le go swara phentshele ka mokgwa wa maleba.
- Tsepelela go diboego, sekgoba, bogolo le go bea ditlhaka mothalading.

Go Itlwaetša o Nnoši

- Barutwana ba tšwela pele go itlwaetša ka dipukung tša bona tša go ngwala ka nako ya Go Šoma o Nnoši

LETL 86

15 mets

GO ŠOMA O NNOŠI LE GO BALA KA SEHLOPHANA

Go lekola Mongwalo

- Lekola dipuku tša mongwalo o fe dipoelo.
- Gopotša barutwana go itlwaetša tsela ya go hlama ditlhaka ka go se kgaotše, go ngwala ka go lekanela, go ngwalela ka methalading, go se kgopamiše le go lemoga tlhaka ya bona e kaone.

Go Šoma o Nnoši

- Tsebiša mešongwana ya beke ya Go Šoma o Nnoši (e ngwadilwe mo letlapeng)

- Barutwana ba dira mešongwana e mebedi ka letšatši ka ntle le ge ba dira GBHS.

GBHS: Go bala la mathomo ga Sehlopa A le B

- Tsebiša/nolofatša kanegelo ka mo go hlokegago.
- Barutwana ba ipalela kanegelo ka go hwenahwena.
- Ba emiša go bala mafelelong a letlakala le lengwe le le lengwe gomme morutiši a botšiša dipotšišo tša kwešišo.

5 mets
+
30 mets

BOKGABO BJA GO BONWA Thala setimela

30 mets

Ahlaahla

- Barutwana ba lebelela diswantšho tša setimela sa Phelophepha ka dipukung tša bona.
- Šupa diboego tša go fapana tša setimela le methaladi ya seporo – dikhutlonnethwii, didiko, dikwere.

Thala

- Barutwana ba šomiša phentshele goba mošidi go thala bokantle bja setimela mo boema-setimela, ba tlatša letlakala ka moka. Ba tsepelela go diboego.
- Ba thoma go khalaria ka ntle ga methaladi, ba tlaleletša.

THUTO YA BOITŠHIDULLO Matseno

30 mets

Ditokišetšo

- Kgetha mešongwana ya go fapana e mene go tšwa go letlakala 19 la beke.
- Lokiša didirišwa.
- Arola barutwana ka dihlopha tše nne tša beke.

Tsebiša diteišene tša mešongwana

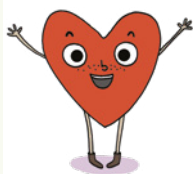
- Bontšha didirišwa gomme o hlaloše mešongwana e mene ya beke.
- Barutwana ba dira mešongwana ya go ekiša.

Mošongwana wa phapoši ka moka

- Ralokang papadi ya go swana le go swara, go khuta le go nyakana.

LABOBEDI

THUTAPHELO

Nna wa go ba le šedi

15 mets

- Barutwana ba tswalela mahlo ba nagana ka nako ye ba bego ba ekwa bohloko (leino, hlogo bj.bj.).
- Ba hema ka go nanya le go iketla ebile ba dira okare ba hema gore bohloko bo sepele.
- Bolela ka mo go hlokomela go hema ga bona go ka ba thušago gore ba ikwe ba le kaone.

TSEBO YA THOMA

Bea ditimela ka tatelano

LETL 87

15 mets

Tswalanya le thuto ya maabane

- Botšiša gore na mehuta ya ditimela ya go fapana e thomile go šomišwa neng mo Afrika Borwa.

Dira mošongwana

- Lebelela matšatši-kgwedi go mothalonako. Tlatša setimela sa maleba go letšatši-kgwedi le lengwe le le lengwe.
- Lefoko le tee ka setimela seo barutwana ba dumago go eta ka sona, ba efa mabaka.

Ka Bobedi

- Lebelela dikarabo.

LETŠATŠI-KGWEDI

Beakantšha ditimela ka tatelano

1960	1920	1940	2010
Gourami	Setimela sa molumete	Setimela sa dišele	Setimela sa mahlakase

Nka rata go ya leeto ka
ka gobane

BEKE 5 - LABOBEDI - 87

DITLHAKA

Boeletša medumo le ditlhaka tšeo di rutilwego

LETL 88

15 mets

Go itlwaetša modumo

- Ka lebelo, bontšha dikaratana tša ditlhaka tšeo ba ithutilego tšona go fihla ga bjale.
- Barutwana ba bolela medumo ya go ditlhaka.
- Botšiša ka bonoši le ka dihlophana.

Dira mošongwana

- Sepela-sepela ka phapošing o thuša barutwana mo go hlokegago.

Lebelela/swaya mošongwana

LETŠATŠI-KGWEDI

Kgetha lentšu leo le nepagetšego.

ngwala ngwaka komiki
ngwetši mogwera ngwaya

1 Matome o ngwaya letsogo.

2 Ngwanenyana o dutše ka gare ga _____.

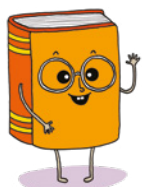
3 Lerato o mwa teye ka _____.

4 Mokgodi ke _____ ya gešo.

5 Ke rata _____ waka.

6 Morutiši o _____ letlapeng.

88 - BEKE 5 - LABOBEDI

GO BALA

Go dira mafoko

LETL 185

15 mets

Ripa

- Barutwana ba ripa setiripi sa lefoko (letlakala 185).

Go Bala Mmogo

- Na ke mantšu afe a mabedi ao a re botšago gore sesi wa Koketso o be a ikwa bjang?
- Ke ka lebaka la eng lentšu le COVID le ngwadilwe ka ditlhaka tše kgolo?

Botšiša dipotšišo gomme o ripe mantšu/dihlopha tša mantšu

- **Mang?** sesi wa Koketso
- **O dirile eng?** o be a nyaka go ya

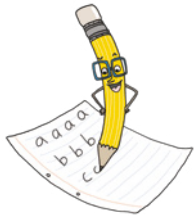
- **Kae?** setimeleng sa Phelophepa.
- **Mang?** Yena
- **O dirile eng?** o be a hloka go hwetša
- **Eng?** moento
- **Wa eng?** wa COVID

Hlakahlakantšha mantšu o hlame lefoko gabotse

Kgorametša lefoko go PMM letlakala 89

Sesi wa Koketso o be a nyaka
go ya setimeleng sa Phelophepa.
O be a nyaka go ya hwetša
tšhwaana ya COVID.

BEKE 5 185

GO NGWALA MMOGO

Matseno

- Na re ka bontšha motho bjang gore re manyami ka ge a lwala? (*go mo etela, go mo founela, molaetša wa founu, karata ya go mo lakaletša gore a fole*)

Bontšha foreime ya go ngwala

- Madume le mafetšo
- Ditemana tše pedi: Bolela selo sa go hlohleletša, bolela selo sa go dira gore ba myemyele ka go beakanya go ba direla selo seo ge ba ikwa ba le kaone.

Karata ya go lakaletša motho gore a fole

15 mets

Akanya

- Kgetha motho go tšwa kanegelong ya setimela sa Phelophepha o mo ngwalele.
- Na re tlo bea eng go mothaladi wo mongwe le wo mongwe?

Go Ngwala Mmogo

- Šomiša foreimi ya go ngwalela le dikakanyo tša barutwana
- Hlokomela: Netefatša gore go na le mafoko a mabedi a makopana ao a ka kopantšhwago ka lentšu (lekopanyi), mohl, le, efela, goba (ge o thuša barutwana go phošolla mešongwana ka Labone).

(leina)

Dumela _____

(hlohleletša)

Ke manyami _____

Ke a tšhepa _____

(myemyela)

Ge o le kaone re _____

(madume)

Ditakaletšo tše dibotse _____

GO ŠOMA O NNOŠI LE GO BALA KA GO HLAHLWA KA SEHLOPHANA

Go lekola Mongwalo

- Lekola dipuku tša mongwalo o fe dipoelo.
- Gopotša barutwana go itlwaetša ditlhaka ka go se kgaotše, go ngwala ka go lekanela, go ngwala ka gare ga methaladi, go se kgopamiše le go lemoga tlhaka ya bona e kaone.

Go Šoma o Nnoši

- Lokišetša barutwana go dira mešomo ya Go Šoma o Nnoši yeo e ngwadilwego letlapeng.

- Barutwana ba dira mešongwana e mebedi ka letšatši ka ntle le ge ba dira GBHS.

GBHS: Go bala la mathomo ga Sehlopa C le D

- Tsebiša/nolofatša kanegelo mo go hlokegago.
- Barutwana ba ipalela kanegelo ka go hwenahwena.
- Ba emiša go bala mafelelong a letlakala le lengwe le le lengwe gomme morutiši a botšiša dipotšišo tša kwešišo.

5 mets
+
30 mets

BOKGABO BJA GO BONWA

Thala setimela

30 mets

Beakanya

- Barutwana ba beakanya gore ba tlo tlaletša batho bjang seswantšhong sa setimela.

Hlama

- Barutwana ba thala batho polatefomong ebile ba khalaria seswantšho ka moka.

Laetša

Go Itekola

- Feleletša rupuriki ka gare ga PMM letlakala 89.

THUTO YA BOITŠHIDULLO

Diteišene tša mešongwana

30 mets

Itokiše

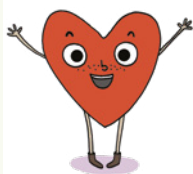
Diteišene tša mešongwana

- Romela sehlopha se sengwe le se sengwe go seteišene sa mošongwana.
- Barutwana ba dira mošongwana.
- Morutiši oa lebelela ebile ofa maele.

Khutšang

LABORARO

GO PHELA GABOTSE

Ke nagana, ke ikwa ...

15 mets

Potšišo

- Na re ka bontšha motho bjang gore re a mo kgathalela ge a lwala?

Ka Bobedi

- Ahlaahla potšišo.

Abelana

- Kgetha barutwana ba babedi go abelana (efa yo mongwe le yo mongwe sebaka mo kotareng).

TSEBO YA GO THOMA

Rabotaki wa go tuma

LETL 90

15 mets

Tsebo ya Pele

- Botšiša barutwana ge ba gopola gore ke mebala efe ya borutho le efe ya go fola.

Bala letlakala

- Ahlaahla seswantšho gomme o bale sengwalwa le barutwana.

Bolelang ka potšišo

- Na o tla hwetša karabo bjang ka gae?
- Na ke dipotšišo dife tše dingwe tseo o nago le tšona ka hlogotaba.
- Barutwana ba tliša dikarabo ka Labohlano.

DITLHAKA

TSW tsw

LETL 91

15 mets

Tsebiša modumo

- Theeletša o be o bolele modumo.
- Hlokomela molomo wa gago.

Lemoga mantšu a mangwe a go ba le modumo

- Barutwana ba ba ka fa mantšu a mangwe a modumo.

Ka Bobedi

- Balang dinoko le mantšu.

Ngwala

- Ngwala mantšu a diswantšho.

Bala lefoko

GO BALA

Koko wa Letago le setimela sa Phelophepa

LETL 78-80

15 mets

Go Bala Mmogo

- Balela barutwana matlakala a mararo a mathomo a kanegelo ya *Koko wa Letago le setimela sa Phelophepa* o be o bale le bona.

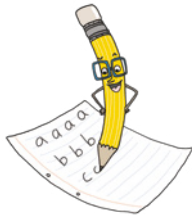
Go Bala ka Dihlopha

- Ka dihlophana tša maloko a mararo, šielanang go bala letlakala le le tee yo mongwe le yo mongwe.

Go Bala o Nnoši

- Barutwana ba ipalela matlakala a mathomo a mararo a kanegelo ka go hwenahwena.

GO NGWALA

Karata ya go lakaletša motho gore a fole

LETL 92

15 mets

Lekola sebopego sa karata ya go lakaletša motho gore a fole

- Madume le mafetšo
- Molaetša o bohlokwa

Akaanya ka tlotlontšu

- Maina a batho bao ba ka ba ngwalelago, le gore ke ka lebaka la eng ba hloka karata ya go ba lakaletša gore ba fole, le dipeakanyo tša ge ba fodile.
- Barutwana ba kgetha motho wa bona yo ba nyakago go mo ngwalela.

Ngwala Feleletša karata gomme o thale seswantšho.

GO ŠOMA O NNOŠI LE GO BALA KA GO HLAHLWA KA SEHLOPHANA

Go lekola Mongwalo

- Lekola dipuku tša mongwalo o fe dipoelo.
- Gopotša barutwana go itlwaetša ditlhaka tša go lekalekana, go ngwalela ka gare ga methaladi, go lemoga ditlhaka tša bona tše kaone.

Go Šoma o Nnoši

- Lokišetša barutwana go dira Go Šoma o Nnoši go go lego letlapeng.
- Barutwana ba dira mešongwana e mebedi ka letšatši ka ntle le ge ba dira GBHS.

GBHS: Go bala la mathomo ga Sehlopha E

- Tsebiša/nolofatša kanegelo ka mo go hlokegago.
- Barutwana ba ipalela kanegelo ka go hwenahwena.
- Ba emiša go bala mafelelong a letlakala le lengwe le le lengwe gomme morutiši a botšiša dipotšišo.

GBHS: Go bala la bobedi ga Sehlopha A

- Balang kanegelo gape mmogo, balelang godimo.
- Barutwana ba bala kanegelo le bagwera.
- Morutiši o theeletša barutwana ge ba bala.

5 mets

+ 30 mets

BOKGABO BJA GO DIRAGATŠA

Itirele: Leeto la setimela

30 mets

Itokiše

- Itiriše okare ke wena setimela – šomiša matsogo go dira mesepelo bjalo ka phisitone.
- Thoma ka go nanya gomme o oketše lebelo.

Ahlaahla

- Itiriše okare oya leetong la setimela. Magato a go latelwa: Reka thekethe, dula fase pankeng ya polatefomo, emela setimela. Nagana ka polokego, lefelo la go ema bj.bj..

Itirele

- Ka dihlopha, barutwana ba diragatša tshepedišo yeo ba boletšego ka yona.
- Poledišano le batho ba go fapana.

Go Abelana

- Abelana go itirela le sehlopha se sengwe.

THUTO YA BOITŠHIDULLO

Diteišene tša mešongwana

30 mets

Itokiše

Diteišene tša mešongwana

- Romela sehlopha se sengwe le se sengwe go seteišene sa mošongwana.
- Barutwana ba dira mošongwana.
- Morutiši oa lebelela ebile ofa maele.

Khutšang

BOMOLOMO**Opela/Reta****15 mets****Leeto la setimela**

Phutha kheisi ya diaparo!
Phutha mokotlana!
Reka thekethe gomme o
namele.
Hwetša madulo, dula fase.
Bjale re a sepela!

Tšhu, Tšhu! Tšhu! Tšhu!
Ka go nanya, ka go nanya.
Tšhu, Tšhu! Tšhu! Tšhu!
Lebelo lea oketšega.
Tšhu, Tšhu! Tšhu! Tšhu!
Ka lebelo kudu.

Re tsena ka thaneleng-
Jo! Jo!
Ra boela letšatšing gomme
ra sobelela.

TSEBO YA GO THOMA**Tsebo ya Pele**

- Na mmala wa gago wa mmamoratwa ke ofe?
- Ke mmala wa borutho goba wa go fola?

Bala letlakala

- Na taekramo e bontšha eng?
- Mebala ya motheo ke khubedu, serolane le talalerata.

Go hlakantšha mebala

- Mebalatswaka ke phepole, talamorogo le namune.

Dira mošongwana

- Šomiša dikherayone goba pente go dira boitekelo ka go hlakantšha mebala ya motheo go dira mebalatswaka.
- Lekola ka go bapetša le tšhate.
- Araba dipotšišo.

LETL 93**15 mets****DITLHAKA****Boeletša medumo le ditlhaka tšeo di rutilwego****Go itlwaetša modumo**

- Ka lebelo, bontšha dikaratana tša ditlhaka tše barutwana ba ithutilego tšona go fihla gona bjale.
- Barutwana ba bolela medumo ya dikarataneng.
- Botšiša ka bonoši le ka dihlopha

Barutwana ba dira mošongwana

- Sepela sepela ka phapošing o thuša barutwana mo go hlokegago.

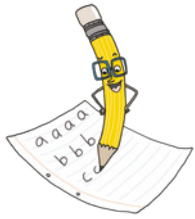
Lebelela/Swaya mošongwana**LETL 94****15 mets****GO BALA****Tlotlontšu le polelo****15 mets****Dikaratamantšu**

- Laetša o bale lentšu le lengwe le le lengwe.
- Hwetša o šupe mantšu ka gare ga PMM.
- Bea dikaratamantšu mo lebotong la mantšu gomme le di bale gape.

Setiripi sa lefoko

- Bala setiripi sa lefoko go PMM letlakala 89
- Na ke lentšu lefe le re ka le šomišago go kopanya mafoko a mabedi a makopana gore e be le tee le le telele? (ka ge)
- Na ke mantšu afe a mangwe a go kopanya ao o a tsebago? (le, efela, bj.bj.)

GO NGWALA

Go kaonafatša mongwalo wa rena

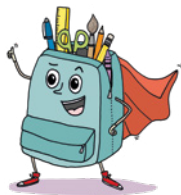
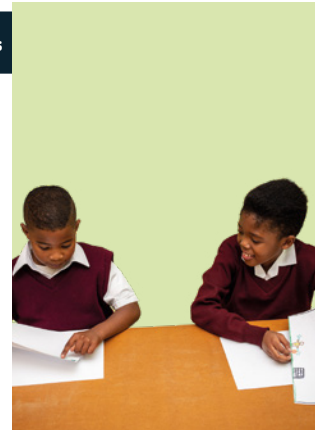
15 mets

Ahlaahla Go Ngwala Mmogo

- Balela barutwana mafoko a mabedi go tšwa go Go Ngwala Mmogo ga Labobedi.
- Bontšha go kopanya mafoko a mabedi a makopana go dira le tee le letelele o šomiša mantšu a go kopanya (makopanyi).
- Nyaka mafoko a matelele a go ba le makopanyi. Leka go a dira a makopana a mabedi.

Ka Bobedi: Balang, lekolang le kaonafatše

- Barutwana ba balela bagwera lefoko go mongwalo wa bona wa maabane.
- Lekola mopeleto le maswaodikga a lefoko mmogo.
- Na o ka kgona go kopanya mafoko a mabedi go dira gore mongwalo wa gago gore o be o o kgahlišago.

GO ŠOMA O NNOŠI LE GO BALA KA GO HLAHLWA KA SEHLOPHANA

Go lekola Mongwalo

- Lekola dipuku tša mongwalo o fe dipolelo.
- Copotša barutwana go itlwaetša go hlama ditlhaka ka go se kgaotše, mongwalo wa go lekanela, go ngwalela ka gare ga methaladi, go lemoga ditlhaka tša bona tše kaone.

Go Šoma o Nnoši

- Lokišetša barutwana go dira mošomo wa Go Šoma o Nnoši wo o ngwadilwe letlapeng.
- Barutwana ba dira mešongwana e mebedi ka letšatši ka ntle le ge ba dira GBHS.

GBHS: Go Bala la bobedi ga Sehlopa B le C

- Balang kanegelo gape mmogo, balelang godimo.
- Barutwana ba bala kanegelo le bagwera.
- Morutiši o theeletša barutwana ge ba bala.

5 mets

+ 30 mets

BOKGABO BJA GO DIRAGATŠA

Opela

30 mets

Ahlaahla

- Botšiša barutwana ge e ba ba tseba koša ya setimela, mohl. Shosholoza/Na setimela se sepela bjang?

Opela

- Ka phapoši, opelang koša yeo ba e kgethilego.

Dihlophana

- Sehlophana se sengwe le se sengwe se opela koša ka ditiragatšo.
- Abelana le phapoši ditiragatšo tša bona.

Lekanyetša

- Reta o be o lebogiše dihlopha.

THUTO YA BOITŠHIDULLO

Diteišene tša mešongwana

30 mets

Itokiše

Diteišene tša mešongwana

- Romela sehlopha se sengwe le se sengwe go seteišene sa mošongwana.
- Barutwana ba dira mošongwana.
- Morutiši oa lebelela ebile ofa maele.

Khutšang

LABOHLANO

BOMOLOMO**Rabotaki wa go tuma**

Vincent van Gogh e be e le motaki wa moDutch yo a bego a dula go la Holland go tloga ka 1853 go fihla ka 1890. O hlokošetse e sa le yo monnyane kudu.

O pentile diswantšho tše dintši tša tlhago. Diswantšho tša gagwe tša go tsebalega kudu e be e le tša disonopolomo.

Go na le disonopolomo tše 14 mo seswantšhong gomme sonopolomo ye nngwe le ye

nngwe mo go tšona e ya itshwana. O kgethile matšoba a maserolane ka lebaka la gore ke mmala wa lethabo.

Ka Bobedi

- Bolela ka seo o se hweditšego.

Abelana

- Kgopela barutwana ba mmalwa go abelana le phapoši.
- Bolela ka se o se hweditšego.

LETŠATŠI-KGWEDI

Rabotaki wa go tuma

Vincent van Gogh e be e le motaki wa go tsebalega kudu. O pentile seswantšho se ka 1888. Lebelela seswantšho ka sedlha o be o bale palo ya disonopolomo. Ye nngwe le ye nngwe e a fapana.

Na Vincent van Gogh a belegwe nageng efe?

90 • BEKE 5 • LABOHLANO

LETL 90**15 mets****TSEBO YA GO THOMA****Rabotaki wa go tuma**

Ngwala o be o thale se o se hweditšego

- Ngwala selo seo o ithutilego sona.
- Thala seswantšho.

LETŠATŠI-KGWEDI

Rabotaki wa go tuma

Na o hweditše eng?

BEKE 5 • LABOHLANO • 95

LETL 95**15 mets****DITLHAKA****Go Bala Mantšu ga go beelwa nako**

Bobedi bo bala mantšu

- Morutwana o balela mogwera motsotso o 1.
- Morutiši o lebelela nako.
- Thala sediko go lentšu la mafelelo la go balwa gomme mogwera a bale mantšu a go se balwe ka go nepagala.
- Morutwana yo mongwe le yo mongwe o na le dibaka tše 3.

Bala mantšu

- Kgetha maitekelo a makaone. Ntšha mantšu ao a sego a balwa gabotse.
- Barutwana ba ngwala meputso ya bona e mekaone mothalading.
- Bontšha barutwana ka mo o ka balago mantšu a mantši ka go itlwaetša gantši.

LETŠATŠI-KGWEDI

Go Bala Mantšu ga go beelwa nako

Bala motsotso o tee fela.

lebone	lefadi	foye	bala	bona
dula	dijo	tsebe	tsela	tsoma
letšema	tsaga	ngame	nyanya	hlapa
hlogala	kgama	thupa	thaba	kgati
khunama	khuta	kefa	tlala	tlala
phala	phumula	mmutla	ngwana	mmete
nanne	rwala	swana	swaba	rwalela
lwala	lwela	gwaba	hwetša	kwata
nkimela	kwana	ntoma	lefesaga	swahla
kwametša	kwena	rwalela	kgala	tsweya

Maputso wa godimo, mantšu a

96 • BEKE 5 • LABOHLANO

LETL 96**15 mets****GO NGWALA****Ditaba tša ka**

Tsebiša mathomo a lefoko

Ka Bobedi

- Abelanang dikakanyo ka seo le tla ngwalago ka ga sona.

Bonoši

- Ngwala *bonnyane* bja temana e tee ya mafoko a mararo.

LETŠATŠI-KGWEDI

Ditaba tša ka

Beke ye ke be ke thabile ge

BEKE 5 • LABOHLANO • 97

LETL 97**15 mets**

GO ŠOMA O NNOŠI LE GO BALA KA GO HLAHLWA KA SEHLOPHANA

Go lekola mongwalo

- Lekola dipuku tše dingwe tša mongwalo o fe dipoelo.
- Gopotša barutwana go itlwaetša go hlama ditlhaka ka go se kgaotše, mongwalo wa go lekanela, go ngwalela ka gare ga methaladi, go lemoga ditlhaka tša bona tše kaone.

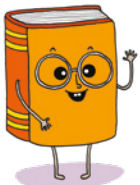
Go Šoma o Nnoši

- Lokišetša barutwana go dira Go Šoma o Nnoši go go ngwadilwego letlapeng.
- Barutwana ba dira mešongwana e mebedi ka letšatši ka ntle le ge ba dira GBHS.

GBHS: Go Bala la bobedi ga Sehlopa D le E

- Balang kanegelo gape mmogo, balelang godimo.
- Barutwana ba bala kanegelo le bagwera ba bona.
- Morutiši o theeletša barutwana ge ba bala.

5 mets
+
30 mets

GO BALA Go lekola le dipoelo

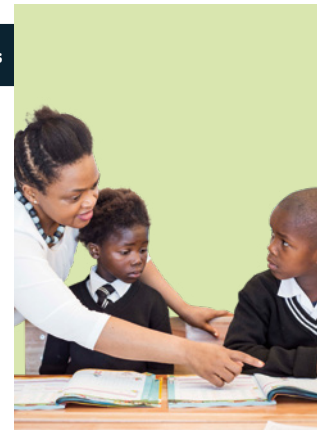
Bala

- Ka bobedi, barutwana ba balelana ditaba tša bona.

Mošomo wa Go Ngwalwa o Nnoši

- Lebelelang mešomo ya ka gare ga Puku ya DBE mmogo.
- Barutwana ba a phošolla goba go feleetša.

15 mets

THUTO YA BOITŠHIDULLO

Diteišene tša mešongwana

Itokiše

Diteišene tša mešongwana

- Romela sehlopha se sengwe le se sengwe go seteišene sa mošongwana.
- Barutwana ba dira mošongwana.
- Morutiši oa lebelela ebile o fa maele.

Khutšang

30 mets

Maeto

Kgwekgwe ya beke ye ke leeto ka ga dihla. Setemere ke kgwedi ya matšatši a go kgethega a mantši, bjale mo bekeng ye re tlo lebelela letšatši la go Bjala Mehlare le letšatši la Seruthwane.

Kanegelo ya Go Balelwa Godimo le Tsebo ya Go Thoma e tsepelela go mehlare, gomme Bokgabo bja Go Bonwa go tsepelela go letšatši la Seruthwane. Barutwana ba a bala ebile ba araba dipotšišo ka khalentara ya Setemere. Ba tšwela pele ka go rekota tšwelopele ya boitekelo bja podišwa.

Barutwana ba tšwela pele ka lefoko le puku ya mantšu tše di theilwego go sengwalwa sa Go Balwa Mmogo sa dibeke tše pedi, ebile ba ngwala kanegelo ye e bontšhitšwego sengwalweng sa Go Ngwala Mmogo le Go Ngwala o Nhoši.

Re thoma ka tekolo ya semmušo ya Kotara 3 bekeng ye.

Ditlhaka: tšw le tih

Mo bekeng ye, hlahla barutwana ka tekolo ya semmušo ya Mongwalo, Bokgabo bja Go Bonwa, Go Theeletša le Go Bolela le Go Ngwala (lebelela Tekolo ya Semmušo go letlakala 3).

DITOKIŠETŠO

Dikaratamantšu

go balabala

lethabo

thabile

bolokegilego

thušo

Setiripi sa lefoko

Koko o hweditše dipaketsane tše mpsha. “Bjale ke tlo kgona go bala matlakala ka moka” a realo.

MOŠOMO WA GO ŠOMA O NNOŠI

① Go Bala ka Bobedi PMM Letlakala 114

② Mongwalo 1

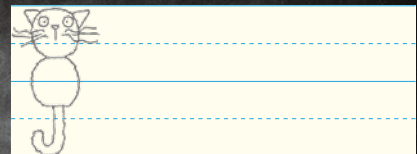

③ Mongwalo 2

④ Mongwalo 3 Tlhalefo Setlhako o dutše godimo ga tlhaka ya ntlo.

Leina _____

⑤ DBE Leleme la Gae Letlakala 25

⑥ DBE Leleme la Gae Letlakala 26

⑦ DBE Mabokgoni a Bophelo Letlakala 10

⑧ Pukuntšu

go balabala lethabo thabile bolokegilego thušo

DIDIRIŠWA TŠA MOŠOMO

- Letlakala, pente le diporashe tša Bokgabo bja Go Bonwa
- Polompoto ya nnete ya matšoba go lekola
- Didirišwa tše di nyakegago tša mešongwana ye e kgethilwego ya Thuto ya Boitšhidullo

Mohlare wa go balabala

Kgale kgale nageng ya India go be go na le mohlare wa **Banyan** wo mogologolo ka sethokgweng. Mohlare wo o be o le o motelele go feta mehlare ka moka ka sethokgweng. O be ona le matlakala a go phadima go feta mehlare ka moka ka sethokgweng. O be o be o dira moriti o mogolo, go feta mehlare ka moka ka sethokgweng.

Efela e be e le mohlare wa go hloka lethabo. Gabotse, o be o **balabala** kudu. O be o popoduma ka dinako tšhohle. ○

Ge letšatši le hlaba, o be o **bobola** gore go fiša kudu. Ge go na le ○ maru leratadimeng, e be o bobola gore letšatši le khutile. Ge pula e ena, o be o bobola gore o a koloba. Ge go se na pula, o be o bobola gore o hloka pula gore o gole.

Diphoofolo tše dintši di be di sa nyake go batamela mohlare wa go balabala. E be e le diphedi tše nnyane tšeo di o batamelago.

Parakiti e be e rata go dula go makala a ona gomme e o opelela dikoša tša **lethabo**. ○

Nkwe e be e rata go robala ka fase ga moriti wa wona wa makala a magolo.

DIPOTŠIŠO LE TLOTLONTŠU

Na o a tseba gore India e kae?

balabala – go hloka lethabo

bobola – go belaela o bolelela fase

lethabo – go thakgala

Diparakiti ke dinonyana tša go ba le lešata, dinonyana tša mebalabala le melomo ya go kobega.

Tlou yona e be e rata go ithekga ka kutu ya mohlare ya makgwakgwa gomme e ingwaya letlalo la yona le lesehlana ka pogo ya yona.

Efela mohlare wa go balabala o be o sa rate segwera sa diphedi tše tharo.

O be o tla goelela parakiti, “Emiša lešata leo la go šiiša! O nthemiša hlogo! Sepela! Sepela! Gomme parakiti ya fofa e nyamile ge e fofa.

O be o sa rate ge nkwe e robala ka fase ka moriti wa makala a wona. “O onela godimo,” wa goeletša. “Ga ke kgone go kgotlelela lešata leo! Sepela! Sepela!” Nkwe ya sepela e nanya e nyamile.

Mohlare wa **Banyan** o be o sa rate ge tlou e e ikgothla ka wona. Se sa dira gore mohlare wa go balabala o balabale kudu mo o ilego wa lahlela seenywa sa banyan fase sa betha hlogo ya tlou. “O tlo dira gore kutu ya ka e boleta,” “Ga ke rate ge o dula mo! Sepela! Sepela!” Gomme tlou ya sepela e nyamile ya tsena ka sethokgweng.

Mohlare wa go balabala obe o eme o nnoši ka sethokgweng. O be o thabile gore o dutše o nnoši.

Efela go ile gwa direga se sengwe – **mollo wa hlaga!** Kgabo ebe e batamela kgaufsi le mohlare wa go balabala gannyane-gannyane gomme mohlare obe o tšhogile kudu. O ile wa bitša bagwera ba wona, “Parakiti! Nkwe! Tlou! Thušang! Mollo o tlo ntshuma!” O be o goeletša o bitša, efela gwa se tle motho. “Nthušeng, ke a le hloka!”

Ka bonako mohlare wa kwa bagwera ba etla go wona. “Ke rena ba! Re tlile go go **thuša!** gwa goeletša Parakiti, Nkwe le Tlou.”

Parakiti e ile ya fofa e rarela mohlare, e šikinya mehlašana ya go lekelela mohlareng gore e se batamele mollo. Nkwe ya epa **moletse** go rarela mohlare gore kgabo e se batamele mohlare wa go balabala. Gomme tlou yona ya **fothela** mollo ka pogo ya yona e telele.

Mafelong mohlare wa go balabala o be o **bolokegile**. O ile wa lebelela bagwera ba wona ba bararo.

“Ke a leboga ge le bolokile bophelo bjaka!” wa realo. “Nka se sa balabala gape!” Diphedi di be di **thabetše** go bona mohlare o bolokegile.

Na o nagana gore mohlare wa go balabala o rile eng go diphedi tše dingwe?

mollo wa hlaga – mollo o mogolo o wa go tshuma mehlare le diphoofolo nageng

thušo – go ntšha motho/selo bothateng/kotsing

fothela – go tšhela meetse ka maatla

bolokegile – go se sa ba kotsing

lethabo – lehlalosešagotee la go thaba

MOŠUPOLOGO

GO BALELA GODIMO

Mohlare wa go balabala

PM LETL
92-93
15 mets

Pele ga Go Bala

- Na ke dinonwane dife tše re ithutilego ka tšona ngwaga wo?
- Kanegelo ye ga se ya Afrika- ke kanegelo ya go tšwa India. Na o a tseba gore India e kae?

Go Bala

- Bala kanegelo gomme o botšiše dipotšišo.

Ka Morago ga Go Bala

- Ke ka lebaka la eng mohlare o rakile diphoofolo?
- Na o nagana gore ke ka lebaka la eng di boile go tla go o thuša?
- Na o nagana gore mohlare o ithutile se sengwe? Na o nagana gore o ile wa itshwara bjang ka morago ga mollo?

TSEBO YA GO THOMA

Ke ka lebaka la eng re swanetše go bjala mehlare?

Tsebo ya Pele

- Na o kile wa bjala mohlare ka gae goba sekolong/ keteka Letšatši la **go Bjala Mehlare**?

Bala letlakala

- Lebelela letlakala gomme o bale sengwalwa.

Ahlahlaha Sengwalwa

- Šupa tatelano ya mantšu – la mathomo, la bobedi, laboraro, la mafelelo. Na a re botša eng?
- Ke ka lebaka la eng re bjala mehlare? Efa mabaka a mane.
- Na mongwadi o nyaka gore re dire eng?

LETL 99
15 mets

DITLHAKA

TŠW tšw

Tsebiša modumo

- Theeletša o be o bolele modumo.
- Hlokomela molomo wa gago.

Lemoga mantšu a modumo

- Barutwana ba ka fa mantšu a mangwe a modumo.

Ka Bobedi

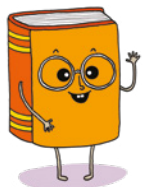
- Bala dinoko le matšu.

Ngwala

- Ngwala mantšu le diswantšho.

Bala lefoko

LETL 100
15 mets

GO BALA

Koko wa Letago le setimela sa Phelophepha

Go bolela ka diswantšho

- Na o bona mang mo diswantšhong? Go direga eng?

Balela barutwana kanegelo o be o bale le bona

- Barutwana ba šupa mantšu ka menwana.

Kwešišo

- Letlakala 81**, šupa dilo tše pedi tše di diregilego go Koko.
- Letlakala 82**, šupa mantšu a mabedi a go re botša gore sesi wa Koketso o be a ikwa bjang.
- Letlakala 83** šupa mantšu a go re botša gore Nakedi o be a ikwa bjang.

LETL 81-83
15 mets

Go swaya:
Lebelela
letl 153
Meputso: 5

TEKOLO 1 YA MONGWALO

Kopolla mafoko

Bonoši

- Botša barutwana go šomiša mongwalo wa bona wo mokaone ka ge se e le tekolo.
- Ba gopotše go:
 - Šomiša ditlhaka tše kgolo le dikhutlo.
 - Go šia sekgoba sa maleba gare ga ditlhaka le mantšu.
 - Ngwala mantšu methalading.

**LETL
101
15 mets**

GO ŠOMA O NNOŠI LE GO BALA KA GO HLAHLWA KA SEHLOPHANA

Go lekola mongwalo

- Lekola dipuku tša Mongwalo o fe dipoelo.
- Gopotša barutwana go itlwaetša go ngwala ditlhaka ka go se kgaotše, mongwalo wa go lekanela, go ngwalela ka gare ga methaladi, go se kgopamiše le go lemoga ditlhaka tša bona tše kaone.

Go Šoma o Nnoši

- Tsebiša Go Šoma o Nnoši mo go ngwadilwego letlapeng.
- Barutwana ba dira mešongwana e mebedi ka letšatši ka ntle le ge ba dira GBHS.

GBHS: Go bala la mathomo ga Sehlopa A le B

- Tsebiša/nolofatša kanegelo ka mo go hlokegago.
- Barutwana ba ipalela kanegelo ka go hwenahwena.
- Ba emiša go bala mafelelong a letlakala le lengwe le le lengwe gomme morutiši a botšiša dipotšišo tša kwešišo.

**5 mets
+
30 mets**

TEKOLO 1 YA BOKGABO BJA GO BONWA SERIPA 1

Lebelela

- Lebelela sethalwa sa disonopolomo tša Van Gogh go tšwa go Nyakišišo ya Beke 5 (PMM letlakala 90).
- Barutwana ba ahlaahla mebala le dibopego tša polompoto le matšoba.
- Ge go kgonega, barutwana ba lemoga polompoto ya matšoba a nnete gomme ba ahlaahla mebala le dibopego.

Penta matšoba

30 mets

Ditokišetšo

- Barutwaba ba šomiša poraše e kgolo ya go penta le pente e sesane e talalerata.
- Šomiša mokgwa wa go swiela ge o penta go kgabaganya letlakala. Kakanyo ke go dira mmala wo motalalerata wa go tiba wo o sego wa tsenelela.
- Tlogela letlakala gore le ome gomme o tle o le šomiše letšatši le le latelago.

Go swaya:
Lebelela
letl 159
Meputso: 10

THUTO YA BOITŠHIDULLO

Matseno

30 mets

Ditokišetšo

- Kgetha mešongwana ya go fapana ye mene go tšwa go letlakala 19 la beke.
- Lokiša didirišwa.
- Arola barutwana ka dihlopha tše nne tša beke.

Tsebiša ditešene tša mešongwana

- Bontšha didirišwa o hlalose mešongwana e mene ya beke.
- Barutwana ba diragatša mešongwana.

Mošongwana wa phapoši ka moka

- Ralokang papadi ya go swana le, go swarana, go khuta le go nyakana.

LABOBEDI

TEKOLO 1 YA GO THEELETŠA LE GO BOLELA

Setimela sa Phelophepha

15 mets

Go Thala le Go Ngwala

- Efa barutwana seripa sa letlakala la A4.
- Ba kgopele gore ba thale seswantšo sa **karolo ya** mathomo ya kanegelo ya *Koko wa Letago le setimela sa Phelophepha* gomme ba ngwale lefoko.

Theeletša o bolele

- Bitša barutwana go tla tafoleng ya gago ka dihlopha tša ba bane go fihla go ba bahlano go tlo bolela ka kanegelo ya *Koko wa Letago le setimela sa Phelophepha*.
- Bitša tee-tharo ya barutwana ka nako ya thuto. Feleletša ka Laboraro le Labone la Beke 6.

Go swaya:
Lebelela
letl 150
Meputso: 5

- Botšiša barutwana dipotšišo tše tharo go ya go tše nne. Šomiša dipotšišo tše boleta le tše bothata

Mehlala:

- Anega kanegelo ya *Koko wa Letago le setimela sa Phelophepha* ka tatelano.
- Na baanegwa ke bo mang ka mo kanegelong?
- Na moanegwa yo mongwe le yo mongwe o hloka eng?
- Ke ka lebaka la eng setimela se sepela go dikologa Afrika Borwa?
- Ke ka lebaka la eng setimela se bitšwa "Setimela sa Tshepo?"

TSEBO YA GO THOMA

Tšhupamabaka ya matšatši ao a kgethegilego

LETl
102
15 mets

Bala

- Lebelelang tšhupamabaka mmogo.
- Hlaloša gore tšhupamabaka ye e bontšha matšatši a go fapana a kgwedi ya Setemere.
- Bala maina a matšatši a go kgethega ao a swailwego le mongwalo ka mapokising.
- Ahlaahla matšatši a go kgethega le ka mo a ka ketekwago ka gona.

Araba

- Thala methaladi go tloga go mongwalo go ya polokong ya maleba ya khalentara.

Lebelela Lebelela dikarabo le mogwera.

DITLHAKA

Boeletša medumo le dithaka tšeo di rutilwego

LETl
103
15 mets

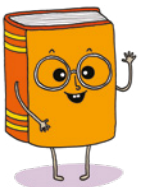
Go itlwaetša modumo

- Ka lebelo, bontšha dikaratana tša dithaka tšeo barutwana ba ithutilego tšona go fihla gona bjale.
- Barutwana ba bolela medumo ya dikarateng.
- Botšiša ka bonoši le ka dihlopha.

Dira mošongwana

- Sepela-sepela ka phapošing o thuša barutwana mo go hlokegago.

Lebelela/swaya mošongwana

GO BALA

Go hlama mafoko

LETl
187
15 mets

Ripa

- Barutwana ba ripa setiripi sa lefoko (letlakala 187).

Go Bala Mmogo

- Na leswao le " " le ra go reng?
- Bala mafoko ka tlhagišo.

Botšiša dipotšišo o ripe mantšu/dihlopha tša mantšu

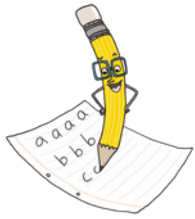
- Mang?** Koko
- O dirile eng?** o hweditše
- Eng?** dipaketsane tše mpsha

- Neng?** Bjale
- Mang?** Ke
- Ke dira eng?** ke kgona go bala
- Eng?** matlakala ka moka
- Mang?** Koko
- O dirile eng?** a realo

Hlakahlakantša mantšu o bope lefoko gape

Kgorametša lefoko go PMM letlakala 104.

GO NGWALA MMOGO

Matseno

- Barutwana ba anega kanegelo ya *Koko wa Letago le setimela sa Phelophepha* ka mantšu a bona.

Bontšha foreime ya go ngwala

Akanya

- Na kanegelo ya rena e tlo ba ka mang?
- Na ke bothata bofe bjo ba nyakago thušo ka bjona?

Ngwala Kanegelo

15 mets

- Na ke ngaka ya mohuta mang yeo ba e bonego?
- Na ngaka e dirile eng? Efa dilo tše tharo tseo a bego a hloka go di dira.
- Na moanegwa o be a ikwa bjang ge a hlahlofilwe ke ngaka?

Go Ngwala Mmogo

- Ngwala kanegelo letlapeng, o šomiša dikakanyo tša barutwana.

Go ikwa o le kaone ge o be o lwala

_____ o ile go setimela sa Phelophepha ka gore _____

Ka setimeleng, dingaka di

_____ o ikwele _____

GO ŠOMA O NNOŠI LE GO BALA KA GO HLAHLWA KA SEHLOPHANA

Go lekola Mongwalo

- Lekola dipuku tša mongwalo o fe dipoelo.
- Gopotša barutwana go itlwaetša ditlhaka ka go se kgaotše, mongwalo wa go lekanela, go ngwalela ka gare ga methaladi, go se kgopamiše le go lemoga ditlhaka tša bona tše kaone.

Go Šoma o Nnoši

- Lokišetša barutwana go dira Go Šoma o Nnoši mo go ngwadilwego letlapeng.

- Barutwana ba dira mešongwana e mebedi ka letšatši ka ntle le ge ba dira GBHS.

GBHS: Go Bala la mathomo ga Sehlopha C le D

- Tsebiša/nolofatša kanegelo ka mo go hlokegago.
- Barutwana ba ipalela kanegelo ka go hwenahwena.
- Ba emiša go bala mafelelong a letlakala le lengwe le le lengwe gomme morutiši a botšiša dipotšišo tša kwešišo.

5 mets
+
30 mets

TEKOLO 1 YA BOKGABO BJA GO BONWA SERIPA 2

Hlama

- Bea letlakala ka mokgwa wa senepe.
- Copotša barutwana go šomiša letlakala ka moka.
- Penta polompoto mo seripeng sa boraro sa letlakala.
- Penta matšoba go diripa tše pedi tša godimo tša letlakala.
- Dikutu di swanetše go kgwatha mo fase ga polompoto.

Go swaya:
Lebelela
letl 159
Meputso: 10

Go Penta matšoba

30 mets

- Matšoba a swanetše go ba a bogolo bja maleba ebile a bontšhe go khariwa.
- Barutwana ba ngwala maina a bona godimo ga mošongwana wa bona wa go bonwa.

Bontšha mešongwana ya go bonwa ka phaphošing.

Itekole Feleletša rupuriki go PMM letlakala 104.

THUTO YA BOITŠHIDULLO

Itokiše

Diteišene tša mešongwana

- Romela sehlopha se sengwe le se sengwe go seteišene sa mošongwana.
- Barutwana ba dira mošongwana.
- Morutiši o a ba lebelela ebile o ba fa maele.

Khutšang

Diteišene tša mešongwana

30 mets

TEKOLO 1 YA GO THEELETŠA LE GO BOLELA

Setimela sa Phelophepha

15 mets

Go Thala le Go Ngwala

- Efa barutwana seripa sa letlakala la A4.
- Ba kgopele ba thale seswantšho sa **seripa sa bobedi** sa kanegelo ya *Koko wa Letago le setimela sa Phelophepha* gomme ba ngwale lefoko.

Go swaya:
Lebelela
letl 150
Meputso: 5

Go Theeletša le Go Bolela

- Bitša barutwana ka dihlophana tša ba bane go fihla go ba bahlano go bolela ka kanegelo ya *Koko wa Letago le setimela sa Phelophepha*.

- Bitša pedi-tharo ya phaphoši ka nako ya thutwana. Feleletša ka Labone la Beke 6.
- Botšiša dipotšišo tše pedi go ya go tše tharo. Šomiša dipotšišo tše bolela le tše bothata.

Mehlala:

- Bolela kanegelo ya *Koko wa Letago le setimela sa Phelophepha* ka tatelano.
- Na baanegwa ke bo mang mo kanegelong?
- Na moanegwa yo mongwe le yo mongwe o hloka eng?
- Ke ka lebaka la eng setimela se bitšwa "Setimela sa Tshepo"?

TSEBO YA GO THOMA

Mehlare e milione o tee

Dira tšhate ya go hlaloša bohlokwa bja mehlare

- Feleletša diripa tša Tšeo ke di Tsebago, Tšeo ke Nyakago go di tseba le Tšeo ke Ithutilego tšona.
- Tlogela tšhate letlapeng go feleletša ka Labohlano.

Bala letlakala

- Ahlaahla seswantšho o bale sengwalwa le barutwana.

Bolela ka potšišo

- Na o tla hwetša karabo bjang?
- Barutwana ba tla le karabo ka Labohlano.

LETL
105

15 mets

DITLHAKA

TLH tlh

Tsebiša modumo

- Theeletša o be o bolele modumo.
- Hlokomela molomo wa gago.

Lemoga mantšu a mangwe a go ba le modumo

- Barutwana ba ka fa mantšu a mangwe a modumo

Ka Bobedi

- Bala dinoko le mantšu.

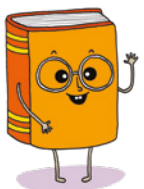
Ngwala

- Ngwala mantšu a diswantšho.

Bala lefoko

LETL
106

15 mets

GO BALA

Koko wa Letago le setimela sa Phelophepha

Go Bala Mmogo

- Balela barutwana o be o bale le bona seripa sa bobedi sa *Koko wa Letago le setimela sa Phelophepha*.

Balang ka dihlopha

- Ka dihlopha tša ba bararo, šielanang go bala letlakala le letee yo mongwe le yo mongwe.

Go Bala ka Bonoši

- Bala matlakala a mararo a mafelelo a kanegelo ka go hwenahwena.

LETL
81-83

15 mets

TEKOLO 1 YA GO NGWALA

Go fola ge o be o lwala

LETL
107
15 mets

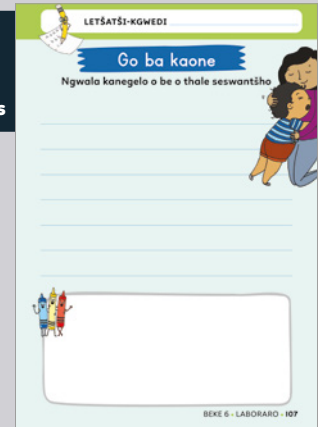
Tsebiša

- Balang gape sengwalwa sa go Ngwala Mmogo sa Labobedi.
- Gopotša barutwana ka dikakanyo tša kanegelo ka mo motho yo mongwe a ilego go setimela sa Phelophepha gomme ngaka ya mo thuša go ba kaone.
- Gopotša barutwana go ngwala ka lebaka leo le fetilego.
- Ba gopotše go ngwala ditema tše pedi.

Ngwala

- Botša barutwana gore ye ke tekolo
- ya bona ka motho yo a ilego go ngaka a lwala gomme a fola.

Go swaya:
Lebelela
letl 154
Meputso: 10

GO ŠOMA O NNOŠI LE GO BALA KA GO HLAHLWA KA SEHLOPHANA

Mongwalo

- Lekola dipuku tša mongwalo o fe dipoelo.
- Gopotša barutwana go itlwaetša go hlama ditlhaka ka go se kgaotše, mongwalo wa go lekanela, go ngwalela ka gare ga methaladi, go se kgopamiše le go lemoga ditlhaka tša bona tše kaone.

Go Šoma o Nnoši

- Lokišetša barutwana go dira Go Šoma o Nnoši mo go ngwadilwego letlapeng.
- Barutwana ba dira mešongwana e mebedi ka letšatši ka ntle le ge ba dira GBHS.

5 mets
+
30 mets

GBHS: Go Bala la mathomo ga Sehlopa E

- Tsebiša/nolofatša kanegelo ka mo go hlokegago.
- Barutwana ba ipalela kanegelo ka go hwenahwena.
- Ba emiša go bala mafelelong a letlakala le lengwe le le lengwe gomme morutiši a botšiša dipotšišo tša kwešišo.

GBHS: Go bala la bobedi ga Sehlopa A

- Balang kanegelo gape mmogo, le balele godimo.
- Barutwana ba bala kanegelo le bagwera.
- Morutiši o theeletša barutwana ge ba bala.

BOKGABO BJA GO DIRAGATŠA

Diragatša mmimo
wa Seruthwane

Matseno

- Bolela ka letšatši la Seruthwane.
- Na re keteka eng?

Itlwaetše

- Mesepelo ka maoto le matsogo: go thelediša maoto mo lebatong le go taboga.
- Go sepela ka mmele: phekgoga, wela fase, phaphamala, šišinyega
- Khunama le go koba khuru.

Ka Bobedi

- Barutwana ba binela mmimo o mokopana, ba šomiša mesepelo ye ba e tlwaeditšego yona.

30 mets

THUTO YA BOITŠHIDULLO

Diteišene tša
mešongwana

Itokiše

Diteišene tša mešongwana

- Romela sehlopha se sengwe le se sengwe go seteišene sa mošongwana.
- Barutwana ba dira mošongwana
- Morutiši o a ba lebelela ebile o bafa maele.

Khutšang

30 mets

TEKOLO 1 YA GO THEELETŠA LE GO BOLELA

Setimela sa Phelophepha

15 mets

Go Thala le Go Ngwala

- Efa barutwana seripana sa letlakala la A4.
- Ba kgopele ba thale seswantšho sa **seripa sa boraro** sa kanegelo ya *Koko wa Letago le setimela sa Phelophepha* gomme ba ngwale lefoko.

Go Theeletša le Go Bolela

- Bitša barutwana go tla tafoleng ya gago ka dihlophana tša ba bane go ya go babahlano go bolela ka kanegelo ya *Koko wa Letago le setimela sa Phelophepha*.
- Bitša seripa sa boraro sa mafelelo ka nako ya thutwana.

Go swaya:

Lebelela

letl 150

Meputso: 5

- Botšiša dipotšišo tše pedi go ya go tše tharo. šomiša dipotšišo tša bolela le tša bothata.

Mehlala:

- Anega kanegelo ya *Koko wa Letago le setimela sa Phelophepha* ka tatelano.
- Na baanegwa ke bo mang mo kanegelong?
- Na moanegwa yo mongwe le yo mongwe o hloka eng?
- Ke ka lebaka la eng setimesa se sepela go dikologa Afrika Borwa?
- Ke ka lebaka la eng setimela se bitšwa "Setimela sa Tshepo"?

TSEBO YA GO THOMA

Pego ya ka ya bobedi ya podišwa

Lebelela

- Barutwana ba lebelela boitekelo bja bona bja podišwa le go swaya legato la godimo la podišwa.

Ahlaahla

- Ahlaahlang le phapoši diphetogo tše le di lemogilego. Bolela gore ke ka lebaka la eng podišwa e nweletše (dikgapetla le letlakala di bodile), mmala, monkgo, bj.bj.

Dira mošongwana

- Barutwana ba thala seswantšho sa lebotlelo la bona la podišwa le go feleetša mafoko ka dipukung tša bona.

LETL 108

5 mets + 15 mets

LETŠATŠI-KGWEDI

Pego ya ka ya bobedi ya podišwa

Beke _____ Ditemogo _____

Seo ke se bonogo

Ke bona diphetogo go podišwa ya ka

☐ Ee ☐ Aowa

Bakagadimo bja podišwa bo _____

Mmala wa podišwa o _____

Ke bane _____

108 • BEKE 6 • LABONE

DITLHAKA

Boeletša medumo le ditlhaka tšeo di rutilwego

Go itlwaetša modumo

- Ka lebelo, laetša ditlhaka tšeo barutwana ba di rutilwego go fihla ga bjale.
- Barutwana ba bolela medumo ye e lego dikarataneng.
- Botšiša barutwana ka bonoši le ka dihlopha.

Barutwana ba dira mošongwana

- Sepela-sepela o thuša mo go hlokegago.

Lekola/Swaya mošongwana

LETL 109

15 mets

LETŠATŠI-KGWEDI

Ngwala mantšu ka go nepagala.

1. kwatlhodi ditlhokwa

2. 5 notlha

3. katlha

4. kotlha

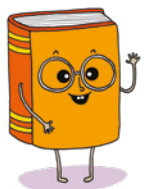
5. katlha

6. kodišatlha

7. banotlha

8. kišotlhwe

BEKE 6 • LABONE • 109

GO BALA

Tlotlontšu le polelo

15 mets

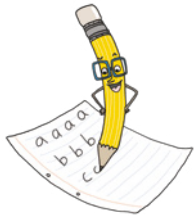
Dikaratamantšu

- Bontšha o be o bale lentšu le lengwe le le lengwe.
- Hwetša mantšu ka go PMM o a šupe.
- Bea dikaratamantšu go leboto la mantšu gomme le a bale gape.

Setiripi sa lefoko

- Bala setiripi sa lefoko go PMM letlakala 104.
- Na ke lentšu lefe le re botšago gore selo se sefsa se diragaletše Koko? (*bjale*)
- Na ke mantšu afe a nako ao o a tsebago? (*ke moka, latelago, pele, bofelo bj. bj.*)

GO NGWALA

Kwešišo ya Go Ngwala

Go Bala

- Bala gape kanegelo ya *Koko wa Letago le setimela sa Phelophepha*.

Araba dipotšišo

- Barutwana ba seke ba dira se ka kelello. Ba swanetše go lebelela sengwalwa go hwetša dikarabo.

Lekolang dikarabo mmogo

LETL
110
15 mets

LETŠATŠI-KGWEDE

Kwešišo

Bala Koko wa Letago le setimela sa Phelophepha. Swaga dikarabo tša nnete

1 Ke ka lebaka la eng koko a ile go setimela sa Phelophepha?

☐ O be a sa kwe

☐ O be a sa kgone go bona

☐ O be a sa kgone go sepele

2 Ke ka lebaka la eng setimela se fihile ka morago go nako?

☐ Setimela se be se feletšwe ke malaha.

☐ Setimela se be se feletšwe ke diase.

☐ Megala ya dihapo e be e utswitšwe.

3 Feleletša mafoko.

Koko o hweditše _____

Sesi wa Koketso a be a na le _____

Nakedi o be a na le _____

4 Ge o be o ka etela setimela sa Phelophepha, na o be o tlo kgopela dingaka gore di go thuše ka eng?

110 • BEKE 6 • LABONE

GO ŠOMA O NNOŠI LE GO BALA KA GO HLAHLWA KA SEHLOPHANA

Go lekola Mongwalo

- Lekola dipuku tša mongwalo o fe dipelo.
- Copotša barutwana go itlwaetša go hlama ditlhaka ka go se kgaotše, mongwalo wa go lekanela, go ngwalela ka gare ga methaladi, go se kgopamiše le go lemoga ditlhaka tša bona tše kaone.

Go šoma o Nnoši

- Lokišetša barutwana go dira Go Šoma o Nnoši.
- Barutwana ba dira mešongwana e mebedi ka letšatši ka ntle le ge ba dira GBHS.

GBHS: Go bala la bobedi ga Sehlopa B le C

- Balang gape kanegelo mmogo, le balele godimo
- Barutwana ba bala kanegelo le bagwera.
- Morutiši o theeletša barutwana ge ba bala.

5 mets
+
30 mets

BOKGABO BJA GO DIRWA

Koša ya mehlare

Tsebo ya Pele

- Barutwana ba bolela maina a dikoša tša setšo tše ba di tsebago ka mehlare goba dibjalo.

Opela

- Kgetha koša ya setšo gomme le opele ka moka ka phapošing.

Diragatšang

- Dihlophana di kgetha koša, go itlwaetša go diragatša.

Lekanyetša

- Reta o phaphathele sehlopha se sengwe le se sengwe diatla.

30 mets

THUTO YA BOITŠHIDULLO

Diteišene tša mešongwana

Itokiše

Diteišene tša mešongwana

- Romela sehlopha se sengwe le se sengwe go seteišene sa mošongwana.
- Barutwana ba dira mošongwana
- Morutiši o a ba lebelela ebile o ba fa maele.

Khutšang

30 mets

LABOHLANO

BOMOLOMO**Mehlare e milione o tee**

Profesa Wangari Maathai o thophile **Sefoka sa Nobel Peace** ka 2004. Wangari e be ele wa Leloko la Palamente kua Kenya ebile a lwelwa ditokelo tša basadi. Ka 1977 o ile a thoma mokgatlo wa Green Belt mo a rutilego basadi go bjala mehlare le go emiša go fedišwa goba go fokotšwa ga mehlare kua Kenya. Le ge e le gore o ile a hlokošana ka 2011, mokgatlo wona o sa tšwela pele ebile basadi kua Kenya ba bjetše mehlare ya go feta milione o tee.

Ka Bobedi

- Bolela se o se hweditšego. Ngwala tšhateng.

Phapoši

- Abelana le barutwana o fe tshedimošo ka botlalo.

LETL
105
15 mets

TSEBO YA GO THOMA**Mehlare e milione o tee****Ngwala o thale se o se hweditšego**

- Ngwala selo se o ithutilego sona.
- Thala seswantšho

LETL
111
15 mets

DITLHAKA**Piletšo****Biletša mantšu**

- Bolela lentšu le lengwe le le lengwe ka go kwagala le go nanya.
- Le bušetše ga tee fela

Ngwala

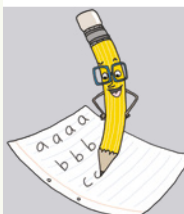
- Efa barutwana nako ya go ngwala lentšu le lengwe le le lengwe.
- Ba swanetše go šomiša mongwalo wa bona o mokaone kaone.

Lekola o phošolle

- Ngwala mantšu letlapeng gore barutwana ba kgone go swaya.

LETL
112
15 mets

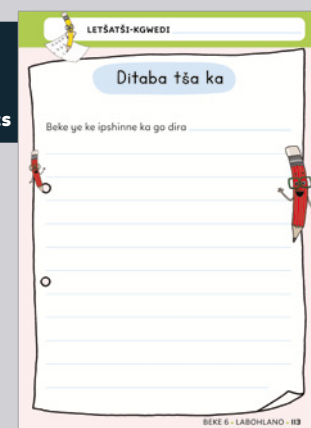
TEKOLO 2 YA GO NGWALA**Ditaba tša ka****Tsebiša sethoma-lefoko****Ka Bobedi**

- Abelana dikakanyo ka se le tlo se ngwalago.

Bonoši

- Ngwala *temana e tee* ya mafoko a mararo.
- Gopotša barutwana go:
 - Lebelela maswaodikga le mopeleto
 - Ngwala dikakanyo tša go kgahliša.
 - Lebelela mongwalo wa bona pele ba go fa dipuku.

Go swaya:
Lebelela
letl 154
Meputso: 5

LETL
113
15 mets

GO ŠOMA O NNOŠI LE GO BALA KA GO HLAHLWA KA SEHLOPHANA

Go lekola Mongwalo

- Lekola dipuku tše dingwe tša mongwalo o fe dipoelo.
- Copotša barutwana go itlwaetša go hlama ditlhaka ka go se kgaotše, mongwalo wa go lekanela, go ngwalela ka gare ga methaladi, go se kgopamiše le go lemoga ditlhaka tša bona tše kaone.

5 mets
+
30 mets

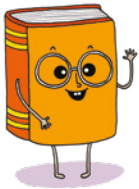

Go Šoma o Nnoši

- Lokišetša barutwana go dira mošomo wa Bonoši.
- Barutwana ba dira mešongwana e mebedi ka letšatši ka ntle le ge ba dira GBHS.

GBHS: Go bala la bobedi ga Sehlopa D le E

- Balang kanegelo gape mmogo, le balele godimo.
- Barutwana ba bala kanegelo le bagwera.
- Morutiši o theeletša barutwana ge ba bala.

GO BALA Go lekola le go fa dipoelo

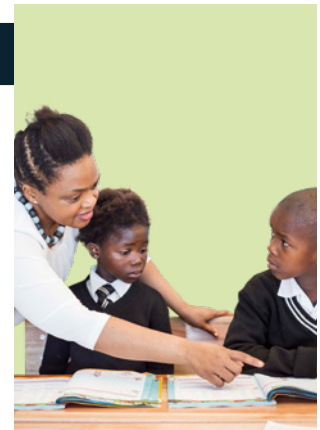
Bala

- Ka bobedi, barutwana ba balelana mošomo wo ba o dirilego ka nako ya Go Ngwala o Nnoši.
- Botša mogwera se o se ratago ka mongwalo wa gagwe.

Swaya Go Šoma o Nnoši

- Lebelela mešongwana ya ka pukung ya mešomo ya DBE mmogo.
- Barutwana ba a phošolla goba go feleletša.

15 mets

THUTO YA BOITŠHIDULLO

Diteišene tša mešongwana

Itokiše

Diteišene tša mešongwana

- Romela sehlopha se sengwe le se sengwe go seteišene sa mešongwana.
- Barutwana ba dira mešongwana.
- Morutiši o a ba lebelela ebile o ba fa maele.

Khutšang

30 mets

KAKARETŠO YA BEKE

Go bolokega mebileng

Mo dibekeng tše pedi tše di latelago re tsepelela go kgwegwe ya Polokego Mebileng. Kanegelo ya Go Balwa Mmogo le ya Go Balelwa Godimo di tsepelela go kanegelo ya nnete ka balaola-sephethephethe ba sekolo. Ka dingwalwa tša Tsebo ya Go Thoma, Botho Leago le Thutapelo, dingwalwa di tsepelela go go bolokega mebileng ka go apara diaparo tša go bonagala, go šomiša dikwi ge o tshela mmila le ge o šomiša senamelwa sa bohle.

Mešongwana ya go ngwala e tšwela pele ka go tsepelela go peakanyo ya mantšu.

Ditlhaka: kgw le tšh

Mešongwana ya Bokgabo bja Boitlhamelo e theilwe go kanegelo. Thuto ya Boitšhidullo e lekolwa bekeng ye.

Mo bekeng ye, dira tekolo ya semmušo go Tsebo ya Go Thoma, Thuto ya Boitšhidullo, Go Ngwala, Bokgabo bja Go Diragatša le Go Theeletša le Go Bolela (Lebelela lenaneo la Tekolo ya Semmušo go letlakala 3).

BITIO

Funda Wandé
Beke 7

Sepedi

5 mets

LEBELELA BITIO

DITOKIŠETŠO

Dikaratamantšu

balaola-sephethephethe ba sekolo

didirišwa

go bonagala kudu

tshela

Setiripi sa lefoko

Dikoloi di a ema gomme baotledi ba bangwe ba re dumediša efela ba bangwe ba ntšha difouno ba lebelela melaetša.

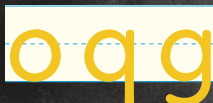
MOŠOMO WA GO ŠOMA O NNOŠI

1 Go Bala ka Bobedi PMM Letlakala 136

2 Mongwalo 1

3 Mongwalo 2

4 Mongwalo 3 Selogadi o bone tšhukudu e kitimiša tšhipu ka sethokgweng.

Leina _____

5 DBE Leleme la Gae Letlakala 27

6 DBE Leleme la Gae Letlakala 28

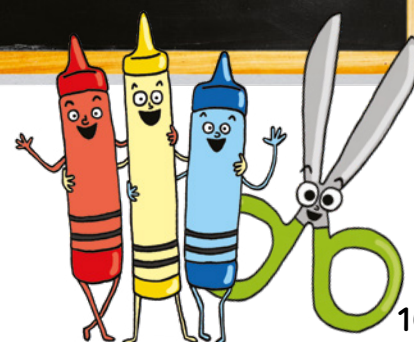
7 DBE Mabokgoni a Bophelo Letlakala 22

8 Pukuntšu

balaola-sephethephethe ba sekolo didirišwa
go bonagala kudu tshela

DIDIRIŠWA TŠA MOŠOMO

- Khatepokisi ya go lahlwa
- Dikero, pente goba dikherayone
- Mabotlelo a dinwamaphodi a di 2l a go tlala santa
- Lenti la go kgorametša maswao go mabotlelo
- Didirišwa tše di nyakegago tša mešongwana ye e kgethilwego ya Thuto ya Boitšhidullo

Balaola-sephethephethe ba sekolo

Na o a tseba gore ngwaga ka ngwaga **basepela ka dinao** ba bantši o ba wela ke dikotsi ge ba tshela mmila. Ba bangwe ke bana ge ba eya sekolong.

Dikolo tše dingwe di na le motho wa go thuša barutwana go tshela mmila ba bolokegile. Ka dinako tše dingwe e ba molaola-sephethephethe. Dikolo tše dingwe di na le balaola-sephethephethe ba sekolo.

Se ke ge barutwana ba mphato wa godimo ba sekolo ba šomišana le morutiši go emiša sephethephethe gore barutwana ba bangwe ba kgone go tshela. Ba apara diaparo tša go kgethega gore ba **bonagale** sephethephetheng, gomme ba swara leswao la EMA go botša sephethephethe gore se eme.

Lehono re tlo kwa kanegelo ka ga balaola-sephethephethe ba sekolo ba nnete.

Ke nna Kabelo. Ke dula motseng wa ga Ga- Mashashane Profenseng ya Limpopo. Ke nna yo mongwe wa balaola-sephethephethe ba sekolo sa gešo. Re thuša barutwana go tshela mmila wa leemaema kgauswi le sekolo.

DIPOTŠIŠO LE TLOTLONTŠU

basepela ka dinao – batho ba go sepela ka maoto mmileng goba kgaufsi le mmila

bonagala – go kgona go bonwa

Na go kile gwa ba le motho yo a go thušago go tshela mmila? E be e ele mang?

Pele ga ge re ka dumelelwa go ba balaola-sephethephethe ba sekolo, re swanetše go **hlahlwa**. Re ithuta gore re dire eng, re eme kae le gore re reng go barutwana.

Re swanetše go fihla sekolong ka pela ka letšatši la rena. Ka 7.00, re tšea **didirišwa** tša rena phapošing ya Morena Mashiane. Re apara dijasana tša mmala wo o kgethegilego tša mmala wo serolwana, tšeo di bitšwago **dibesethe tša go bonagala**, gore baotledi ba kgone go re bona. Re na le nakana le maswao a magolo a go imela a EMA. Re šielana go kuka maswao a a boima. Ra gwanta re lebile keiting.

Ka 7.15 re ema ka mathoko a mmila. Ba bangwe ba rena ba ema ka thoko ye nngwe ya mmila. Ba bangwe ka moka ba ema ka thoko ye nngwe.

Ke ema ka thokong ya sekolo ka ge ke le yo mofsa. Ke **tšhogile** gannyane ge ke bona dikoloi le dithekisi di feta, efela moetapele wa sehlopha sa rena o re dikoloi di a ema ka dinako tšohle.

Go na le methaladi ya pitsi ya go tshela yeo e pentilwego mo mmileng mo re emango gona. Pele ga moo, go na le leswao la mmila koteng go lemoša dikoloi ka bana bao ba ka bego ba tshela.

Bana ba bangwe ba bannyane ba tla go tshela mmila. Ba sepetše go tloga magaeng a bona le mekotlana ya bona ke e megolo kudu gape e boima. Ba ema ka thoko ga mmila efela ba bolelela godimo. Morena Mashiane o ba botša gore ba homole. Ge ba dira lešata go ba bothata go kwa dikoloi ge di etla.

Re ema go fihla bana bao ba ka tshelago e le ba 10. Ge re ka ba tshediša ka o tee ka o tee ka nako, baotledi ba dithekisi ba ka **fela pelo!** Moetapele wa rena o letša nakana gomme ra tswalela mmila ka leswao la EMA.

Dikoloi di a ema gomme ba bangwe ba baotledi ba re dumediša efela ba bangwe ba lebelela melaetša go dillathekeng tša bona. Ge dikoloi di eme ka moka re botša bana gore ba tsehe mmila. Ge ba kitima morutiši wa rena o a ba goeletša. Ga se wa swanela go kitima ge o tshela mmilla. O swanetše go sepediša.

Bana ba tshela mmila ba bolokegile gomme ra tloša maswao gore dikoloi di kgone go feta. Baotledi ba dithekisi ba letša dipele. Bana ba bangwe ba a leboga gomme ba kitima go mmila wa go ya sekolong.

Ke kwa ke ikganthša kudu ka lebaka la gore ke kgonne go thuša bana gore ba tsehe mmila ba bolokegile.

hlahlwa – go rutwa go dira se sengwe

didirišwa – dilo tše o di nyakago go dira mošomo

dibesethe tša go bonagala – diaparo tša go aparwa godimo ga diaparo tša go tlwaelega tša mmala wa go taga wo serolane goba mmala wa namune tša go bonagala maboneng

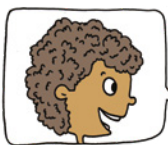
Na o nagana gore ke ka lebaka la eng diaparo tša go bonagala di le bohlokwa?

tšhogile – go boifa gannyane

fela pelo – go lapiša ke go ema

Na o be o tla ikwa bjang ge nkabe o le yo mongwe wa balaola-sephethephethe ba sekolo? Na o nagana gore sekolo sa rena se nyaka balaola-sephethephethe?

MOŠUPOLOGO

GO BALELA GODIMO

Balaola-sephethephethe ba sekolo

PM LETL
106-107
15 mets

Pele ga Go Bala

- Botšiša barutwana gore na ba fihla bjang sekolong. Na go na le bao ba swanetšego go tshela mmila ge ba etla sekolong?

Go Bala

- Balela kanegelo godimo o botšiše dipotšišo.

Ka Morago ga Go Bala

- Na ke ka lebaka la eng re nyaka thušo ge re tshela mmila?
- Na balaola-sephethephethe ba sekolo ba boloka maphelo bjang?
- Na o ka rata goba yo mongwe wa balaola-sephethephethe sekolong sa rena ge monyetla wo o ka ba gona? Ka lebaka la eng?

TSEBO YA GO THOMA

Kganya, Bonagala, Bolokega!

LETL
122
15 mets

Tsebo ya Pele

- Na o ka dira eng gore o bolokege mmileng?

Tsebo e Mpsha

- Na ke diaparo tša mohuta mang tša go dira gore re bonagale sephethephetheheng?
- Na ke ka thoko efe ya mmila mo re swanetšego go sepelela gona?

Balela barutwana letlakala o be o bale le bona

DITLHAKA

KGW kgw

Tsebiša Modumo

- Theeletša o be o bolele modumo.
- Hlokomela molomo wa gago.

Lemoga mantšu a go ba le modumo

- Barutwana ba ka fa mantšu a mangwe a modumo.

Ka Bobedi

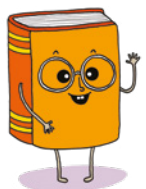
- Balang dinoko le mantšu.

Ngwala

- Ngwala mantšu a diswantšho.

Bala lefoko

LETL
123
15 mets

GO BALA

Balaola-sephethephethe ba sekolo

LETL
116-121
15 mets

Go bolela ka diswantšho

- Na o bona mang go seswantšho se sengwe le se sengwe?

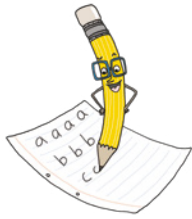
Balela barutwana kanegelo o be o bale le bona

- Barutwana ba šupa mantšu ka menwanwa.

Kwešišo

- Letlakala 116** šupa lentšu la go re botša gore mmila o bjang kgaufsi le sekolo.
- Letlakala 117** šupa mantšu a go re botša gore ke eng sa go dira gore go be bonolo gore bana ba bonagale.
- Na go bonagala kudu go ra go reng?
- Letlakala 118** šupa lentšu la go re botša gore Kabelo o tsenwe ke letšhogo mathomong.
- Na o tseba bjang gore o tlogetše go ba le letšhogo ka morago ga nako?

MONGWALO

Mongwalo

Bontšha letlapeng

- Paterone – o sa emiše phentshele go letlakala!
- Ditlhaka – Hlaloša peakanyo ya ditlhaka
- Gatelela dintlha tše; mathoko, mathomong le mafetšong.

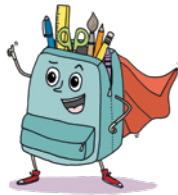
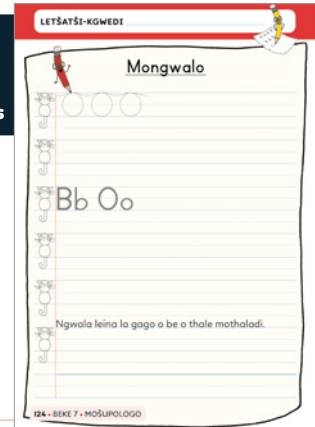
Go Itlwaetša ka go hlahlwa

- Barutwana ba dira letlakala la PMM.
- Morutiši o sepela-sepela ka phapošing a ba thuša.

- Go dula gabotse le go swara phentshele ka mokgwa wa maleba.
- Tsepelela go sebopego, sekgoba, bogolo le tsela ya go ngwala ditlhaka gare ga methaladi.

Go Itlwaetša o Nnoši Barutwana ba tšwela pele go itlwaetša ka dipukung tša bona tša go ngwalela ka nako ya Go Šoma o Nnoši.

LETL
124
15 mets

GO ŠOMA O NNOŠI LE GO BALA KA GO HLAHLWA KA SEHLOPHANA

Go lekola Mongwalo

- Lekola dipuku tše dingwe tša mongwalo o fe dipelo.
- Gopotša barutwana go itlwaetša go hlama ditlhaka ka go se kgaotše, mongwalo wa go lekanela, go ngwalela ka gare ga methaladi, go se kgopamiše le go lemoga ditlhaka tša bona tše kaone.

Go Šoma o Nnoši

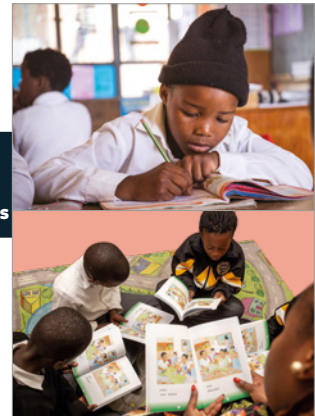
- Tsebiša mešongwana ya Beke ye wa Go Šoma o Nnoši (e ngwadilwe letlapeng).

- Barutwana ba dira mešongwana e mebedi ka letšatši ka ntle le ge ba dira GBHS.

GBHS: Go Bala la mathomo ga sehlopa A le B

- Tsebiša/nolofatša kanegelo ka mo go hlokegago.
- Barutwana ba ipalela kanegelo ka go hwenahwena.
- Ba emiša go bala mafelelong a letlakala le lengwe le le lengwe gomme morutiši a botšiša dipotšišo tša kwešišo.

5 mets
+
30 mets

BOKGABO BJA GO BONWA

Dira leswao la mmila

30 mets

Ahlaahla

- Bontšha barutwana phousetara ya maswao a mmila.
- Ba botšiše gore ye nngwe le ye nngwe era go reng.

Beakanya

- Ka bobedi, barutwana ba ahlaahla gore ba nyaka gore maswao a bona a mmila a reng. E ka no ba leswao la mmila la nnete goba la go raloka, mohlala. Dikgogo ga di nyakege mo.
- Ba thala leswao la mmila leo ba le kgethilego.
- Kgoboketša dilo tšeo ba tla go di šomiša go dira leswao – khatepokisi ya kgale, lebotlelo la polasitiki la goba le santa, bj.bj.

THUTO YA BOITŠHIDULLO

Matseno

30 mets

Hlokomela. Mošongwana wo o latelago o tla lekolwa mo bekeng ye gomme o swanetše go sepela le mešongwana ye mengwe ye mene:

- Go dira sediko, thoma letsogong la go ja o eya go la nngwe o thome go la nngwe o eya go la go ja.
- Ka sebopego sa sediko, foša kgwele go ya letsogong la go ja le la nngwe.
- Fošetša kgwele ka mathoko go swana le rugby.

Ditokišetšo

- Kgetha mešongwana ya go fapana e mene go tšwa go letlakala 19 la beke.
- Lokiša didirišwa.
- Arola barutwana ka dihlophana tše nne tša beke.

Tsebiša diteišene tša mešongwana

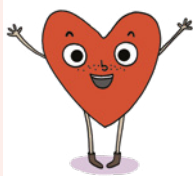
- Bontšha didirišwa gomme o hlaloše diteišene tše nne tša beke.
- Barutwana ba diragatša mešongwana .

Mošongwana wa phapoši ka moka

- Ralokang papadi ya go swana le go fošetšana, go swarana ka diatla le go khuta le go nyakana.

LABOBEDI

THUTAPHELO

Nna wa go ba le šedi

- Barutwana ba dula gabotse ba tswaletše mahlo.
- Ba theeletša ka tlhokomelo go medumo ye ba ekwago mo kgaufsi le bona.
- Ba bula mahlo a bona ba botšana gore ba kwele eng.
- Bolela ka mo ba swanetšego go theeletša ka tlhokomelo ge ba tshela mmila.

15 mets

TEKOLO 1 YA TSEBO YA GO THOMA/BLTP

Na ke mang a bolokegilego?

Botša barutwana gore wo ke mošongwana wa tekolo

Tswalanya le thuto ya maabane

- Gopotša barutwana ka se ba ithutilego sona ka go bolokega.

Dira mošongwana

- Ngwala Ee goba Aowa gomme ofe lebaka.
- Ngwala lefoko la go felela.

Ka Bobedi

- Lekola dikarabo.

Go swaya:
Lebelela
letl 158
Meputso: 10

LETL
125

15 mets

LETŠATŠI-KGWEDI

Na ke mang yo a bolokegilego?

Bolela o re Ee goba Aowa. Ofe lebaka.

	☐ Ee	☐ Aowa
	☐ Ee	☐ Aowa
	☐ Ee	☐ Aowa
	☐ Ee	☐ Aowa
	☐ Ee	☐ Aowa
	☐ Ee	☐ Aowa

BEKE 7 • LABOBEDI • 125

DITLHAKA

Boeletša medumo le ditlhaka tšeo di rutilwego

Go itlwaetša modumo

- Ka lebelo, bontšha dikaratana tša ditlhaka tšeo ba ithutilego tšona go fihla gona bjale.
- Barutwana ba bolela medumo ya ditlhaka.
- Botšiša ka bonoši le ka dihlophana.

Dira Mošongwana

- Sepela-sepela ka phapošing o thuša barutwana mo go hlokegago.

Lebelela/swaya mošongwana

LETL
126

15 mets

LETŠATŠI-KGWEDI

Kgetha lentšu leo le nepagetšego.

thekisi mae sepetelele
komiki ditšhipisi kherote

1 Itumeleng o jele ditšhipisi maabane.

2 Ke rata go nwa teje ka _____ ye tšhweu.

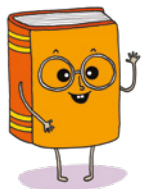
3 Mma o iša lesea _____ ge le lwala.

4 Sesi wa ka o apea _____ ka pane.

5 Lerato o namela _____ ge o eya sekalong ka mehla.

6 Koko o sega apola ka _____ ye bogale.

126 • BEKE 7 • LABOBEDI

GO BALA

Go bopa mafoko

Go Bala Mmogo

- Na o ka hwetša makopanyi mo gare ga lefoko? (gomme, efela)
- Na lekopanyi le dira eng?

Botšiša dipotšišo gomme o ripe mantšu/dihlopha tša mantšu

- **Eng?** Dikoloi
- **Di dira eng?** Di a ema
- **Lekopanyi** gomme
- **Bo mang:** baotledi
- **Ba ba fe?** ba bangwe
- **Ba dira eng?** ba a re dumediša

- **Lekopanyi** efela
- **Mang?** ba bangwe
- **Ba dira eng?** ba ntšha dillathekeng tša bona
- **Go dira eng?** ba lebelela melaetša ya bona

Hlakahlakantšha mantšu o hlame lefoko gabotse

Kgorametša lefoko go PMM letlakala 127.

LETL
191

15 mets

LETŠATŠI-KGWEDI

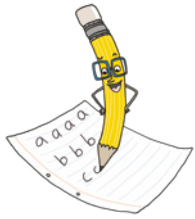
Ka moka re apara dijasana tša go

kgethega tše serolane, tšeo di bitšwago

dibesethe tša go bonagala kudu, gore

baotledi ba kgone kgone go re bona.

BEKE 8

GO NGWALA MMOGO

Ngwala ka go bolokega

15 mets

Matseno

- Bolela ka gore go bolokega gora go reng.

Bontšha foreime ya go ngwala

- Lefoko/mafoko a mathomo. Barutwana ba swanetše go ngwala lefoko goba le lekopanyi goba mafoko a bonolo a mabedi goba go feta.
- Mantšu a tatelano.

Akanya

- Mafelo a re swanetšego go bolokega go wona, *mohl*, ka gae, lewatleng, ka letangwaneng la go rutha bj.bj.
- Kgetha kakanyo e tee, *mohl* lewatleng
- Ke ka lebaka la eng re swanetše go bolokega?
- Na re ka bolokega bjang? (bonyenyane dikgopolo tše nne)

Go Ngwala Mmogo

- Šomiša sebopego sa go nepagala le dikgopolo tša barutwana.
- Temana 1: Mafoko a go thoma
- Temana 2: Mabaka

Re swanetše go

bolokega _____

ka lebaka la gore _____

Sa mathomo, _____

Sa bobedi, _____

Sa boraro, _____

Sa mafelelo, _____

GO ŠOMA O NNOŠI LE GO BALA KA GO HLAHLWA KA SEHLOPHANA

Go lekola Mongwalo

- Lekola dipuku tša mongwalo o fe dipolelo.
- Gopotša barutwana go itlwaetša go ngwala ditlhaka ka go se kgaotše, mongwalo wa go lekanela, go ngwalela ka gare ga methaladi, go se kgopamiše le go lemoga ditlhaka tša bona tše kaone.

Go Šoma o Nnoši

- Lokišetša barutwana go dira mošomo wa Go Šoma o Nnoši wo o ngwadilwego letlapeng.

- Barutwana ba dira mešongwana e mebedi ka letšatši ka ntle le ge ba dira GBHS.

GBHS: Go Bala la mathomo ga Sehlopa C le D

- Tsebiša/nolofatša kanegelo ka mo go hlokegago.
- Barutwana ba ipalela kanegelo ka go hwenahwena.
- Ba emiša go bala mafelelong a letlakala le lengwe le le lengwe gomme morutiši a botšiša dipotšišo tša kwešišo.

5 mets

+ 30 mets

BOKGABO BJA GO BONWA

Dira leswao la mmila

30 mets

Beakanya

- Barutwana ba beakanya go šomiša ditlabakelo tšeo ba di kgobokeditšego.

Dira

- Barutwana ba dira leswao la bona la mmila ba šomiša dikero, dikherayone goba dipente bj.bj.

Laetša

Itekole

- Feleletša rupuriki ka gare ga PMM letlakala 127.

TEKOLO 1 YA THUTO YA BOITŠHIDULLO

Go lemoga la Ngele le la go Ja le tšhomišano

30 mets

Itokiše

Diteišene tša mešongwana

- Romela sehlopha se sengwe le se sengwe go seteišene sa mošongwana.
- Efa ditaello go sehlopha se tee. Lebelela o lekole.
 - Dira sediko. Kitima go tloga letsogong la go ja go ya go la ngele.

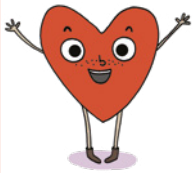
- Ka sebopego sa sediko lahlela kgwele go tloga letsogong la go ja go ya go la ngele le go tloga letsogong la ngele go ya go la go ja.
- Lahlela kgwele ka mathoko go swana le ka papadi ya rugby.

Khutšang

Go swaya:
Lebelela
letl 161
Meputso: 5

LABORARO

THUTAPHELO

Ke nagana, ke ikwa ...

Potšišo

- Na ke ikwa bjang ge ke tseba gore ke bolokegile?

Bobedi

- Ahlaahla potšišo.

Abelana

- Kgetha barutwana ba babedi go abelana (efa yo mongwe le yo mongwe sebaka mo kotareng).

15 mets

TSEBO YA GO THOMA

Mmila wa diphenkwini

Dira Tšhate ya TNI ka ga diphenkwini

- Feleletša diripa tša Se re se tsebago le Se re nyakago go se tseba.
- Tlogela tšhate letlapeng go feleletša ka Labohlano.

Bala letlakala

- Ahlaahla seswantšho le bale sengwalwa le barutwana.

Bolelang ka potšišo

- Na o tla hwetša karabo bjang ka gae?
- Barutwana ba tla tla le dikarabo ka Labohlano.
- Barutwana ba tla lekolwa ka dikarabo ka Labohlano.**

LETL
128

15 mets

DITLHAKA

TŠH tšh

Tsebiša modumo

- Theeletša o be o bolele modumo.
- Hlokomela molomo wa gago.

Lemoga mantšu a mangwe a go ba le modumo

- Barutwana ba ka fa mantšu a mangwe a modumo.

Ka Bobedi

- Balang dinoko le mantšu.

Ngwala

- Ngwala mantšu a diswantšho.

Bala lefoko

LETL
129

15 mets

GO BALA

Balaola-sephethephethe ba sekolo

Go Bala Mmogo

- Balela barutwana matlakala a mararo a kanegelo ya Balaola-sephethephethe ba sekolo o be o bale le bona.

Go Bala ka dihlopha

- Ka dihlopha tša maloko a mararo, šielanang go bala letlakala le tee yo mongwe le yo mongwe.

Go Bala o Nnoši

- Barutwana ba ipalela matlakala a mathomo a mararo a kanegelo ka go hwenahwena.

LETL
116-118

15 mets

Ka iri ya 7 mesong, re tšea didirišwa ka phaposing ya Morena Mashiane. Ka moka re apara dijasona tšeo di kgethegilego tša mmala o mo seralane, tšeo di bitšwago dibesethe tša go bonagala kudu, gore baatledi ba kgone go re bona. Re apara le dikepisi tša mmala wa namune wa go taga ge re gwantha re lebele keiting. Ke nagana gore re lebelelega re le bohale.

BEKE 7 • 117

Go swaya:
Lebelela
letl 154
Meputso: 10

TEKOLO 3 YA GO NGWALA

Go Bolokega Mebileng

Lekola Mongwalo wa Go Ngwalwa Mmogo wa Labobedi

- Mafoko/Lefoko la mathomo la temana.
- Tatelano ya mantšu.

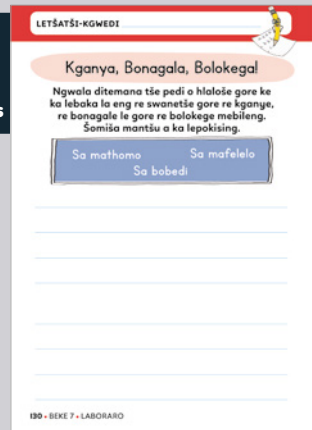
Akanya ka go Bolokega Mmileng

- Ahlaahlang ka gore le swanetše go sepela kae, go bonagala, go tshela mmila, go bala maswao a mmila, go obamela melao bj.bj.
- Ngwala tlotlontšu letlapeng.

Ngwala

- Botša barutwana gore mongwalo wo ke tekolo.
- Feleletša mongwalo methalading.

LETL
130
15 mets

GO ŠOMA O NNOŠI LE GO BALA KA GO HLAHLWA KA SEHLOPHANA

Go lekola Mongwalo

- Lekola dipuku tše dingwe tša mongwalo o fe dipoelo.
- Gopotša barutwana go itlwaetša go ngwala ditlhaka ka go se kgaotše, mongwalo wa go lekanela, go ngwalela ka gare ga methaladi, go se kgopamiše le go lemoga ditlhaka tša bona tše kaone.

Go Šoma o Nnoši

- Lokišetša barutwana go dira Go Šoma o Nnoši go go ngwadilwego letlapeng.
- Barutwana ba dira mešomo e mebedi ka letšatši ka ntle le ge ba dira GBHS.

5 mets
+
30 mets

GBHS: Go Bala ga mathomo ga Sehlopha E

- Tsebiša barutwana kanegelo ka tsela ya maleba
- Barutwana ba bala kanegelo ka go hwenahwena.
- Ba emiša go bala mafelelong a letlakala le lengwe le le lengwe gomme morutiši a botšiša dipotšišo tša Kwešišo.

GBHS: Go Bala la bobedi ga Sehlopha A

- Balang kanegelo gape mmogo, balelang godimo.
- Barutwana ba bala kanegelo le bagwera ba bona.
- Morutiši o theeletša barutwana ge ba bala.

TEKOLO 1 YA BOKGABO BJA GO DIRAGATŠA

Ditokišetšo tša go diragatša

Itokiše Ralokang *Papadi ya go Kgahla* le šomiša matsogo le maoto.

Ahlaahla

- Ahlaahla tatelano ya kanegelo ya *Balaola-sephethephethe ba sekolo*.
- Na batšea-karolo ke bomang?
- Na yo mongwe le yo mongwe o dira eng?
- Ahlaahla maitshwara a go fapafapana: Na wa go rata go

laola ke mang? Ke mang wa go lewa ke bodutu? Ke mang wa go se theeletše ditaello?

Dihlopha

- Ka dihlopha, barutwana ba itokišetša le go itlwaetša papadi e kopana ka go šomiša balaola-sephethephethe ba sekolo.
- Sehlopha se sengwe le se sengwe se swanetše go ba le poledišano.
- Botša barutwaba gore go diragatša ga bona go tlo lekolwa bosasa.

30 mets

Go swaya:
Lebelela
letl 160
Meputso: 5

TEKOLO 1 YA THUTO YA BOITŠHIDULLO

Go lemoga la Ngele le la go Ja le tšhomišano

Itokiše

Diteišene tša mešongwana

- Romela sehlopha se sengwe le se sengwe go seteišene sa mošongwana.
- Efa sehlophana se tee ditaello. Ba lebelele o ba lekole.
 - Dira sediko. Kitimang go tloga letsogong la go ja go ya go la ngele le go tloga go la ngele go ya go la go ja.

- Ka sebopego sa sediko lahlela kgwele go tloga letsogong la go ja go ya go la ngele le go tloga letsogong la ngele go ya go la go ja.
- Fošetša kgwele ka mathoko go swana le ka papadi ya rugbi.

Khutšang

30 mets

Go swaya:
Lebelela
letl 161
Meputso: 5

BOMOLOMO**Opela/Reta****15 mets**Molodi wa: *Incy wincy spider*

Ge ke sepela kgaufsi le sephethephethe
Ga ke kgorometše ba bangwe goba go
kitima.

Ke sepelela ka thoko ga tsela
ebile ga nke ke bapala tseleng le ga tee.

Ga ke gakantšhwe ke selo
Ga ke kitime tikologong.

Ke lebelela maswao ka tlhokomelo
Gomme ke a itšhireletša!

TEKOLO 2 YA TSEBO YA GO THOMA**Go bolokega go dinamelwa tša bohle****Tsebo ya Pele**

- Botšiša barutwana go abela ditaba ka senamelwa sa bohle se ba ilego ba se šomiša.

Bala letlakala

- Na diswantšho di bontšha eng?
- Na mafoko a reng?

Go swaya:
Lebelela
letl 158
Meputso: 10

Dira mošongwana

- Tswalanya diswantšho le mafoko.
- Ngwala temana ya bonnyane bja mafoko a mararo ka go bolokega ka gare ga se/dinamelwa tša bohle tša go fapafapana.

LETL**131****15 mets**

BEKE 7 • LABONE • 131

DITLHAKA**Boeletša medumo le ditlhaka tšeo di rutilwego****Go itlwaetša modumo**

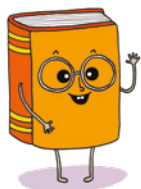
- Ka lebelo, bontšha dikaratana tša ditlhaka tšeo barutwana ba ithutilego tšona go fihla gona bjale.
- Barutwana ba bolela medumo ya ditlhaka.
- Botšiša ka bonoši le ka dihlopha.

Barutwana ba dira mošongwana

- Sepela-sepela ka phapošing o thuša barutwana mo go hlokegago.

Lekola/Swaya mošongwana**LETL****132****15 mets**

132 • BEKE 7 • LABONE

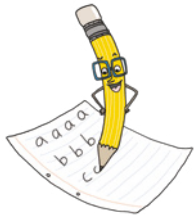
GO BALA**Tlotlontšu le polelo****15 mets****Dikaratamantšu**

- Laetša o bale lentšu le lengwe le le lengwe.
- Nyaka o šupe mantšu ka gare ga PMM.
- Bea dikaratamantšu tša ditlhaka mo lebotong la mantšu gomme le di bale gape.

Setiripi sa lefoko

- Bala setiripi sa lefoko go PMM letlakala 127.
- Thala sediko go mantšu a go kopanya (makopanyi) gomme, efela
- Ngwala mafoko a mararo a makopana o tloše makopanyi (Dikoloi di a ema. Baotledi ba bangwe ba re dumediša. Ba bangwe ba ntšha dillathekeng gomme ba lebelela melaetša)

GO NGWALA

Go kaonafatša mongwalo wa rena

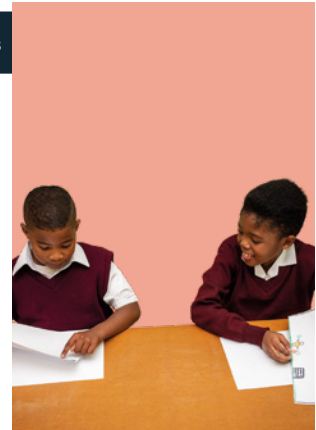
15 mets

Ahlaahla Go Ngwala Mmogo

- Balela barutwana mafoko a mangwe a Go Ngwala Mmogo go tšwa go Labobedi.
- Laetša gore o ka dira lefoko gore le kgahliše bjang ka go šomiša madiri a go fapana (mohl ka ntle ga go šomiša sepela šomiša go gwata).
- Bona gore o ka kopanya mafoko a mabedi o šomiša makopanyi.

Ka Bobedi: Bala, lekola gomme o kaonafatše

- Barutwana ba balela bagwera lefoko go mongwalo wa bona wa maabane.
- Lekolang mopeleto le maswaodikga a lefoko mmogo.
- Na o ka kgona go dira lefoko la gago gore le kgahliše ka go šomiša madiri a go fapana?

GO ŠOMA O NNOŠI LE GO BALA KA GO HLAHLWA KA SEHLOPHANA

Go lekola Mongwalo

- Lekola dipuku tše dingwe tša mongwalo o fe dipoelo.
- Gopotša barutwana go itlwaetša go ngwala ditlhaka ka go se kgaotše, mongwalo wa go lekanela, go ngwalela ka gare ga methaladi, go se kgopamiše le go lemoga ditlhaka tša bona tše kaone.

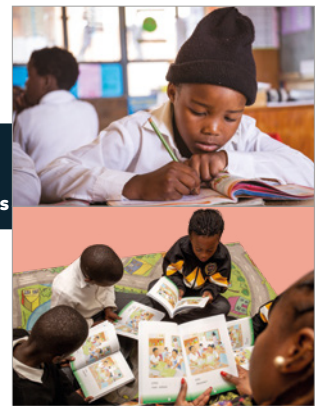
Go Šoma o Nnoši

- Lokišetša barutwana go dira Go Šoma o Nnoši go go ngwadilwego letlapeng.
- Barutwana ba dira mešongwana e mebedi ka letšatši ka ntle le ge ba dira GBHS.

GBHS: Go Bala la bobedi ga Sehlopa B le C

- Balang kanegelo gape mmogo, balelang godimo.
- Barutwana ba bala kanegelo le bagwera ba bona.
- Morutiši o a theeletša ge barutwana ba bala.

5 mets
+
30 mets

TEKOLO 1 YA BOKGABO BJA GO DIRAGATŠA

30 mets

Diragatša

Matseno

- Gopotša barutwana ka tiragatšo yeo ba itlwaeditšego yona maabane.

Diragatša

- Bitša sehlopha se tee go tla go diragatša.

Go swaya:
Lebelela
letl 160
Meputso: 5

TEKOLO 1 YA THUTO YA BOITŠHIDULLO

Go lemoga la Ngele le la go Ja le tšhomišano

30 mets

Itokiše

Diteišene tša mešongwana

- Romela sehlopha se sengwe le se sengwe go seteišene sa mošongwana.
- Efa ditaello go sehlopha se tee. Lebelela o lekole.
 - Dira sediko. Kitima go tloga letsogong la go ja go ya go la ngele le go tloga go la ngele go ya go la go ja.

- Ka sebopego sa sediko lahlela kgwele go tloga letsogong la go ja go ya go la ngele le go tloga letsogong la ngele go ya go la go ja.
- Fošetša kgwele ka mathoko go swana le ka papadi ya rugbi.

Khutšang

Go swaya:
Lebelela
letl 161
Meputso: 5

LABOHLANO

TEKOLO 2 YA GO THEELETŠA LE GO BOLELA

Temošo ya diphenkwini

Diphenkwini ke dinonyana efela diphego tša tšona ke tše nnyane kudu ka lebaka la gore di fetša seripagare sa maphelo a tšona ka meetseng. Di šomiša diphego tša tšona tše nnyane go rutha. Ga di kgone go fofa. Diphenkwini di kgona go sepela maeto a matelele kudu. Go swana le dinonyana tše dingwe, di beela mae gomme di na le mafafa. Di na le mmala o moso le o mošweu gore di se bonagale ka gare ga meetse (go gakantšha). Di ja dihlapa.

Go swaya:

Lebelela
letl 150

Meputso: 5

Abelana o lekole

- Morutwana yo mongwe le yo mongwe o bolela se sengwe ka diphenkwini. Dira tekolo.
- Barutwana ba feleletša PMM letlakala 133 ge ba sa lekolwe.

LETL
128

15 mets

TSEBO YA GO THOMA

Temošo ya diphenkwini

Ngwala o thale se o se hweditšego

- Ngwala selo seo o ithutilego sona ka diphenkwini.
- Thala seswantšho.

LETL
133

15 mets

DITLHAKA

Go Bala Mantšu ka go beelwa nako

Go Bala mantšu ka Bobedi

- Morutwana o balela mogwera motsotso o 1.
- Morutiši o lebelela nako
- Thala sediko go lentšu la mafelelo la go balwa gomme mogwera a bale mantšu a go se balwe ga botse.
- Morutwana yo mongwe le yo mongwe o fiwa dibaka tše 3.

Bala mantšu

- Kgetha maitekelo a makaone. Ntšha mantšu ao a sego a balwa gabotse.
- Barutwana ba ngwala meputso ya bona e mekaone mothalading.
- Bontšha ka mo o ka kgonago go bala mantšu a mantši ka go itlwaetša gantši.

LETL
134

15 mets

GO NGWALA

Ditaba tša ka

Ka Bobedi

- Ahlaahlang hlogotaba. Nagana ka se o tla ngwalago ka sona.

Bonoši

- Ngwala *bonnyane* bja temana e tee ya mafoko a mane.

LETL
135

15 mets

GO ŠOMA O NNOŠI LE GO BALA KA GO HLAHLWA KA SEHLOPHANA

Go lekola mongwalo

- Lekola dipuku tše dingwe tša mongwalo o fe dipoele.
- Gopotša barutwana go itlwaetša go ngwala ditlhaka ka go se kgaotše, mongwalo wa go lekanela, go ngwalela ka gare ga methaladi, go se kgopamiše le go lemoga ditlhaka tša bona tše kaone.

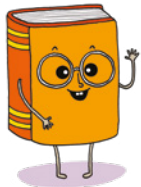
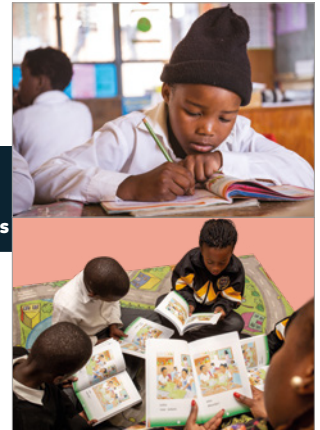
Go Šoma o Nnoši

- Lokišetša barutwana go dira Go Šoma o Nnoši go go ngwadilwego letlapeng.
- Barutwana ba dira mešongwana e mebedi ka letšatši ka ntle le ge ba dira GBHS.

GBHS: Go Bala la bobedi ga Sehlopa D le E

- Balang kanegelo gape mmogo, balelang godimo.
- Barutwana ba bala kanegelo le bagwera ba bona.
- Morutiši o a theeletša ge barutwana ba bala.

5 mets
+
30 mets

GO BALA Go lekola le go fa dipoele

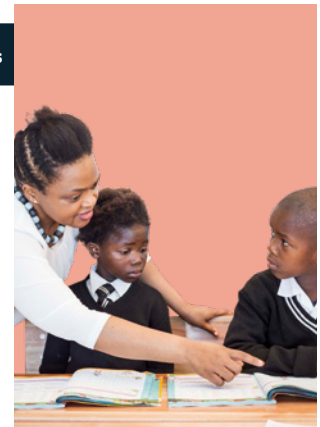
Go Bala

- Ka bobedi, barutwana ba balelana ditaba tša bona.

Swaya Go šoma o Nnoši

- Lebelelang mešomo ya ka gare ga Puku ya mešomo ya DBE mmogo.
- Barutwana ba a phošolla goba go feleletša.

15 mets

TEKOLO 1 YA THUTO YA BOITŠHIDULLO

Go lemoga la Ngele le la go Ja le tšhomišano

Itokiše

Diteišene tša mešongwana

- Romela sehlopha se sengwe le se sengwe go seteišene sa mošongwana.
- Efa ditaelo go sehlopha se tee. Lebelela o lekole.
 - Dira sediko. Kitima go tloga letsogong la go ja go ya go la ngele le go tloga go la ngele go ya go la go ja.

- Ka sebopego sa sediko lahlela kgwele go tloga letsogong la go ja go ya go la ngele le go tloga letsogong la ngele go ya go la go ja.
- Fošetša kgwele ka mathoko go swana le ka papadi ya rugby.

Khutšang

30 mets

Go swaya:
Lebelela
letl 161
Meputso: 5

Go bolokega mebileng

Mo bekeng ye re tsepelela go Go Bolokega Mebileng. Dingwalwa le mešongwana ya Mabokgoni a Bophelo di tsepelela ka mo o ka tshelago mmila o bolokegile le go ikgotšša dikgwegwe tša dikotara tše di fetilego.

Kanegelo ya Go Balelwa Godimo ke poledišano ebile e ka diragatšwa ka go šomiša diphaphete. Tše e ka ba diphaphete tša masokisi, mekotlana ya pampiri goba mahwana.

Barutwana ba tšwela pele ka lefoko le mošomo wa mantšu wo o theilwego go sengwalwa sa Go Bala Mmogo ga dibeke tše pedi, ba ngwala kanegelo ye e bontšhitšwego go sengwalwa sa go Ngwalwa Mmogo le go Ngwalwa o Nnoši.

Sengwalwa se ngwadilwe ka lebaka la bjale, go fapana le dikanegelo tše dingwe tše barutwana ba di badilego.

Ditlhaka: tsh le khw

Tekolo ya Semmušo ya kotara e feleletšwa mo bekeng ye.

Mo bekeng, dira tekolo ya semmušo ya go Go Bala le Kwešišo, Tsebo ya Go Thoma, Ditlhaka, Thuto ya Boitšhidullo, le Bokgabo bja Go Diragatša, (lebelela lenaneo la Tekolo ya Semmušo go letlakala 3).

DITOKIŠETŠO

Dikaratamantšu

poledišano

lephodisa la mosadi

kotlo

lebelo la godimo

Setiripi sa lefoko

Ka moka re apara dijasana tša mmala wo o kgethegilego o mo serolwana, tšeo di bitšwago dibesethe tša go bonagala, gore baotledi ba kgone go re bona.

MOŠOMO WA GO DIRWA O NNOŠI

1 Go Bala ka Bobedi PMM Letlakala 152

2 Mongwalo 1

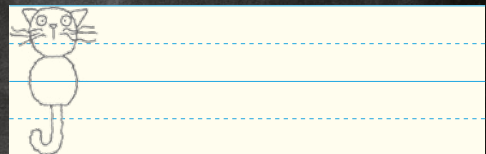
--	--	--	--	--	--

3 Mongwalo 2

i	k				
---	---	--	--	--	--

4 Mongwalo 3 Letsha la Malawi le na le ditshepe le ditšhukudu tša go makatša.

Leina _____

5 DBE Leleme la Gae Letlakala 38

6 DBE Leleme la Gae Letlakala 39

7 DBE Mabokgoni a Bophelo Letlakala 22

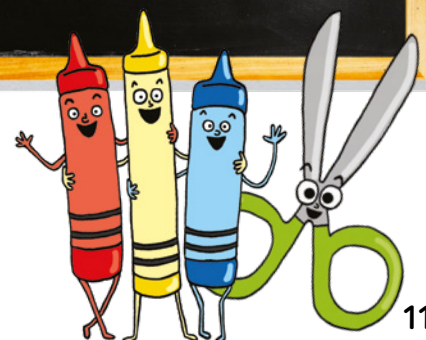
8 Pukuntšu

poledišano lephodisa la mosadi kotlo

lebelo la godimo

DIDIRIŠWA TŠA MOŠOMO

- Diphaphete tše pedi goba dibapadišane tša go Balela Godimo.
- Dikero, dikherayone goba dikhokhi tša Bokgabo bja Go Bonwa
- Didirišwa tše di nyakegago tša mešongwana ye e kgethilwego ya Thuto ya Boitšhidullo

Poledišano

Tsebišo go morutiši: Šomiša diphaphete tše pedi goba dipapadišane ka nako ya Go Balela Godimo. Phaphete e tee e botšiša dipotšišo gomme ye nngwe ke mohlapešhi Moh Maleka. O seke wa bala maina a batšea-karolo, tlogela diphaphete di bolele gore se e kwagale ele poledišano.

Poledišano ke **dikgang** gare ga batho ba babedi. Seo se dirago gore poledišano e kgethege ka gore motho o tee (moloaola poledišano) o botšiša yo mongwe dipotšišo tšeo di beakantšwego pele ga nako.

Ka nako ye nngwe poledišano e diragala seyalemoyeng goba thelebišeneng. Ka nako ye nngwe dipotšišo di ngwalwa ka kuranteng goba ka gare ga makasine.

Lebelela poledišano. Motho yo a boledišanago naye ke mohlapešhi wa sephodisa wa sephethephethe. Itiriše okare poledišano e thelebišeneng.

Molaola poledišano: Dumelang babogedi, re a le amogela ka moka. Mesong ya lehono re na le moeng ka mo **phapošikgatišong**, Mohlapetši Maleka wa go tšwa Lefapeng la tša Sephethephethe. Re a go amogela, Mohlapetši Maleka.

Mohlapešhi Maleka: Dumelang, kea leboga ge le mmemile. Ke thabetše go ba mo.

Molaola poledišano: Mohlapetšii Maleka, ke maketše go bona gore o **mosadi**. Ke be ke nagana gore bahlapetši ba sephethephethe ke banna ka moka.

Mohlapešhi Maleka: (o a sega) Aowa, Ka lefapeng la Sephethephethe re na le basadi ba bantši kudu. Motho yo mongwe le yo mongwe e ka ba mohlapešhi wa sephethephethe ge a ka tšwelela go diteko.

Molaola poledišano: Ruri, seo se a kgahliša. Na ke diteko dife tše o hlokago gore o tšwelele go tšona gore o kgone go ba mohlapešhi wa sephethephethe?

Mohlapešhi Maleka: Gabotse, sa mathomo o swanetše gore o be ka tlase ga mengwaga ye 35 ge o kgopela. O swanetše go ba o feditše Mphato 12 sekolong goba kholetšeng. Ebile o swanetše gore o se ke wa ba le **molato wa bosenyi**.

DIPOTŠIŠO LE TLOTLONTŠU

poledišano – potšišo le karabo magareng ga batho ba babedi

dikgang – batho ba babedi ba a boledišana

phapošikgatišo – lefelo la go gatiša dipontšho tša seyalemoyeng goba thelebišeneng

mosadi – mme goba mosetsana

molato wa bosenyi – lenaneo la semmušo la bosenyi bjo motho a bo dirilego ka moka gomme a hwetšwa molato

- Molaola poledišano: Seo se bohlokwa. Ga re nyake basenyi ka bophodiseng. Na o swanetše gore o kgone go otlela koloi?
- Mohlapetši Maleka: Ee, o swanetše go ba le **lengwalo la nnete la go otlela**. Ebile o swanetše go tšwelela go diteko tša **go phela gabotse** mmeleng, ka lebaka la gore go boima go dira mošomo wa go ba lephodisa la sephethephethe.
- Molaola poledišano: Na o tsenetše tša bo sephodisa bja sephethephethe neng?
- Mohlapetši Maleka: Ke be ke na le mengwaga e 20 ge ke tsenela tša sephodisa. Ke feditše sekolo gomme ka tšea ngwaga o tee ke dira dithuto tša khompuhara. Ke bile le mahlatse kudu go amogelwa ka kholetšeng ya go bohlahlhi bja sephodisa.
- Molaola poledišano: Na o ithutilego go otlela ka lebelo kudu le go kitimiša basenyi? Bjale ka ge re bona thelebišeneng?
- Mohlapetši Maleka: (ka go sega) Jo nna, Aowa! Rena re humana tlhahlo yeo e tseneletšego ya go re ruta gore re be baotledi ba hlwahlwa efela ke bahlankedi ba bannyane kudu bao ba phelago ba kitimiša ditsotsi bjalo ka ge le fela le bona thelebišeneng! Dilo tše dintši tše re di dirago di tlwaelegile.
- Molaola poledišano: Na ke mešomo ya mohuta mang yeo o kilego wa e dira?
- Mohlapetši Maleka: Gabotse, mošomo wa ka wa mathomo e be e le go thuša barutwana go tshela mmila mesong ge ba eya sekolong le mosegare ge ba boela gae. Ke be ke ipshina kudu go šoma le bana ebile ke ba thuša gore ba bolokege. Ke hlahlile le barutwana ba bangwe go ba balaola-sephethephethe ba sekolo.
- Molaola poledišano: Na ke eng se sengwe se o se dirilego?
- Mohlapetši Maleka: Ke ile ka ba go **paterolo** ka koloi ye talalerata le bo serolwana, ke hlola gore batho ga ba **kitime** kudu mo mmileng. Batho ba bangwe ba tshela molao ka go kitima ka lebelo la godimo kudu. Re swanetše go ba emiša gomme re ba fe **kotlo**.
- Molaola poledišano: Ke na le bo nnete bja gore batho ba bangwe ba a befelwa ge le ba fa kotlo.
- Mohlapetši Maleka: Ee, bona ba a befelwa, efela re ka se ba dumelele gore ba otlele ka lebelo ka lebaka la gore ba tlo gobatša ba bangwe.
- Se sengwe ke se dirago ka paterolo ke go thuša ka dinako tša dikotsi. Yeo ga se karolo ye bose ya mošomo waka. Ke leka go thuša batho ba go tšhoga, kudu bana, le go re ba bolokege.
- Molaola poledišano: O tšwela setšhaba sa geno mohola ka nnete. Ke leboga ge o kgonne go fihla gomme wa re botša ka mošomo wa gago.
- Mohlapetši Maleka: Ke leboga ge le mmemile. Ke kgopela gore le itlhokomele gore le bolokege mmileng.

lengwalo la go otlela – karatana ya go bontšha gore o tšweletše ditekong tša go otlela o bolokegile

tekoloya go phela gabotse – tlhahlofo ya go bona gore mmele wa gago o na le maatla le go swanela go ka šoma

Na ke dilo tša mohuta mang tša go fapana tše o bonego bahlapetši ba sephethephethe ba di dira?

paterolo – go hlokomela lefelo

go kitima – go otlela ka lebelo

kotlo – go lefiša batho tšhelete ge ba tshela molao

MOŠUPOLOGO

GO BALELA GODIMO

Pele ga Go Bala

- Botšiša: Na o kile wa bona poledišano mo thelebišeneng? Na go diragala eng?

Go Bala

- Balela poledišano godimo gomme o botšiše dipotšišo.
- Šomiša diphaphete go 'bolela' dikarolo tše pedi.

Poledišano

Morago ga Go Bala

- Na ke diteko tša mohuta mang tšeo bahlapetši ba sephethephethe ba swanetšego go tšwelela go tšona pele ba ka tsenela mošomo wa bona?
- Na ke mešomo ya mohuta mang yeo Mohlapetši Maleka a e dirilego?
- Ge nkabe o le mohlapetši wa sephethephethe o be o ka rata go dira eng?

PM LETL
120-121

15 mets

TSEBO YA GO THOMA

Tsebo ya Pele

- Na o gopola eng ka melao ya go tshela mmila?

Bala letlakala

- Lebelela diaekhone gomme o balele barutwana sengwalwa o be o bale le bona.

Ema! Lebelela!
Theeletša! Nagana!LETL
137

15 mets

DITLHAKA

TSH tsh

Tsebiša modumo

- Theeletša o be o bolele modumo.
- Hlokomela molomo wa gago.

Lemoga mantšu a modumo

- Barutwana ba ka fa mantšu a mangwe a modumo.

Ka Bobedi

- Balang dinoko le mantšu.

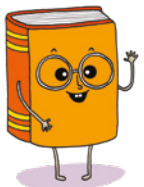
Ngwala

- Ngwala mantšu a diswantšho.

Bala lefoko

LETL
138

15 mets

GO BALA

Balaola-sephethephethe ba sekolo

Go bolela ka diswantšho

- Na o bona mang mo diswantšhong? Go direga eng?

Balela barutwana kanegelo o be o bale le bona Barutwana ba šupa mantšu ka menwana.

Kwešišo

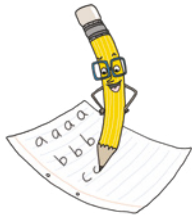
- **Letlakala 119**, šupa mantšu a go re botša gore go na le barutwana ba go feta o tee bao ba emetšego go tshela mmila.

- **Letlakala 120**, šupa mantšu a gore bontšha gore baotledi ga ba dire selo sa go swana ge ba ema.
- **Letlakala 121**, šupa mantšu a gore botša dilo tše pedi tšeo barutwana ba di dirago ge ba fetša go tshela mmila.
- Šupa lentšu la go re botša gore Kabelo obe a ikwa bjang
- Na o ka ikwa bjang ge nkabe o le yo mongwe wa balaola-sephethephethe sekolong?

LETL
119-121

15 mets

MONGWALO

Mongwalo

LETL
139
15 mets

Bontšha letlapeng

- Paterone – o se emiše phentshele go letlakala!
- Ditlhaka – Hlaloša sebopego sa ditlhaka
- Gatelela mathoko, mathomo le mafelelo.

Go Itlwaetša ka go hlahlwa

- Barutwana ba dira letlakala la PMM.
- Morutiši o sepela-sepela ka phapošing a thuša.

- Go dula gabotse le go swara phentshele ka mokgwa wa maleba.
- Tsepelela go dibopego, sekgoba, bogolo le go ngwala ka gare ga methaladi.

Go Itlwaetša ka bonoši

- Barutwana ba tšwela pele go itlwaetša ka dipukung tša bona tša go ngwalela ka nako ya Go Šoma o Nnoši.

GO ŠOMA O NNOŠI LE GO BALA KA GO HLAHLWA KA SEHLOPHANA

Go lekola Mongwalo

- Lekola dipuku tše dingwe tša mongwalo o fe dipoelo.
- Gopotša barutwana go itlwaetša go ngwala ditlhaka ka go se kgaotše, mongwalo wa go lekanela, go ngwalela ka gare ga methaladi, go se kgopamiše le go lemoga ditlhaka tša bona tše kaone.

Go Šoma o Nnoši

- Lokišetša barutwana go dira mošomo wa Go Šoma o Nnoši wo o ngwadilwego letlapeng.
- Barutwana ba dira mešongwana e mebedi ka letšatši ka ntle le ge ba dira GBHS.

5 mets
+
30 mets

Go swaya:
Lebelela
let! 152
Meputso: 10

TEKOLO 1 YA GO BALA

- Barutwana ba ipalela kanegelo ka go hwenahwena go tšwa go diantholotši tša bona.
- Biletša barutwana ka o tee ka o tee go tla go bala gomme o ba theeletše.

Sehlopha A

- Theeletša morutwana yo mongwe le yo mongwe ge a bala motsotso o 1-2.
- Botšiša dipotšišo go lekola kwešišo.

BOKGABO BJA GO BONWA

Dira phenkwini

LETL
193
30 mets

Ahlaahla

- Na diphenkwini di lebelelega bjang? Di na le mmala o mo bjang?
- Lebelela diswantšho tša diphenkwini.

Hlama

- Barutwana ba šoma ba nnoši gomme ba khalara methaladi ya ka ntle ya PMM letlakala 193.
- Ripa setiripi ka diripa gomme o kgorametše go dira phenkwini.

THUTO YA BOITŠHIDULLO

Matseno

30 mets

Temošo: Diteišene tša mešongwane di tlo dirwa fela ka Mošupologo, Laboraro le Labone ka ge o tlo lekola barutwana ka go tšea karolo papading ka Labobedi le Labohlano.

Lokiša

- Kgetha mešongwana ya go fapana e mene go tšwa go letlakala 19 la beke.
- Lokiša didirišwa
- Arola barutwana ka dihlopha tše nne tša beke.

Tsebiša diteišene tša mešongwana

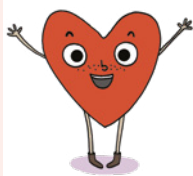
- Bontšha didirišwa o hlalose mešongwana e mene ya beke.
- Barutwana ba diragatša mešongwana

Mošongwana wa phapoši

- Ralokang papadi ya go swana le go fošetšana, go swara ka diatla, go khuta le go nyakana.

LABOBEDI

THUTAPHELO

Nna wa go ba le šedi

15 mets

- Ka bobedi barutwana ba dula ba furalalane.
- Barutwana ba botšana kanegelo ya go segiša goba metlae.
- Barutwana ba a retologa ba botšana kanegelo ba lebelelane.
- Ahlaahlang gore go bonolo go kwešišana ge re kgona go bonana.

TEKOLO 3 YA TSEBO YA GO THOMA

Na ke eng?

LETL

140

15 mets

Bala

- Lebelela dihlopha tša mantšu le diswantšho le barutwana
- Hlaloša gore sehlopha se sengwe le se sengwe se ka ga selo se tee seo ba ithutilego sona mo kotareng. Diswantšho di tlo ba thuša go araba.
- Bala mantšu go sehlopha 1 le karabo.

Karabo

- Šomiša matlakala a le a fetilego ka go PMM go lebelela dikarabo
- Tlatša dihlogo.

Go swaya:

Lebelela
letl 158

Meputso: 10

TEKOLO 1 YA DITLHAKA

Tlaleletša ditlhaka

LETL

141

15 mets

Biletša medumo Barutwana ba ngwala ditlhaka tša medumo ka mapokising ge morutiši a e bolela.

1. nk	3. kgw	5. tšh
2. ngw	4. tlh	

Biletša mantšu

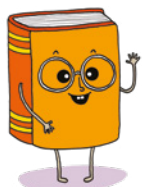
1. dinku	3. kgwele	5. tšhutšhumakgala
2. ngwana	4. ditlhodi	

Tšea dipuku go ya go di swaya

Go swaya:

Lebelela
letl 151

Meputso: 10

GO BALA

Go hlama mafoko

LETL

191

15 mets

Ripa Barutwana ba ripa setiripi sa lefoko (letlakala 191).

Go Bala Mmogo

- Ke ka lebaka le eng go na le difegelwana (,) ka mathoko a mantšu a, di bitšwa dibesethe tša go bonagala kudu, ?

Botšiša dipotšišo o ripe mantšu/ dihlopha tša mantšu

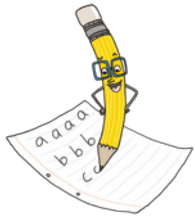
- **Mang?** Ka moka
- **Re dira eng?** re apara

- **Eng?** dijasana tše serolwane
- **Ka lebaka la eng?** gore
- **Bo mang?** baotledi
- **Ba dire eng?** ba kgone gore bona

Hlakahlakantša mantšu o bope lefoko gabotse

Kgorametša lefoko go PMM letlakala 142.

GO NGWALA MMOGO

Matseno

- Bolelang ka dilo tšeo di swanetšwego go dirwa ka tatelano ya go kgethega, mohl, dira teye, alola/ala malao, itokišetše go ya sekolong, bj.bj.

Bontšha foreime ya go ngwala

Ngwala sengwalwa sa "go dira"

15 mets

Akanya

- Na re ka ngwala ka tshepedišo ya mohuta mang?
- Na legato la mathomo ke eng? Labobedi? bj.bj.

Go Ngwala Mmogo

- Ngwala sengwalwa letlapeng, o šomiša dikakanyo tša barutwana.

Go dira _____

Sa mathomo, _____

Sa bobedi, _____

Sa boraro, _____

Sa mafelelo, _____

GO ŠOMA O NNOŠI LE GO BALA KA GO HLAHLWA KA SEHLOPHANA

Go lekola Mongwalo

- Lekola dipuku tše dingwe tša mongwalo o fe dipoelo.
- Gopotša barutwana go itlwaetša go ngwala ditlhaka ka go se kgaotše, mongwalo wa go lekanela, go

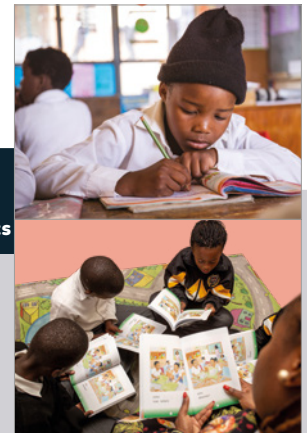
ngwalela ka gare ga methaladi, go se kgopamiše le go lemoga ditlhaka tša bona tše kaone.

Go Šoma o Nnoši

- Lokišetša barutwana go dira Go Šoma o Nnoši (go ngwadilwe letlapeng).
- Barutwana ba dira mešomo e mebedi ka letšatši ka ntle le ge ba dira GBHS.

5 mets

+ 30 mets

Go swaya:
Lebelela
letl 152
Meputso: 10

TEKOLO 1 YA GO BALA

- Barutwana ba bala kanegelo ka go hwenahwena go tšwa go diantholotši tša bona.
- Biletša barutwana ka o tee ka o tee go tla go bala gomme o ba theeletše.

Sehlopha B

- Theeletša morutwana yo mongwe le yo mongwe ge a bala metsotso ye 1-2.
- Botšiša dipotšišo go lekola kwešišo.

BOKGABO BJA GO BONWA

Dira phenkwini

30 mets

Hlama

- Go seripa se segolo sa letlakala, dihlopha di hlama tebego ya naga ya diphenkwini tša bona. Dikakanyo tše dingwe ke: šomiša kholatše go hlama leratadima goba lewatle, šomiša pente, dira diaese ka wulu ya leokodi, dira mmila wa di phenkwini.
- Kgorametša phenkwini ya dihlopha go tebego ya naga.

Bontšha

- Bontšha mešongwana ya bokgabo ka phapošing.

Itekole Feleletša rupuriki go PMM letlakala 142.

TEKOLO 2 YA THUTO YA BOITŠHIDULLO

Kgetha papadi (kgetha go Phiri le Nku, Red Rover goba papadi ya setšo)

Temošo: Lebelela o lekole seripagare sa barutwana ka nako ya thuto.

Hlalosa mošongwana

- Botša barutwana melao ya papadi yeo o e kgethilego.

Ralokang papadi

30 mets

- Lekola gore ba kwešiša melao ka go ba botšiša dipotšišo.
- Efa barutwana didirišwa tšeo o ka di hlokago.

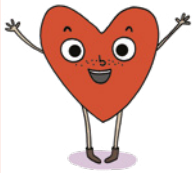
Ralokang papadi

- Barutwana ba raloka papadi.
- Lebelela barutwana o lekole seripa sa bona.

Go swaya:
Lebelela
letl 161
Meputso: 5

LABORARO

THUTAPHELO

Ke nagana, ke ikwa ...

15 mets

Dipotšišo

- Na ke ikwa bjang ge ke le mmileng wa sephethephethe?
- Na ke kgona go ba le maikarabelo?
- Na ke dira eng ge bagwera ba ka ba se na maikarabelo?

Ka Bobedi

- Ahlaahla dipotšišo.

Abelana

- Kgetha barutwana ba babedi go abelana (efa yo mongwe le yo mongwe sebaka mo kotareng).

TSEBO YA GO THOMA

Maswao a mmila

LETL
143

15 mets

Dira tšhate ya maswao a mmileng ya KWL (TNI)

- Feleletša diripa tša Se re se tsebago, Se re nyakago go se tseba le seo re lthutilego.
- Tlogela tšhate letlapeng go feleletša ka Labohlano.

Bala letlakala

- Ahlaahla seswantšho o bale sengwalwa le barutwana.

Bolela ka potšišo

- Na o tlo hwetša karabo bjang?
- Barutwana ba tla tla le dikarabo ka Labohlano.

DITLHAKA

KHW khw

LETL
144

15 mets

Tsebiša modumo

- Theeletša o be o bolele modumo.
- Hlokomela molomo wa gago.

Lemoga mantšu a mangwe a go ba le modumo.

- Barutwana ba ka fa mantšu a mangwe a modumo.

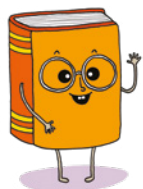
Ka Bobedi

- Balang dinoko le mantšu.

Ngwala

- Ngwala mantšu a diswantšho.

Bala lefoko

GO BALA

Balaola-sephethephethe
ba sekoloLETL
119-121

15 mets

Go Bala Mmogo

- Balela barutwana seripa sa bobedi sa Balaola-sephethephethe ba sekolo o be o bale le bona.

Go Bala ka dihlopha

- Ka dihlophana tša maloko a mararo, šielanang go bala letlakala le letee yo mongwe le yo mongwe.

Go Bala o Nnoši

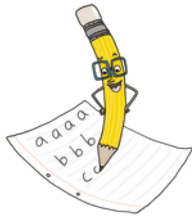
- Barutwana ba ipalela matlakala a mathomo a mararo a kanegelo ka go hwenahwena.

Bona ba bannyane ba tla go tshela mmila. Ba sepetše go tšwa magoeng a bona ebile mekotlana ya bona ya dipuku ke e megalo, e bonagala le boima kudu.

Re ba emiša ka thoko go tšela. Ba dira lešata kudu gamme morutiši wa reno o ba botša gore ba hamole.

BEKE 7 • 119

GO NGWALA **Go tshela mmila**

Sekaseka

- Sekaseka Go Ngwala Mmogo ga maabane.

Akanya tlotlontšu

- Akanya mantšu ka ga tshepedišo ya go tshela mmila.

Ngwala

- Feleletša foreimi ya go Ngwala o Nnoši.

LETL
145
15 mets

LETŠATŠI-KGWEDI

Go tshela mmila

Ke ka lebaka la eng o ema, lebelela, theeletša le go nagana ge o tshela mmila?

Ge ke tshela mmila _____

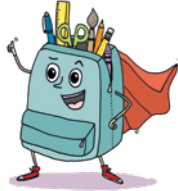
Sa mathama, _____

Sa bobedi, _____

Sa borara, _____

Sa mafela, _____

BEKE 8 • LABORARO • 145

GO ŠOMA O NNOŠI LE GO BALA KA GO HLAHLWA KA SEHLOPHANA

Go lekola Mongwalo

- Lekola dipuku tše dingwe tša mongwalo o fe dipoelo.
- Gopotša barutwana go itlwaetša ditlhaka ka go se kgaotše, mongwalo wa go lekanela, go ngwalela ka gare ga methaladi, go se kgopamiše le go lemoga ditlhaka tša bona tše kaone.

Go Šoma o Nnoši

- Lokišetša barutwana go dira Go Šoma o Nnoši go go ngwadilwego letlapeng.
- Barutwana ba dira mešongwana e mebedi ka letšatši ka ntle le ge ba dira GBHS.

5 mets
+
30 mets

Go swaya:
Lebelela
letl 152
Meputso: 10

TEKOLO 1 YA GO BALA LE KWEŠIŠO

Sehlopha C

- Barutwana ba bala kanegelo go tšwa go diantholotši tša bona ka go hwenahwena.
- Biletša barutwana ka o tee ka o tee go tla go bala gomme o ba theeletše.
- Theeletša morutwana yo mongwe le yo mongwe ge a bala metsotso e 1-2.
- Botšiša dipotšišo tša go lekola kwešišo.

TEKOLO 2 YA BOKGABO BJA GO DIRAGATŠA

Itirele o hlatholle

30 mets

Lebelela seripagare sa barutwana ge ba diragatša le go hlatholla gomme o rekhote tšwelopele ya bona.

Itokiše

- Tshela, taboga o dikologe ka phapošing, o kotame ka go iketla ka maoto godimo ga leswao.

- Morutiši o šomiša ditaelo tša molomo 'EMA' le 'SEPELA'.
- Bitša maina a dinamelwa tša go fapana – setimela se namela thaba, koloi e ema mmileng wa balaola-sephethephethe, lori e rwele ditamati mo tseleng ya melete, Kiribane ya rakgolo, sefofane se a tloga/kotama, sekepe se sepela godimo ga meetse a go fola/maphoto, bj.bj.

Khutšang Go kobega le go otlologa – kobegang bjalo ka kgwele le otlologe thwii ka mokokotlo.

Go swaya:
Lebelela
letl 160
Meputso: 5

THUTO YA BOITŠHIDULLO

Diteišene tša mešongwana

30 mets

Itokiše

Diteišene tša mešongwana

- Romela sehlopha se sengwe le se sengwe go seteišene sa mošongwana.
- Barutwana ba dira mošongwana.
- Morutiši o a lebelela ebile o fa maele.

Khutšang

LABONE

BOMOLOMO

Opela/Reta

15 mets

Molodi wa koša (English tune): *This is the way we ...*

Wo ke mokgwa wo re tshelago mmila, tshelago mmila, tshelago mmila.

Wo ke mokgwa wo re tshelago mmila, ge re ya sekolong.

Sa mathomo re a ema, ra ema tsii, ra ema tsii, ra ema tsii.

Sa mathomo re a ema, ra ema tsii, Gore re bolokege.

Sa go latela re lebelela letsogong la go ja le la ngele, la go ja le la ngele, la go ja le la ngele, Sa mathomo re lebelela letsogong la go ja le la ngele, go bona gore go tšwelela eng.

Gomme ra theeletša ka tlhokomelo, ka tlhokomelo, ka tlhokomelo.

Gomme ra theeletša ka tlhokomelo, Mohlomongwe go na le kolo e nngwe.

Sa mafelelo re šomiša mabjoko a rena a bohlale, mabjoko a bohlale, a bohlale.

Sa mafelelo, re šomiša mabjoko a rena a bohlale

Go tšea sephetho sa gore go bolokegile.

TSEBO YA GO THOMA

Pego ya ka ya boraro ya Podišwa

LETL 146

15 mets

Lebelela

- Barutwana ba lebelela boitekelo bja bona bja podišwa le go swaya legato le leswa la godimo la podišwa.

Ahlaahla

- Ahlaahlang diphetogo tše ba di lemogilego ka phapošing (mmala, monkgo bj.bj.).
- Bolela lebaka la gore gobaneng podišwa e nweletše (magapi le dipampiri di bodile)

Dira mošongwana

- Barutwana ba thala seswantšho sa lebotlelo la bona la podišwa le go feleetša mafoko ka dipukung tša bona.

LETŠATŠI-KGWEDI

Pego ya ka ya boraro ya podišwa

Ke thomile go dira podišwa ka _____

Ke thadile motaladi wa disentimetara tše go tloga godimo ga lebotlelo.

Ke be ke nošetša podišwa ya ka beke ye nngwe le ye nngwe. Ge ke e lebelela ke bone _____

Ke lekanyeditše podišwa ya ka ka _____ le _____

Motaladi wa ke o thadilego lehono a be o le disentimetara tše _____ go tloga godimo ga lebotlelo.

Ke nagona gore podišwa e sobeletše fase ga lebotlelo ka gore _____

146 • BEKE 8 • LABONE

DITLHAKA

Boeletša medumo le ditlhaka tšeo di rutilwego

LETL 147

15 mets

Go itlwaetša modumo

- Ka lebelo, laetša ditlhaka tšeo barutwana ba di rutilwego go fihla ga bjale.
- Barutwana ba bolela medumo ya ditlhaka godimo ga dikarata.
- Botšiša barutwana ka o tee ka o tee le ka dihlopha.

Barutwana ba dira mošongwana

- Sepela-sepela o thuša mo go hlokegago.

Lekola/swaya mošongwana

LETŠATŠI-KGWEDI

Ngwala mantšu ka go nepagala.

1 khwamase sekhwarwa

2 erekhwa _____

3 lekgwe _____

4 khwekhwele _____

5 phanekhwe _____

6 melakhwa _____

7 molakhwa _____

8 khwitile _____

BEKE 8 • LABONE • 147

GO BALA

Tlotlontšu le polelo

15 mets

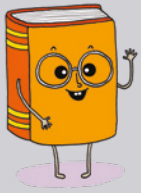
Dikaratamantšu

- Bontšha o be o bale lentšu le lengwe le le lengwe.
- Hwetša o šupe mantšu ka go PMM.
- Bea dikaratamantšu go leboto la mantšu gomme le a bale gape.

Setiripi sa lefoko

- Bala setiripi sa lefoko go PMM letlakala 142.
- Na lefoko le le ngwadilwe ka lebaka lefe? (*lebaka la bjale*)
- Na ke mantšu afe ao a re botšago se? (*apara, bona*)
- Na re ka bolela bjang mantšu a ka lebaka leo le fetilego? (*apere, bone*)

TEKOLO 2 YA GO BALA

Go Ngwala ka Kwešišo

LETL
148

15 mets

Matseno

- Botša barutwana gore ye ke tekolo.

Bala

- Barutwana ba bala sengwalwa sa *Ema! Lebelela! Theeletša! Nagana!*

Botšiša dipotšišo

- Barutwana ba šoma ba nnoši.
- Barutwana ga se ba swanela go ngwala ka kelello. Ba swanetše go lebelela sengwalwa go hwetša dikarabo.

Go swaya:
Lebelela
letl 152
Meputso: 10

LETŠATŠI-KGWEDI

Kwešišo

Bala sengwalwa
Ema! Lebelela! Theeletša! Nagana!
Swaya dikarabo tša maleba.

1. Ge ke tshela mmila ke swanetše go ema
☐ metara o l kgauwi le mmila
☐ gore go dikoi tše pedi
☐ mo go tshelwago tsela

2. Ge ke tshela mmila ke swanetše go theeletša
☐ dintšine tša dikoi
☐ pele ya sekolo

3. Ngwala leswao ka go kheloma ya maleba

	Ema!	Lebelela!	Theeletša!	Nagana!
Pela				
Roboto				
Metara o l kgauwi le mmila				
Nna mmila a bonagala galebotse?				

4. Ge ke tshela mmila ke swanetše go gopola gore

148 • BEKE B • LABONE

GO ŠOMA O NNOŠI LE GO BALA KA GO HLAHLWA KA SEHLOPHANA

Go lekola mongwalo

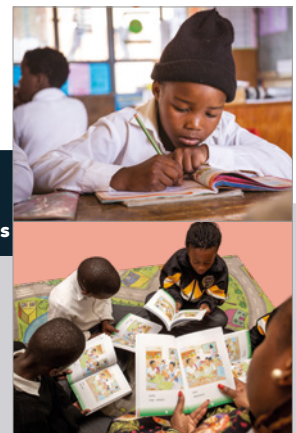
- Lekola dipuku tše dingwe tša mongwalo o fe dipoelo.
- Gopotša barutwana go itlwaetša go ngwala ditlhaka ka go se kgaotše, mongwalo wa go lekanela, go ngwalela

ka gare ga methaladi, go se kgopamiše le go lemoga ditlhaka tša bona tše kaone.

Go Šoma o Nnoši

- Lokišetša barutwana go dira Go Šoma o Nnoši go go ngwadilwego letlapeng.
- Barutwana ba dira mešongwana e mebedi ka letšatši ka ntle le ge ba dira GBHS.

5 mets
+
30 mets

Go swaya:
Lebelela
letl 152
Meputso: 10

TEKOLO 1 YA GO BALA LE KWEŠIŠO

Sehlopha D

- Barutwana ba bala kanegelo go tšwa go diantholotši tša bona ka go hwenahwena.
- Biletša barutwana ka o tee ka o tee go tla go bala gomme o ba theeletše.
- Theeletša morutwana yo mongwe le yo mongwe ge a bala metsotso ye 1-2.
- Botšiša dipotšišo go lekola kwešišo.

TEKOLO 2 YA BOKGABO BJA GO DIRAGATŠA

Itirele o hlatholle

30 mets

Lebelela *seripagare* sa barutwana ge ba diragatša le go hlatholla gomme o rekhote tšwelopele ya bona.

Itokiše

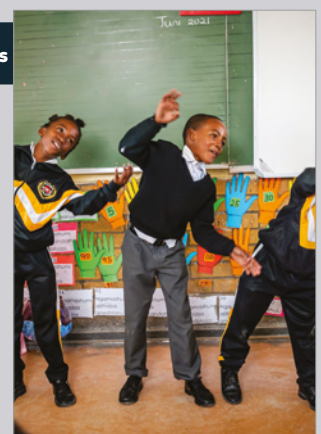
- Tshela, taboga o dikologe phapoši, o kotame ka maoto ka go iketla godimo ga leswao.
- Morutiši o šomiša maswao ka bomolomo 'EMA!' le 'SEPELA!'

Hlatholla

- Bitša maina a dinamelwa tša go fapana – setimela se namela thaba, koloi e ema mmileng wa balaola-sephethephethe, lori e rwele ditamati mo tseleng ya melete, Kiribana ya rakgolo, sefofane se a tloga/kotama, sekepe se sepela godimo ga meetse a go fola, a maphoto bj.bj.

Khutšang

- Go kobega le go otlologa – kobegang bjalo ka kgwele le otlologe le tišetša mokokotlo.

THUTO YA BOITŠHIDULLO

Diteišene tša mešongwana

30 mets

Itokiše

Diteišene tša mešongwana

- Romela sehlopha se sengwe le se sengwe go seteišene sa mošongwana.
- Barutwana ba dira mošongwana.
- Morutiši o a ba lebelela ebile o ba fa maele.

Khutšang

BOMOLOMO

Maswao a mmila

➤Maswao a mmila a swanetšwe go kwešišwa ke bohle, go sa kgathalege gore ba bolela polelo efe. Bjale maswao a mmila a na le mantšu mo go ona. Batho ba bantši ba ka kwešiša gore diswantšho le dinomoro di ra go reng, le ge ba sa kgone go bala. Maswao a a akaretša leswao la EMA. Na o nagana gore ke ka lebaka la eng batho ba ema ge ba bona leswao la EMA, le ge ba sa kgone go bala Seisemane/Sekgowa?

Ka Bobedi

- Bolela se o se hweditšego.

Phapoši

- Kgotla barutwana go abelana le phapoši seo ba se hweditšego. Ngwala godimo ga tšhate ya KWL (TNI).
- Abelana le barutwana o fe tshedimošo ka botlalo.

TSEBO YA GO THOMA

Maswao a mmila

Ngwala o thale se o se hweditšego

- Ngwala selo se o ithutilego sona.
- Thala seswantšho.

TEKOLO 2 YA DITLHAKA

Piletšo

Biletša mantšu

- Bolela lentšū le lengwe le lengwe ka go kwagala le ka go nanya.
- Bušeletša ga tee fela.

Ngwala

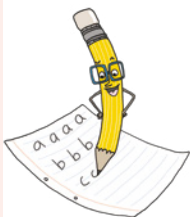
- Efa barutwana nako ya go ngwala lentšu le lengwe le lengwe.
- Barutwana ba swanetše go šomiša mongwalo wa bona o mokaone.

Go swaya:

Lebelela
letl 151

Meputso: 5

Tšea dipuku go ya go di swaya

GO NGWALA

Ditaba tša ka

Tsebiša sethoma-lefoko

Ka Bobedi

- Abelanang dikakakanyo ka ga seo le tla go ngwala ka ga sona.

Bonoši

- Ngwala *bonnyane* bja temana e tee ya mafoko a mane.

GO ŠOMA O NNOŠI LE GO BALA KA GO HLAHLWA KA SEHLOPHANA

Go lekola Mongwalo

- Lekola dipuku tše dingwe tša mongwalo o fe dipoelo.
- Gopotša barutwana go itlwaetša go ngwala ditlhaka ka go se kgaotše, mongwalo wa go lekanela, go ngwalela ka gare ga methaladi, go se kgopamiše le go lemoga ditlhaka tša bona tše kaone.

Go Šoma o Nnoši

- Lokišetša barutwana go dira Go Šoma o Nnoši go go ngwadilwego letlapeng.
- Barutwana ba dira mešongwana e mebedi ka letšatši ka ntle le ge ba dira GBHS.

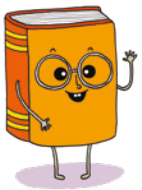
Go swaya:
Lebelela
letl 152
Meputso: 10

TEKOLO 1 YA GO BALA LE KWEŠIŠO

Sehlopha E

- Barutwana ba bala kanegelo go tšwa go diantholotši tša bona ka go hwenahwena.
- Biletša barutwana ka o tee ka o tee go tla go bala gomme o ba theeletše.
- Theeletša morutwana yo mongwe le yo mongwe ge a bala motsotso o 1–2.
- Botšiša dipotšišo go lekola kwešišo.

5 mets
+
30 mets

GO BALA

Go lekola le go fa dipoelo

Bala

- Ka bobedi, barutwana ba balelana mongwalo wa bona wa Go Ngwalwa o Nnoši.
- Botša mogwera se o se ratilego ka mongwalo wa bona.

Swaya Go Šoma O Nnoši

- Lebelela mešongwana ya ka pukung ya mošomo ya DBE mmogo.
- Barutwana ba a phošolla goba go feleetša.

15 mets

TEKOLO 2 YA THUTO YA BOITŠHIDULLO

Ralokang papadi (e tšwela pele)

30 mets

Kgetha papadi (kgetha go Phiri le Nku, Red Rover goba papadi ya setšo)

Temošo: Lebelela o lekole *seripagare* sa barutwana ka thutwana ye:

Hlaloša mošongwana

- Botša barutwana melao ya papadi yeo o e kgethilego.
- Lekola gore ba kwešiša melao ka go ba botšiša dipotšišo.
- Efa barutwana didirišwa tšeo o ka di hlokago.

Ralokang papadi

- Barutwana ba raloka papadi.
- Lebelela barutwana o lekole *seripagare* sa bona.

Go swaya:
Lebelela
letl 161
Meputso: 5

KAKARETŠO YA BEKE

Na ke mang yo a ka thušago?

Mo bekeng ye re tsepelela go Kgwekgwe ya Mabokgoni a Bophelo – **Na ke mang yo a ka thušago?** Re lebelela ka mo re ka kgopelago thušo nakong ya tšhoganetšo.

Re bala nonwane ka ga go se tshepe batho bao re sa ba tsebego, go šoma ka mafoko le mantšu, go ithuta ka dipoledišano le go ngwala.

Ditlhaka: Poeletšo ya: tsh/tšh le kgw/khw

Bokgabo bja Go Dirwa bo tsepelela go diphaphete tšeo di ka dirišwago go swara poledišano.

BITIO

Funda Wandé
Beke 9

Sepedi

5 mets

LEBELELA BITIO

DITOKIŠETŠO

Dikaratamantšu

diputšane

itirišitše

metša

nwelela

radia

Setiripi sa lefoko

O ile a botša diputšane gore di se bulele phiri ka ntlong ka gore e tlo di ja.

MOŠOMO WA GO DIRWA O NNOŠI

① Go Bala ka Bobedi **PMM Letlakala 175**

② Mongwalo 1

③ Mongwalo 2

t dr

④ Mongwalo 3 Tšhipu e taga mohlaleng wa yona.

Leina _____

⑤ DBE Leleme la Gae **Letlakala 42**

⑥ DBE Leleme la Gae **Letlakala 43**

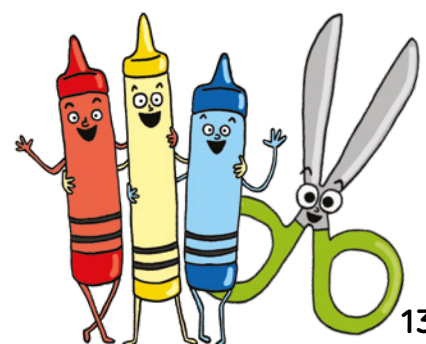
⑦ DBE Mabokgoni a Bophelo **Letlakala 30**

⑧ Pukuntšu

diputšane itirišitše metša nwelela radia

DIDIRIŠWA TŠA MOŠOMO

- Dikero, sekgorametši, dikherayone goba dikhokhi
- Didirišwa tšeo di nyakegago tša mešongwana ye e kgethilwego ya Thuto ya Boitšhidullo

Phiri le diputšane tše šupa

Kgale kgale Mma Pudi le **diputšane** tša yona tše nnyane tše šupa di be di dula sethokgweng. Ka letšatši le lengwe pudi e ile ya hloka gore e ye go yo nyaka dijo.

Eile ya re, "Diputšane tše nnyane, ke sa ya go nyaka dijo. Le se bulele phiri ka ntlong. Ge le ka dira bjalo e tlo le ja! Le tlo tseba gore ke yona ka gore e na le lentšu la **makgwakgwa** le dinao tša maboya.

Diputšane tša re: "Re ka se e bulele." Mma Pudi o ile a sepela.

Ka pejana phiri e ile ya kokota gomme ya bitša: "Bulang lebatladi diputšane tše nnyane, ke nna mmago lena ebile ke le swaretše semaka."

Diputšane tša re, "Ga se wena mmago rena! Mma o na le lentšu le boreledi le bosana. Lentšu la gago ke la godimo ebile la makgwakgwa! Sepela wena phiri e mpe!"

Phiri ya reka lepoiki la ditšhoko gomme ya di ja ka moka gore lentšu la yona le be boleta.

DIPOTŠIŠO LE TLOTLONTŠU

diputšane – bana ba dipudi

makgwakgwa – la godimo la go se be boleta

Na Mma Pudi o lemošitše diputšane gore di hlokomele eng?

Na o nagana gore go ja tšhoko go thušiše?

E ile ya boelela ya kokota gape. E ile ya re ka lentšu la boleta, "Bulang lebatl diputšane tše nnyane, ke nna mmago lena ebile ke le swaretše semaka."

Phiri e ile ya bea dinao tša yona tše ntsho lefeseatereng gomme diputšane tša goelela, "Ga se wena mmago rena! Mmago rena o na le dinao tše boreledi tše tšhweu. Dinao tša gago ke tše ntsho tša maboya. Sepela wena phiri e mpe!"
Phiri e ile ya tšea folouru gomme ya tlotša dinao tša yona go re di be boleta gape e be tše tšhweu.

E ile ya kitimela gape ntlong gomme ka lentšu le boleta ya re, "Bulang lebatl diputšane tše nnyane, ke nna mmago lena ebile ke le swaretše semaka."

Diputšane tše nnyane tša goelela: "Re laetše dinao tša gago!" Ge diputšane di bona gore ke tše boreledi ebile tše tšhweu, di ile tša bula lebatl. Phiri e ile ya kitimela ka gare ya **metša** diputšane ka moka ka ntle le e tee ye nnyane.

Phiri e ile ya tsena ka sethokgweng gomme ya robala.

Mma Pudi ge a fihla gae a bona gore diputšane tša yona ga di gona (ka ntle le ye nnyane).

"A re sepele re ye go yo nyaka phiri e mpe!" a realo. Di ile tša bona phiri e robetše ka fase ga mohlare. Ge di batamela tša bona gore go na le selo seo se itšhikinyago ka gare ga mpa ya yona. "Na o nagana gore ke bo buti le bo sesi ba ka?" gwa botšiša putšane. A re bone," gwa realo Mma Pudi.

O ile a bula mpa ya phiri ka sekero gomme diputšane tša fofela ka ntle. Di be di sa phela! Mma Pudi a re, "A re nyakeng maswika a magolo re tlatše mpa ya phiri ka wona e sa robetše."

Mma Pudi le diputšane ba ile ba hwetša maswika a magolo ba a tšhela, ba a **katela** ka mpeng ya yona gomme mma pudi a e roka gape. Phiri e ile ya no tšwela pela ka go robala.

Ge phiri e tsoga e be e nyorilwe gomme e ile ya ya nokeng go yo nwa meetse. Ge e ukamela ka bodibeng, maswika a ile a ba boima kudu, ya wela ka gare, gomme ya **nwelela** ka fase ga meetse.

Mma Pudi le diputšane ba be ba thabile kudu gomme ba bina ba goelela ba re, "Phiri e hwile!"

Mma Pudi ya re go diputšane tša yona, "Le gopole gore batho ba babe ba ka le **radia**! Le hlokomele ka mehla!"

Na o nagana gore folouru e thušitše?

metša – go ja ntle le go sohla

Na phiri e lomile diputšane? Re tseba bjang se?

katela – go tšhela selo goba dilo go fihla di tlala ka gare ga se sengwe

nwelela – go sobelela ka fase fase

radia – go itira selo goba motho yo o sego yena

Na o nagana gore ye ke kanegelo ya nnete? Ka lebaka la eng?

MOŠUPOLOGO

GO BALELA GODIMO

Phiri le diputšane tše šupa

TG LETL
134–135
15 mets

Pele ga Go Bala

- Botšiša barutwana ge e ba ba swanetše go tshepha batho bao ba sa ba tsebego?

Go Bala Balela kanegelo godimo o botšiše dipotšišo.

Ka Morago ga Go Bala

- Ke ka lebaka la eng Mma Pudi a rile ga a tshephe phiri?
- Na o lemošitše diputšane go hlokomela eng?
- Na phiri e radiile diputšane bjang?
- Na Mma pudi o phološitše diputšane tša yona bjang?
- Na molaetša wa kanegelo ye ke ofe?

TSEBO YA GO THOMA

Dira mogala wa tšhoganetšo

LETL
160
15 mets

Tsebo ya Pele

- Na o a tseba gore nomoro ye ke ya eng ? 10111 ?

Tsebo e Mpsha

- O swanetše go tseba go dira mogala wa tšhoganetšo ge se sengwe se kotsi se hlalile.
- Go na le magato ao o swanetšego go a latela.

Bala letlakala le barutwana o be o bale le bona

DITLHAKA

Poeletšo: tsh le tšh

LETL
161
15 mets

Tsebiša modumo

- Theeletša o be o bolele modumo.
- Hlokomela molomo wa gago.

Lemoga mantšu a mangwe a go ba le modumo

- Barutwanaba ka fa mantšu a mangwe a modumo.

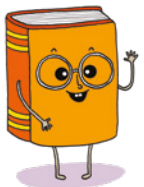
Ka Bobedi

- Balang dinoko le mantšu.

Go Ngwala

- Ngwala mantšu a diswantšho.

Bala lefoko

GO BALA

Phiri le diputšane tše šupa

LETL
154–159
15 mets

Go bolela ka diswantšho

- Na o bona mang go seswantšho se sengwe le se sengwe? Go direga eng?

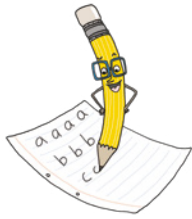
Balela barutwana kanegelo ka moka o be o bale le bona.

- Barutwana šupa mantšu ka menwana ya bona.

Kwešišo

- Letlakala 154** šupa lentšu leo le re botšago ka tsela yeo Mma Pudi a bego a ikwa ka gona.
- Letlakala 155** šupa lentšu leo le re botšago gore diputšane di be di sa tshephe phiri.
- Na o ka bala dipudula tša poledišano?
- Letlakala 156** šupa lentšu leo le re botšago seo phiri e se dirilego.
- Na se šomile?

MONGWALO

Mongwalo

LETL
162
15 mets

Laetša letlapeng

- Go itlwaetša paterone – o se ke wa emiša phentshele ya gago letlakaleng!
- Go itlwaetša tlhaka-hlaloša sebopego sa tlhaka.
- Gatelela mathoko, mathomo le mafetšong.

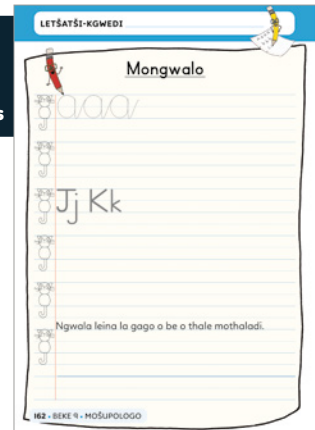
Go itlwaetša ka go Hlahlwa

- Barutwana ba dira letlakala la PMM.

- Morutiši o a sepelasepela a thuša.
- Go dula gabotse le mokgwa wa go swara phentshele.
- Tsepelela go sebopego, sekgoba, bogolo le tsela ya go bea ditlhaka methalading.

Go itlwaetša o Nnoši

- Barutwana ba tla itlwaetša go ya pele ka nako ya Go Šoma o Nnoši, ka gare ga dipuku tša bona tša go ngwalela.

GO ŠOMA O NNOŠI LE GO BALA KA GO HLAHLWA KA SEHLOPHANA

Go lekola Mongwalo

- Lekola dipuku tše dingwe tša mongwalo o fe dipelo.
- Gopotša barutwana go itlwaetša tsela ya go hlama ditlhaka ka go se kgaotše, mongwalo wa go lekanela, go ngwala ka methalading, go se kgopamiše gape le go hlaola tlhaka ya bona e kaone.

Go Šoma o Nnoši

- Tsebiša mošomo wa beke wa Go Šoma o Nnoši (o ngwadilwe letlapeng).

- Barutwana ba dira mešomo e mebedi ka letšatši ka ntle le ge ba dira GBHS.

GBHS: Go Bala la mathomo ga Sehlopha A le B

- Tsebiša/nolofatša kanegelo ka mo go hlokegago.
- Barutwana ba ipalela kanegelo ka go hwenahwena.
- Ba ema mafelelong a letlakala le lengwe le le lengwe gomme morutiši a botšiša dipotšišo tša kwešišo.

5 mets
+
30 mets

BOKGABO BJA GO BONWA

Dira phaphete

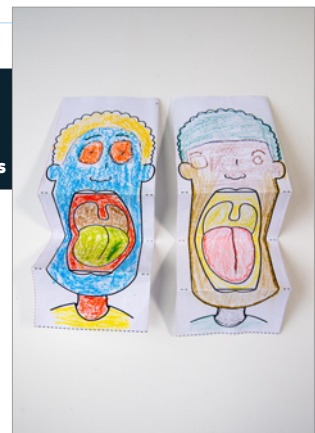
LETL
197
30 mets

Ahlaahla

- Botšiša barutwana ge e ba ba sa gopola diphaphete tše morutiši a di šomišitšego ka beke 8.
- Botšiša gore re ka dira bjang diphaphete.

Dira diphaphete

- Barutwana ba kgabiša phaphete go letlakala 197.
- Lokela mahlo, nko le moriri karolong ya godimo.
- Khalara molomo le leleme.
- Barutwana ba lokela dilo tše dingwe tšeo ba di ratago.

THUTO YA BOITŠHIDULLO

Matseno

30 mets

Ditokišetšo

- Kgetha mešongwana ya go fapana e mene ya beke go letlakala la 19.
- Lokiša didirišwa.
- Arola phapoši ka dihlopha tše nne tša beke.

Tsebiša diteišene tša mešongwana

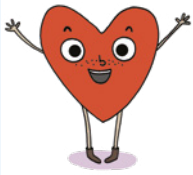
- Bontšha didirišwa gomme o hlaloše diteišene tše nne tša beke.
- Barutwana ba diragatša mešongwana.

Mošongwana wa phapoši ka moka

- Ralokang papadi ya go swana le go fošetšana, go swarana ka diatla, go khuta le go nyakana.

LABOBEDI

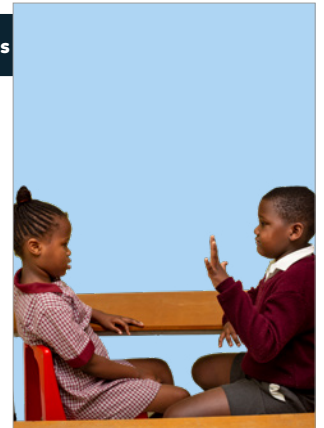

THUTAPHELO

Nna wa go ba le šedi

- Barutwana ba dula ka go iketla gomme ba tswalela mahlo.
- Ba hemela ka gare le ka ntle.
- Ba botše ba nyefiše dikarolo tša go fapana tša mebele ya bona, mohlala, nyefiša menwana ya maoto, nyefiša menwana ya diatla, bjalo bjalo.
- Ba bula mahlo gomme ba botšana gore ba ikwa bjang?

15 mets

TSEBO YA GO THOMA

Tswalanya le thuto ya maabane

- Bolela ka mehuta ya go fapafapana ya dinamelwa.
- Bolela gore tše dingwe di loketše tikologo mola tše dingwe di sa e lokela.
- Akanyang gore ke mehuta efe yeo barutwana ba naganago gore ga se ya lokela tikologo.

Tšeo o swanetšego go di dira ge go na le tšhoganetšo

Go Bala Balela barutwana dikanegelo tšea tharo tša dipopae o be o bale le bona.

Dira mošongwana

- Barutwana ba tše sephetho sa gore ke efe kanegelo yeo e loketšego tikologo.
- Ba feleletša lefoko.

Ka Bobedi: Lekolang mošomo Lekolang dikarabo.

LETL
163

15 mets

LETŠATŠI-KGWEDI

Tšeo o swanetšego go di dira ka nako ya tšhoganetšo.

Ahlaahlang seo le swanetšego go se dira.

- Go na le mola wa hlaga ka morago ga ntlo ya geno.
- Motho o wetše ka gare ga letangwana la meetse efelo go a kgone go ruta.
- Motho yo o sa mo tsebego o thoma go bolela le wena.
- Motho o gobetša.

Na se ke tšhoganetšo? Ka mang yo nka mo kgopelaga thutšo?

Na se ke tšhoganetšo? Ka mang yo nka mo kgopelaga thutšo?

Na se ke tšhoganetšo? Ka mang yo nka mo kgopelaga thutšo?

BEKE 9 • LABOBEDI • 163

DITLHAKA

Poeletšo ya medumo le ditlhaka tšeo di rutilwego

Go itlwaetša modumo

- Ka lebelo, laetša dikaratana tša ditlhaka tšeo barutwana ba ithutilego tšona go fihla ga bjale.
- Barutwana ba bolela medumo ya dikarataneng.
- Botšiša dihlopha le ka bonoši

Dira mošongwana

- Sepelasepela ka phapošing gomme o thuše barutwana moo go hlokegago.

Lekola/swaya mošongwana

LETL
164

15 mets

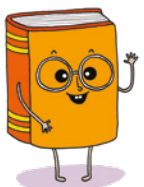
LETŠATŠI-KGWEDI

Kgetha lentšu leo le nepagetšego.

tharo maswi sekhwama
lengwalo dinku matswela

- Malame o ngwadile lengwalo maabane.
- Tate o rata go bagela ntwa ya thelebiseng.
- Malemi o na le tše ntši kudu.
- Sipha o bona dipudi tše ka nakeng.
- sa Mma se na le tšelete.
- Lesiba o raloka ya dinao.

164 • BEKE 9 • LABOBEDI

GO BALA

Go bopa lefoko

Ripa

- Barutwana ba ripa setiripi sa lefoko (letl 195).

Go Bala Mmogo

- Na ke lekopanyi lefe leo le lego gare ga lefoko? (goba)

Botšiša dipotšišo gomme o ripe mantšu/sehlopha sa mantšu

- **Mang?** O/Mma Pudi
- **Dirile eng?** ile a botša
- **Mang?** diputšane

- **Go dira eng?** gore di se bulele phiri
- **Kae?** ka ntlong
- **Lekopanyi** ka gore
- **Mang?** Phiri/e
- **Tla dira eng?** tla di ja
- **Mang?** tšona

Hlakahlakantšha mantšu o bope lefoko gape.

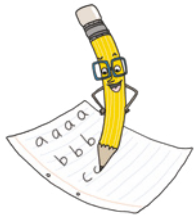
Kgorametša lefoko ka go PMM letlakala 165.

LETL
195

15 mets

O boditše diputšane gore di se ke tša dumelela phiri go tsena ka ntlong go se go bjale e tlo di ja.

BEKE 9 • 195

GO NGWALA MMOGO

Matseno

- Ahlaahla polelo ya setho, mohl, Ke kgopela gore o nthuše? Ke hloka thušo, Ke lebogile kudu.
- Ahlaahlang ka go šielana

Laetša foreimi ya go ngwala

- Poledišano – diboledi tše pedi.
- Leina le latelwe ke kgorwana (:)

Poledišano

Akanya

- Na baanegwa ba rena e tlo ba bomang?
- Na tšhoganetšo ya rena ke efe?
- Re swanetše re botšise eng?
- Na motho o mogolo o tlo reng?

Go Ngwala Mmogo

- Šomiša sebopego sa go nepagala le go šomiša dikgopolo tša barutwana.

15 mets

Ngwana: _____

Motho yo mogolo: _____

Ngwana: _____

GO ŠOMA O NNOŠI LE GO BALA KA GO HLAHLWA KA SEHLOPHANA

Go lekola Mongwalo

- Lekola dipuku tše dingwe tša mongwalo o fe dipoelo.
- Gopotša barutwana go itlwaetša go hlama ditlhaka ka go se kgaotše, mongwalo wa go lekanela, go ngwala ka methalading, go se kgopamiše gape le go hlaola tlhaka ya bona e kaone.

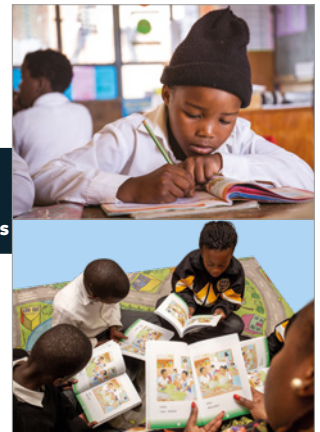
Go Šoma o Nnoši

- Tsebiša mošomo wa beke wa Go šoma o Nnoši (o ngwadilwe letlapeng).

- Barutwana ba dira mešomo e mebedi ka letšatši ka ntle le ge ba dira GBHS

GBHS: Go Bala la mathomo ga Sehlopha A le B

- Tsebiša/nolofatša kanegelo ka mo go hlokegago.
- Barutwana ba ipalela kanegelo ka go hwenahwena.
- Ba ema mafelelong a letlakala le lengwe le le lengwe gomme morutiši a botšiša dipotšišo tša kwešišo.

5 mets
+
30 mets

BOKGABO BJA GO BONWA

Diphaphete

30 mets

Ripa o mene letlakala

- Barutwana ba ripa khutlonnethwii letlakaleng la go ripiwa, ba ripa methaladi ya ka ntle fela.
- Mena letlakala mo methalading ya marontho gore e kgone go ba khutlonnethwii e telele. Kgomagantšha diripa tše pedi mmogo le sethalwa sa ka ntle.

- Mena karolo ya molomo ka bogare gomme o mene sefahlego le karolo ya molala.
- Swara phaphete gore o kgone go bula le go tswalela molomo.

Laetša Diphaphete di tlo dirišwa ka thuto ya Bokgabo bja Go Diragatša.

Itekole Tlatša rupuriki go letlakala 165.

THUTO YA BOITŠHIDULLO

Diteišene tša mešongwana

30 mets

Itokiše

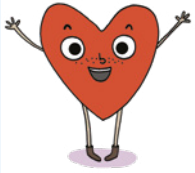
Diteišene tša mešongwana

- Romela sehlopha se sengwe le se sengwe go seteišene sa mošongwana.
- Barutwana ba dira mošongwana.
- Morutiši o a ba lebelela ebile o ba fa maele.

Khutšang

LABORARO

THUTAPHELO**Ke nagana, ke ikwa ...****15 mets****Potšišo**

- Ge go na le tšoganetšo ke swanetše ke iketle. Na ke eng seo nka se dirago gore ke iketle?

Ka Bobedi

- Ahlaahla potšišo.

Abelana

- Kgetha barutwana ba babedi gore ba abelane (efa mongwe le mongwe sebaka mo kotareng).

TSEBO YA GO THOMA**Go šoma mollong****LETL
166****15 mets****Dira tšhatše ya TNI ka go lwa le hlaga**

- Tlatša dikarolo tša tšeo re di Tsebago, tšeo re Nyakago go di tseba le tšeo re lthutilego.
- Tlogela papetla letlapeng le e tlatše ka Labohlano.

Bala letlakala

- Ahlaahla seswantšho o bale sengwalwa le barutwana.

Bolela ka potšišo

- Na o tla hwetša bjang karabo ka gae?
- Barutwana ba tla le dikarabo ka Labohlano.

DITLHAKA**kgw le kgw****LETL
167****15 mets****Tsebiša modumo**

- Theeletša o be o bolele modumo.
- Hlokomela molomo wa gago.

Lemoga mantšu a mangwe a go ba le modumo

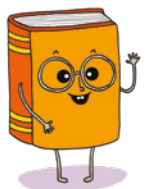
- Barutwana ba ka fa mantšu a mangwe a modumo.

Ka Bobedi

- Balang dinoko le mantšu.

Go Ngwala

- Ngwala mantšu a diswantšho.

Bala lefoko**GO BALA****Phiri le diputšane tše šupa****LETL
154-159****15 mets****Go Bala Mmogo**

- Balela barutwana seripa sa bobedi sa *Phiri le diputšane tše šupa* ka go PMM o be o bale le bona.

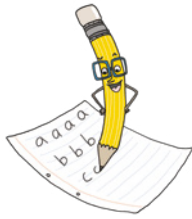
Go Bala Ka dihlopha

- Ka dihlopha tša ba bararo, šielanang go bala letlakala le lengwe le le lengwe.

Bala o Nnoši

- Bala matlakala a mararo a mathomo a kanegelo ka go hwenahwena.

GO NGWALA

Go kgopela thušo

Go Bala

- Bala poledišano ya Go Ngwala Mmogo ya ka Labobedi.

Sekaseka sebopego sa poledišano

- Baanegwa
- Polelo ya setho

Go akanya tlotlontšu

- Tšhoganetšo, seo morutwana a swanetšego go se botšiša, ke polelo efe ya setho yeo a ka e šomišago.

Go Ngwala

- Barutwana ba tlatša foreimi ya go ngwala.

LETL
168
15 mets

LETŠATŠI-KGWEDI

Go kgopela thušo

Ngwala poledišano o kgopela thušo.

168 - BEKE 4 - LABORARO

GO ŠOMA O NNOŠI LE GO BALA KA GO HLAHLWA KA SEHLOPHANA

Go lekola Mongwalo

- Lekola dipuku tše dingwe tša mongwalo o fe dipoelo.
- Gopotša barutwana go itlwaetša go hlama ditlhaka ka go se kgaotše, mongwalo wa go lekanela, go ngwala ka methalading, go se kgopamiše gape le go hlaola tlhaka ya bona e kaone.

Go Šoma o Nnoši

- Lokišetša barutwana go dira Go Šoma o Nnoši go ngwadilwe letlapeng.
- Barutwana ba dira mešomo e mebedi ka letšatši ka ntle le ge ba dira GBHS.

5 mets
+
30 mets

GBHS: Go Bala la mathomo ga Sehlopha E

- Tsebiša/nlofatša kanegelo ka mo go hlokegago
- Barutwana ba ipalela kanegelo ka go hwenahwena.
- Ba ema mafelelong a letlakala le lengwe le le lengwe gomme morutiši a botšiša dipotšišo tša kwešišo.

GBHS: Go Bala la bobedi ga Sehlopha A

- Balang kanegelo gape mmogo, le balela godimo.
- Barutwana ba bala kanegelo le bagwera.
- Morutiši o theeletša barutwana ge ba bala.

BOKGABO BJA GO DIRAGATŠA

Pontšho ya diphaphete

Itokiše

- Bala poledišano ya Go Ngwalwa Mmogo (Labobedi).
- Botša barutwana gore ba tlo dira poledišano ya bona gomme ba e diragatša ka go šomiša phaphete yeo ba e dirilego ka Bokgabo bja Go Bonwa.

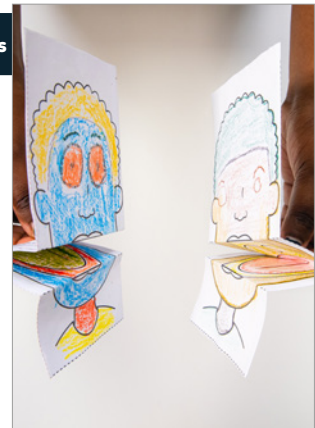
Akanya

- Akanya mabaka a tšhoganetšo a go fapana.

Ka Bobedi

- Ka bobedi, barutwana ba dira le go itlwaetša pontšho ya phaphete ka go šomiša diphaphete tša bona.

30 mets

THUTO YA BOITŠHIDULLO

Diteišene tša mešongwana

Itokiše

Diteišene tša mešongwana

- Romela sehlopha se sengwe le se sengwe go seteišene sa mošongwana.
- Barutwana ba dira mošongwana.
- Morutiši o a ba lebelela ebile o ba fa maele.

Khutšang

30 mets

LABONE

BOMOLOMO

Opela/Reta

15 mets

Bolokega, bolokega, ipoloke!

O se ke wa sepela le batho bao o sa ba tsebego
O se ke wa bolela le batho bao o sa ba tsebego
O se ke wa theeletša batho bao o sa ba tsebego
O tšhabe batho bao o sa ba tsebego.

Bolokega, bolokega, ipoloke!

O se ke wa namela dikoloi le batho bao o sa ba tsebego
O se ke wa khuta le batho bao o sa ba tsebego
O se ke wa raloka le batho bao o sa ba tsebego
Dula kgole kudu le batho bao o sa ba tsebego.

Bolokega, bolokega, ipoloke!

TSEBO YA GO THOMA

Batho bao o ka ba tshephago le ge o sa ba tsebe

LETL 169

15 mets

Tsebo ya Pele

- Na o tshepha batho ba bagolo bao o ba tsebago?

Bala letlakala

- Na seswantšho se laetša eng?
- Na ke batho bafe bao o sa ba tsebego bao ba ka go thušago?
- Na ke batho bafe bao o sa ba tsebego bao o swanetšego go se ba šetše o be o ba tšhabe?

Dira mošongwana

- Thala sediko go dikologa batho bao o ka kgonago go ba tshepha go ka go thuša.

DITLHAKA

Poeletšo ya medumo le ditlhaka tšeo di rutilwego

LETL 170

15 mets

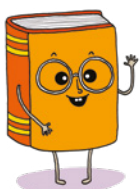
Go itlwaetša modumo

- Ka lebelo, laetša dikaratana tša ditlhaka tšeo barutwana ba ithutilego tšona go fihla ga bjale.
- Barutwana ba bolela medumo ya dikarataneng.
- Botšiša dihlopha le ka bonoši

Dira mošongwana

- Sepelasepela ka phapošing gomme o thuše barutwana mo go hlokegago.

Lekola/swaya mošongwana

GO BALA

Tlotlontšu le polelo

15 mets

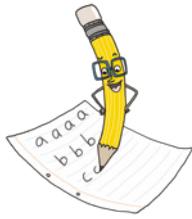
Dikaratamantšu

- Laetša o be o bale lentšu le lengwe le le lengwe.
- Hwetša o šupe mantšu ka go PMM.
- Bea dikaratamantšu lebotong la mantšu gomme le bale gape.

Setiripi sa lefoko

- Bala setiripi sa lefoko ka go PMM letlakala 165.
- Na ke lentšu lefe leo le bontšhago gore se se diregile kgale? (boditše, tlile)
- Na re ka reng sebakeng sa? (botša, tlo)

GO NGWALA

Go Ngwala ka Kwešišo

Poeletšo

- Barutwana ba bala kanegelo ya *Phiri le diputšane tše šupa* gape

Araba dipotšišo

- Barutwana ga se ba swanelwa go dira se ka kelello. Ba swanetše go lebelela sengwalwa go hwetša dikarabo.
- Ahlaahla: Na ke dife dithuto tše diputšane di ithutilego tšona? *(Go hlokomela ge di le mo go nago le bao di sa ba tsebege)*

Lekolang dikarabo mmogo

LETL
171
15 mets

LETŠATŠI-KGWEDI

Kwešišo

Bala kanegelo ya *Phiri le diputšane tše šupa*.

1. Ngwala diragala tše go ya ka tatelano ya tšona.

☐ Phiri e biditše diputšane ka lentšu la makgwakgwa.

☐ Diputšane di bone dinao tša phiri tša maboya.

☐ Phiri e ile ya radia diputšane gomme ya di ja.

☐ Mma Pudi o sepetše a ya go nyaka dija.

☐ Mma Pudi a bula dimpa tša phiri.

☐ Phiri ya ja tšhoko gore lentšu la yona le be le boletse.

☐ Phiri ya tletša dinao tša yona ka folouru.

☐ Dipudi tša tšhela maswika ka mpeng ya phiri.

2. Swaya mantšu ao a re botšago ka makutla.

☐ leemaema ☐ thaba ☐ tšhogile

☐ nyama ☐ boradia ☐ tshenyegile

3. Mma Pudi a pholositše bjang diputšane?

BEKE 9 - LABONE - 171

GO ŠOMA O NNOŠI LE GO BALA KA GO HLAHLWA KA SEHLOPHANA

Go lekola Mongwalo

- Lekola dipuku tše dingwe tša mongwalo o fe dipoelo.
- Gopotša barutwana go itlwaetša go hlama ditlhaka ka go se kgaotše, mongwalo wa go lekanela, go ngwala ka methalading, go se kgopamiše gape le go hlaola tlhaka ya bona e kaone.

Go Šoma o Nnoši

- Lokišetša barutwana go dira Go Šoma o Nnoši go go ngwadilwego letlapeng.
- Barutwana ba dira mešomo e mebedi ka letšatši ka ntle le ge ba dira GBHS.

GBHS: Go bala la bobedi ga Sehlopha B le C

- Balang kanegelo gape mmogo, le balela godimo.
- Barutwana ba bala kanegelo le bagwera.
- Morutiši o theeletša barutwana ge ba bala.

5 mets
+
30 mets

BOKGABO BJA GO DIRAGATŠA

Diragatša

Diragatša

- Ka bobedi ka bobedi barutwana ba diragatša poledišano yeo ba ithutilego yona letšatši la go feta ka phapošing.
- Kgetha barutwana ba babedi bao ba nago le bokgoni bja go diragatša gore ba diragatše pele.

Lekanyetša

- Reta o lebogiše dihlopha ka moka.

30 mets

THUTO YA BOITŠHIDULLO

Diteišene tša mešongwana

Itokiše

Diteišene tša mešongwana

- Romela sehlopha se sengwe le se sengwe go seteišene sa mošongwana.
- Barutwana ba dira mošongwana.
- Morutiši o a ba lebelela ebile o ba fa maele.

Khutšang

30 mets

LABOHLANO

BOMOLOMO**Go šoma mollong**

Go šoma Mollong go thuša go thibela le go laola mello ya hlaga. Bašomi ba arogantšha mollo gomme ba ripa le mehlare le dithokgwa gore mollo o se ke wa keka. Gape ba thuša go bušetša naga sekeng ka moraga ga mollo. Go na le mešomo e mentši mokgahlong wa Go šoma Mollong. Ba bangwe ke boraditimamollo gomme ba bangwe ke baotledi ba dihelikhopothara. Ba bangwe ba ditimamollo ba ile ba ya go la Canada go ya go thuša go tima mello gona.

Ka Bobedi Bolela gore o hweditše eng.

Abelana

- Botša barutwana ba mmalwa go abelana le phapoši. Ngwala tšhateng ya TNI.
- Bolelang ka seo le se hweditšego.

LETL

166

15 mets

THUTO YA GO THOMA**Go šoma Mollong****Ngwala o thale ka ga Nyakišišo**

- Ngwala selo seo o ithutilego sona.
- Thala seswantšho.

LETL

172

15 mets

DITLHAKA**Go Bala Mantšu ga go Beelwa Nako****Go Bala Mantšu ka Bobedi**

- Barutwana ba balela bagwera motsotso o tee.
- Thala sediko go lentšu la mafelelo leo le badilwego, mogwera o bala mantšu ao a badilwego ka go fošagala.
- Morutwana yo mongwe le yo mongwe o na le dibaka tše tharo.

Balela mantšu

- Kgetha bao ba itekilego bokaone. Ntšha mantšu ao a se a balwago ka maleba.
- Barutwana ba ngwala meputso ya bona e mekaone mothalading.
- Laetša ka mo o ka balago mantšu a mantši ka go itlwaetša gantši.

LETL

173

15 mets

GO NGWALA**Ditaba tša ka****Tsebiša sethoma-lefoko****Ka Bobedi**

- Nagana ka seo o tlo se ngwalago.

Ka Bonoši

- Ngwala *bonnyane* bja temana e tee ya go ba le mafoko a mane.

LETL

174

15 mets

GO ŠOMA O NNOŠI LE GO BALA KA GO HLAHLWA KA SEHLOPHANA

Go lekola Mongwalo

- Lekola dipuku tše dingwe tša mongwalo o fe dipoelo.
- Gopotša barutwana go itlwaetša go hlama ditlhaka ka go se kgaotše, mongwalo wa go lekanela, go ngwala ka methalading, go se kgopamiše gape le go hlaola tlhaka ya bona yeo e kaone.

Go Šoma o Nnoši

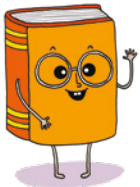
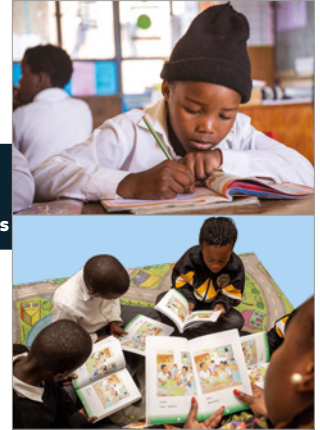
- Lokišetša barutwana go dira Go Šoma o Nnoši go go ngwadilwego letlapeng.
- Barutwana ba dira mešomo e mebedi ka letšatši ka ntle le ge ba dira GBHS.

GBHS: Go Bala la bobedi ga Sehlopha D le E

- Balang kanegelo gape mmogo, le balela godimo.
- Barutwana ba bala kanegelo le bagwera.
- Morutiši o theeletša barutwana ge ba bala.

5 mets
+
30 mets

GO BALA Go lekola le go fa dipoelo

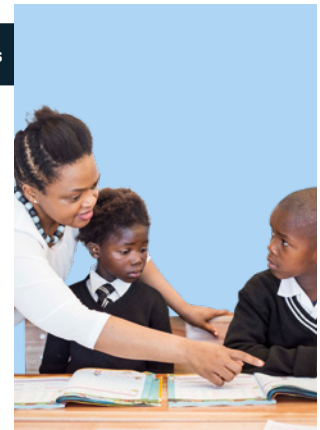
Bala

- Ka bobedi, barutwana ba balelana ditaba tša bona.

Swaya Go Šoma o Nnoši

- Dirang mešongwana ya ka gare ga puku ya mešomo ya DBE mmogo.
- Barutwana ba a phošolla goba ba a feleletša.

15 mets

THUTO YA BOITŠHIDULLO

Diteišene tša mešongwana

Itokiše

Diteišene tša mešongwana

- Romela sehlopha se sengwe le se sengwe go seteišene sa mošongwana.
- Barutwana ba dira mošongwana.
- Morutiši o a ba lebelela ebile o ba fa maele.

Khutša

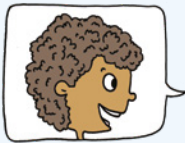
30 mets

KAKARETŠO YA BEKE

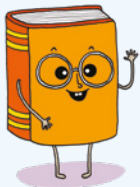
Tiišetšo le Poeletšo

Ye ke beke ya poeletšo ka fao ga go na lenaneo leo le latelwago. O tla hwetša mehlala ya mešongwana ya poeletšo yeo e ka dirwago nako e nngwe le e nngwe mo bekeng.

MEŠONGWANA YA POELETŠO YA GO THEELETŠA LE GO BOLELA

- Dumelela barutwana go kgetha kanegelo yeo ba ratago gore o e bale gape.
- Ka morago, kgopela morutwana o tee goba ba babedi gore ba anege kanegelo.
- Ka Bobedi: ba anegela bagwera kanegelo ya mmamoratwa.
- Ruta merumokwano le direto ka bonoši goba ka dihlophana
- Laletša motho wa go tšwa motseng a tle go bolela ka mekgwa ya go thuša setšhaba, e ka ba mooki, mošomi wa bokgobapuku le ba bangwe.
- Boledišana le maloko a mangwe a mo motseng.

MEŠONGWANA YA POELETŠO YA GO BALA

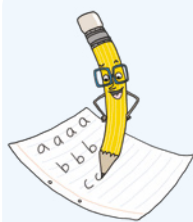
- Bala kanegelo gape ka go PMM yeo barutwana ba e ratilego kudu kotareng ye.
- Fetola maemo le barutwana e be 'barutiši' go dikanegelo tša go fapafapana.
- Ka Bobedi: balang setiripi sa mafoko a beke ye nngwe le ye nngwe
- Ka Bobedi: balang dingwalo tša go balwa ka bobedi tša beke ye nngwe le ye nngwe
- Ka Bonoši: Bala dipuku tša sekhutlong sa go bala goba tša bokgobapuku.

MEŠONGWANA YA POELETŠO YA DITLHAKA

- Ka Bobedi balang gape mantšu matlakaleng a ditlhaka.
- Phadišano ya sehlopha ya go bala dikaratamantšu ka go nepagala.
- Boeletša go bala mantšu ga go beelwa nako le a piletšo gomme o leke go kaonafatša moputso wa gago.
- Netefatša gore matlakala ka moka a Go šoma o Nnoši a tladitšwe ka go PMM.
- Mešongwana ya ditlhaka ya ka go puku ya mešomo wa DBE.

MEŠONGWANA YA POELETŠO YA GO NGWALA

- Efa barutwana letlakala la go ba le methaladi gore ba ngwale kanegelo yeo ba e ratago.
- Ba botše gore ba leke go bolela medumo ya mantšu ao ba sa a tsebego goba ba šomiše mantšu a Lebotong la Mantšu
- Hlohleletša dihlopha tša barutwana go dira puku ya go ya sekhutlong sa dipuku.
- Dirang diphousetara tša Letšatši la Seruthwane le la go Bjala Mehlare.

POELETŠO YA MEŠONGWANA YA TSEBO YA GO THOMA/BLTP

- Tlatša rekhoto ya boitekelo bja podišwa.
- Bjala selo se sengwe ka gare ga podišwa/mobu wo ba o dirilego.
- Tsenya semela ka go pitšana ya letsopa yeo barutwana ba e dirilego.
- Iša semela gae.
- Barutwana ba ka feleletša mošomo wo o sa felago ka go matlakala a puku ya mošomo ya Mabokgoni a Bophelo ya DBE. Mešongwana e mengwe e feta go go tsepelela phentshele le pampiri ka gore e akaretša go thala, go diragatša, go hlama le go ahlaahla.

MEŠONGWANA YA BOKGABO BJA GO BONWA

- Efa barutwana didirišwa tša bokgabo go swana le dikherayone, dikhoki le matlakala a go se lekane a mebala ya go fapafapana.
- Dumelela barutwana go kgetha gore ba nyaka go thala eng.
- Dumelela barutwana go laetša sehlopha goba phapoši mošomo wa bona ba be ba hlaloše seo ba kgethilego go se thala.

MEŠONGWANA YA THUTO YA BOKGABO BJA GO DIRAGATŠA

- Šomiša diphaphete tšeo barutwana ba di dirilego go dira pontšho ya diphaphete.

MEŠONGWANA YA THUTO YA BOITŠHIDULLO

- Ralokang dipapadi tša setšo tša Letšatši la Bohwa.
- Ebang le letšatši la dipapadi moo dihlopha di phadišanago. Dirang mešongwana ye e dirilwego mo kotareng.

LELEME LA GAE: PEAKANYO YA TEKOLLO YA GO SE BE YA SEMMUŠO LE TEKOLLO YA SEMMUŠO YA KOTARA 3

- **Kgokagano ya lenaneothuto** la beke ye nngwe le ye nngwe di laetšwa ka dipoloko tša mmalwa wa go taga.
- **Mešongwana ya tekolo ya Semmušo** e laetšwa ka dipoloko tša mmala wa go tiba.
- **Mešongwana ya tekolo ya go se be ya Semmušo:** Swaya poloko beke ye nngwe le ye nngwe ge o bona gore barutwana ka bontši ba e fihleletše.
- Ngwala fase barutwana bao o bonago gore ba sa hloka thušo. O tla swanelwa ke go ruta thuto ye gape goba o ba fe tlhahlo ye nngwe ya go tsenelela.

GO THEELETŠA LE GO BOLELA		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	O theeletša kanegelo ka šedi le go araba dipotšišo tša go ba le dikarabo tše dintši. Mohlala, o kgona go lemoga lebaka le ditlamorago										POELETŠO
2	O theeletša dikanegelo le go akanya mafetšo goba go itlhamela mafetšo a kanegelo										
3	O anega kanegelo e bonolo ka go šomiša segalo le lentšu ka go fapafapana										
4	O šomiša tlotlontšu yeo e dulago e oketšega ge a bolela										
5	O bolela ka maitemogelo a gagwe le ditaba tše dingwe tša kakaretšo. Mohlala, o anega ditaba										
6	O theeletša ntle ga go tsena ba bangwe ganong go laetša tlhomphe go seboledi le go botšiša dipotšišo mo o sa kwešišego										
7	O šomiša polelo ya maleba le batho ba go fapafapana go swana le dipoledišano go maemo a fo fapafapana										
8	O theeletša tatelano ya ditaelo le go araba ka tsela ya maleba										
9	O tšea karolo go dikahlaahlo gomme o botšiša dipotšišo gore a kwešiše										
10	O bolela metlae le dithai a šomiša polelo ya boikgopolelo										
DIHLAKA		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	O ithuta medumo e mefša										POELETŠO
2	O bala dipuku mmogo le phapoši ka moka le morutiši, gomme ba laetša tatelano ya ditiragalo le lefelo la ditiragalo										
3	O araba dipotšišo tša bothata ka ga sengwalwa. mohlala, "Go ka be go diregile eng ge ...?"										
4	O fa kakanyo ya seo a se badilego										
GO BALA LE KWEŠIŠO		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	O bala ka bonoši: dikanegelo kopana le direto										POELETŠO
2	O bala dipuku mmogo le phapoši ka moka le morutiši, gomme ba laetša tatelano ya ditiragalo le lefelo la ditiragalo										
3	O araba dipotšišo tša bothata ka ga sengwalwa. mohlala, "Go ka be go diregile eng ge ...?"										
4	O fa kakanyo ya seo a se badilego										
5	O hlatholla tshedimošo go tšwa go tafola e bonolo go swana le khalentara										

GO BALA LE KWEŠIŠO		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
6	O a itekola ge a bala, o šetša go lemoga mantšu le kwešišo										POELETŠO
7	O laetša mahlalasetšagotee le malatodi										
8	O šomiša mantšu a go balwa ka go bonwa, ditlhaka, bokgoni bja go sekaseka sebopego le sengwalwa le go tikhouta ge a bala										
9	O bala ka go oketša thelelo le tlhagišo										
10	O bala sengwalwa sa gagwe le sa ba bangwe										
MONGWALO		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Go hlama ditlhaka tše nnyane le tše kgolo ka go nepagala le ka lebelo le nepagalo										POELETŠO
2	O kopolla le go ngwala dipaterone ka mongwalo wo o kopantšhitšhwego (cursive)										
3	O kopolla le go ngwala temana e tee ya mafoko a magareng a mararo go ya go a mane ka sengwalwa seo se gatišitšwego										
4	O kopolla le go ngwala dibopego tša go fapafapana tša go ngwala										
GO NGWALA		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Go tšea karolo go kahlaahlo ya go kgetha hlogotaba yeo a tlogo ngwala ka yona										POELETŠO
2	O ngwala sengwalwa sa go tšweletša maikutlo go swana le karatana ya go lakaletša motho gore a fole goba karata ka ga sebopego seo a se filwego										
3	O ngwala kanegelo ya gagwe ya temana e tee (ya bonnyane bja mafoko a mahlano) a šomiša foreimi ya go ngwala										
4	O ngwala temana e tee goba tše pedi (tša bonnyane bja mafoko a seswai) ka maitemogelo a gagwe a bophelo goba ditiragalo go swana le ditaba tša letšatši										
5	O dira dikakanyo, o a ngwala a tšweleletša kanegelo ya gagwe ya mafoko a tshela le go ngwala hlogo ya maleba										
6	O šomiša tsela ya go ngwala (go dira lenaneo, go ngwala le go rulaganya)										
7	O peleta mantšu ka tsela ya maleba										
8	O šomiša lebaka leo le fetilego, lebjale le leo le sa tlogo ka tsela ya maleba										
9	O bala le go ahlaahla seo a se ngwadilego le mogwera										
10	O šomiša maswaodikga ka nepagalo (dikhutlo, difegelwana, maswaopotšišo le leswao makalo) gore ba bangwe ba kgone go bala seo se ngwadilwego										

GO THEELETŠA LE GO BOLELA Dirupuriki le Mananeo a Tekolo

GO THEELETŠA LE GO BOLELA Mošongwana 1 wa Tekolo ya Semmušo: Theeletša kanegelo ka boipshino (Beke 6 Labobedi/Laboraro/Labone) PM letl 96, 98, 100						5 metsotso
Morutwana:		1	2	3	4	5
• O anega kanegelo ya Koko wa Letago le setimela sa Phelophepa ka tatelano, mathomo, bogare le mafelelo. • O araba dipotšišo tša boleta ka go nepagala • O araba dipotšišo tša bothata ka go fa mabaka	O palewa ke go anega kanegelo ka tatelano le go palelwa ke go araba dipotšišo tše bonolo ka tsela ya go nepagala	O anega mathomo le kanegelo le go araba potšišo e tee goba tše pedi	O anega mathomo le bogare bja kanegelo ka tatelano le go araba dipotšišo ka moka tše bonolo	O anega mathomo, bogare le mafelelo a kanegelo le go araba dipotšišo tše bonolo le tše dingwe tša bothata	O anega kanegelo ka moka ka tatelano go tloga mathomong, bogare le mafelelong le go araba dipotšišo tše bonolo le tše bothata	
GO THEELETŠA LE GO BOLELA Mošongwana 2 wa Tekolo ya Semmušo: Abelana seo o ithutilego sona ka diphenkwini (Week 7 Friday) LAB page 128, TG page 116						5 metsotso
Morutwana:		1	2	3	4	5
• Hlagiša mafoko a 2-3 ka diphenkwini (Mošongwana wa Nyakišišo) • Leemo- go ema thwii le go lebelela batheetletši • Go hlaboša lentšu- go kwagala	O bolela ka hlogotaba ka mantšu a 2-3 fela. Ga a eme gabotse le lentšu ga le kwagale.	O bolela ka hlogotaba ka lefoko le 1. Leemo le lentšu di a fokola.	O bolela ka hlogotaba ka mafoko a 2. O kwagalo ka lentšu le go ema ga magareng	O bolela ka hlogotaba ka mafoko a 3. Lentšu le a kwagala ebile o ema gabotse.	O bolela ka hlogotaba ka mafoko a 3 a mabotse. O ema gabotse ebile o tloga a kwagala gabotse kudu.	
TEMOGO YA KA PHAPOŠING (Beke 1-9)						10 metsotso
Morutwana:		1	2	3	4	5
1. O theeletša le go tšea karolo go kanegelo ka boipshino 2. O anega dikanegelo tšeo di balwago le go anegwa ka tatelano 3. O bolela kanegelo ya gagwe ka boitshepho 4. O araba dipotšišo ka kanegelo yeo e badi lwego goba go anegwa 5. O kgona go dira dipheletšo tše dingwe tša kanegelo.	O phethagatša khheraetheria e 1	O phethagatša dikheraetheria tše 2	O phethagatša dikheraetheria tše 3	O phethagatša dikheraetheria tše 4	O phethagatša dikheraetheria tše 5	
Morutwana:		1	2	3	4	5
1. O tšea karolo ka mafolofolo go dikahlaahlo tša ka phapošing gomme o fa ba bangwe sebaka. 2. O bolela ka dikakanyo tša ba bangwe 3. O theeletša ditaello tša go kopakopana ka šedi 4. O kgopela tlhalošo ge a sa kwešiše 5. O latela ditaello ka tsela ya maleba.	O phethagatša khheraetheria e 1	O phethagatša dikheraetheria tše 2	O phethagatša dikheraetheria tše 3	O phethagatša dikheraetheria tše 4	O phethagatša dikheraetheria tše 5	
Palomoka						20 metsotso

DITLHAKA Dirupuriki le Mananeo a Tekolo

DITLHAKA Mošongwana 1 wa Tekolo ya Semmušo : Ngwala medumo (Beke 8 Labobedi) PMM letlakala 141, PM letlakala 124						10 meputso
Moputso 1 go karabo e nngwe le enngwe ye e nepagetšego:						
Medumo:						
1. tšh						
2. nk						
3. ngw						
4. kgw						
5. tlh						
Mantšu:						
1. tšhelete						
2. ditlhodi						
3. kgwele						
4. ngwana						
5. dinku						
DITLHAKA Mošongwana 2 wa Tekolo ya Semmušo: Piletšo (Beke 8 Labohlano) PMM letlakalo 150, PM letlakala 130					5 meputso	
Moputso 1 go karabo e nngwe le e nngwe ye e nepagetšego:						
1. Bašwešwe						
2. dinku						
3. ngwetši						
4. tlhompho						
5. tšhemo						
TEMOGO YA KA PHAPOŠING (Beke 1–9)						5 meputso
Morutwana:		1	2	3	4	5
1. O bopa mantšu ka go šomiša ditlhaka tšeo di rutilwego (mešongwana ya ka go PMM)		O phethagatša khraetheria e 1 goba 0	O phethagatša dikheraetheria tše 2	O phethagatša dikheraetheria tše 3	O phethagatša dikheraetheria tše 4	O phethagatša dikheraetheria tše 5
2. O bala mantšu ka go šomiša ditlhaka tšeo di rutilwego						
3. O šomiša mopeleto wa gagwe ge a ngwala						
4. O peleta mantšu ka tsela ya go nepagala go mešongwana ya piletšo						
5. O laetša koketšego ya go bala ka thelelo (nepagalo le lebelo) go go bala mantšu ga go beelwa nako						
Palomoka						20 meputso

GO BALA LE KWEŠIŠO Dirupuriki le Mananeo a Tekolo

GO BALA LE KWEŠIŠO Mošongwana 1 wa Tekolo ya Semmušo: Go balela godimo le go araba dipotšišo (Beke 8 Mošupologo go fihla Labohlano) PM matlakala 123, 125, 127, 129, 131					10 meputso
Morutwana:					10
Go Bala ka Bolomo (GBHS)					
- O balela godimo go morutiši metsotso ye 2-3 - O šomiša mehlala ye e bonwago go naganela pele - O lemoga mantšu a go balwa ka go bonwa ka le go tikhouta mantšu a šomiša ditlhaka le go sekaseka kamano - O bala ka thelelo le tlhagišo - O araba dipotšišo tša go ka ba tše 3 (tša boleta le tša bothata) - O kgona go tseba baanegwa le lefelo la kanegelo					6 O kgona go naganela pele gore kanegelo e bolela ka eng. O balela godimo go tšwa go puku ya gagwe sengwalwa sa methaladi e 7-8, gomme a araba dipotšišo tše 3-4 tša boleta ka maleba. O kgona go fa maina a baanegwa le lefelo la kanegelo.
					8
					10
GO BALA LE KWEŠIŠO Mošongwana 2 wa Tekolo ya Semmušo (Beke 8 Labone) PMM letlakala 148, PM letlakala 129					10 meputso
Moputso 1 go karabo ya go nepagala					
1. Mmitara o 1 go tšwa ntlheng ya, le magahlanong a ditsela (2 meputso)					
2. dientšine tša koloi, dipele (2 meputso)					
3. Pele – theeletša – Roboto – lebelela, mmitara o 1 go tšwa ntlheng ya tsela – ema, ga go na selo tseleng – nagana (4 meputso)					
4. Karabo ya morutwana – dintlha tše pedi (2 meputso)					
TEMOGO YA KA PHAPOŠING (Beke 1-9)					5 meputso
Morutwana:					5
1. O theeletša ka šedi, go botšiša le go araba dipotšišo ka nako ya Go Bala Mmogo					
2. O tseba mantšu/sehlopha sa mantšu ka nako ya Go Bopa Mafoko ebile o kgona go ripa mantšu a maleba					
3. O kgona go kgobokanya lefoko ka go nepagala ka ntle le thušo					
4. O bala kanegelo ka bonoši le ka dihlophana					
5. O rekhotla tlotlontšu go tšwa kanegelong ka gare ga pukuntšu ya gagwe.					
Palomoka					25 meputso

MONGWALO Dirupuriki le Mananeo a Tekolo

MONGWALO Mošongwana 1 wa Tekolo ya Semmušo (Beke 6 Mošupologo) PMM letlakala 108, PM letlakala 103						5 meputso
Murutwana:	1	2	3	4	5	
- O ngwala mafoko a makopana a 2-3 a hlokomela go tekanyo , go ngwala ditlhakagolo le ditlhakannyane ka go nepagala, bogolo bja ditlhaka le sekgoba gareng ga methaladi. - O šomiša maswaodikga, mohlala, dikhutlo, maswaopotsišo, fegelwana le leswaomakalo ka tsela ya maleba - Ngwala mantšu ka methalading	O hloka thekgo go ngwala lefoko le 1 le lekopana a šomiša maswaodikga	O ngwala lefoko le 1 la go ba le maswaodikga a šeditše tsela ya maleba ya go ngwala ditlhaka efela ga a hlokomela sekgoba gareng ga mantšu le bogolo bja ditlhaka	O ngwala lefoko le 1 la go ba le maswaodikga a šeditše tsela ya maleba ya go ngwala ditlhaka efela ga a hlokomela sekgoba gareng ga mantšu	O ngwala mafoko a 2 a go ba le maswaodikga a šeditše tsela ya maleba ya go ngwala ditlhaka. O hlokomela sekgoba magareng ga mantšu	O ngwala mafoko a 3 a go ba le maswaodikga a šeditše tsela ya maleba ya go ngwala ditlhaka, bogolo bja ditlhaka le sekgoba magareng ga mantšu	
TEMOGO YA KA PHAPOŠING (Beke 1–9)						5 meputso
Murutwana:	1	2	3	4	5	
1. O swara phentshele gabotse le sedirišwa sa go ngwalela	O phethagatša khheraetheria e 1	O phethagatša dikheraetheria tše 2	O phethagatša dikheraetheria tše 3	O phethagatša dikheraetheria tše 4	O phethagatša dikheraetheria tše 5	
2. O ngwala ditlhaka tše 26 tša tlhakannyane le tlhakagolo ka go nepagala						
3. O ngwala le go šomiša maswaodikga: khutlo, leswaopotsišo, difegelwana						
4. O ngwala mantšu a go ba le sekgoba sa maleba gareng ga ditlhaka le gareng ga mantšu						
5. O kopolla le go ngwala mafoko a mabedi goba go feta ka bokgwari						
Palomoka						10 meputso

NGWALA Dirupuriki le Mananeo a Tekolo

MONGWALO Mošomo 1 wa Tekolo ya Semmušo: Ngwala kanegelo (Beke 6 Laboraro) PMM letlakala 107, PM letlakala 99						10 meputso
Morutwana:	2	4	6	8	10	
- O ngwala kanegelo ya tlhago a šomiša tlotlontšu ya kgwekgwe le foreimi ya go ngwala e bile ga a šomiše tlotlontšu le maineng) le maswaodikga a go nepagala (khutlo, fegelwana, lenalana) - O swantšha kanegelo ka sethalwa sa maleba - O šomiša lebaka leo le fetilego	O swara bothata go tlatša foreimi ya go ngwala e bile ga a šomiše tlotlontšu ya kgwekgwe. Ga a šomiše maswaodikga gabotse. Seswantšho ga se ka ga kanegelo	O leka go ka tlatša foreimi ya go ngwala eupša tlotlontšu e a hlaelela. O šomiša maswaodikga gabotse. Seswantšho ga nnyane se ka ga kanegelo	O tlatša foreimi ya go ngwala eupša tlotlontšu e a hlaelela. O šomiša maswaodikga gabotse. Seswantšho ga nnyane se ka ga kanegelo	O tlatša foreimi ya go ngwala ka tsela ye e lekanego tlotlontšu e a hlaelela. O šomiša maswaodikga gabotse. Seswantšho ga nnyane se ka ga kanegelo.	O tlatša foreimi ya go ngwala ka go šomiša dikgopolo tša gagwe le tlotlontšu yeo e nonnogo, maswaodikga a go nepagala le seswantšho sa maleba	
GO NGWALA Mošongwana 2 wa Tekolo ya Semmušo wa : Ngwala ditaba (Beke 6 Labohlano) PMM letlakala 113, PM letlakala 102						5 meputso
Morutwana:	1	2	3	4	5	
- O ngwala temana e tee (ya mafoko a 4 bonnyane) ka maitemogelo a gagwe goba tiragalo - O šomiša ditlhakakgolo (mathomong a lefoko le maineng) le maswaodikga a go nepagala (khutlo, fegelwana, lenalana)	O katana go ngwala lefoko le tee ka ditaba tša gagwe ebile ga a šomiše maswaodikga	O leka go ngwala mafoko a 2 ka ditaba tša gagwe efela o šomiša ditlhakakgolo ka go fošagala	O ngwala mafoko a 3 ka ditaba tša gagwe a šomiša ditlhakakgolo le dikhutlo.	O ngwala mafoko a 4 ka mokgwa wa temana a šomiša ditlhakakgolo, dikhutlo, popopolelo le mopeleto wa go nepagala	O ngwala mafoko a 5 ka mokgwa wa temana a šomiša ditlhakakgolo, dikhutlo, popopolelo le mopeleto wa go nepagala.	
GO NGWALA Mošomo 3 wa Tekolo ya Semmušo: Ngwala ditemana tše 2 ka polokego mmileng (Beke 7 Laboraro) PMM letlakala 130, PM letlakala 113						10 meputso
Morutwana:	2	4	6	8	10	
- O ngwala ditemana tše pedi ka mantšu a tatelano - O ngwana temana ya go thoma ya mafoko a 2 a efa mabaka a go kwagala ka ga bohlokwa bja go bolokega mebileng. - O šomiša mantšu a tatelano gabotse - O fa bonnyane bja dikakanyo tše tharo ka go bolokega - O šomiša ditlhakakgolo le maswaodikga	O katana le go ngwala sengwalwa ka bonoši. Sengwalwa ga se ka ga hlogotaba. Mantšu a tatelano ga se a šomišwa	O leka go feleletša go ngwala. Sengwalwa se bolela ka ga hlogotaba ga nnyane. Mantšu a mangwe a tatelano a šomišitšwe	O fetša go ngwala ebile sengwalwa se ka ga hlogotaba ga nnyane. Mantšu a tatelano a šomišitšwe ka tsela ya go nepagala	O fetša go ngwala ka go šomiša dikgopolo tša gagwe le tlotlontšu ya go nona. Sengwalwa se ka ga hlogotaba le mantšu a tatelano a šomišitšwe ka tsela ya maleba	O fetša go ngwala ka go šomiša dikgopolo tša gagwe le tlotlontšu ya go nona. Sengwalwa se ka ga hlogotaba le mantšu a tatelano a šomišitšwe ka tsela ya maleba	
Palomoka						25 meputso

Letlakala la meputso la leleme la Gae la Kotara 3

				Leina					
					Go Theeletša le go Bolela 20%	Dihlaka 20%	Go Bala le Kwešišo 25%	Mongwalo 10%	Go Ngwala 25%
	5	Beke 6	PM letl. 96, 98, 100	GO THEELTŠA LE GO BOLELA 1: RUBURIKI letl. 150 Anega kanegelo, tatelano ya ditiragalo, araba dipotšišp tše bonolo le tše bothata					
	5	Beke 8	PMM letl. 128 PM letl. 116	GO THEELTŠA LE GO BOLELA 2: RUBURIKI letl. 150 Efa tshedimošo ka phousetara					
	10	Dibeke 1-9		TEKOLO YA PHAPOŠI: LENANEO LA DIHLAKA letl. 150 Kanegelo, kahlaahlo le ditaelo					
	20	Meputso ya godimo		GO THEELETŠA LE GO BOLELA					
	10	Beke 8	PMM letl. 141 PM letl. 124	DIHLAKA 1: RUBURIKI letl. 151 Ngwala medumo					
	5	Beke 8	LAB letl. 150 TG letl. 130	DIHLAKA 2: RUBURIKI letl. 151 Piletšo					
	5	Dibeke 1-9		TEKOLO YA PHAPOŠI: LENANEO LA DIHLAKA letl. 151					
	20	Meputso ya godimo		DIHLAKA					
	10	Beke 8	PM letl. 123, 125, 127, 129, 131	GO BALA LE KWEŠIŠO 1: RUBURIKI 1 letl. 152 Go bala o nnoši					
	10	Beke 8	PMM letl. 148 PM letl. 129	GO BALA LE KWEŠIŠO 2: RUBURIKI 2 letl. 152 Araba dipotšišo tša go ngwalwa tša kwešišo					
	5	Dibeke 1-9		TEKOLO YA PHAPOŠI: LENANEO LA DIHLAKA letl. 152					
	25	Meputso ya godimo		GO BALA LE KWEŠIŠO					
	5	Beke 6	PMM letl. 101 PM letl. 95	MONGWALO 1: RUBURIKI letl. 153 Maswaodikga, go bopa dihlaka, sekgoba					
	5	Dibeke 1-9		TEKOLO YA PHAPOŠI: LENANEO LA DIHLAKA letl. 153 Mešongwana ka moka ya mongwalo ka go puku ya go ngwalela					
	10	Meputso ya godimo		MONGWALO					
	10	Beke 6	PMM letl. 107 PM letl. 99	GO NGWALA 1: RUBURIKI 1 letl. 154 Go ngwala ga boithamelo - kanegelo ka lebaka leo le fetillego					
	5	Beke 6	PMM letl. 113 PM letl. 102	GO NGWALA 2: RUBURIKI 2 letl. 154 Go ngwala ditaba tša gago – ditaba					
	10	Beke 7	PMM letl. 130 PM letl. 113	GO NGWALA 3: RUBURIKI 3 letl. 154 Ditemana tše pedi					
	25	Meputso ya godimo		GO NGWALA					

MABOKGONI A BOPHELO: GO BEAKANYETŠA TEKOLO YA GO SE BE YA SEMMUŠO LE TEKOLO YA SEMMUŠO YA KOTARA 3

- **Kgokagano ya lenaneothuto** la beke ye nngwe le ye nngwe di laetšwa ka dipoloko tša mmalwa wa go taga.
- **Mešongwana ya tekolo ya semmušo** e laetšwa ka dipoloko tša mmala wa go tiba.
- **Mešongwana ya tekolo ya go se be ya semmušo:** Swaya dipoloko beke ye nngwe le ye nngwe ge o bona gore barutwana ka bontši ba fihleletše.
- Ngwala fase barutwana bao o bonago gore ba sa hloka thušo. O tla swanelwa ke go ruta thuto ye gape goba o ba fe tlhahlo ye nngwe ya go tsenelela.

TSEBO YA GO THOMA LE BLTP		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Ditlwaelo											
1	Ahlaahla dikgopolo le maikutlo ka ga kgwekgwe ya taba										
2	Ahlaahla matšatši a maikhutšo le a mangwe a go kgethega										
Dihlogotaba											
3	Mobu										
	Dinamelwa										
	Polokebo mebileng										
	Batho bao ba re thušago										
Dikgopolo tše bohlokwa le mabokgoni											
1	Dikgopolo tša Thuta-Leago: go boloka (Beke 8), sebaki le ditlamorago (Beke 3, 4), ditlwaelo (Beke 2, 3, 4) lefelo (Beke 8), ditswalano le go ikema (Beke 7, 8) phapano le boswananoši (Beke 5, 6), phetogo (Beke 2)										
2	Dikgopolo tša ThutaMahlale: bophelo le go phela (Beke 1-9), enetši le phetogo (Beke 2), polanete ya lefase le go feta (Beke 1, 2, 3, 4, 5)										
3	Mabokgoni a tshepetšo ya tša mahlale: tsela ya go nyaka go tseba, yeo e akaretšago go lebelela (Beke 4, 5), go bapetša (Beke 1, 2, 3, 4), go hlopha (Beke 1, 2, 6), go ela (Beke 1, 2, 8) go leka (Beke 3, 4, 5) le go kgokagana (Beke 4, 5)										
4	Thekenolotši: nyakišiša (Beke 8), hlama (Beke 8), dira (Beke 8), lekanyetša (Beke 8), go kgokagana (Beke 8)										
BLTP		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Go phela gabotse moyeng le go leago										
2	Tswalano le batho ba bangwe										
3	Tswalano le tikologo										
4	Mekgwa le maitshwara										
BOKGABO BJA GO BONWA		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Hlama ka go 2D											
1	Dira diswantšho goba thala seswantšho sa dilo, dipheidi, batho, bj.bj.										
2	Ahlaahla mebala ya nnete le ya tlaleletšo, mebala ya borutho le ya go fola										
3	Lebelela le go ahlaahla bokgabo bja go tuma bja lefaseng la tlhago										
Hlama ka go 3D											
4	Dira dilo tše bohlokwa ka go šomiša didirišwa tšeo o ka di dirišago gape goba letsopa, ahlaahla sebopego, tšweletša bokgoni bja go bopa										
5	Ahlaahla paterone le mothladi										
BOKGABO BJA GO DIRAGATŠA		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Dipapadi le bokgoni bja bohلامي											
1	Go theeletša mmimo le go lemoga maikutlo bjalo ka go 'nyama', go 'thaba', go 'iketla'										
2	Go itokiša ka go ikotlolla, go otlolla mokokotla o dutše fase										
3	Go šomiša didirišwa tša go ikotlolla										

BOKGABO BJA GO DIRAGATŠA		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Dipapadi le bokgoni bja bohلامي											
4	Go šikinyegla le go se šikinyege ka mahlakoreng ka moka, go kitima ka leoto le tee le mogwera goba ka noši, go wela fase, go kiba fase, go raga moyeng o nnoši goba le mogwera										POELETŠO
5	Go khutšiša mmele le go iketla, go patlama ka mokokotlo o tlišitše mešifa, go kgwahliša feisi, go tliša magetla le go lokolla mešifa ka moka o dira mmele boima lebatong, bj.bj.										
Go diriša seo se sego gona le go hlatholla		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
6	Tiragatšo ya gagwe ye e theilwego go fetola lentšu ka tsela ya maleba										POELETŠO
7	Hlama medumo le merethetho ye e sepelelanago le maikutlo goba moanegwa ka go šomiša lentšu, diletšo goba dilo tše di hweditšwego										
8	Go hlohloliša mekgwa ya mesepelo go swana le: 'tau ya go swarwa ke tla e gagaba le go khukhuna e le kgaufsi le go swara legotlo, bj.bj.										
THUTO YA BOITŠHIDULLO		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Go šikinyegela ka mahlakoreng ka moka goba go le tee • Tsela ya ditšhitišo ka mokotlana wa dinawa letsogong/ legetleng/ leotong goba hlogong • Go fetoga go ya le ka seo o se botšwago, mohlala, taelo ya morutiši; kitima, tlola, ema, bj.bj.										POELETŠO
2	Go kgona go itšhikinya • Go raloka ka tokologo le nako ya boitekelo bja go šomiša mokotlana wa dinawa ka mekgwa ya go fapafapana • Dipapadi tša go itšhikinya o latela paterone ye itšego- o bea dilo ka tatelano ya go nepagala • Go kaba le go foša kgwele ya thenisi										
3	Morethetho • Go kadiela go moswinki o swareletše ka go kgwahliša go jungle gym ya go namelwa ke bana • Kadiela ka kota ya go kgopama go jungle gym ya go namela ke bana										
4	Go lomaganya • Sebopego sa sediko go ya go la go ja le go ya go la ngele • Go swarelela go dilo, letsogo le go sepela go junge gym ya go namela ke bana										
5	Lekanyetša • Go lekanyetša ka leoto le tee • Go lekanyetša dithapong, mapolankang, dokoteng tša go lekanyetša • 'Pere le karikana' • Go kadiela go hula hupu ka letsogo, dirope le molala										
6	Tlwaetšo ya sekgoba • Tsebiša barutwana go pshikologa go ya pele le go ya morago • Papadi ya 'Phiri le Nku'swana le morabaraba le šomiša lefelo la go bapalela • Gogoba o tshela 'thanele', mohl, ka fase ga setulo, dithaere tša koloi goba dithanele tša maitirelo										
7	Tšhomišo ya lehlakore le le tee la bjoko • Fošang kgwele go ya go la goja le goya go la ngele • Go foša kgwele ka mahlakoreng go swana le go papadi ya rakbi										
8	Dipapadi le dithaloko • Arola barutwana ka dihlopha ba phadišane ka phadišano ya go neeletšana – hlaloša melao le ka tsela yeo e šomago ka gona • Dipapadi tša šetšo tšeo di kgethilwego ke barutwana										

Tsebo ya Go Thoma le BLTP Dirupuriki le Mananeo a Tekolo

Tsebo ya Go Thoma /BLTP Mošongwana 1 wa Tekolo ya Semmušo: Araba dipotšišo o ngwale mafoko (Beke 7 Labobedi) PMM letl 125, PM letl 110					10 meputso
Moputso o 1 go karabo ya go nepagale + moputso o 1 go lebaka le lengwe le le lengwe leo le filwego: 1. Aowa 2. Ee 3. Ee 4. Ee 5. Ee					
Tsebo ya Go Thoma/BLTP Mošongwana 2 wa Tekolo ya Semmušo: Go bolokega (Beke 7 Labone) PMM letl 131, PM letl 114					10 meputso
Karolo 1 Moputso o 1 go karabo ya go nepagala: Seswantšho 1 – Dula fase o bofe lepantha la tšhireletšo Seswantšho 2 – O se tshwenye mootledi ge a otlela Seswantšho 3 – seke wa emelela ge thekisi e sepela Seswantšho 4 – Thiba molomo, dinko le molomo ge o gohlola goba go ethimola Seswantšho 5 – O seke wa namela goba go fologa ge koloi e sepela					
Karolo 2 Temana: 5 meputso Morutwana: - Ngwala mafoko a 3 - Efa mekgwa e 3 ya go bolokega ka gare ga dinamelwa tša bohle - Šomiša ditlhakagolo le maswaodikga a go nepagala					
1	2	3	4	5	
O swara bothata go fetša temana ka bonoš. Ga a ngwale ka ga hlogotaba. Ga a šomiše maswaodikga ka nepagalo	O leka go fetša temana. O leka go ngwala ka ga hlogotaba. O šomiša maswaodikga a mangwe	O fetša temana gomme ditaba tše mmalwa di ka ga hlogotaba. Maswaodikga a šomišwa ka go nepagala	O fetša temana ka mo go lekanego a šomiša dikgopolo tša go kgahliša Maswaodikga a šomišwa ka tsela ya go nepagala	O fetša temana ka go šomiša dikgopolo tša go kgahliša le tlontšhu ya maleba. Sengwalwa se ka ga hlogotaba le maswaodikga a šomišitšwe gabotse	
Tsebo ya Go Thoma/BLTP Mošongwana 3 wa Tekolo ya Semmušo: Karoganyo Ngwala dihlogotaba (Beke 8 Labobedi) PMM letl 140, PM letl 124					10 meputso
Moputso o 1 go manišu a moseka a karabo ya lentšu le tee, meputso e 2 go karabo ya botlalo e nngwe le e nngwe ye e nepagetšego: 1. <i>Dipheidi tšeo di dulago</i> ka mobung 2. Dilo tšeo re ka di šomišago gape 3. <i>Dinamelwa tša go nameiša merwalo</i> 4. <i>Mehuta ya ditimela</i> 5. <i>Mebala ya matheo</i>					
TEKOLO YA PHAPHOŠI: BLTP (Beke 1–9)					5 meputso
Morutwana:					
1. Go theeletša ka šedi ka nako ya dithuto	2. Go tšea karolo go dikahlahlho	3. Go fa ba bangwe sebaka le go abelana	4. Go ahlahlha maikutlo a gagwe le dikgopolo	5. Go naganela barutwana ba bangwe	
1	2	3	4	5	
O phethagatša khraetheria e 1	O phethagatša dikheraetheria tše 2	O phethagatša dikheraetheria tše 3	O phethagatša dikheraetheria tše 4	O phethagatša dikheraetheria tše 5	
TEKOLO YA PHAPHOŠI: Tsebo ya Go Thoma (Beke 1–9)					5 meputso
Morutwana:					
1. Latela ditaelo	2. Šomiša tsebo ya gagwe ge a dira mešomo	3. Fa dikakanyo tša gagwe go kaahlahlho	4. Fa kgopolo ya gagwe ka ga kgwekgwe ya taba, go swana le gore ke ka lebaka la eng melao ya phaphoši e le bohlokwa?	5. Laetša bohlatse bja nyakišišo go mešomo ya 'Nyakišiša'	
1	2	3	4	5	
O phethagatša khraetheria e 1	O phethagatša dikheraetheria tše 2	O phethagatša dikheraetheria tše 3	O phethagatša dikheraetheria tše 4	O phethagatša dikheraetheria tše 5	
Palomoka					10 meputso

MENANEOTEKOLO le Dirupuriki tša Tekolo ya Bokgabo bja Go Bonwa

BOKGABO BJA GO BONWA Mošongwana 1 wa Tekolo ya Semmušo: Penta matšoba (Beke 6 Mošupologo/Labobedi) PM letl 95, 97						10 meputso
Morutwana o kgona go:		2	4	6	8	10
- Lekola seswantšho sa sonopolomo le pitšana ya matšoba - Dira seswantšho ka go šomiša $\frac{1}{3}$ ya letlakala go dira pitšana le $\frac{2}{3}$ ya letlakala go dira matšoba - Penta matšoba a šomiša mebala ya go tiba - Penta dikutu tša matšoba go fihla molomong wa pitšana - Hlama tlhamo ya mebala ya go fapatapana		Go se kgone go lekola. Seswantšho ga se tlaie letlakala. Matšoba ga a sepelelane le pitšana.	Go se kgone go lekola. Seswantšho se tletše letlakala efela ditekanyetšo ga se tša nepagala. Matšoba ga a sepelelane le pitšana. Phapano ya matšoba ke e nnyane.	Go lekola ga go lekanela. Seswantšho se tletše letlakala ebile se a lekana. Matšoba a sepelelane le pitšana. Phapano ya matšoba ke e nnyane.	Go lekola go botse ebile go maleba. Seswantšho se tletše letlakala ebile se a lekana. Matšoba a sepelelane le pitšana. Go na le phapano e botse ya matšoba.	
TEMOGO YA KA PHAPOŠING (Beke 1-9)						5 meputso
Morutwana o kgona go:		1	2	3	4	5
- Fetša mešongwana ka moka - Laetša bohlatse bja peakanyo pele a thoma mešongwana - Šomiša didirišwa gabotse – dikero, diporaše tša go penta, sekgorametši, dikherayone, dikhoki, bj.b. - O latela ditaelo - Laetša bohlatse bja go ipshina le boithamelolo		O phethagatša khheraetheria e 1	O phethagatša dikheraetheria tše 2	O phethagatša dikheraetheria tše 3	O phethagatša dikheraetheria tše 4	O phethagatša dikheraetheria tše 5
Palomoka						15 meputso

BOKGABO BJA GO DIRWA Dirupuriki le Mananeo Tekolo

BOKGABO BJA GO DIRAGATŠA Mošongwana 1 wa Tekolo ya Semmušo (Beke 7 Labone) PM letl 115					
Morutwana o kgona go:		1	2	3	4
• Šoma le sehlopha go kgetha temana • Kgetha baanegwa • Diragatša ditemana ka tatelano • Šomiša poledišano ya go kwagala • Šomiša ditiro tša maleba • Bolela ka go kwagala gabotse		Ga a fe dikgopolo sehlopheng. Ga a diragatše goba go bolela go tiragatšo.	O fa dikgopolo tše mmalwa sehlopheng. O a diragatša le go bolela ka tiragatšo ga nnyane.	O fa dikgopolo tša magareng sehlopheng tša go beakanya tiragatšo. O a diragatša mo go lekanego efela ga a bolela ka go kwagala.	O šoma le sehlopha go beakanya tiragatšo. O diragatša ka boitshepho ka go tšweletša lentšu gabotse ebile a kwagala.
BOKGABO BJA GO DIRAGATŠA Mošongwana 2 wa Tekolo ya Semmušo: Diriša seo se sego gona le go hlatholla (Beke 8 Laboraro/Labone) PM letl 127, 129					
Morutwana o kgona go:		1	2	3	4
• Latela ditaelo • O arabela go ditaelo • Go šikintša mahlaaore ka moka mohl, go kitima, go tlola • Šomiša boikgopolelo go hlatholla boitšhikinyo mohl, ge terene e namela mmoto		Ga a latele ditaelo ka bonoši gape ga a kgone go itšhikinyo ka boitshepho. Ga a kgone go diriša boikgopolelo ge a hlatholla boitšhikinyo.	O latela ditaelo tše dingwe. O kgona go itšhikinyo ka dinako tše dintši efela ga a laetše boikgopolelo ge a hlatholla boitšhikinyo.	O latela ditaelo tše dintši. O kgona go diragatša boitšhikinyo ka moka efela o laetša boikgopolelo bja magareng ge a diragatša boitšhikinyo.	O latela ditaelo ka moka. O kgona go diragatša boitšhikinyo ka moka le go itšhikinyo ka boitshepho le ka boipshino.
TEMOGO YA KA PHAPOŠING (Beke 1-9)					
Morutwana o kgona go:		1	2	3	4
1. Tšea karolo go dithutho ka moka 2. Šoma le sehlopha – šielana, go abelana ka dikgopolo 3. Diragatša koša le merumokwano ka ditiro. 4. Tšea karolo ka go raloka le go anega kanegelo ka boitshepho. 5. Šikinyega le go bina ka go tswalanya le ka boitshepho		Kheraetheria e 1 e feditšwe ka katlego	Dikheraetheria tše 2 di feditšwe ka katlego	Dikheraetheria tše 3 di feditšwe ka katlego	Dikheraetheria tše 5 di feditšwe ka katlego
Palomoka					
		15 meputso			

THUTO YA BOITŠHIDULLO Dirupuriki le Mananeo a Tekolo

THUTO YA BOITŠHIDULLO Mošongwana 1 wa Tekolo ya Semmušo : Go kgona go latela le tšhomišo ya mahlakore ka moka a bjoko (Beke 7 Labobedi–Labohlano) PM letl 111, 113, 115, 117					5 meputso
Morutwana o kgona go laetša:					5
- Go dira sediko, go kitimela go la go ja le go la ngele - Go dira sebopego sa sediko a foša kgwele go ya go la go ja le go la ngele - Foša kgwele ya go swana le ya rakbi ka mahlakore	1 Ga a latele ditaelo. Ga a kgone go fetola mahlakore goba go foša kgwele le ga tee.	2 O leka go latela ditaelo. Ga a dule a fetola mahlakore ka go nepagala. O kgona go laola kgwele ka dinako tše dingwe.	3 O latela ditaelo ka dinako ka moka. O kgona go fetola mahlakore. O laola kgwele seripagare sa nako.	4 O latela ditaelo gabotse. O fetola mahlakore le go laola kgwele nako e ntši.	
THUTO YA BOITŠHIDULLO Mošongwana 2 wa Tekolo ya Semmušo: Dipapadi le dithaloko (Beke 8 Labobedi–Labohlano) PM letl 125, 127, 129, 131					5 meputso
Morutwana o kgona go laetša:					5
- Latela ditaelo - Kwešiša melao ya papadi - Tšea karolo ka mafolofolo go papadi - Šomišana le barutwana ba bangwe	1 Ga a kgone go latela ditaelo. Ga a kwešiše melao goba go tšea karolo go papadi. Ga kgone go šoma le ba bangwe.	2 O kgona go latela ditaelo tše dingwe le go leka go tšea karolo papading. Tšhomišana mmogo ya gagwe le ba bangwe e swanetše go šetšwa.	3 O kgona go latela ditaelo tše mmalwa. O tseba melao e mentši le go tšea karolo papading. O kgona go šoma mmogo le ba bangwe.	4 O latela ditaelo ka moka. O tseba melao le go tšea karolo papading. Go šoma mmogo ga gagwe le ba bangwe ke ga magareng.	5 O latela ditaelo ka moka gabotse. O tseba melao le go tšea karolo ka botlalo papading. O kgona go šoma mmogo gabotse le ba bangwe.
TEMOGO YA KA PHAPOŠING (Beke 1-9)					20 meputso
Moputso 1 = kheraetheria e 1 - Latela ditaelo - Šielanang/Fanang sebaka - Go šoma ka sehlopha - Go itokiša le go khutša - Latela tsela ya tšhitišo - Kadiela ka tshipi goba tihako ya go nameiwa ke bana. - Go lekanyetša ka leoto le tee - Lekanyetša go dithapo goba didirišwa, matsogo a rapame - Go otloga le go gara mmele - Pshikologa o e ya pele le/ goba morago					
- Gogoba o tshela thanele - Go fofa le go tshela dithapo - Go kaba le go foša kgwele ya thenisi - Raloka papadi ya setšo - Latela melao ya papadi tše dingwe - Dira boithamelao ka go diriša ditlabakelo, mohl, mokotlana wa dinawa - Tšea karolo go mabelo a sehlopha, mohl, peišano ya go neeletšana - Raloka ka go šomiša mokotlana wa dinawa ka mekgwa ya go fapafapana, mohlala, foša, lekanyetša ditho tša mmele, le tše dingwe. - Arabela ka pela go ditaelo - Tšea karolo go dipapadi tša go itšhikinywa ka tsela ye itšego, mohl; phadišano ya lebelo la matsapane					
Palomoka					30 meputso

Letlakala La Kotara 3 La Meputso Ya Mabokgoni A Bophelo

								Tsebo ya go Thoma/Botho le Thutaphelo ya Leago 40%		Bokgoni bja go Bonwa 15%		Bokgabo bja go Diragatša 15%		Thuto ya boitšhidullo 30%	
Leina								Beke 7	PMM letl. 125 PM letl. 110			Beke 7	Tekolo 1 ya Bokgabo bja go Diragatša 1: RUBURIKI letl. 160 Go diragatš		
10								Beke 7	PMM letl. 131 PM letl. 114			Beke 7	Tekolo 1 ya Bokgabo bja go Diragatša 2: RUBURIKI letl. 160 Go kaonafatša le go hlaholla.		
10								Beke 8	PMM letl. 140 PM letl. 124			Beke 1-9	Tekolo ya Phapoši LENANE letl. 158		
5								Beke 1-9				Beke 1-9	Tekolo ya Phapoši LENANE letl. 158		
40								Meputso ya godimo				Meputso ya godimo	TSEBO YA GO THOMA/BOTHO LE THUTAPHELO YA LEAGO		
10								Beke 6	PM letl. 95, 97			Beke 6	Tekolo ya Bokgabo bja go Bonwa 1: RUBURIKI letl. 159 Go penta matšoba		
5								Beke 1-9				Beke 1-9	Tekolo ya Phapoši LENANE letl. 159		
15								Meputso ya godimo				Meputso ya godimo	BOKGONI BJA GO BONWA		
5								Beke 7	PM letl. 115			Beke 7	Tekolo 1 ya Bokgabo bja go Diragatša 1: RUBURIKI letl. 160 Go diragatš		
5								Beke 8	PM letl. 127, 129			Beke 8	Tekolo 1 ya Bokgabo bja go Diragatša 2: RUBURIKI letl. 160 Go kaonafatša le go hlaholla.		
5								Beke 1-9				Beke 1-9	Tekolo ya Phapoši LENANE letl. 160		
15								Meputso ya godimo				Meputso ya godimo	BOKGABO BJA GO DIRAGATŠA		
5								Beke 7	PM letl. 111, 113, 115, 117			Beke 7	Tekolo 2 ya Thuto ya Boitšhidullo 1: RUBURIKI letl. 161 Go kgona go latela le Tšhomišo ya mahlakore ka moka a bjoko goba lehlakore la go ja la mmele		
5								Beke 8	PM letl. 125, 127, 129, 131			Beke 8	Tekolo 2 ya Thuto ya Boitšhidullo 2: RUBURIKI letl. 161 Dipapadi le dithaloko		
20								Beke 1-9				Beke 1-9	Tekolo ya Phapoši LENANE letl. 161		
30								Meputso ya godimo				Meputso ya godimo	THUTO YA BOITŠHIDULLO		

Funda Wande

Reading for Meaning

LIMPOPO
PROVINCIAL GOVERNMENT
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

DEPARTMENT OF
EDUCATION

VERSION 1.0